ΣX

2•25

ANARCHISTICKÁ REVUE

30 let

ANARCHISTICKÉ FEDERACE

ANARCHISTICKÁ REVUE EXISTENCE

Existence *je anarchistickou tiskovinou, která vycházela nejprve v letech 1998–2002 a znovuobnovena byla počátkem roku 2010. Vydává ji Anarchistická federace (AF, dříve ČSAF) zpravidla dvakrát do roka s rozsahem 60 stran a více. Proč tištěné médium v době internetu? Každý prostě nemá rád čtení delších textů z monitoru a navíc tištěný text nemizí tak rychle jako ten virtuální. I tak je ale každé číslo hned po vydání volně ke stažení na webu federace.* Existence *má za cíl přinášet informace o dění v rámci domácího antiautoritářského hnutí, zprostředkovávat teoretické texty, ale i praktickou inspiraci. Každé číslo je z nemalé části věnováno jednomu hlavnímu tématu, na které se snažíme mimo jiné nahlédnout z anarchistické perspektivy. Tento časopis je určen zejména do řad antiautoritářského hnutí, ale rádi bychom oslovili*y či něčím zaujali*y i ty, kteří*í s anarchistickými myšlenkami přišli*y do styku jen okrajově.*

2 / 2025
V POŘADÍ 61. ČÍSLO
VYDÁVÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE (AF)
AFED@AFED.CZ
WWW.AFED.CZ
NAKLADATELSTVI.AFED.CZ

DOPORUČENÝ PŘÍSPĚVEK NA POKRYTÍ NÁKLADŮ: 90 KČ

DISTRIBUČNÍ MÍSTA

Kde můžete *Existenci* (popř. další publikace Nakladatelství AF) přímo pořídit či objednat:
Kamenné obchody:
- Trhlina (Jaromírova 9, Praha-Nusle; trhlina.org),
- Autonomní centrum 254 (Argentinská 18, Praha-Holešovice; ac254.org),
- Rekomando (Trojanova 9, Praha 2; rekomando.eu),
- ALERtattoo (Zámecká 22, Pardubice),
- Antikvariát Černý pes (Sedláčkova 20, Plzeň),
- Tři ocásci (kpt. Jaroše 18, Brno; triocasci.cz),
- Klub Lúč (Kniežaťa Pribinu 197/3, Trenčín; klubluc.sk).

On-line distribuce:
- https://www.roleta2.cz/eshop.

Pro zájemce ze Slovenska doporučujeme objednávat na:
- Salto Mortale (sust@riseup.net).

Uzávěrka čísla: 31. srpna 2025

OBSAH

AKTIVITY HNUTÍ
4.....KVARTÁL / SPOLEČNĚ PROTI FAŠIZACI / SVÁTEK ANARCHISTICKÉ PUBLICISTIKY / KDYŽ MĚSTO PATŘÍ KORPORACÍM

TÉMA
15.....30 LET ANARCHISTICKÉ FEDERACE
19.....PONAUČENÍ Z INTERNÍCH DĚJIN FEDERACE
21.....SLAVME! ORGANIZUJME SE!
22.....NA FEDERAČNÍ OSLAVĚ
23.....DŘÍVĚJŠÍ KULATINY
24.....SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ
25.....PROČ JE DŮLEŽITÉ SE ORGANIZOVAT?
28.....JAK JSME SLAVILX PRVNÍ MÁJE
34.....JAK JSME SE INTERNACIONALIZOVALX
36.....JAK JSME ZACHRAŇOVALX REGIONÁLNÍ TRATĚ
37.....TŘI PONAUČENÍ

TEORIE
38.....ČAS VLKŮ. ANEB O IMPÉRIÍCH, IDIOTECH A AUTONOMII
39.....LIDSTVO NENÍ PARAZIT
41.....M. L. BERNERI: ZRUŠENÍ VLASTNICTVÍ
42.....O. ALBEROLA: DAVID GRAEBER A ANARCHISMUS
44.....KAPITALISMUS NEDÁVÁ ŠANCI KAŽDÉMU – ALE ANARCHISMUS BY MOHL

OSOBNOSTI
46.....NEKROLOGY A VZPOMÍNKY

ANARCHISTICKÁ FEDERACE
51.....PUBLIC PLACE(S) / FEDERAČNÍ VÍTÁNÍ JARA / ANARCHISTICKÉ ČTENÍ MAP / WORKSHOP O VÝHRÁCH A PROHRÁCH / LUISA LANDOVÁ-ŠTYCHOVÁ REVOLTUJÍCÍ / ...

A3
54.....PROJEVY FAŠIZACE / KDO CHCE OKRÁST ŽENY O PRÁVA? / NADĚJE NA LEPŠÍ SVĚT / SQUATING JE ŘEŠENÍ / BEDŘIŠKU NEDÁME! / KDO MILUJE GENOCIDU?

RECENZE
58.....PŘÍBĚH ČESKÉHO ANARCHISMU / MINULOST JAKO ZDROJ IMAGINACE

EDITORIAL

Letos je tomu 30 let, co byla založena naše federace, tehdy ještě jako Česká anarchistická federace, aby se následně přejmenovala na Československou a nakonec zbavila národnostních přívlastků. Neváhalx jsme ani chvilku a přijalx toto výročí coby hlavní téma podzimního čísla naší anarchistické revue. Takové výročí je totiž vždy vhodnou příležitostí nejen pro vzpomínání, ale především pro reflexi, předávání zkušeností a formulování mnohých ponaučení.

V úvodním textu k hlavnímu tématu se tedy věnujeme tomu, na jakém podloží naše federace vůbec vznikla, jak se ideově utvářela a stanula na obecnějších pozicích sociálního anarchismu. Popisujeme také, na jakých principech AF funguje, jaká je její struktura, co obnáší členství v ní, jak se utvářela její anarchistická politika a co v současnosti obsahuje. Obracíme se za tím, jak se vyvíjela naše média (včetně *Existence*) a jak se ustálila publikační strategie AF. Přinášíme orientační přehled toho, jakým aktivitám se členstvo federace věnuje, a nakonec vyvracíme mýty a falešné předpoklady, které v souvislosti s naší organizací často přetrvávají. Dále jeden z pamětníků na základě vlastních zkušeností s interními procesy shrnuje mnohá poučení, která nasbíral za dobu existence federace, a přináší tolik potřebnou reflexi. Ve svém příspěvku se postupně věnuje otázkám společných cílů a individuální motivace, vlivu ideologie, kontroverznímu důrazu na aktivity, formálnosti organizace, respektu vůči individualitě každého, vzájemné podpoře v rámci kolektivu, předcházení vyhoření a dalším aspektům života federace.

Anarchistická federace vyhlásila rok 2025 rokem oslav, které mají mimo jiné sloužit jako příležitost pro zábavu, prezentaci, setkávání a diskuse. To se také děje, a tak se můžeme ohlédnout za březnovým setkáním členstva a exčlenstva federace, stejně jako za oslavami v předchozích letech či workshopem sdílení zkušeností. Následuje anketa s jedenácti členy*kami AF, kteří*ré odpovídají na otázky ohledně svého osobního setkání s anarchismem, toho, co jim dává a bere členství v kolektivu, která politická témata a aktivity jsou jim blízké nebo proč je důležité se organizovat. To vše završené vzkazem pro ostatní. Ve vzpomínkových textech na dalších stránkách se obracíme za pořádáním anarchistických Prvních májů, a to pěkně rok po roce, což mimo jiné hezky dokumentuje, jaká byla kondice hnutí v různých obdobích. Dále rozebíráme působení AF v Internacionále anarchistických federací doplněné zamyšlením nad jejím spíše symbolickým významem a vracíme se do druhé poloviny 90. let k poměrně úspěšné kampani za záchranu regionálních tratí, proti zdražování jízdného a propouštění zaměstnanectva drah.

V rubrice věnující se teorii přinášíme mimo jiné překlad textu „Zrušme vlastnictví“ od Marie Louise Berneri, který napsala v roce 1944 a jenž stále dokáže vzbudit v pravičáctvu děs a paniku. Od nedávno zesnulého Octavia Alberoly jsme přeložilx jeho text vzdávající hold Davidu Graeberovi a z webu The Slow Burning Fuse jsme vybralx velmi přístupně napsaný text „Kapitalismus nedává šanci každému – ale anarchismus by mohl“.

Sešlo se nám žel hodně nekrologů v poslední době zesnulých antiautoritářů*ek, jako bylx John Couzin, Aurora Failla, Colette Durruti, Hugo Gómez, Colin Jerwood, Jan Tesař, Giorgos Garbis, Octavio Alberola Suriñach a padlí bojovníci proti ruské invazi na Ukrajinu – Sergej Apuchtin, Davyd Čyčkan a Misjac.

Jako vždy dokumentujeme dění v českém antiautoritářském hnutí, tentokrát za období od února do srpna 2025. Na stránkách *Existence* tak najdete reportáže z akcí za práva žen a kvír lidí, na podporu odporu vůči putinovskému fašismu, na podporu odpíračů v Izraeli a proti genocidě v Gaze, proti gentrifikaci, na podporu squatingu a stíhaných antifašistů, za klimatickou spravedlnost… Nechybí ani obsáhlejší reportáže z letošního anarchistického Prvního máje, Anarchistického festivalu knihy v Praze a evikce squatu Papírenská a akcí na podporu jeho obyvatel. Anarchistická federace pak v samostatné rubrice představuje své nedávné aktivity, jako byla účast na festivalu Public Place(s), jarní sjezd federace, podpora antifašiststva z Grazu, Existenční večírek, workshop o výhrách a prohrách, účast na prajdu v Budapešti, zapojení do Mezinárodního týdne solidarity s anarchistickými vězni, pořízení dronu pro antiautoritářské bojovnictvo na Ukrajině či vydání publikace *Luisa Lanďová-Štychová revoltující*.

Následují texty nástěnných novin *A3* za uplynulý půlrok, které se věnují projevům fašizace, snahám o omezování ženských práv, komunitnímu organizování a vizi lepšího světa, podpoře squatingu či ohrožené ostravské komunity Bedřiška a nakonec i genocidě obyvatel Gazy, kterou tak vehementně obhajuje česká politická elita.

Závěr časopisu patří recenzím dvou skvělých knih. Jde o *Český anarchismus na přelomu století. Od devadesátých let 19. století do propuknutí Velké války* od Václava Štěpána a *Úsvit všeho. Nová historie lidstva* od Davida Graebera a Davida Wengrowa.

Přejeme inspirativní čtení.

ENGLISH SUMMARY

This year marks the 30th anniversary of the founding of our anarchist federation. Naturally, we didn’t hesitate to make this milestone the central theme of the autumn issue of the anarchist revue *Existence*. Such an anniversary offers a valuable opportunity not only for reflection and reminiscence, but also for drawing important lessons.

In the opening article dedicated to the main theme, we explore how our federation came into being, how it eventually adopted the name Anarchist Federation, and how its ideological foundation evolved to align with the broader principles of social anarchism. We also describe the principles on which it operates, its internal structure, the development of its anarchist politics and their content, the evolution of our media and their strategic direction, the types of activities our members engage in, and the persistent myths surrounding our organization.

Additionally, one of the long-standing members shares key lessons learned over the federation’s history. His contribution addresses topics such as goals, motivation, ideology, activism, formal structures, individuality, mutual support, burnout, and other aspects of the federation’s life. The entire year of 2025 has been declared an opportunity for celebrations and various events marking the anniversary of the AF. We look back on the March gathering of current and former members, previous years’ celebrations, and a workshop focused on experience-sharing. The issue includes a survey featuring responses from eleven AF members on why organizing is important. In our commemorative section, we revisit the organizing of anarchist May Day events, the federation’s involvement in the International of Anarchist Federations (IFA), and a 1990s campaign to save regional railway lines.

In the theory section, we feature, among other pieces, translations of “The Abolition of Property” by M. L. Berneri, “David Graeber and Anarchism” by O. Alberola, and “Capitalism Does Not Give Everyone a Chance – But Anarcho-Communism Might” from The Slow Burning Fuse website. nfortunately, this issue also includes a number of obituaries. We pay tribute to J. Couzin, A. Failla, C. Durruti, H. Gómez, C. Jerwood, J. Tesař, G. Garbis, O. Alberola, and fallen fighters resisting the Russian invasion of Ukraine – S. Apukhtin, D. Chichkan, and Misjac. As always, we document events and developments within the Czech anti-authoritarian movement. This issue features reports on actions for women's and queer rights, in solidarity with resistance against Putinist fascism, in support of Israeli refuseniks and against the genocide in Gaza, against gentrification, in support of squatting and persecuted antifascists, for climate justice, and more. Extensive reports also cover the Prague May Day demonstration and the local Anarchist Bookfair. The AF also presents its recent activities in a dedicated section.

The issue continues with summaries of recent *A3* wall-newspaper texts from the past six months, covering topics such as the rise of fascist tendencies, women’s rights, visions of a better world, squatting, the Bedřiška community, and the genocide of the people of Gaza.

The magazine concludes with reviews of *Czech Anarchism at the Turn of the Century* by V. Štěpán, and *The Dawn of Everything* by D. Graeber and D. Wengrow.

KVARTÁL

Přehled některých veřejných aktivit širšího antiautoritářského hnutí za období od uzávěrky předešlého čísla Existence. *Ne všechny akce jsme navštívili*y, některé reporty jsou proto zprostředkované podle informací uvedených na webech antiautoritářských skupin a projektů. Označení Kvartál mělo svou relevanci, když* Existence *vycházela jako čtvrtletník, zvyk je ale železná košile, a tak jsme ho zachovaly*i.*

AKČNÍ TÝDEN SOLIDARITY S UKRAJINOU

Naše kamarádstvo ze sítě Kolektivy solidarity vydalo v lednu výzvu, aby se antiautoritářské skupiny ve všech částech světa od 24. února do 3. března připojily k týdnu akcí solidarity s Ukrajinou. Mimo jiné napsalo: „Situace je čím dál horší a válka si vybírá stále větší daň jak na bojišti, tak v ukrajinské společnosti. Proto nyní potřebujeme slyšet vaše hlasy, cítit vaši solidaritu a vidět vaši aktivitu, abychom posílilx náš odpor a boj za spravedlnost.“ Po tom, co nyní předvádí oranžový vládce Bílého domu a jeho protofašistická suita, jsou taková slova více než naléhavá.

Antiautoritářstvo vyšlo do ulic mnoha evropských měst: Varšavy, Barcelony, Vilniusu, Berlína, Amsterdamu, Londýna, Drážďan, Paříže, Stockholmu…

V Česku jsme sice přímo v ulicích nebylx, ale rozhodně jsme nelenilx a taky jsme ten akční týden trochu prodloužilx.

V sobotu 22. února se konala zimní verze tradičního antifašistického festivalu Riot over River pod heslem „Solidarity Is Our Weapon!“. Vedle velkého množství kapel a Djstva se tu konal workshop pájení s Resistance Support Club, iniciativou, která mj. vyrábí drony pro antiautoritářské bojovnictvo na Ukrajině. Nechybělo distro s publikacemi od Nakladatelství AF a merchem od Kolektivů solidarity. Těm byl také věnován výtěžek festivalu, jenž činil 41 666 Kč a 1666 €. Akci navštívilo více než 550 lidí.

V pondělí 24. února se v pražském komunitním centru Trhlina konala série tří přednášek o pomoci na Ukrajině. O průběhu akce jsme již informovalx v samostatném reportu v předchozím čísle *Existence*.

Ve středu 26. února proběhla v pražském Autonomním centru 254 benefiční večeře pro Solidrones. Pojídaly se seitanové medailonky, šťouchané brambory, tatarka a salát a vybralo se krásných 10 600 korun, jež pak putovaly antiautoritářským bojovníkům a bojovnicím, kteří a které se na Ukrajině brání proti ruské imperialistické agresi. Vybraná částka pokryje výrobu jednoho dronu a každý takový dron pomůže ochránit životy, neboť je očima, díky kterým mohou bojovníci*ice odolávat útokům, aniž by se dostali*y pod přímou nepřátelskou palbu.

V pátek 28. února se odehrála v Autonomním centru 254 jako součást vyhlášeného týdne solidarity další akcička. Tu uspořádal kolektiv Dekonstrukce, jenž referoval: „ Sešlx jsme se, abychom si společně připomnělx tři roky od ruské invaze na Ukrajinu. Nemohla chybět benefiční lidovka – seitanové plátky s hranolky a zeleninovým salátem – ani distro Dekonstrukce a merch Solidarity Collectives, jimž putuje veškerý výtěžek. Promluvilx dvx sociální pracovnictvo jak o práci s ukrajinským uprchlictvem, tak o vlastní zkušenosti. Jako poslední soudružstvo z Anarchistické federace popsalo práci Solidarity Collectives a AFedí spolupráci s nimi. Nakonec jsme si ještě pustilx shrnující video. Poté začal boj s projektorem. Nakonec se nám podařilo vše rozjet a podívalx jsme se na film o dospívání na Ukrajině. Díky všem, kdo přišlx a podpořilx tak antifašiststvo hlavně na Ukrajině, ale i v Česku a po celém světě.“

V sobotu 1. března během oslavy 30. výročí založení Anarchistické federace několik účastnic*íků pořídilo solidární fotografii s transparentem „Impérium padne, solidarita zvítězí“ coby vzkaz svému kamarádstvu na Ukrajině a závazek neutuchající podpory.

Navíc AF vydala na výročí invaze tematické číslo nástěnných novin *A3* a v průběhu akčního týdne uveřejnila na svém webu hned několik textů vztahujících se k situaci na Ukrajině, tamnímu anarchistickému hnutí, odboji v Rusku a aktivitám na podporu našeho kamarádstva na místě. (AF)

ZA SPRAVEDLIVOU PÉČI

Ve středu 5. března se účastnilo členstvo olomoucké buňky Anarchistické federace (AF) již tradičního pochodu a demonstrace, zviditelňující problematiku péče, kterou současný kapitalistický systém zanedbává a bez níž by náš svět nemohl fungovat. Pochod byl zakončením třídenního cyklu nazvaného „MDŽ: Týden za spravedlivou péči“, během kterého byly promítány různé tematické snímky, proběhl workshop na tvorbu transparentů a zazněly rozličné přednášky, které se zasazovaly za spravedlivou a feministickou péči. Cyklus, včetně pochodu, byl organizován místním olomouckým feministickým kolektivem eFko.

Všxchnx jsme se mělx setkat na Žižkovském náměstí u sochy Tomáše Garrigua Masaryka v 17.30. Ještě pár minut před ustanoveným časem se však na náměstí nacházelo jen pár lidí, a proto byla některému již došlému účastnictvu ve tvářích čitelná nejistota. Ta se ovšem po chvilce vypařila, protože přicházelo stále víc a víc lidí. Chvilku jsme se družilx, seznamovalx a bavilx a kolem 17.50 se tx, kteří*které nemělx nic do rukou, chopilx volných transparentů opřených o sochu TGM. Členstvo Anarchistické federace bylo vyzbrojeno dvěma rudo-černými vlajkami. Ještě na Žižkovském náměstí jsme si zazpívalx píseň „Bread and Roses“, poté si jeden z členstva AF vzal na požádání tlampač a zhostil se role rozkřikovače. Následně jsme se odhodlaně dalx na pochod, při němž jsme

INKLUZIVNÍ JAZYK

Po diskusích v rámci Anarchistické federace jsme se rozhodli*y pro užívání tzv. inkluzivního jazyka, jelikož si uvědomujeme, že dosavadní podoba češtiny odráží opresivní patriarchální a cis/hetero normalizaci. Cílem je dát jasně najevo, že počítáme se všemi lidmi bez ohledu na jejich gender a orientaci, a snažit se vytvářet prostředí, v němž se bude moci každý*á cítit důstojně a bezpečně. Inkluzivním jazykem nemáme na mysli přesně daná pravidla. Naopak jím otvíráme prostor pro experimentování. Respektujeme autorský přístup a snažíme se podoby inkluzivního jazyka přizpůsobit cílovým skupinám, pro něž jsou texty určeny. Jazyk, kterým mluvíme a píšeme, je zároveň jazykem, kterým myslíme a sníme. Pokud tedy sníme o individuální a společenské emancipaci, nepůjde to plně bez jazyka, který bude všem zaručovat důstojnost a respekt. Věříme, že tato snaha bude vřele přijata.

provolávalx různorodá hesla odsuzující patriarchát, například: „Místo karafiátu konec patriarchátu“ či „Naší zbraní je solidarita“. Nejostřeji na kolemjdoucí mohl působit pokřik „Nemám péči v píči“, ale i při vykřikování tohoto hesla se na nás okolojdoucí většinou usmívalx a vyjadřovalx sympatie. Jen jednou na nás jakýsi postarší pán zařval: „Pracovní tábory na vás!“, přičemž jeden z účastnictva pohotově opáčil: „Péči na tebe!“, což v pochodu i mimo něj vyvolalo smích.

Poté jsme dorazilx na Horní náměstí k Caesarově kašně, kam jsme položilx transparenty a vyslechlx proslovy organizátorstva týkající se feminismu, Palestiny a současného světa. Vedle toho byla připomenuta iniciativa My Voice, My Choice, která v současnosti sbírá podpisy a požaduje, aby všxchnx v EU mělx přístup k bezpečným interrupcím bez ohledu na svůj původ. Na závěr jsme si ještě jednou zazpívalx píseň „Bread and Roses“, načež pokračovala volná zábava a vzájemné sdružování v nedalekém olomouckém podniku. I navzdory nižší účasti – od Žižkovského náměstí se táhlo okolo 30 lidí – účastnictvo hodnotilo pochod kladně a panovala otevřená, přátelská a klidná atmosféra. (AF-OLOMOUC)

MOJE TĚLO, MOJE PRAVIDLA!

V plzeňské studentské kavárně Družba se letos už čtvrtým rokem konaly oslavy Mezinárodního dne žen, zahrnující pestrý program přímo na místě, ale i pochod centrem města. Akci pořádal plzeňský kolektiv Food Not Bombs za pomoci spřízněných umělkyň a širšího kamarádstva. Oslavy MDŽ tentokrát připadly přímo na sobotu 8. března, celý večer začínal už kolem sedmé hodiny a končil zhruba ve dvě ráno.

Hned od začátku byl přítomen velký stánek Food Not Bombs, kde bylo možno se za dobrovolný příspěvek občerstvit – gulášem, sladkým pečivem nebo jednohubkami. Hned vedle měla stánek umělkyně, říkající si No Church On Sunday. Tady jste si mohlx koupit benefiční merch, tentokrát s tématem proslulé plzeňské budovy, přezdívané Skleník, nyní už zbourané. Krom triček s potiskem Skleníku byl k mání i malý informační magazín, týkající se příběhu Skleníku a těch, kdo ho obývalx nebo tam chodilx jako sociální pracovníci a pracovnice.

Program v Družbě odstartovala přednáška, pojatá spíše jako mobilizační pozvánka od iniciativy „Praha je feministická“ na blokádu Pochodu pro život. V pozvánce bylo zmíněno, že letos 26. dubna se bude znovu blokovat tato klerofašistická a antifeministická přehlídka, která se koná už dlouhodobě a organizace Hnutí pro život nebo Aliance pro rodinu se s jeho pomocí snaží vnutit veřejnosti svůj militantně konzervativní pohled, zahrnující představu „tradiční rodiny“, zákaz interrupcí a podobné středověce-tmářské bludy.

Po pozvánce na blokádu do Prahy následoval průvod kolem centra města, v němž se objevila řada zdařilých transparentů, které byly k dispozici na místě a vytvořil je kolektiv FNB. Na poměry Plzně patřil pochod k těm početnějším – s přibližně čtyřiceti lidmi. Neobešel se samozřejmě opět bez opovržlivých posměšků některých návštěvníků místních hospod, kolem nichž procházel. Nepřekvapivě mezi vyřvávajícími zcela evidentně dominovali muži. Nicméně se našli i jiní lidé, kteří pochod ocenilx.

Po průvodu následoval proslov, jenž zazněl už zpět v přátelském prostředí Družby. Na ten navázal koncert Pána Nuslí – rappera, který si nebere servítky s developery a během koncertní přestávky došlo na společné pálení plakátů s Pentou. Po živé hudbě se o slovo přihlásily „ženy za DJ pultem“ s výběrem hudby na vinylových deskách. Dámy řádily do půlnoci, poté je do druhé ranní hodiny doplnila polovina sestavy Tony Rocky Horror Vinyl Show.

Během celého večera MDŽ se vybíraly benefiční prostředky na interrupci pro ženu v nepříznivé ekonomické situaci, která si potrat nemůže dovolit. Celkem se vybralo 8201 Kč. Sociální systém tyto okolnosti žel úplně ignoruje, ač by zájem o tato témata mohl mít i výrazné ekonomické benefity – například by odpadla ústavní péče o „nechtěné“ děti. O celé situaci a nastavení systému vypovídá dost i fakt, že peníze byly zapotřebí už pár dní po akci…

Znění proslovu na oslavě MDŽ v Plzni:

Dnes jsme tu proto, abychom podpořilx základní právo žen na svobodné rozhodování o svém těle.

Nikdo by neměl čelit finanční bariéře, když se rozhoduje o své budoucnosti. Přesto jsou mnohé ženy nuceny volit mezi základními životními potřebami a zdravotní péčí, která by měla být dostupná každé z nich.

Tato situace disproporčně postihuje ženy s nižšími příjmy, které si nemohou dovolit za takovou péči platit. Ze zkušenosti víme o ženách, které byly nuceny pokračovat v těhotenství proti své vůli, protože si nemohly dovolit bezpečný lékařský zákrok, jehož cena se pohybuje mezi 5000–8000 Kč. Některé z nich se uchýlily k domácím potratům, které mohou mít až fatální následky.

Je důležité si uvědomit, že mnoho těhotenství je důsledkem nekonsenzuálního pohlavního styku, který často zůstává neohlášený. Ženy v těžké finanční situaci pak často nemají jinou možnost než těhotenství donosit, protože český sociální systém v tomto ohledu na ženy bez finančních prostředků nemyslí. Neexistují žádné dávky, nadace ani příspěvky, které by jim pomohly interrupci uhradit.

Odpírání přístupu k bezpečným interrupcím je porušením lidských práv a formou institucionálního násilí na ženách. Je nezbytné, aby každá žena měla možnost rozhodovat o svém těle bez strachu, stigmatizace nebo finančních překážek.

Vaše dnešní podpora je krokem k zajištění, že žádná žena nebude nucena riskovat svůj život kvůli nedostupnosti bezpečné interrupce. Společně bojujeme proti systémům, které se snaží ovládat ženská těla. Společně prosazujeme rovná práva pro všechny! Z vybraných peněz podpoříme konkrétní ženu v neřešitelné situaci, aby se mohla svobodně rozhodnout o svém těle. Vaše příspěvky budou využity přímo na zajištění této potřebné pomoci.

Dnešní benefice je víc než jen podpora – je to vzkaz solidarity, svobody a práva na vlastní volbu.

Děkujeme, že jste tady. Že se zajímáte. Že pomáháte. (AF-PLZEŇ)

BAGELY PRO MESARVOT

V autonomním prostoru AC254, jenž se nachází v pražských Holešovicích, proběhla v neděli 6. dubna ve spolupráci Anarchistické federace (AF) a Židovského hlasu solidarity benefiční akce na podporu izraelské grassrootové organizace Mesarvot.

Mesarvot (מסרבות = dosl. „odmítačky“ – femininum odkazuje na feministické a intersekcionální smýšlení kolektivu) podporuje tzv. refusenice a refuseniky, tedy Izraelky*ce, kteří odmítají nastoupit povinnou vojenskou službu v ID a čelí kvůli tomu stigmatizaci, šikaně, a především vězení. Mesarvot je síť protiokupačně a antiautoritářsky smýšlejících aktivistek a aktivistů, kteří považují politický odpor za nástroj k ukončení okupace a útlaku palestinského lidu a zároveň kritizují státem propagovaný narativ, jenž považuje službu v armádě za důležitou součást národní identity.

Za dvě a půl hodiny početné návštěvnictvo v AC254 snědlo na osmdesát tradičních židovských bagelů v netradiční veganské úpravě, čímž se na dobrovolných příspěvcích vybralo bezmála osm tisíc korun. (-LA-)

DEN PADLÝCH ANARCHISTŮ*EK

Již loni jsme přijalx 19. duben coby Den padlých anarchistů a anarchistek. Právě v tento den před dvěma lety jsme přišlx o tři naše kamarády. Byli jimi Cooper Andrews, Finbar Cafferkey a Dmitrij Petrov, kteří zůstalx nezvěstní po účasti v bitvě u Bachmutu na nechvalně známé „cestě života“.

Od loňského prvního výročí této ztráty anarchistky a anarchisté po celém světě pořádají vzpomínkové akce a pietní akty. Na Ukrajině v boji proti putinovskému Z-fašismu zemřelo už vícero našich kamarádů*ek, přesto se ikonickými stali právě ti, kteří zemřeli v jeden den. Kolektivy solidarity, s nimiž naše federace úzce spolupracuje, na jejich adresu u příležitosti 2. výročí jejich úmrtí poznamenávají:

„Finbar byl jedním z těch, kteří nám pomohli lépe porozumět bojům v Rojavě. Podělil se s námi o své zkušenosti. Každý boj má samozřejmě svá kulturní a geografická specifika, ale překlad provádějí lidé, kteří jednají společně, a tak sbližují cesty.

Dima se svými dlouholetými zkušenostmi z Ruska významně přispěl k vytvoření vazeb mezi hnutími na Ukrajině, v Rusku, v Evropě, a dokonce i v Sýrii. Stále zjišťujeme, jakým způsobem jeho vliv formoval naše zdejší zápasy. Hodláme ctít jeho památku a dílo nyní i v budoucnosti.

Cooper v sobě nesl zvláštní odhodlání, které odráželo jeho zkušenosti s černošskou autonomií ve Spojených státech. Jeho přátelé z Rhizome House v Clevelandu podnikají kroky, které budou jeho cestu připomínat generacím nových aktivistů*ek. Vazby, které si

vytvořil, když sem přišel, jsou nadále rozvíjeny napříč hnutími. V dnešní realitě Spojených států – s Trumpem a fašizací tamní společnosti – je Cooperova stopa v rozvoji současných internacionalistických bojů nepopiratelná."

Také letos byla památka padlých anarchistů*ek připomenuta na mnoha místech – ve Stockholmu, Postupimi, Drážďanech a v dalších městech. Přidala se také Praha – v komunitním centru Trhlina byl zřízen památník padlých s fotografiemi Finbara, Dimy a Coopera a pořízena skupinová fotografie s černo-rudou vlajkou a ukrajinským nápisem „Nikdy nezapomeneme na naše kamarády, kteří se postavili proti ruskému imperialismu". (AF)

ZINAŘSKÉ JARO

Sobota 26. dubna byla ve znamení mnoha očekávání. Asi tím nejzásadnějším byla blokáda klerofašistického Pochodu pro život. Ta vyšla nad očekávání skvěle, a jelikož se na jejím svolání kromě dalších podílela také Anarchistická federace, byly její síly soustředěny právě tam. Další akcí toho dne byla Spring Zine Party. Jde o setkání zaměřené na zinařskou tvorbu, které s oblibou vyhledáváme. Takže jsme nechtělx chybět ani na pátém ročníku (první proběhl r. 2018), který se konal v prostoru smíchovské Eternie.

Jelikož nám bylo řečeno, že kdo si přinese vlastní stůl, bude za hvězdu, jeden takový jsme na místo dopravilx. Byl přesně tak velký, aby se na něj vešly veškeré publikace Nakladatelství AF, které jsme pro tuto příležitost vybralx – zejména knihy a brožury z nedávných let a pět posledních čísel anarchistické revue *Existence*. Bylo fajn mluvit s lidmi (kteří s přibývajícím časem taktéž přibývalx) o tom, o čem je která publikace. Dokonce se i 12 kousků prodalo a také byla domluvena možnost stálé distribuce v jednom z pražských knihkupectví.

Přece jen jsme bylx na místě jediní zástupci (skoro) čistě politického samizdatu. Už letmý pohled dával znát, že gró akce je spíše v umělecky a kulturně zaměřených tiscích. Protože jsme místo opouštělx už v pět odpoledne, nezbyl tentokrát čas se pořádně u ostatních stánků zastavit, což je velká škoda, protože bylo opravdu na co koukat a čím listovat.

Podobně to bylo s programem, kterého jsme se kvůli stání u distra neúčastnilx, abychom mohlx blíže poreferovat. Takže jen telegraficky: Konala se spousta workshopů – např. Sešij sešit (trocha knihařiny s Reformátem), animace s Animánií, sítotisková dílna s Knedlo Zelo Wear, razítkovací DIY workshop či linorytová dílna. Nejvíc asi zamrzela absence na avizovaném závěrečném diskusním panelu, jenž začínal až o půl šesté. Dále si mohlo na schodišti Eternie návštěvnictvo prohlédnout výstavu „Domácí Umění" či výstavu autorských tisků hudebního magazínu *Telepatie*. Zájemci také mohlx absolvovat komentovanou prohlídku Archivu českých a slovenských subkultur, jenž trvale sídlí rovněž v prostoru Eternie. Hudební program byl tentokrát vynechán, místo toho se v objektu konala afterparty „Praha je feministická", která navazovala na blokádu Pochodu pro život.

Náklady na tuto již tradiční oslavu nezávislých zinů, časopisů, knížek, drobných vydavatelů a mnoha dalších alternativních odvětví se pokrylx z dobrovolného vstupného. Pořadatelstvo tedy netratilo a my se spolu s ním můžeme těšit za dva roky na pokračování. (-VK-)

PRAHA JE FEMINISTICKÁ

Na sobotu 26. dubna si dali v Praze dostaveníčko stoupenci zákazu interrupcí. Směska mj. lidí převážně s ultrakonzervativními postoji, bigotních katolíků, klerofašistů a lidí, které by šlo zařadit do nepřehledné bažiny ultrapravice. Stejně jako v předchozích letech narazili na odpor těch, kteří si nechtějí nechat diktovat, jak mají vypadat jejich životy, sexualita a genderová identita; na odpor žen, které hájí své právo rozhodovat o svých tělech; na odpor rodičů, kteří nejsou zvědaví na bigotní kecy o tom, jak má vypadat rodina; na mladé, jimž se hnusí představa života v utužujícím se patriarchátu; a na lidi, které sere jejich ideologie už od dětství, protože muselx třeba v kostele nedobrovolně trávit každou neděli – tak ať si taky zkusí oni postát tam, kde nechtějí.

Tmářství smrdící „středověkem" (institucionální zakazování interrupcí je ve skutečnosti doménou 19. století) pořadatelstvo z Hnutí pro život (HpŽ) neskrylo ani za PR kecy o pomoci těhotným ženám, ani za balónky, řetěz miminek či dovezené děti. Blokádu jejich pochodu svolalo či se k ní přidalo množství skupin a kolektivů, včetně naší maličkosti, Anarchistické federace.

Účast na Pochodu byla asi nejmenší za několik posledních let, odhadem tisícovka lidí. Zato odpůrců*kyň Pochodu se v jednu po poledni sešla víc než tisícovka, a to na demonstraci na Jungmannově náměstí. Shromáždění bylo úžasné už v tom, kolik různorodých transparentů a piketů na něm bylo vidět – od podpory diskriminovaných žen a menšin v zahraničí, přes odmítnutí myšlenek zákazu interrupcí, bigotně konzervativní agendy, patriarchátu a klerofašismu, až po hrdé přihlášení se ke svobodomyslnému ženství a kvír identitě. V úvodních projevech zazněly základní výhrady k protiženské a queerfobní politice Hnutí pro život. Krátce před třetí se část účastnictva vydala ve dvou proudech na Palachovo náměstí, kde mělo dojít k blokádě Pochodu pro život, jenž mezitím vykročil ze svého shromaždiště na Hradčanském náměstí. První pokus o blokádu u Filozofické fakulty se podařilo policii násilím rozebrat a několik lidí bylo také zadrženo. Jenže to už v Kaprově ulici zasedla na zem další skupina a podobně tomu bylo postupně na dalších šesti místech, ze všech stran Pochodu. Blokáda byla zahájena.

Akce obsahovala také mnohé vtipné chvíle, jako bylo třeba v jednom místě dohadování mezi katolíky a feministvem: Ježíš by byl s námi. – Ne, s námi. – Ne, s námi... Vypovídalo to mimo jiné o tom, že blokáda byla odhodlaná, ale nijak konfliktní. Někdy před pátou se začal zablokovaný Pochod viditelně rozpadat. Začali na hromadu skládat prefabrikované pikety a vlajky, obcházet účastníky a potichu jim oznamovat, že bude konec v 17 hodin, do kdy měli akci nahlášenou. Bylo jasné, že se podařilo naplnit moto „Praha je feministická", a tím pádem s jasnou převahou zvítězit. To vedlo k bujarým oslavám několika stovek blokádníků a blokádnic na Václavském náměstí, kam se spontánně přesunulx. Někteří se zas vydalx slavit na afterparty, která probíhala od půl sedmé večer ve smíchovské Eternii.

Policie během dne sebrala 26 lidí. Těžko říct podle jakého klíče. Pravděpodobně šlo o ty, kteří se nelegitimovalx a bylx v té části blokády, kterou se policie snažila aktivně rozebrat. Odvezené lidi se jim však většinou nepovedlo ztotožnit a po asi pěti hodinách je pustili mezi jejich kámošstvo, co na ně čekalo před fízlárnou už od té doby, co je tam přivezli. K některým trans lidem a ženám se fízlové údajně nechovali zrovna zdvořile (muselx se vysvléct a poslouchat blbé komentáře).

Jak blokádu zhodnotit? Rozhodně jako „historický úspěch". Vůbec poprvé se povedlo Pochod pro život zablokovat tak, že musel definitivně skončit ještě na své trase. Mělx jsme navíc zcela evidentní početní i taktickou převahu. Na druhé straně se jednalo o kvantitativní úpadek Pochodu i přes takové vymoženosti, jako byly vouchery na vlak, jídlo zdarma apod., dotované i z kapes místních oligarchů a kdovíkoho ještě. Dále, lidé, kteří se účastnilx blokády, dokázalx úžasnou „morálku" – byla na nich neuvěřitelně znát akčnost, odhodlanost i spontaneita. Zato HpŽ se prostě sesypalo a nebylo schopné dělat vůbec nic, jen na konci desítky minut odříkávat růženec. Policie se nějakou dobu snažila blokádu rozbít, pak už ale byla proti těm počtům a organizovanosti naprosto bezmocná. Zároveň se podařilo zajistit morální podporu před fízlárnou, kam bylx odvezenx zadržení lidé.

Hřejivě pak zapůsobily také výhrůžky a nenávistné komentáře od ultrakonzerv na sociálních sítích. Mnozí z nich museli být kvůli vulgárnosti zabanováni, včetně mnoha otevřených neonacistů. Snesla se na nás sice vlna hysterie, k níž se přidal i Dominik Duka, vymýšlející si historky o násilných bojůvkách apod. či – jak předvedly třeba *Katolické noviny* – zveřejňující vyloženě fejkové posty (které po usvědčení smazaly). Bývalý vůdce nacistického Národní odporu, dnes ještě marginálnější tlučhuba než na vrcholu své hnědé slávy, Filip Vávra ale vystihl podstatu, když napsal: „Příští rok se pochodu pro život účastním [to píše každý rok – pozn.] taky. Je to souboj dvou světů, dobra se zlem, světla a tmy." Nejde nesouhlasit. Svůj k svému. Strana tmářství a návratů k tomu nejtemnějšímu z minulosti ale vždy bude narážet na pochodeň boje za rozšiřování svobod a proti všemožným formám útlaku. (AF)

SOLIDÁRNÍ ČTENÍ JMEN

Dne 8. května, kdy si téměř celá Evropa připomíná Den vítězství nad nacismem a zároveň je to i Vzpomínkový den obětem druhé světové války, došlo k veřejnému pokusu přivlastnit si a deformovat odkaz vítězství nad fašismem. Na náměstí Republiky se konala

„Demonstrace za narovnání vztahu s Ruskou federací“, kterou pořádal dezinformátor Ladislav Vrabel, jenž je známý svými proruskými postoji a v minulosti byl dokonce stíhán za šíření poplašné zprávy, že česká vláda chystá jaderný útok na Rusko, a za dotační podvody. Jako mluvčí na demonstraci vystoupili např. slovenský politik a soudce Štefan Harabin (hrdý držitel anticeny Homofób roku 2018 a šiřitel antisemitských konspirací), asi nejznámější český anticiganista (obviněný už v 90. letech z podněcování k národnostní a rasové nenávisti) Miroslav Sládek nebo neúspěšný kandidát KSČM Josef Skála, podmínečně odsouzený za popírání katyňského masakru.

Mluvčí deklarovali svoji náklonnost k Rusku v rámci jakéhosi falešného narativu o kontinuitě současného ruského státu se Sovětským svazem, nabádali k údajně nevyhnutelné agilní spolupráci s Putinem, dezinterpretovali události druhé světové války a neštítili se ani weaponizace holocaustu jako argumentu, proč musí dojít k „denacifikaci“ Ukrajiny, což je spolu s tzv. „demilitarizací“ propagandistická agitace, kterou sám Putin v únoru 2022 ohlásil zahájení invaze na Ukrajinu a dodnes trvající imperiální války.

Vrabel nahlásil očekávanou účast kolem 5000 lidí, nicméně reálně se jich sešlo kolem 300–500. Proti shromáždění, ve kterém nechyběly ruské a sovětské vlajky, ani vlajka se zlatým kolovratem, která bývá spojovaná s panslovanskými nacionalisty a neonacisty, jsme se vymezilx nejprve přečtením prohlášení, ve kterém jsme odmítlx diskreditování odkazu vítězství nad jedním fašismem (nacismem) nabádáním ke kolaboraci s fašismem jiným (putinismem), a následným čtením jmen obětí z řad civilistů, jakož i anarchistek a anarchistů, antifašistek a antifašistů (z Ukrajiny, Belarusi, Ruska, ale i jiných částí světa), kteří se dobrovolně zapojily*i do boje proti ruské okupační armádě a zaplatily*i za to vlastním životem. Připomnělx jsme, že za každým kompromisem s Putinem zůstávají mrtví, mučení, znásilnění a unesení lidé. Obětí okupace nejsou jen ženy, děti a muži, ale také zvířata a celé ekosystémy, které ruská armáda dennodenně ničí a plundruje. Za každým přečteným jménem je něčí zmařený život, každé jméno si zasloužilo být vysloveno jako svědectví o nespravedlnosti, kterou ruská armáda v Ukrajině páchá. Kromě čtení jmen a skandování antifašistických hesel došlo i na zpěv hymny italských partyzánů Bella Ciao, která je neodmyslitelně spjatá právě s odkazem antifašistického hnutí.

Nenechalx jsme si ukrást odkaz vítězství nad fašismem. Naší zbraní je solidarita! (-LA-)

ŽIDOVSKÝ HLAS PROTI OKUPACI

V neděli 25. května jsme se s iniciativou Židovský hlas solidarity rozhodlx přidat k protestu proti festivalu „Izrael na Vltavě“ na pražské Štvanici. Protestní akce, jejímž cílem bylo upozornit na nepolevující vražednou etnickou čistku odehrávající se na palestinských územích, se zúčastnila asi stovka lidí.

Organizátor festivalu sice alibisticky tvrdil, že „tato událost měla být kulturní, ne politickou“. My si ale myslíme, že mezi kulturou a politikou je často velmi úzké propojení, protože kultura formuje politickou scénu a politické systémy ovlivňují kulturní vyjádření. I tak ale hlavní motivací našeho nesouhlasu byla prezentace a propagace izraelské neziskové organizace Sar-El (zkratka pro „Sherut LeYisrael“, v překladu „Služba Izraeli“). Jde o dobrovolnický program, který umožňuje civilistům a civilistkám z celého světa (včetně lidí, kteří nejsou izraelským občanstvem nebo židovského původu) pomáhat armádě IDF formou nevojenské práce. Propagaci organizace, jež přímo (byť beze zbraně) pomáhá armádě, která má na svědomí životy tolika nevinných lidí, stejně jako zvířat, ekosystémů a ničení palestinské půdy, vnímáme nejen jako jednoznačně silně politickou, ale především neetickou a nemorální.

V době, kdy čelí Gaza humanitární katastrofě, za kterou nese odpovědnost současná ultrapravicová a extremistická vláda Benjamina Netanjahua, která blokuje vstup humanitární pomoci, kdy lidé v Gaze umírají na nedostatek medikace, z podvýživy, vyčerpáním, na následky zranění a nemocí v důsledku dlouhotrvající války a nedostatečných zdrojů, v nedůstojných podmínkách a bez viditelné naděje na změnu, jsme cítilx potřebu říct: „Ne mým jménem.“.

Daj la kibuš, daj la milchama!

Stop okupaci, stop válce! (ŽHS)

OSTRAVA: KVÍRSTVO PROTI GENOCIDĚ

Nedávno založená ostravská buňka Dekonstrukce zorganizovala v pondělí 9. června svůj první protest. Cítilx jsme během něj obrovskou solidaritu, sounáležitost a motivaci. Střípky těchto pocitů vám chceme v tomto textíku poskytnout.

Na místo jsme přišlx asi o tři čtvrtě hodiny dřív, na travnatém plácku kousek od kulturního domu Poklad jsme si udělalx piknik, zazpívalx pár antifašistických bangrů a pak jsme se přesunulx přímo na náměstí, kde mělo SPOLU volební stánek a obrazovku, na kterou se promítal program zevnitř.

Začalo se nás scházet víc a víc. Celkový počet účastnictva odhadujeme asi na 40 lidí. Rozhodně jsme mezi ostatním protidemonstrantstvem z řad podporovatelstva Stačilo! a podobných uskupení bylx nejsilnější hlas. Proběhlo mezi námi i pár střetů. Jeden z nich, týkající se našich pozic vůči Rusku, byl trochu víc vyhrocený, ale naštěstí se nám podařilo agresorstvo udržet dál a k ničemu vážnému nedošlo. Až na podobné menší incidenty vše proběhlo v klidu. Přečetlx jsme proslov a skandovalx hesla jako „SPOLU do Haagu“ nebo “Fialo, jak se ti spí? Děti v Gaze hladoví“. Lidi pozitivně reagovalx na naše hesla i klauna „Petra Fialu“, který zpytoval svědomí a rozhodl se spolu s námi postavit proti SPOLU. Občas se ptalx na konkrétní věci na našich bannerech. Ptalx se, co znamená „kvírstvo“ a nekteří*ré podporovatelé*ky uznalx trefnost banneru „Vidíte tady ruské vlajky?“, který reagoval na slaboduchý výrok moderátorky Pazderkové o tom, že když máváme palestinskými vlajkami, tak by se nám mohlo stát, že budeme mávat vlajkami ruskými.

Chvíli před koncem akce jsme se rozhodlx počkat si na Fialu a SPOL u výjezdů z domu kultury. Rozdělilx jsme se na dvě skupinky, stojící u obou, ale po akčním plénu jsme se rozhodlx spojit se u toho většího a frekventovanějšího. Chvíli jsme chillovalx, poslouchalx nightcore i revoluční písně a skandovalx. Chtělx jsme si zopakovat proslov, ale nedostalx jsme se ani do půlky, protože vyjel Fiala. Rozběhlx jsme se za ním a s námi podobné množství fízlovstva. Jeden soudruh byl zakleknut a zadržen za vběhnutí do komunikace.

Soudruh byl převezen na nedalekou fízlárnu a my jsme se bez fízlovského doprovodu vydalx na pochod porubským sídlištěm. Vznikl i spontánní banner. Místní si s námi povídalx, mávalx z oken i tancovalx. Skandovalo se a tančilo na ulici, dokud soudruha asi po hodině nepustilx.

Účastnictvo bylo z našeho organizování se nadšené. Během akce i po ní probíhalo síťování ostravské anarchistické a levicové scény.

Moc děkujeme všem za účast a už se těšíme, až se s vámi brzy uvidíme na další akci! (DEKONSTRUKCE)

O SITUACI NA UKRAJINĚ A ODPORU PROTI OKUPACI

V sobotu 21. června se pražská skupina AF zapojila do organizace besedy s Fedorem Ustynovem – ukrajinským obráncem a aktivistou skupiny Sociální hnutí (Socialnyj ruch) –, která se konala v Praze v holešovickém Autonomním centru 254. Hlavním organizátorem akce byla iniciativa Resistance Support Club (RSC), kolektiv umělců*kyň a aktivistů*ek, který vznikl na podporu obrany ukrajinského obyvatelstva a zabývá se mj. domácí výrobou dronů, které pak putují antiautoritářstvu na frontě.

Obdobnou besedu uspořádal RSC o několik dní dříve, v úterý 17. června, v brněnském nezávislém kulturním a komunitním centru Sibiř. Obě akce mimo jiné posloužily coby vyjádření solidarity a podpory levicovým aktivistům Denysu Matsolovi a Vladyslavu Zhuravlevovi, kteří jsou přes tři roky vězněni v ruském zajetí.

Beseda probíhala v ukrajinštině se simultánním překladem do češtiny. Feďa mimo jiné hovořil o své odborářské a aktivistické činnosti před válkou, o vývoji války ze svého pohledu a strategii, jakou na jeho základě doporučuje aktivistům v kontextu střední Evropy. Současná válka na Ukrajině totiž ukazuje, nakolik je představa trvalého míru a stálého pokroku ve společnosti iluzorní. Navíc samotné riziko nové expanze Ruska do prostoru Evropské unie odhalilo neschopnost starých obranných aliancí plnit deklarované cíle. Pokud se válka v příštích letech evropských zemí přímo nedotkne, militarizace bude mít významný dopad na obvyklé proporce státních rozpočtů, úroveň demokratických svobod, sociální politiku, vliv pravicových hnutí a ochranu soukromí.

Jsme rádx, že jsme Feďu mohli hostit v Praze, odkud se dál odebral do Polska. Návštěvnost besedy mohla být podle nás větší, ale

to nic nemění na tom, že se jednalo o velmi zajímavé a srdečné setkání. (AF-PRAHA)

KOMUNITNÍ TRH

Komunitní centrum Trhlina v pražských Nuslích asi netřeba už moc představovat. Přineslx jsme už nemálo reportů z akcí, které proběhly právě tam. Převážně se zde konají různé druhy setkání a schůzek, promítání, přednášky, knižní večery, kvír akcičky, existenční večírky a proběhl tu i knižní minitrh. Na knižní přehlídky, ať malé nebo velké, jsme si už tak nějak v rámci antiautoritářského hnutí zvyklx jako na jeho trvalou součást. S nabídkou jiných produktů či služeb to však nebývá tak časté. Na Trhlině se to ale, sic v malém měřítku – co prostor dovolí, mění. Zmínit můžeme například dny, kdy je možné si tu nechat opravit boty či nabrousit nože a nůžky. Nyní došlo na nápad uspořádat komunitní trh.

„Trh v Trhlině" se odehrál ve čtvrtek 26. června. Dveře komunitního centra se otevřely odpoledne o půl čtvrté a zájemkyně a zájemci jimi proudilx až do zavíračky v deset večer. Nabídka rukodělných věcí byla široká a rozmanitá – od textilní šité tvory, háčkovaných čepic a háčkovaných podprsenek, přes upcyklované tašky, nášivky, trička, placky, náušnice, háčkované náramky a kovové šperky, až po keramické nádobí a koberečky. Ceny byly ve většině případů pevné, avšak drobné aktivistické a autorské nášivky a placky byly za dobrovolný příspěvek a místy posloužily i jako barterový artikl, který si navzájem vystavující povyměňovalx.

Nesmíme samozřejmě zapomenout na tradičně veganské jídlo, jehož byl na místě bohatý výběr, včetně zapečených těstovin, stir-fry kari tofu či bublaniny.

Účast byla poměrně uspokojivá, takže organizátorstvo si rozhodně nemohlo stěžovat na nezájem, a to i přes vedra, která v těch dnech panovala. Díky tomu, že nešlo zrovna o davy, byla skvělá možnost s každým návštěvnictvem poklábosit a popsat či přímo ukázat techniky, kterými bylo rukodělné zboží tvořeno, což z hlediska „budování komunity" lze brát rozhodně jako pozitivum. Kdo chtěl, mohl benefičně přispět na Trhlinu. Zároveň šlo o dobrou příležitost poklábosit o různých vážných i nevážných tématech, zastavit se u místní radikální knihovny nebo pořídit nějakou tu anarchistickou literaturu ve stálém trhliním distru. Díky všem, kdo se stavilx! (-SPR-)

VYKLIĎME PRÁZDNOTU!

„Byl jednou jeden dům a v něm bydleli lidi. Pak přišla společnost Lidl, nájemníky vystěhovala a třetí rok ho uprostřed bytové krize nechávala prázdný. A tak se letos na jaře deset jiných lidí rozhodlo prázdnotu vyklidit, našlo v domě nový domov a začalo v něm vytvářet autonomní sociální a kulturní centrum. Ve středu 28. května přijela Policie ČR a zástupce Lidlu, aby do domu vrátili prázdnotu, ať to stojí, co to stojí. V ulici před domem okamžitě začala solidární akce na podporu squaterstva, část z něj se ještě dva dny a dvě noci držela na střeše, ale prázdnota měla silové složky na své straně, a tak nakonec slavně zvítězila. Anebo ne?" – To stálo na pozvánce, jež vyzývala k účasti na protestní street party, která byla reakcí na násilnou evikci domu v Papírenské ulici v pražské Bubenči.

Squaterstvo z Papírenské a jeho podporovatelstvo se rozhodlo vrátit téma do ulic a ukázat prázdnotě, že nezvítězí. Zároveň s tím chtěly položit důraz na otázku dostupnosti bydlení a představit utopickou vizi, kdy „nájmy jsou čím dál nižší, ceny nemovitostí klesají, spekulanty a firmy s miliardovými obraty šroubující ceny bydlení do závratných výšin v našich krajích nepotkáme". Celá akce pak měla položit fundamentální otázku: „Komu vlastně patří tohle město?"

A tak jsme se v pátek 27. června kolem třetí odpoledne sešlx v parku v Papírenské ulici, poblíž vlakové stanice Praha-Podbaba. Byl slunečný den a již od prvních chvil velmi příjemná atmosféra. Dorazilo pár stovek lidí. K dispozici bylo ve formátu A4 vytištěné červnové číslo anarchistického měsíčníku *A3*, jež se věnovalo právě tématu vyklizení domu v Papírenské v širších souvislostech kapitalistické ideologie nedotknutelnosti soukromého vlastnictví a s tím související sociální nerovnosti. Od začátku do konce nechyběla hlasitá hudba, zazpívala třeba Monia Načeva, prostor dostaly také proslovy věnující se tématu akce. Křoví pak tvořila hromada fízlů, včetně agilního „anti"konfliktního týmu, jemuž s humorem vzdorovala malá klaunská armáda.

Kolem páté se vyrazilo do ulic. V průvodu hrálo na sedm sound systémů, včetně neuvěřitelně energického gigu přímo z dveří dodávky. Jedno z aut zdobil obří transparent „Bydlení je právo, ne privilegium", na dalších stály verše „Raději dům / kde slyšíš smích / sdílené dílny / nápady v nich / prostor pro snění / tam, kde nic není" nebo plachta „Good Night Imperial Pride" či vlajky Rojavy, Antifašistické akce, Good Night White Pride… Účastnictvo neslo transparent s motem pouliční slavnosti „Vykliďme prázdnotu", objevily se také nějaké ty cedule, třeba s hesly jako „Nemít domov není volba", „Lidi bez domů do domů bez lidí" či „Zatkněte radši Lidl".

Závěr akce se konal na břehu nedaleko dřívějšího squatu Milada. Chátrající prázdná budova vily je smutným a charakteristickým mementem toho, jak se kapitalistický systém a jeho úderná složka – policie – snaží zbavovat života svobodné prostory, které nechtějí přijmout jeho pravidla o soukromém vlastnictví a nadvládě peněz. Na trávníku hned u poměrně frekventované silnice si uchozené a utancované demonstranstvo polehalo a posedalo, aby si záhy mohlo poslechnout hned několik kapel, které to rozbalily pod širým nebem a daly tak zažít chvilkový pocit toho, jak to může vypadat, když ulice patří lidem. (-BJ-)

AIRBNB V PRAZE NECHCEME

V úvodu svého proslovu na letošním anarchistickém Prvním máji prohlásil Kolektiv 115 (K115): „Žijeme ve světě, ve kterém různé systémy útlaku rozdělují lidi na ty privilegované a ty utlačované. Zatímco miliony bohatých turistů ničí Prahu svým výletem za zábavou, desetitisíce uprchlíků umírají na hranicích Pevnosti Evropa. My se vždy budem stavět na stranu těch, co v dnešním světě, pod výkřiky fašistů všech barev, nejsou slyšet." A také se záhy postavil, a to když na sobotu 28. června svolal na Staroměstském náměstí happening nazvaný „Domácí utkání: Praha vs. Airbnb".

Akce, která začala v jednu po poledni, sestávala ze dvou částí. Ta první byla složena z několika proslovů, které zaznívaly z prostoru před sochou Jana Husa. (Tomu na jedné z budov vévodil obří transparent s Miladou Horákovou, umístěný zavilými antikomunisty, kteří se stále obrací do minulosti, aniž by reflektovali, že jeden bývalý soudruh je nyní na Hradě a další bude brzy premiérem. Nehledě na to, že nějak zapomněli dopsat, že Horáková byla socialistka a feministka, což jsou pro antikomunistické pravičáky taktéž sprostá slova, a že tehdy soudruzi popravovali také své vlastní soudruhy. Vzhledem k (vyvráceným) pověstem o účasti Horákové na stržení potupného mariánského sloupu, jenž na Staromáku opět připomíná, že mocenský vliv katolické církve zdaleka nepominul, bylo umístění více než příhodné.)

Ale zpět k proslovům, které zaznívaly k desítkám zúčastněných, kteří drželx transparenty „Airbnb out of each city!", „Praha contra Airbnb", „Solidaritu s uprchlíky místo policejních obušků" či „Uprchlíci, vítejte, turisti, táhněte". Jako první zazněl proslov od pořádajícího Kolektivu 115, jenž to vzal pěkně ze široka, aby sdělil, jak turismus ničí Prahu, zatímco uprchlictvo trpí na evropských hranicích a je zavíráno do detenčních center. Fašizace, války, klimatická krize a kapitalistické vykořisťování… A zatím se centrum Prahy stává skanzenem a nájmy rostou. Prekarizace, nejistota, vyhrůžky landlordů, developerská výstavba luxusních bytů… „Pokud nám něco poslední roky ukázaly, pak to, že bez společného boje zdola se nezmění vůbec nic." Následoval proslov zástupce sdružení Za snesitelné bydlení v centru Prahy, jenž byl mnohem konkrétnější a díky tomu i celkem zajímavý. Pak povídání za sdružení Arnika, fanouškovský klub Růžovej Union a s tématem přímo nesouvisející slovo od zástupkyně iniciativy Prague4PalestineYouth.

Po proslovech začala druhá část – happening spočívající ve fotbalovém zápase „domácích" a „týmu Airbnb". Díky vskutku vtipnému přibližování hry „sportovním komentátorem" se přihlížející opravdu od srdce zasmálx, včetně dozorujících strážníků. Za mohutného povzbuzování dala ve strhujícím utkání domácí Praha na frak developerům a krátkodobým podnájmům. A došlo i na slavnostní předání vítězného poháru. Škoda jen, že „hřiště bylo v části náměstí, které nebylo zas tak frekventované. Větší sranda mohla být při zabrání prostoru před orlojem, jenž je trvale okupován turistvem. I tak se objevilx lidi od novin a televize, takže akce měla docela hezké mediální pokrytí.

Během akce byly rozdávány letáky. Někteří z procházejících turistů se ptalx, cože se to tu zrovna odehrává. A ač jim bylo na výše zmíněném transparentu vzkázáno, aby táhlx, mnozí myšlence

happeningu vyjádřilx svou jednoznačnou podporu, jelikož mají dost možná podobné zkušenosti ze svých domovin. (-BJ-)

KVÍR SPACE

V sobotu 5. července se Anarchistická federace (AF) účastnila v galerii Plato akce Kvír Space organizované členstvem Ostravského prajdu. Dostavil jsem se trochu dřív, a tak jsem na začátku vypomohl s rozmisťováním stolů a dalšími organizačními maličkostmi, načež jsem si jeden ze stolů vybral a rozložil na něm čtivo z distra AF a hned vedle mě zaparkovalo členstvo ostravské buňky Dekonstrukce.

Kvír Space nabízela poměrně informačně nabitý program, kterého jsem se, žel, nemohl plně účastnit, protože jsem byl připoután u distra. Odehrával se na několika oddělených místech a zájemstvo si mohlo vyslechnout povídání o kvír anarchismu, workshop divadla utlačovaných či workshop, který učil, jak na zpětnou vazbu. Účastnictvo si mohlo poslechnout i přednášku o fast fashion a následně se zapojit do workshopu opravy oděvů, účastnit se workshopu drag make-upu či sex toy/stim toy a neurokvíření intimity, což bylo přístupné od 18 let. Osobně jsem se po domluvě s kamarádstvem z Dekonstrukce účastnil workshopu tematizujícího konsent, který facilitovalo členstvo eFka (Feministický kolektiv Olomouc), kde jsme si nejdříve konsent definovalx a posléze si ho vyzkoušelx v praxi. U stánků jsem si pak pořídil text *Out! aneb o reprezentaci kvír lidí v médiích* od Dekonstrukce.

V Ostravě je o anarchistickou literaturu zájem, což plyne nejen z množství proběhlých debat u našeho stánku – ať už souhlasných či nesouhlasných –, ale i z nově navázaných kontaktů, které podpořily činnost AF i tučnými dýšky. Celkem se prodalo 7 knih a 5 časopisů, přičemž zájem byl o *Anarchismus pro začátečníky*, na své si ale přišla i anarchistická kultura v podobě *A-písničky* či *Všivé historie*. Diskuse vznítila, byť se prodal pouze jeden výtisk, publikace *Válka slov,* kdy se zájemstvo ptalo na více podrobností o zapatistickém hnutí. Prodala se taktéž i starší *Okupační kuchařka* s otázkou, jestli nemáme v plánu připravit i podobný výtisk, který by mapoval současnou situaci v Srbsku. Domů si jeden*jedna nakupující odneslx i proslulého Václava Tomka. Jinx nakupující děkovalx za činnost našeho nakladatelství a oceňovalx jeho profesionalitu a vizuální přehlednost, na druhou stranu, co se týče formálního zpracování knih, stavělx Zádruhu.

Průběh akce nic nenarušilo a vše se neslo v uvolněném a poklidném duchu. Vyčerpaný člověk si mohl odskočit do tzv. chill zóny, v které bylo ticho a pohoda, případně se mohl projít, fyzicky se posílit kávou a drobným občerstvením v kavárně, která v Plato sídlí, anebo se podívat na aktuální instalaci, kterou galerie nabízela. Akce byla vydařená a těším se na další aktivity Ostravského prajdu. (-DL-)

SVOBODU PRO MAJU

O případu antifašiststva, které je pronásledováno maďarským autoritářským režimem, informujeme dlouhodobě na našem webu. Naposledy jsme přineslx informace o hladovce, kterou držela nebinární antifašistka Maja. Ta je od července 2024 ve vyšetřovací vazbě v Budapešti, kam ji za podivných okolností (v rozporu s rozhodnutím německého Spolkového ústavního soudu) vydala německá policie. Od února letošního roku čelí Maja u tamního soudu obvinění z pokusu o těžké ublížení na zdraví ve „zločinném spolčení“. V únoru 2023 se totiž měla podílet na útocích na dva účastníky mezinárodního neonacistického setkání v maďarském hlavním městě. Maje v Maďarsku hrozí až 24 let odnětí svobody. Od 4. června letošního roku držela hladovku na protest proti neúnosným podmínkám svého věznění. Požaduje, aby byla převezena zpět do Německa, aby se mohla vrátit ke své rodině a aby se mohla soudního procesu v Maďarsku účastnit z domova (domácího vězení). Majin zdravotní stav se v důsledku dlouhého hladovění v posledních dnech povážlivě zhoršil. Hladovku ukončila po 40 dnech.

Stejně jako více než 100 000 lidí, kteří podepsali petici adresovanou spolkovému ministru zahraničních věcí Johannu Wadephulovi (CDU) a spolkové ministryni spravedlnosti Stefanii Hubigové (SPD), jsme se rozhodlx i my apelovat na německé úřady, aby učinily jasné kroky vedoucí k návratu Maji do Německa a k zajištění práva na spravedlivý proces. Ve spolupráci s Kolektivem 115 jsme tedy svolalx na čtvrtek 17. července demonstraci před německou ambasádu v Praze.

Ještě před akcí však vzniklo na nejmenovaném oblíbeném sprejerském místě graffiti s nápisem „Free all antifas“.

Ve Vlašské ulici, kde ambasáda sídlí, se nás sešlo asi třicet, vybavených transparenty na podporu Maji a dalších stíhaných antifašistů a antifašistek. Náš počet přinejmenším dorovnávala policie včetně těžkooděnců v dodávkách. Dorazil i známý slizký srábek a wannabe policejní konfident Radim Štěchovský.

Zaznělo vícero projevů. Kolektiv 115 shrnul Majinu kauzu a její význam, my jsme za AF přispělx řečí o širším kontextu a významu antifašismu v dnešní době. Promluvilx i němečtí antifašisté – jak na místě, tak na dálku skrze vzkaz zástupců organizace Die Interventionistische Linke. Došlo i na emotivní vzkaz od samotné Maji. Občasně se skandovala hesla za propuštění Maji a dalších antifašistek a antifašistů, neproběhlo ale nic nečekaného a po asi hodině jsme akci ukončilx společnou fotkou. Někteří z nás u ambasády nehodnotilx akci příliš uspokojivě. Ta sice projevila solidaritu, podpořila mezinárodní kampaň a v rámci německé diplomacie nemohla být přehlédnuta, na druhou stranu se zařadila do žánru „parta lidí, co by se vešla do jedné tramvaje, se nechá hodinu natáčet od fízlů a jde domů“. Větší účast by jistě potěšila víc.

V protestu jsme se však rozhodlx pokračovat i následující den. V pátek 18. července dopoledne jsme tedy navázalx další menší akcí. Za Maju se totiž velmi aktivně postavilx její rodiče, kteří pod heslem „Free Maja“ putují po svých, respektive na kole z Německa do Maďarska. V rámci skupinky místních antifašistek a antifašistů z několika kolektivů jsme je tedy během průchodu Prahou přišlx podpořit. V počtu deseti lidí s velkým transparentem a pár cedulemi jsme se vydalx přes Karlův most a turistické centrum. Jakkoli davy turistů nejsou obvykle zrovna nejlepší místo na demonstrace, akce to byla veskrze příjemná a viditelná. Kolemjdoucí se každou chvíli zajímali, oč jde, což rodiče Maji ochotně vysvětlovalx. Nepříjemná výměna – s archetypálním arogantním turistou – byla jen jedna. Skandovalo se „Free Maja“ a „Free all antifas“, dokud jsme se uličkami nepromotalx až na Národní třídu. Tam nám rodiče Maji poděkovalx za účast a padlo pár aktuálních informací o kauze a dalších cílech protestní cesty. V úhrnu šlo o emotivní, byť poněkud komorní akci, která splnila účel: tedy podpořit těžce zkoušené rodiče Maji a upozornit na její kauzu i pronásledování antifašiststva v kontextu rozmáhajícího se autoritářství v Evropě. (AF-PRAHA)

PROTI EGYPTSKÉ BLOKÁDĚ GAZY

Ve čtvrtek 24. července provedlo anarchistvo z AF ve spolupráci s Židovským hlasem solidarity intervenci na egyptské ambasádě v Praze. Ke své akci vydalo následující prohlášení:

„Dnes jsme symbolicky zamklx egyptskou ambasádu v reakci na trvající uzavření hraničního přechodu Rafah, jediného hraničního přechodu mezi Pásmem Gazy a Egyptem, který není pod přímou izraelskou kontrolou a je klíčový pro dodávky humanitární pomoci do Gazy a evakuaci civilistva. Navazujeme tím na čin egyptského aktivisty @anas.i.habib, který zamkl bránu egyptské ambasády v Haagu. ‚I will not unlock it until Gaza is unlocked.‘ #OpenRafah“

Připomeňme, že egyptský aktivista Anas Habib se v pondělí 21. července natočil, jak jde k budově egyptské ambasády v Haagu, zamyká její bránu vlastním zámkem a odsuzuje tak „odporný a zrádný režim“ prezidenta Abdala Fattáha Sísího. O dva dny později řada nizozemských aktivistů*ek jeho čin zopakovala. Policie ve všech případech přeřezala zámky a aktivistvo krátce zadržela, než jej propustila bez obvinění.

I v dalších zemích čin Anase Habiba inspiroval lidi vystupující proti genocidě Palestinců*nek izraelským státem a proti státům, které této genocidě přihlížejí nebo ji dokonce podporují, napomáhají jí či na ní profitují. A tak se symbolicky zapojilo aktivistvo i u nás a masivním zámkem na kolo uzamklo bránu egyptského velvyslanectví v Praze a připevnilo na ni vzkaz „Closed Rafah = Closed Embassy“. (AF)

DOPISY VĚZEŇSTVU

Ve čtvrtek 24. července pořádala ostravská buňka Dekonstrukce ve spolupráci s Anarchistickou federací v galerii Nibiru solidární akci, která se zaměřovala na psaní dopisů anarchistickému a antifašistickému vězeňstvu v Evropě. Před samotným psaním dopisů by-

la přiblížena historie Anarchistického černého kříže (dále jen ABC z anglického Anarchist Black Cross) a postupně byly představeny jednotlivé historické ukázky represe anarchistva. Kontextualizováno bylo i české prostředí a operace Fénix, která byla již před deseti lety v plném proudu. Zároveň byla vzpomenuta současná situace a činnost běloruského ABC a ruského ABC Moscow, který v současnosti zažívá tuhé represe a jehož členstvo muselo opustit své domovy a emigrovat za hranice.

Po úvodu následovalo pár tipů ohledně toho, jak takové dopisy psát, čemu se vyhýbat a co naopak zmínit, načež jsme nakonec dospělx k hlavní náplni, a to k samotnému psaní dopisů. Pisatelstvo si vybíralo vězeňstvo ze sestaveného seznamu, který o vězněných obsahoval aktualizované údaje, stručný popis jejich případu a informace o zálibách. Dopisy se psaly individuálně i v menších skupinkách. Účastnictvo si na dopisech nechalo záležet, většinou se popsala jedna A4, někdy i více než to. Pro bezpečí a zachování anonymity odesílatelstvo na sebe nezanechávalo kontakt. Dostupný byl i notebook s překladačem do jiných jazyků, přičemž v případě ruského vězeňstva, pakliže pisatelstvo nevládlo ruským jazykem, byl překladač doporučován, jelikož ruské věznice přijímají texty pouze v ruštině. Celkem se napsalo jedenáct dopisů: tři do Spojeného království, tři do Itálie, tři do Ruska, a po jednom do Německa a Turecka. Akce se účastnilo na dvacet osob.

Po celou dobu panovala přátelská atmosféra a pochutnávalx jsme si na veganských dobrotách, jmenovitě na buchtě a sušenkách, k zakoupení bylo po celou dobu konání i čtivo z distra Anarchistické federace a Dekonstrukce. Poté se otevřel prostor pro síťování, volnou diskusi a zábavu, během níž jsme dokonce slyšelx pochvalu, že jsme něco takového zorganizovalx. Akce se zdařila a doufáme, že i v budoucnu budou ostravské akce rezonovat s širší veřejností. (-DL-)

SOLIDÁRNÍ KEBAB PRO ISTANBUL PRIDE

V pátek 25. července jsme uspořádalx solidární akci, jejímž cílem bylo podpořit queer komunitu v Turecku – konkrétně iniciativu Istanbul Pride. Během odpoledne jsme v Autonomním centru 254 v pražských Holešovicích rozdávalx veganský kebab za dobrovolný příspěvek a četlx dopisy od queer lidí, kteří bylx a jsou v Turecku vězněnx kvůli své účasti na pochodu hrdosti. K dispozici byly také letáky v anglickém jazyce s vyjádřením kolektivu Istanbul Pride k situaci v jejich zemi.

Během této benefiční akce se vybralo bezmála 5000 korun, které obratem putovaly přímo organizátorstvu Istanbul Pride a budou použity na právní pomoc, materiální podporu a bezpečnostní zajištění akcí.

Turecko bylo ještě před deseti lety jednou z mála muslimských zemí, kde se konal velký a relativně svobodný Pride pochod. Každoročně se ho účastnily desetitisíce lidí. Od nástupu autoritářského prezidenta Erdoğana se ale situace dramaticky zhoršila. Pochody hrdosti byly od roku 2015 systematicky zakazovány pod různými záminkami – „ohrožení veřejného pořádku“, „ochrana morálních hodnot“ apod. Přesto se každoročně stovky lidí snaží pochod zorganizovat – a čelí při tom policejní brutalitě, zadržování i trestnímu stíhání.

Letošní Istanbul Pride 2025 byl opět zakázán, ale queer lidé se i přesto pokusilx obsadit veřejný prostor. Třiapadesát aktivistů a aktivistek bylo uvězněno a čelilo ponižování, šikaně a zastrašování ze strany policie, některé*ří jsou stále drženx ve vazbě. Právní systém a stát přitom queer lidi nejen nechrání, ale aktivně kriminalizuje. Homofobie je systematickou součástí vládní ideologie.

Turecká queer komunita potřebuje naši podporu a my jí ji hodláme poskytovat. Naší zbraní je solidarita! (-LA-)

PIETA ZA MARII ZAJCEVU

Ve středu 30. července jsme si před ukrajinskou ambasádou v Praze připomnělx památku queer bojovnice Marii Zajcevy.

Maria Zajceva pocházela z Bělarusi. Jako devatenáctiletá se v roce 2020 postavila režimu Alexandra Lukašenka spolu s desítkami tisíc dalších Bělorusek a Bělorusů. Při pokojném protestu byla vážně zraněna a její ikonický snímek obletěl svět. Stal se symbolem brutality běloruského režimu, který bezohledně potlačil masové protesty proti zfalšovaným volbám.

Odjela na léčení do ČR a začala studovat na univerzitě. Když Rusko napadlo Ukrajinu, zapojila se do pomoci válečnému uprchlictvu, a následně se rozhodla sama Ukrajinu odjet bránit. Bojovala ve druhém mezinárodním praporu po boku jiných lidí, kteří přišlx bránit svobodu – ne z povinnosti, ale z přesvědčení. Jako dobrovolnice, ne jako vojačka z rozkazu. V pouhých čtyřiadvaceti letech padla u Bachmutu.

Když byla Maria zraněná, její partnerka Anya ji neměla právo navštívit, protože de iure byla cizím člověkem. Musela předstírat, že jsou sestry, aby jí bylo umožněno být Marii po boku. Příběh Marii a Anyi bolestně ilustruje, proč potřebujeme rovná práva. Queer lidé bojují, pomáhají, žijí a umírají za svobodnou Ukrajinu stejně jako všichni ostatní, a přitom nemají stejná práva. Jejich partneři/partnerky nemají nárok na informace, návštěvu v nemocnici nebo pohřeb. Jejich identita není právně uznaná a jsou zranitelní vůči diskriminaci. Obrana queer práv je tedy také obranou proti ruskému imperialismu. Vítězství Ukrajiny by mělo znamenat vítězství rovnosti. A proto říkáme: Equal rights for defenders! (-AQC-)

ALT*PRAJD 2025

Rok se s rokem sešel a v Praze se konal od 27. července do 3. srpna další ročník Alt*Prajdu. Alt*Prajd je nekomerční alternativa festivalu Prague Pride, koná se paralelně s ním. Na rozdíl od Prague Pridu je však od kvír lidí pro kvír lidi, nikoliv v první řadě pro sponzory a korporace.

Program byl letos opravdu nabitý. Od promítání filmů *Sleep away camp* a *Framing Agnes*, přes gaming turnaj, dvě drag shows a karaoke, výstavu Art*Prajd (ta probíhala v AC254 až do 31. srpna), nespočet workshopů a přednášek, až po již tradiční kvír rychtu – to své si vybrat mohlx skutečně všichni. Novinkou letoška byly taky dva tematicky zaměřené dny – trans den a sex positive den. Během trans dne, jak již název napovídá, probíhaly přednášky a workshopy od trans lidí pro trans lidi (například o hrt a jeho možnostech, binderech), piknik a promítání filmu. Sex positive den zahrnoval přednášky s tematikou queer sex ed, práva sexuálně pracujících, a celý den byl zakončen strip night.

Vyvrcholením Alt*Prajdu byl v sobotu 2. srpna antifašistický blok v rámci Prague Pride pochodu s motem „Good night corporate pride“. I přes déšť jsme si to velmi užilx, odměnou nám byl piknik v neplacené části pride village – přístupný všem, i těm, co nemělx navíc 200 korun na vstup do zóny pro ty privilegovanější. Večer se pak konala queer rave. Zahrálo nám queer djstvo a návštěvnost byla obrovská, prostor Krenovky doslova praskal ve švech.

Letošní Alt*Prajd byl jistě vydařený a nemůžeme se dočkat, až příští rok navážeme na vznikající tradici. (-AP-)

KLIMAKEMP ZA BEDŘIŠKU

Zástupectvo Anarchistické federace se dle očekávání zapojilo do letošního – v pořadí již pátého – Klimakempu, jejž pořádá iniciativa Limity jsme my, kterou dlouhodobě podporujeme. Klimakemp se konal ve dnech 4.–12. srpna „nedaleko“ Ostravy, konkrétně ve Věřňovicích, které spadají pod Dolní Lutyni. Tematicky se zaměřil na problémy spojené s probíhající transformací uhelných regionů, která sleduje prospěch zahraničních investorů a developerů, nikoliv lidí, kteří v krajích žijí.

Prakticky pak cílil na záměr postavit v Dolní Lutyni Gigafactory – obří továrnu na výrobu baterií. Ve veřejném prostoru se na mnoha místech objevila hesla proti tomuto projektu.

Dále se Klimakemp zaměřil na podporu živoucí komunity v ostravské čtvrti Bedřiška, unikátního společenství romských a neromských obyvatel, které ukazuje možnosti přátelského soužití a dobrého života a zároveň čelí hrozbě likvidace svých obydlí. V pátek 8. srpna se tedy účastnictvo kempu vydalo na demonstraci, která pod heslem „Bedřišku nedáme!“ začala za účasti mnoha desítek lidí před Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a skončila přímo na Bedřišce, kde ten den místní pořádalx festival.

Na programu letošního Klimakempu bylo mnoho zajímavých akcí – workshopů, přednášek, besed, promítání, koncertů, divadelních představení, tréninků. Speciálně pak zmiňme zajímavé panelové diskuse „Jak tvořit spojenectví mezi místními iniciativami a klimatickým hnutím?“ a „Role médií ve spravedlivé transformaci“. (-BJ-)

SPOLEČNĚ PROTI FAŠIZACI

AF

*Letošní Anarchistický První máj, jenž se tradičně konal v Praze, považujeme za úspěšné setkání antiautoritářstva plné protestu, energie, sounáležitosti, ale i zábavy a kultury. Pojďme se tady za touto akcí ohlédnout a přiblížit její průběh těm, kteří*ré se jí letos z nějakého důvodu nemohlx zúčastnit.*

Anarchistická federace (AF) si nechtěla hrát jen na vlastním písečku, takže ke spoluorganizaci přizvala i ostatní pražské skupiny. Zapojil se především Kolektiv 115, další kolektivy a jednotlivci pak participovalx zejména na místě, ať už proslovy, starostí o kulturní program, distry či přípravou občerstvení. Díky všem se tedy celá akce vydařila a mohlx jsme si skvěle užít tento pro nás tak symbolicky významný den.

Co se týče programu, moc jsme se nezabývalx inovacemi a přebralx scénář předchozích dvou let, jenž po několika dřívějších rocích poklidných prvomájových pikniků přinesl do ulic skutečné oživení. Aby však byla nějaká změna, rozhodlx jsme se společně neakcentovat tolik téma práce, které k Prvnímu máji neodmyslitelně patří, a zaměřit se na problém postupující fašizace, jejíž projevy můžeme sledovat ve světě a jejíž tendence lze pozorovat i v Česku. Jak stálo v úvodu pozvánky: „Fašouni už dávno nejen vystrkují růžky, ale prorostli do všech pater politiky. Jsme v éře bullshitu, válek, genocidy, omezování práv, klimatické krize a rostoucího autoritářství. V éře, kdy se zdají výhledy svobody, rovnosti a solidarity horší než kdy předtím."

Povedl se výlep plakátů, do něhož se v Praze zapojilo četné dobrovolnictvo, které mělo možnost nabrat si plakáty při speciálních otvíračkách infoshopu Trhlina. V rámci AF všechny tentokrát předčila zlínská skupina, která plakáty vylepovala v kombinaci s tematickými čísly anarchistického měsíčníku *A3*. Pár dní před Májem se také konalo společné malování transparentu.

STŘELÁK

Na tradičním místě anarchistických Prvních májů, na pražském Střeleckém ostrově, jsme se začalx pomalu scházet kolem jedenácté. Postupně přicházející účastnictvo i kolemjdoucí se mohlx zastavit u připravených dister Neklidu, Dekonstrukce a Nakladatelství AF. To naše bylo doplněno několika čísly nástěnných novin *A3* na rozdávání, věnovaných tématům práce, fašizace a ženských práv. Začalo se s přípravou veganského občerstvení, které pak bylo celou dobu k dispozici. O to se postaral kolektiv Food not Bombs Žižkov. Na výběr bylo sladké (perníky, koláče…) i slané (různé druhy chlebíčků) a samozřejmě nechyběla ani káva. Rozdával se leták AF „Společně proti fašizaci", v němž mj. stálo: „Vyslovovat se proti projevům fašizace nestačí. Je třeba být radikální, tzn. jít ke kořenu. Proto se my, anarchistky a anarchisté, zároveň stavíme proti systému nerovnosti a vykořisťování, jenž se nazývá kapitalismus. Proto se stavíme proti systému útlaku a dohledu, jenž se nazývá stát."

Po nějaké době, co probíhal piknik a volná zábava, se někteří přesunulx k pamětní desce prvního pražského Prvního máje dělnictva, jenž se datuje do roku 1890. Tady byl po přivítání přečten projev za AF k 30. výročí jejího založení, zakončený slovy: „Slavíme. A hodláme tomu věnovat celý rok. Tak slavte s námi. Vždyť co je anarchie? – Velká oslava života. Slavme! Organizujme se! Odporujme! Bavme se! Tvořme! A pečujme o sebe! Federace žije – boj pokračuje!" Další projevy zazněly za iniciativu Limity jsme my a Alt*Pride. Byla jen trochu škoda, že proslovy byly na megafon a ne na lepší ozvučení. K desce byla také položena improvizovaná kytice. A nakonec vystoupil Prague Revolutionary Choir se sborových setem revolučních písní.

CENTRUM

Krátce nato se větší část účastnictva (ne všichni pokračovalx pochodem) zařadila za ústředním transparentem „make fascist afraid again" (vzhledem k tomu, že pochod prochází vždy centrem plným zahraničních turistů, angličtina rozhodně nebyla na škodu). Po stranách se pak skvěly transparenty s hesly „Nedej fašistům žádnou šanci. Stand with Hungarian queers", „Proti politice strachu. Pravicový populismus není alternativa", „Uprchlíci vítejte. Turisti táhněte" a „Planeta hoří. Autoritářství sílí. Nerovnosti rostou. Organizujme se!".

Pochod byl velmi živý, skandovalo se od začátku do konce. Mohl čítat více než 300 demonstrujících. Bylo v něm velké množství mladých lidí a také mnoho kvír osob. Součástí byl i propalestinský blok. Ohledně jeho vytvoření bylo organizátorstvo osloveno na poslední chvíli a jeho zařazení vzhledem k tématu demonstrace „Společně proti fašizaci" bylo více než žádoucí, jelikož Palestina je místem, kde v současnosti probíhá cílená dehumanizace a genocida původního obyvatelstva. V té souvislosti se krátce debatovalo o vhodnosti přítomnosti národních vlajek, ale převládl postoj, že v takovýchto případech jde především o symboliku utlačovaných a vyvražďovaných, ne o propagaci nějaké autoritářské entity.

Trasa vedla ze Střeleckého ostrova po Národní třídě na Můstek, odtud ulicí Na Příkopě na náměstí Republiky, kde se zahnulo ulicí Na Poříčí na Těšnov, a tam už to bylo kousek ulicí Ke Štvanici a po magistrále na Hlávkův most. Z něho se sešlo na ostrov Štvanice, kde byl pochod oficiálně ukončen. Pokud byl v ulici tramvajový provoz, snažilx jsme se mu nebránit a jít jedním jízdním pruhem, což celý průvod pěkně natáhlo a vypadal tak k naší radosti se vším tím množství vlajek opravdu impozantně.

ŠTVANICE

V prostoru u mostu se dalších pár hodin o zábavu staral sound system, jenž doprovázel pochod. Vedle transparentů, které se objevily na demonstraci, byla ještě vyvěšena hesla „Luxus pro všechny. Teplo, pohoda, vyvlastnit oligarchy", „My* jsme tady doma. * LGBTQIA+, Romové, imigranti, znevýhodnění". Bylo dost času podívat se, co je v distrech. Opět tu byla ta od Neklidu a Dekonstrukce. Přibyl benefiční merch Kajfariki, antifašistických bojovníků na Ukrajině. A distro AF navíc nabízelo benefiční trička Solidarity Collectives, různé DIY nášivky a vinily jedné z interpretek večerního koncertu, největší zájem však byl o nové číslo anarchistické revue *Existence* na téma anarchistické geografie. Rozdávaly se pozvánkové samolepky na Anarchistický festival knihy, který se bude konat ve dnech 14.–15. června. O veganské občerstvení se tentokrát postarala aktivistická kuchyně Cocina Perdida. Vedle drobností na zub nabízela vynikající hot dogy a buritos.

Tím, že pochod proběhl centrem poměrně rychle, vznikla docela dlouhá prodleva. Byl to však skvělý čas pokecat, odpočinout si či se zúčastnit workshopu AF „Prostor pro reflexi a budování silného hnutí". Navíc celou dobu se objevovalx noví lidí, kteří nestihlx pochod.

V šest večer se otevřely dveře klubu, kde chvíli nato začala živá hudební vystoupení. Jako první zahrála kapela Favorite Obsession, jejich poměrně klidný sound vystřídala divočina v podání formace Kronstadt. Dále vystoupila skupina Nervy, na kterou navázalx

Toyota Vangelis a na úplný závěr celé akce Klara Wodehn se Zagami Jericho.

O přestávkách mezi kapelami došlo venku na proslovy. První vstup byl od kvír kolektivu Dekonstrukce, v němž mj. jasně zaznělo: „Teď je čas, kdy musíme být nekompromisnější něž kdy dřív a kdy můžeme formulovat naše požadavky na opravdové kvír osvobození, které je propojené s dalšími boji.“ Další pauzu vyplnil Kolektiv 115, jenž skupinově v kouři dýmovnic tematizoval problém masového turismu v Praze v kontrastu s nehumánním přístupem k uprchlíkům: „Snít o Praze bez turistů je touhou po lepším světě, kde bude město sloužit všem bez rozdílu. Kde lidi nebudou dávat většinu platu za nájem a kde solidarita a sousedství nebudou zapomenutý slova.“ Poslední projev toho dne zazněl z úst člena AF, jenž konstatoval, že hodně věcí je sice na hovno, ale není to důvod přestat bojovat za lepší svět. Zároveň se věnoval zdravé kultuře aktivistických kolektivů a v závěru poznamenal: „Nesmíme se tak bát fízlů, ale ani vlastních potřeb, emocí a různých názorů uvnitř hnutí. Organizujme se – ať už v existujících kolektivech nebo vlastních afinitních skupinách. Tvořme pečující, vzdělávací a militantní struktury, mějme důvěru v hledání konsenzu a buďme ohleduplní a podporující ne proto, že je to dobré, ale proto, že bez toho nemůžeme nikdy vyhrát.“

Tento citát budiž také závěrem tohoto ohlédnutí za anarchistickým Prvním májem 2025.

SVÁTEK ANARCHISTICKÉ PUBLICISTIKY

AF

O víkendu 14. a 15. června se v pražském Žižkostele konal již 12. ročník Anarchistického festivalu knihy. Naše federace u toho samozřejmě nemohla chybět. Jako vždy jsme nabídlx naše síly k výpomoci pořadatelstvu, zúčastnilx se se stánkem publikací od našeho nakladatelství a přispělx do programu jednou z prezentací.

Prostor Žižkostela je na tento druh akcí jako dělaný a dozajista přispívá k dobré atmosféře, přičemž přehledně odděluje výstavní prostor vyzdobený transparenty Anarchistické federace (AF) a Kolektivu 115 (K115) od sálů, kde se konaly přednášky. Před hlavním vchodem byl po celou dobu stůl, kde se každý*á mohl doptat na vše potřebné, obdržet program na oba dny a přispět dobrovolnou částkou. Díky tomu se také s přehledem vybralo na pokrytí nákladů festivalu, a to i navzdory skutečnosti, že návštěvnost byla nižší než v předchozím roce. Nechyběla samozřejmě zahrádka, kde si účastnictvo mohlo v klidu posedět a odpočinout nebo zbaštit něco z přilehlé venkovní kuchyně Food not Bombs Praha.

Jelikož nám všem moc chutnalo, rádx představíme připravené menu, jež bylo vskutku excelentní. Vedle množství různých sladkostí, jako byly lotuskové a miso-čokoládové sušenky, rumová bábovka, mandlové muffiny či čoko řezy, bylo na sobotu připraveno zeleninovo-hrachové kari s rýží, přičemž alternativní volbou mohl být hot carrot dog s různými druhy přísad. Coby svačinka posloužily obložené chleby s pomazánkou nebo slaní šneci z cibule, mrkve a neklobásy. V neděli si mlsné jazýčky mohly pochutnat na fazolovém burritu či sojovém guláši s pečivem.

DISTRA

Od potravy těla se přesuňme k potravě ducha a představme si některé stánky, na něž tu bylo možné narazit a něco u nich pořídit pro obohacení domácí či komunitní knihovničky (ale i šatníku). Když to vezmeme od toho našeho, kde se objevila (a také byla nejžádanější položkou) knižní novinka o anarchofeministce Luise Landové-Štychové, bylo nejblíž ke stolu Active Distribution s anglickojazyčnými knihami, ale také množstvím různých tematických puzzle. Vedle stál kamarád z holandské federace Vrije Bond, s níž plánujeme realizovat společné akce na podporu kamarádstva bojujícího na Ukrajině. Dále tu bylo k vidění Salé distro s velkým množstvím českých i anglojazyčných publikací od různých vydavatelství. Nakladatelství Neklid představovalo zejména svou nejnovější knihu od Václava Štěpána *Český anarchismus na přelomu století*. Sousední stůl patřil nakladatelství Utopia Libri, které nabízelo vedle dřívějších titulů zcela nově knihy *Zůstat u nesnází* a *Morální panika a represe* a brožuru *Nehledáme kompas, který ukazuje na statický severní pól, ale k tomu, po čem nejvíc toužíme. Nebo nikam, pokud to nevíme.* Pokračovalo nakladatelství Alarm (nově s *Dvojnicí* od Naomi Klein), stánek *Anarchist review of books*, vydavatelství Pravěk, Archiv českých a slovenských subkultur,nakladatelství Centrala a Rubato. U stánku nakladatelství Broken Books byla po delší době k vidění nová kniha, a to *Duchové mého života* od Marka Fishera, ale také tu bylo možno zakoupit mýdlo z Palestiny. Jako vždy mile potěšilo distro kvír kolektivu Dekonstrukce s množstvím benefičních samolepek a plakátů. Odtud krok ke stánku K115 a pět kroků k naditému stolu Anarchist Black Cross Belarus, kde vedle publikací bylo v nabídce množství benefičních triček, plakátů, pohlednic, nášivek a přívěsků. Ze stánků ve středu sálu byl nepřehlédnutelný zejména ten patřící Solidarity Collectives hned naproti vchodu. Obsahoval hlavně benefiční merch – trika a mikiny (ale i plakáty, obaly či nášivky). Pokud jste váhalx se zakoupením či se na bukfér nedostalx, nezoufejte. Merch SolCol bude k dostání i během akcí pořádaných pražskou skupinou AF v nuselské Trhlině. Následoval stánek vydavatelství Nevim a distra brněnských 3 ocásků s novinkou *Svět je les, les je svět* od Ursuly K. Le Guin, na nějž navazoval stůl plný brožur a bulletinů skupiny Kolektivně proti kapitálu, stánky měsíčníku *Plav*, jenž se věnuje světové literatuře, hudebního magazínu *Telepatie*, nezávislého kulturního čtrnáctideníku *A2*... Stranou pak byla malá místnost v režii Spink distra. Pokud jsme někoho opomenulx, budiž nám to prominuto.

PROGRAM

Jelikož většina z nás, co byla za AF přítomna, měla na starosti nějaké úkoly, nepovedlo se nám tentokrát pořádně dostat na přednášky, které se během obou dní konaly. A tak tedy provedeme jen malou rekapitulaci toho, co se v tomto směru událo. V sobotu se mluvilo o „sportovním kapitalismu“, o „biologii, rodičovských stylech a vzdělávání ve zraněné kultuře“, o „odporu vůči genocidním základům národních států“. Kolektiv ABC-Belarus zhodnotil situaci v Bělorusku pět let po povstání roku 2020. My jsme pak připravilx prezentaci ke „30 letům Anarchistické federace“. Netěšila se sice velké účasti, ale rozhodně nechybělo dost zajímavých dotazů z publika. Větší návštěvnost v tu samou chvíli zaznamenala přednáška uvádějící již zmíněnou knihu *Morální panika a represe* o zneužívání boje proti antisemitismu v Německu a nejen tam.

V neděli byl program zahájen prezentací aktivit sítě Solidarity Collectives na podporu ukrajinského odporu proti ruské invazi a v druhém sále mobilizační přednáškou iniciativy Limity jsme my. Dále proběhla přednáška organizace IuRe (Iuridicum Remedium)

o přítomnosti dystopických metod sledování a byl představen průvodce *Partyzánská stezka* mapující historii antifašistického odboje na Horácku v letech 1943–1945. Autor, Martin Pfann, popsal, jak multimediální projekt vznikal, a přiblížil i některé konkrétní příběhy, které se mu ve dvojdílném průvodci podařilo nasbírat. Dílo tvoří jak tištěná mapa, tak webová stránka, kde se o historii protinacistického odboje můžete dozvědět mnohem víc, a to často prostřednictvím skvěle zpracovaných audionahrávek. *Partyzánská stezka* reflektuje i silný příběh romského partyzána Josefa Serinka, který se k odboji přidal po útěku z koncentráku v Letech u Písku. Pokud se chcete vydat po stopách partyzánek a partyzánů a dozvědět se víc o polozapomenuté historii antifašistického hnutí, vřele vám průvodce doporučujeme. My už balíme krosny.

Vedle toho byla na programu dvě promítání – v sobotu šlo o snímek *Crass: The Sound of Free Speech* o anarchopunkové kapele Crass a v neděli o dokument *A State of Passion* o válce v Gaze. Zapomenout také nesmíme na doprovodný kulturní program, jenž se konal v nedalekém klubu Tunel a kde vystoupil sbor Prague Revolutionary Choir a kapely Dissipativ, S.P.O.T.S. a Anti-Corpos.

Celkově proběhl festival ve skvělé atmosféře. Podařilo se během něj navázat nové kontakty a domluvit potenciální spolupráci. Byla možnost prezentovat nové i starší (nejen) anarchistické publikace a účastnit se řady zajímavých přednášek, workshopů a prezentací. Jedním z hlavních přínosů je komunitní charakter akce v kombinaci s její otevřeností a možností na ní různými způsoby spoluparticipovat.

KDYŽ MĚSTO PATŘÍ KORPORACÍM

Ohlédnutí za policejní evikcí squatu Papírenská a dalšími policejními násilnostmi, stejně jako za odhodláním bránit squat a veřejnými projevy solidarity

Koncem května policie za rozsáhlých manévrů vyklidila do té doby tichý squat na Papírenské ulici v Praze. Ten skupina lidí zabydlela o několik měsíců dříve se záměrem vytvořit tu nejen prostor pro sebe, ale i autonomní centrum sloužící svému okolí.

Jde o roky nevyužívanou památkově chráněnou vilu vlastněnou poslední tři roky nadnárodní společností Lidl. Budově do letošního jara vtiskl život squaterský kolektiv, vyčistil ji od plísně, vyklidil sklep a připravoval jak pro bydlení, tak pro komunitní potřeby. Jak kolektiv uvedl v tiskové zprávě z 29. května: „Skupina chce na místě vytvořit samosprávné sociální centrum, ve kterém by mohly probíhat bezplatné kulturní a vzdělávací akce či jazykové kurzy, kde by fungovala komunitní zahrada, knihovna nebo mateřská školka. Podobná centra nejsou českým specifikem, ale naopak existují po celé Evropě: často i s podporou lokálních samospráv."

Squaterský projekt Papírenská se dostal do povědomí širšího antiautoritářského hnutí až poměrně nedávno, dokonce i velká část anarchistva z Prahy místo před začátkem evikce ani nestihla navštívit.

Zato od středy 28. května o Papírenské věděl všichni. Ráno k objektu dorazili cajti a zástupci Lidlu, zpráva se pak obratem roznesla po pražských komunikačních kanálech. Na místo se začalo sjíždět podporovatelstvo od ostřílených veteránů*ek dávných squatů až po nové tváře.

Anarchistická federace (AF) se obraně squatu snažila zajistit informační i praktickou podporu. Naše zážitky dále rozepisujeme po dnech. Dělo se toho hodně a chvílemi to byla docela jízda.

STŘEDA

Policie krátce po příjezdu obehnala objekt páskou, aby zamezila lidem zvenku v přístupu. Zároveň začala vyhrožovat, že pokud přítomní svůj nový domov neopustí do 11.00, vláme se násilím dovnitř. AF obratem vydala na svých profilech na sociálních sítích výzvu, aby lidé, pokud mohou, přišlx na místo squat podpořit. Zároveň zahájila aktuální zpravodajství. Mezitím část z asi tuctu squaterstva budovu opustila, zatímco další vylezlx v dešti na střechu, kde zůstalx. Objekt obklíčili policejní těžkooděnci, vyslali policejního vyjednavače a přizvali také hasiče, kteří by jistě byli užitečnější někde jinde. Podporovatelstvo, které se začalo pomalu v Bubenči scházet, vyrobilo mj. improvizovaný transparent s logem vlastníka a nápisem „Squaterské týdny v Lidlu".

Během odpoledne se daří lidem na střechu dostat tašku různých zásob pomocí lana. Cajti nás obratem vyhazují z chodníku u budovy pod záminkou „ochrany našeho zdraví" – prý, aby na nás ze střechy něco nespadlo. Interakce s nimi je ale v tuhle chvíli ještě docela v klidu, což se v dalších dnech zásadně změní. Nyní se ale prostě přesouváme na druhou stranu ulice, kde se rozkládá solidární tábor. Máme vše, co potřebujeme, občas na sebe máváme a voláme se střešním týmem. Na místě je průběžně dvacet až třicet lidí, nic světoborného se neděje.

Velkou část podvečera pak hustě prší. Většina lidí se choulí pod improvizovaným přístřeškem z plachty, pod kterým se ale postupně rozjíždí menší párty s hudbou a trochou popíjení, další zachumlaní v pláštěnkách a kapucích postávají, kde se dá. Trochu děsivé je ne zrovna vzdálené hřmění – ne kvůli nám, ale lidem na střeše. Vše ale dobře dopadne, obránkyně a obránci střechy zvládají noc, dole na ulici zůstává menší skupina lidí. Někteří budou ráno vyspávat menší kocovinu.

ČTVRTEK

Ráno: squaterstvo na střeše mává na pozdrav, podporovatelstvo dole odpovídá. Na webu AF vychází v úvodu zmíněná Tisková zpráva se stanoviskem squaterského kolektivu, pokračují výzvy k podpoře lidí na střeše, na čtvrtou odpoledne je na místo narychlo svolána demonstrace.

Té se účastní přibližně 50 lidí. Skanduje se – a vtom letí ze střechy na druhou stranu ulice lano. Šance poslat nahoru zásoby, jinak může rychle začít úřadovat dehydratace a hlad. Lidé vyráží dopředu. Není nás nijak hodně a tuším, že to nebude pěkné, ale jdu taky.

Cajti nabíhají okamžitě. Taháme se o lano, i když asi málokdo na obou stranách v nastalém zmatku tuší, na kterou stranu chce vůbec táhnout. Slyším cvaknutí vysouvaného teleskopu. Ze strany do mě strká fízl a začíná jednostranná mela. Kryju si hlavu a jen periferně zahlídnu (a ještě pár hodin cítím), jak mě další fízl rýpe naplocho drženým teleskopem do žeber. Těžkooděnci nás hlava nehlava dostrkávají zpátky na chodník, několik lidí padá na asfalt. Mezitím stihl zmetek se služebním číslem 332614 ještě vykesrovat spřáteleného fotoreportéra, který měl celou dobu v rukou foťák a nepřestával fotit, ani když na něj proud pepřáku dopadal.

Na chodníku se vydýchávám a zjišťuju, co se komu stalo. Fízlové klečí na jednom člověku uprostřed silnice, dalšího vlečou pryč. Vedle mě si další z účastnic akce drží s výrazem silné bolesti žebra, ale nepřestává na cajty řvát. Ze střechy na nás podpůrně volají a mávají, takže chvilku trvá, než mi dojde, že se akce vlastně nepovedla. Dokonce bych řekl, že takticky to bylo docela fiasko, i když ho někomu těžko vyčítat – výchozí situace byla dost nevýhodná. Navíc začínáme být unavení*é.

Později jdeme se skupinou lidí čekat před místní policejní stanici, kam podle opakovaných tvrzení cajtů převezli zadržené. Po nějaké době se – a ne naposled – ukazuje, že lhali. Zjišťujeme totiž, že lidé byli během večera propuštěni ze stanice v Bartolomějské, tedy o půl města jinde.

Během pozdního večera ale nastává ještě další eskalace, při které padají policejní výzvy a fízlové seberou další tři lidi. „Výměnou" za to se ovšem na střechu dostalo alespoň trochu jídla. Solidární tábor navzdory neustále houstnoucí atmosféře mezi ním a fízly nadále zůstává na Papírenské. Stejně tak samozřejmě lidé na střeše, kteří v pořádku přečkávají další noc. Během té se podle dostupných informací dostávají ven i zadržení z večerního policejního výhrotu. Ani u těch si fízlové neodpustili vyložené lhaní o tom, kam je odvezli.

PÁTEK

Ač fízlové tvrdili, že jim jde o bezpečí lidí na střeše, dělali celou dobu vše pro to, aby je co nejvíc ohrozili, a to různými způsoby: snaha o dehydrataci a hladovění zamezením přístupu k dodávkám vody a jídla; snaha o maximální tělesný diskomfort, například kradením sušícího se promoklého termoprádla a sledováním při vykonávání potřeby; či snaha o spánkovou deprivaci svícením baterkami do obličeje.

V pátek ráno přijela zásahovka, která s přispěním několika jeřábů dostala šestici lidí ze střechy a eskortovala je na policejní stanici.

Podpora na ulici byla opět již od rána. Počet účastnictva se postupně ustálí asi na čtyřicítce lidí. Je to vyloženě obdivuhodné – celá akce už začíná být dost časově náročná a s více lidmi se shodujeme, že jsme se už několik dní v kuse prostě vykašlali na práci a další tzv. povinnosti, což bude asi později bolet. Ale co už, člověk musí znát své priority. S kamarádem při sezení na chodníku diskutujeme, jak je zkušenost ze soliakcí povznášející. Účastnictvo si odtud odnese mimo jiné jistotu, že hnutí nikoho nenechá na holičkách – a až bude příště potřebovat podobnou podporu někdo z těch, co teď čekají před Bartolomějskou, ostatní tu pro něj*ni budou.

Postupně je celá ulice před fízlárnou pomalovaná antikapitalistickými a squaterskými hesly. Cajti to veskrze ignorují – jen když mladí malovači dorazí až k policejní dodávce, vyrukují na ně s tím, ať smažou „urážlivé" slovo fízl. Není důvod věc eskalovat, takže lidé fasují z vrátnice kriminálky kbelík vody a nápis se maže. Ulice ale zůstává pestrobarevně vyzdobená a dál hraje hudba včetně „fuck the police" klasik. A v průběhu odpoledne a podvečera se dostává ven pět ze šesti lidí sebraných na střeše Papírenské. Jedna z policejních šarží nás informuje, že s šestým to bude trvat do zítra.

Docházíme k závěru, že tu skutečně nemá smysl dál vysedávat – sebraného převážejí na noc na policejní ředitelství na Vyšehradě, tudíž část soliakce míří tam, pár lidí jede odpočívat domů. Soliakci po cestě „doprovází" skvadra policejních těžkooděnců v dodávce, sledující i tramvaj, kterou lidé jedou. I člověka, který na Vyšehrad dorazil s předstihem, hlídá snad několik čet fízlů. Je to trochu absurdní, ale nic zásadního už se neděje. Třetí den solidarity s Papírenskou se uzavírá dohodou, že si ráno počkáme na Bartolomějské na avizovaný výslech posledního zadržovaného, po kterém by ho cajti už snad měli pustit. Tak snadné to ale nakonec nebude...

SOBOTA

Před fízlárnou v Bartolomějské se scházíme, abychom počkali na propuštění posledního ze zadržených.

Pár lidí ze soliakce nic zásadního nedělá, prostě volají na sebraného kamaráda a cajty, co ho převážejí. Fízlům to ale slouží jako záminka: jedno prase vytahuje na lidi taser, do toho vybíhá skvadra těžkooděnců a agresivně se pouští do soliakce. Pár lidí končí na zemi a orgáni s očividně zlomyslným záměrem sbírají dva lidi – ty ze střechy Papírenské, které včera pustili. Má jít o „neuposlechnutí výzvy" a dotyční končí na stanici. Jde o úplně nesmyslnou šikanu, tím spíš, že je zjevné, že jediným cílem soliakce v danou chvíli bylo už jen počkat na propuštění posledního člověka sebraného v pátek.

Dotyčného propouštějí skoro obratem po policejní eskalaci. Situace je tak naprosto paradoxní, kdy by už všichni mohli jít domů, a místo toho zůstávají na Bartolomějské, kde teď nově drží opět ty samé lidi co včera. Uvědomují si to patrně i cajti, u kterých se až zdá, že jim zpětně dochází naprostá neregulérnost jejich agresivního jednání. To je ale nevede k nějaké sebereflexi – namísto toho lidi na stanici urážejí, odepřou jim přístup k právní podpoře, lžou v protokolu a jako třešničku na dortu jim kopii protokolu odmítnou vydat. Jde samozřejmě o protiprávní postup, kterým si chce uniformovaný gang zajistit nepostižitelnost, kdyby se v incidentu někdo později vrtal.

BUDOUCNOST

Jak jsme už poznamenalx, vlastníkem budovy je společnost Lidl Česká republika s. r. o., tedy součást známé nadnárodní korporace. Je to pro dnešní dobu příznačné – naše města jsou zčásti vlastněna nadnárodními korporacemi, které sledují jen a jen zisk a zároveň je pro ně někdy výhodné nechat chátrat budovy v jejich vlastnictví. Budovy, které by mohly sloužit potřebám místních lidí. Prorežimní apologeti ideologicky horují za respektování vlastnického práva, které ale nebere žádné ohledy na potřeby lidí, komunit a města. Je třeba se rozhodnout, zda opravdu chceme města určená pro generování zisku korporací a masové pobavení zahraničního turistsva, nebo zda se raději vymezíme vůči kapitalistické ideologii a budeme chtít města určená pro lidi a komunitami spravovaná.

Dále se ukazuje, že se nic nemění na skutečnosti, že policie coby represivní nástroj státu je tu především pro ochranu režimního, tedy kapitalistického statu quo. Opět ukázala, že její heslo „Pomáhat a chránit" v celém znění je: „Pomáhat vlastníkům chránit soukromé vlastnictví". Zájmy komunit a společnosti stojí mimo tuto „logiku" a jakékoli praktické zpochybnění kapitalistického řádu je řešeno násilně. Je dobré vidět, jaké prostředky je stát prostřednictvím takových spektakulárních policejních akcí schopen vyhodit z okna, zatímco na pomoc lidem, kteří se kvůli kapitalistickému systému ocitají v nouzi, se jaksi nedostává.

Nakonec ale vyzdvihněme naději. Naději, že jsou stále lidé, kteří odmítají kapitalistickou logiku nerovnosti, sociální nespravedlnosti a vykořisťování; lidé, kteří nadále upozorňují na souběžnou existenci prázdných domů a lidí bez domova, na komodifikaci našich každodenních potřeb, na nesouměřitelné postavení obyčejných lidí na jedné straně a korporací, vlastníků, státu s jeho žoldáctvem, tento stav hájícím, na straně druhé. Naději, že jsou lidé ochotní projevit svou solidaritu a něco pro ni obětovat. Obrana squatu Papírenská nám ukázala, jak má solidarita v praxi vypadat a že každý se může zapojit. (-vc-)

TÉMA EXISTENCE: 30 LET ANARCHISTICKÉ FEDERACE

V následujícím přehledu představíme, jak Anarchistická federace (AF) vznikla, jaké je její ideové ukotvení, struktura a principy, internacionální pozice, cíle a zaměření. Velmi zběžně se podíváme na historii federace i její současné aktivity a vyvrátíme časté mýty, které ji provázejí.

ZALOŽENÍ

Na začátek je třeba uvést stručný kontext anarchistického organizování v Česku. To u nás mělo na přelomu 19. a 20. století silnou historii, která však končila cca rokem 1925. Na dlouhé desítky let přerušená kontinuita znamenala, že anarchistické hnutí se znovu konstituovalo na přelomu 80. a 90. let 20. století zcela od píky a živelně, přičemž teprve hledalo své ideové a organizační vyjádření. Na podzim 1989 bylo založeno Československé anarchistické sdružení (ČAS), které mělo dost neformální povahu. Zároveň na úplném začátku 90. let začalo vznikat velké množství místních skupinek. Dalším podstatným pokusem organizovat se v rámci anarchistického hnutí bylo založení Anarchistické federace, která působila v letech 1992–95 coby „volné sdružení anarchistických skupin“. Avšak přílišná organizační rozvolněnost předznamenala její nedlouhé trvání a následné vyšumění. Na druhou stranu Anarchosyndikalistická federace (založená roku 1994, přičemž o dva roky později se včlenila do ČAF) byla pro mnohé svým papírovým zaměřením na boje na pracovištích nepoužitelná pro aktivity jiného charakteru. Organizační neukotvenost hnutí pak vyprovokovala bývalého redaktora časopisu *A-kontra* k iniciativě – Petr z Prahy začal komunikovat s Pavlem z Vrchlabí, a především z jejich iniciativy začal vycházet v březnu 1995 časopis *Svobodná mysl* s cílem, „aby anarchisté a skupiny v různých regionech mezi sebou komunikovali“.

Už v druhém čísle se objevilo „prohlášení Přípravného výboru České Anarchistické Federace“, kde mj. stálo: „ČAF vzniká jako produkt spolupráce několika málo posledních anarchistů, kteří se ke svému přesvědčení hlásí a kteří odmítají reformismus a ‚alternativnost‘.“ Jako hlavní úkoly byly uvedeny: vytvoření zabezpečené informační sítě; vytvoření databáze fašistů; vytváření autonomních center; rozšiřování myšlenek anarchie a položení základních kamenů spolupráce mezi anarchisty.

V dalším čísle *Svobodné mysli* se už objevilo oznámení o prvním a zakládajícím sjezdu ČAF plánovaném na víkend 25.–27. srpna 1995 a rovnou i členská přihláška k vyplnění pro ty, kdož „sdílí názor, že účinný boj proti systému by měl být založen na rozrůstajícím se ekonomicky založeném a soběstačném undergroundu“. Z čtvrtého čísla se dozvídáme, že k ustavujícímu aktu skutečně došlo. Kolik lidí se ho zúčastnilo, se nikde nepíše. Vzhledem k tomu, jak vypadalo tehdejší hnutí, se lze snadno dohadovat, že průměrný věk zúčastněných nepřesahoval dvacítku a že šlo zejména o muže. Na programu byla „oblíbená činnost“ sjezdů: sepsání stanov a základního programového prohlášení. *Svobodná mysl* se logicky stala oficiálním časopisem ČAF a bylo vytvořeno hned sedm regionálních skupin (středočeská, krkonošská, liberecká, východočeská, jihočeská, brněnská, severomoravská). Tím, jak se některé skupiny začlenily do ČAF, přešly i některé místní anarchistické ziny pod hlavičku tamních skupin federace. Konkrétní aktivity, nepočítáme-li publikační činnost, se dostavily až po několika měsících, stejně jako přibývalo nové členstvo.

PŘEJMENOVÁVÁNÍ

Sotva se nová organizace a její název ujaly a vešly do povědomí v rámci tehdejšího anarchistického rybníčku, došlo k přejmenování na Československou anarchistickou federaci (ČSAF), a to na 4. sjezdu, který proběhl v dubnu 1997 na horské chatě poblíž Rýmařova. Podle zprávy ze sjezdu, která vyšla ve *Svobodné mysli* č. 10, byl přítomen „1 zástupce slovenských anarchistů“. Ten byl přijat do řad federace a slovy „otce zakladatele“, jenž napsal zmíněnou zprávu, „tím pádem muselo následně nevyhnutelně dojít ke změně na ‚Československou Anarchistickou Federaci/Federáciu‘“. A pak že jedna vlaštovka jaro nedělá.

Na dalším sjezdu došlo k pověstnému rozkolu, kdy se oddělila menší část členstva a založila Federaci sociálních anarchistů (FSA). Nicméně ČSAF pokračovala dál, i když už bez „otce zakladatele“ a členstva seskupeného kolem jeho osoby… a bez členstva na Slovensku, s nímž žel komunikoval výhradně on. V novém časopise federace, který začal vycházet v roce 1998 pod názvem *Existence*, sice byl uveden kontakt na „Bratislavskou buňku“, ta však nevykazovala žádnou aktivitu. Počkat se muselo do září 1999, kdy se konal zakládající sjezd regionální skupiny ČSAF-Slovensko, kterého se účastnilo pět členů*ek s tím, že další lidé mají zájem se přidat. Takže konečně federace dostála svému názvu. Vydrželo jí to do roku 2005, kdy o sobě do té doby poměrně aktivní slovenská skupina přestala dávat vědět a v dalších letech přetrvávalo jen pár individuálních členství bez výraznějších aktivit.

A tak se členstvo ČSAF na sjezdu v březnu 2014 rozhodlo pro změnu názvu své organizace. V odůvodnění stálo: „Onou změnou je zbavení se národnostního přívlastku v názvu organizace. Ten vnímali někteří z nás negativně. Naše organizace bude nadále jednou z rodiny anarchistických federací. Konkrétně federací, v níž se sdružují zejména česky a slovensky mluvící anarchisté a anarchistky. Mimoto nás opuštění národnostního přívlastku zbavuje nepříjemné pozice, kdy nás původní název stavěl do role předpokládaného zastoupení na Slovensku, kde v praktické rovině v současnosti žádné nemáme. Přesto nový název ponechává možnost působení na Slovensku samozřejmě nadále otevřenou.“ Se změnou názvu na Anarchistickou federaci (AF) k 1. lednu 2015 mimo jiné souviselo spuštění nových webových stránek organizace s adresou www.afed.cz.

IDEOVÉ UKOTVENÍ

Již od svého založení byla federace otevřená různým anarchistickým směrům a taktikám a snažila se je zastřešit. Ale i tato otevřenost měla své limity. Zejména v druhé polovině 90. let bylo oblíbené „anarchistické škatulkování“ a i ČSAF toho byla odrazem. Svého času zde vedle sebe existovaly anarchosyndikalistická frakce a ekoanarchistická frakce a našlx by se zde lidé hlásící se k anarchokomunismu, křesťanskému anarchismu, autonomismu, zelenému anarchismu, anarchoindividualismu, antifašismu, anarchopunku atd. Některým dokonce byla sympatická většina těchto proudů najednou či přecházelx od jednoho ke druhému. Nebo přecházelx v rámci organizací působících v hnutí. Nebylo to nic divného. Velmi mladí anarchisté*ky se teprve hledalx a jednotlivé inspirace dokázaly být velmi atraktivní. Navíc víceméně subkulturní charakter hnutí kladl často na mladé aktivistsvo nároky i ohledně jejich image a postojů.

Z tehdejších anarchistických organizací přečkala zkoušku času právě naše federace, která nekladla na své členstvo přílišné nároky ohledně ideové vyhraněnosti v rámci hnutí. V nultých letech se dokonce přestaly objevovat snahy o interní profilaci, co se týče anarchistických směrů a taktik, a oblíbeným přívlastkem sebeo-

značení se stalo „anarchista*ka bez přívlastku“. Federace se dál považovala za syntetickou, tzn. spojující stoupence různých směrů anarchismu, a interně neměla žádný podnět ke změně tohoto charakteru, jelikož se nevyskytly konflikty, které by k tomu vedly.

Neusilujeme o vybudování jedné velké anarchistické organizace. Odmítáme jednotu prostředků, ideu jediné správné cesty k dosažení našich cílů. Na druhou stranu usilujeme o anarchistické hnutí spojené jednotou cílů, kterých lze dosáhnout pouze skrze rozmanité aktivity autonomních skupin koordinujících svou činnost. I když klademe důraz na jednotlivce a na respekt k jeho nezávislé aktivitě, nejsme striktní individualisté*ky. Individuum vnímáme jako součást společnosti/komunity, v níž žije. Člověk je nejsilnější, když kooperuje s ostatními, a to je i důvod našeho organizování se.

Uvědomujeme si některá úskalí směrů, jako je anarchosyndikalismus či družstevnictví, přesto je považujeme za potřebné pro boje „tady a teď“. Nejsme orientovaní vyhraněně na tradiční průmyslovou třídu pracujících, která už nehraje takovou roli jako dříve, ale na širokou třídu neprivilegovaných, která zahrnuje i mnohé deklasované vrstvy a menšiny. Anarchofeminismus je přirozenou součástí našich snah a v posledních letech se pro nás stejnou součástí stal i kvíranarchismus. Nazýváme se prostě anarchisty a anarchistkami. A pokud máme být konkrétnější, jsme sociálními anarchisty*kami.

Rozhodně odmítáme myšlenkové paskvily, které si anarchismus vetkly do jména, jakkoli jsou mu protichůdné, jako jsou třeba tzv. anarchokapitalismus či nacionální anarchismus. Je nám cizí hrubý anarchoprimitivismus s jeho odporem vůči veškerým technologiím, jenž byl populární koncem 90. let. Blízké jsou nám naopak dlouhodobě myšlenky sociální ekologie a myšlenka pokroku, který respektuje jak člověka a společnost, tak přírodu. Jsou nám lhostejné takové formy autonomismu, které chápou anarchismus jako pouhý životní styl a/nebo vedou k escapismu, tj. stávají se pouhou formou úniku od současného utlačujícího ekonomicko-politického pořádku. Místo toho podporujeme aktivity, které vedou v každodenním životě jednotlivců, kolektivů a komunit k odstraňování kapitalistických vztahů a prohlubování etických přístupů.

Odmítáme insurekcionismus neboli povstalecký anarchismus v jeho avantgardistické, romantizující, vůči ostatnímu hnutí bezohledné a kontraproduktivní podobě, což se před více než deseti lety neblaze projevilo při osamocené snaze něco takového zcela nesmyslně zavést do českého kontextu. Netíhneme ani k anarchopacifismu a nenamlouváme si, že případný střet třídy neprivilegovaných se servisními složkami třídy vládnoucí bude nenásilný. Války jsou zlo, avšak neshodneme se s bezmyšlenkovitým antimilitarismem, jenž bezostyšně nerozlišuje imperiální agresory od jejich obětí. Jde o téma, které se otevřelo po napadení Ukrajiny okupační armádou Ruské federace. Přirozenou součástí našich postojů je antiautoritářské pojetí antifašismu, antikapitalismu a antiimperialismu.

Jsme obezřetní před těmi anarchisty, kteří se snaží anarchistické myšlenky zakonzervovat a udělat z nich dogma. Oproti tomu bereme anarchistické principy jako kompas na naší cestě a anarchismus jako dynamický myšlenkový proud. Nebojíme se opětovně pokládat některé otázky vstříc novým skutečnostem a hledat na ně nové odpovědi. Snažíme se vycházet z toho, co se kolem nás reálně děje, a podle toho volit naše strategie a taktiky; nikoli beznadějně ohýbat realitu, aby odpovídala dogmatům.

PRINCIPY A STRUKTURA

Anarchistická federace je platformou, která slouží zejména pro komunikaci, koordinaci a vytváření zázemí pro lokální anarchistické skupiny a jednotlivce; platformou sdružující anarchistvo chápající nutnost organizovat se. Snažíme se ale také, aby byla bezpečným prostředím a komunitou, kde na prvním místě funguje princip vzájemné pomoci. Není pro nás nutné být nějak zaškatulkovánx, důležité jsou postoje, které zastáváme, a sounáležitost, aktivita a zodpovědnost, které by takové postoje měly doprovázet.

Od samého začátku federace staví na jasných anarchistických organizačních principech. Je však patrné, jak se v čase vyvíjí jejich naplňování a jak se proměnily některé organizační přístupy a nástroje. Mezi základní principy patří organizace zdola, autonomie lokálních skupin, federační princip koordinace nadregionálních aktivit, rovnost v rozhodovacích procesech a přístupu k informacím, delegování s konkrétním mandátem a možností odvolání, absence hierarchie a diskriminace.

Členství samo o sobě není a nikdy nebylo podmínkou pro spolupráci s AF. Zájemce či zájemkyně o členství je přijímán*a lokální skupinou či na sjezdu federace. Podmínkou je minimálně půl roku aktivní spolupráce, což je dáno zkušeností s tím, že někteří se ozvou se zájmem o členství, ale krátce nato přestanou komunikovat. Navíc je to možnost poznat, zda jejich postoje a způsoby chování nemohou ohrozit zdraví federace. Práva členstva jsou: rovný přístup ke komunikačním kanálům federace a jejím aktivitám; možnost předkládat návrhy týkající se činnosti organizace a rovnocenné rozhodování o nich. „Povinnosti“ (nejsou nijak vymahatelné) členstva pak jsou: dodržovat společně stanovená pravidla, aktivně komunikovat, plnit delegované úkoly, platit členské příspěvky (již dlouhou dobu jde minimálně o 50 Kč měsíčně).

Otázky členství, struktury a organizačních mechanismů se v prvních pěti letech federace urputně řešily a upravovaly. Během sjezdů a přípravných diskusí jsme nad stanovami a manifestem organizace strávilx dlouhé a nutno přiznat, že velmi nudné hodiny. Návrhy vycházely z (jak se ukázalo nereálného) předpokladu, že nás zanedlouho budou stovky. V průběhu nultých let jsme však tyto debaty de facto opustilx a vyšlx ze zkušeností z života federace a jejího praktického fungování. Stanovy jsme maximálně zestručnilx tak, aby odrážely základní principy, a místo manifestu jsme vydalx „Programové minimum“, krátce shrnující, co nechceme, co naopak chceme a jak bychom toho mohlx dosáhnout.

Co se týče vnitřních mechanismů AF, vždy byl ústřední rozhodovací platformou sjezd federace. Tzv. celosjezdy se konají zpravidla dvakrát ročně – na jaře a na podzim. Zpočátku se dbalo na usnášeníschopnost a určovaly se kvóty pro většinová hlasování. Ukázalo se však, že tyto formalistické tendence přijímání rozhodnutí spíše brzdí, než podporují. Jako pojistka se osvědčila federační referenda a později s postupem komunikačních technologií ankety. Zároveň to přirozenou cestou vedlo ke způsobu rozhodování konsenzem, a to i při zachování práva veta. V rámci federace pak jednotlivé činnosti zajišťují pracovní skupiny (mediální, nakladatelství, pokladna, zahraniční sekretariát…). Formálnost organizace je tedy poměrně volná.

Od založení byl po dlouhá léta ústředním komunikačním médiem federace *Informační bulletin ČAS*, později *Věstník ČSAF*. Ten vycházel každý měsíc, někdy i po čtrnácti dnech. Vedle zápisů jednotlivých skupin a zápisů z „celosjezdů“ obsahoval také průběžné zprávy pracovních skupin a diskusní příspěvky. Poté, co se ještě přidala rubrika interního vzdělávání, měl věstník kolikrát rozsah regulérního časopisu. S rozvojem komunikačních technologií a internetu se postupně komunikační kanály přesunuly do virtuálního světa, s klady i zápory, které to s sebou nese.

Nedlouho po založení jsme začalx usilovat o začlenění do Internacionály anarchistických federací (IFA), která sdružuje obdobné organizace v Evropě a nyní také v několika zemích Latinské Ameriky. To se povedlo až v průběhu roku roku 2002. Zpoždění bylo dáno zejména proměnlivou aktivitou našeho zahraničního sekretariátu. Od té doby jsme bylx na půdě Internacionály v rámci možností aktivní, účastnilx se jejích kongresů a setkání zahraničních sekretariátů jednotlivých federací. Tato mezinárodní platforma nám však záhy ukázala své limity, ať už šlo o zkostnatělost některých tradičních federací, zdlouhavou komunikaci, minimální dopad do praxe či v posledních letech o zásadní rozpor v otázce pomoci anarchistvu ve východní Evropě. Nyní tedy jako stěžejní na mezinárodní úrovni vidíme praktické síťování v rámci střední a východní Evropy.

ANARCHISTICKÁ POLITIKA

Po celou druhou půlku 90. let bylo jednou z ústředních náplní federačních sjezdů jednání o stanovách a manifestu, zpravidla v duchu, jako by mělo každou chvíli jít o masovou organizaci. Nejprve bylo stanoveno 9 základních programových bodů. Na III. sjezdu, jenž se konal v Praze 25.–27. října 1996 a účastnilo se ho více než 30 členů*ek a sympatizantů*ek, byl coby hlavní bod návrh Manifestu. O tom, že už nešlo jen o sesumírování stručných bodů, svědčí mimo jiné to, že *Programový manifest ČAF* nakonec vyšel společně se stanovami a krátkým přehledem vzniku a dosavadních aktivit federace jako brožura. Dokument sepsala již zmiňovaná ústřední zakladatelská postava federace, Petr z Prahy. V interním zpravodaji ČAF pak ale následně vyšla stížnost, že k přijetí manifestu došlo bez toho, aby se s ním mohlx všichni seznámit. Petr velmi často jednal velmi netransparentně, aby prosadil to, co sám chtěl. Obdobných

stížností byla interní komunikace plná, až do rozkolu na podzim roku 1997.

V *Existenci* č. 7 z prosince 1999 vyšel text „Role ČSAF v anarchistickém hnutí". Ten se pokoušel o shrnutí pohledu na ČSAF, její činnost, strukturu a postavení v rámci anarchistického hnutí. Tento materiál se stal zároveň podkladem pro diskusi uvnitř federace a signálem k pokusu o vyjádření některých myšlenek v něm obsažených v novém, aktuálnějším, znění manifestu. Ten prošel připomínkováním a poté byl schválen účastnictvem X. sjezdu ČSAF, jenž se konal ve dnech 12. a 13. února 2000 v Praze. V manifestu bylo rozepsáno, co je špatně na státu a kapitalismu (zejména v jeho globalizované podobě), jak si představujeme svobodnou společnost a jak vidíme cestu ke svobodě a sociální spravedlnosti. Zároveň je tu popsáno, jakou roli hraje ČSAF v rámci anarchistického hnutí, jaká je její vlastní činnost a organizační struktura. Zaznívá zde skepse k rychlé pozitivní revoluční změně, a to kvůli „malému uvědomění neprivilegovaných tříd a malým zkušenostem českých a slovenských pracujících s každodenním sociálním bojem".

Od roku 2008 bylo od dosavadního manifestu upuštěno a vešlo v platnost coby oficiální dokument již zmiňované „Programové minimum", které rámcově určuje ideové vymezení federace a principů, k nimž se hlásí a na nichž působí. Vyjadřuje svým způsobem společný jmenovatel pro sociální anarchistvo různých zabarvení.

V následném období byla ale v interní diskusi znovu položena otázka po konkrétnější anarchistické politice, aby bylo dovnitř i navenek jasné, o co federace usiluje, jaké jsou její cíle, priority a politická strategie. Výsledkem byly dva stěžejní texty. První z nich – „Anarchistické cíle" – vyšel v *Existenci* č. 1/2010 a druhý – „Hledání anarchistické politiky" – v *Existenci* č. 4/2011.

Cíle byly rozděleny na dlouho-, středně- a krátkodobé. Stěžejní pro vytváření strategie federace jsou pak ty střednědobé: 1) Vytvoření dynamického teoretického základu anarchistického hnutí, který by byl východiskem při samotné realizaci svobodné a samosprávné společnosti. Byl by teoretickým vodítkem, jak dosáhnout změny a jak na jejím základě organizovat vztahy ve společnosti. 2) Vytvoření praktických podmínek nutných k dosažení dlouhodobého cíle, přičemž je potřeba zaměřit se především na tři oblasti (vytvoření širokého povědomí ve společnosti o anarchistické kritice a vizi; příprava neprivilegovaných vrstev v dílčích konfliktech se státem a kapitálem; budování paralelních ekonomik, samosprávných projektů, solidárních iniciativ apod., které se stanou experimentální laboratoří, školou a inspirací). 3) Vytvoření organizačních podmínek nutných k dosažení dlouhodobého cíle. 4) Globalizace boje za svobodný svět.

Z toho pak plyne konkrétní praktické zaměření, jako je budování zázemí pro anarchistické hnutí; síťování s dalšími hnutími na místní úrovni; sebevzdělávání (jak individuální, tak kolektivní; jak teoretické, tak praktické); projekty vzájemné pomoci/podpory a nakonec také propojování a solidarita na internacionální úrovni (např. podpora revolučních projevů jinde ve světě).

ANARCHISTICKÁ MÉDIA

Počátkem 90. let byl poměrně velký zájem médií o veškeré veřejné akce, a to včetně těch anarchistických. To se však začalo v druhé polovině 90. let měnit. V roce 2000 pak s protesty proti summitu MMF a SB v Praze a rozsáhlou protiaktivistickou kampaní ze strany vlády, ministerstva vnitra a policie se média začala chovat mnohem zaujatěji a přezíravěji vůči alternativním ideovým proudům a jejich veřejným akcím. Nedalo se tedy spoléhat na to, že mainstreamová média budou objektivně – pokud vůbec – o anarchistických akcích informovat. Bylo třeba budovat média vlastní. Publikační činnost se tak stala i jednou ze stěžejních aktivit AF.

Její ucelený přehled a popis obsahu naleznete v knize *Anarchistická publicistika 1990–2013*, takže nyní jen stručně. V prvních letech vydávala federace časopis *Svobodná mysl* (Praha, 1995–97). Vedle toho vycházelo v rámci organizace několik speciálně zaměřených titulů, např. *Syndikalista* (1997) a *Práce* (1998), a regionálních periodik, jako byly *Buřič* (Přerov, 1997), *Výfuk* (Liberec, 1996–98) či *Aurora II* (Prostějov, 1995–97). Po rozkolu na podzim 1997 se ústředním časopisem ČSAF stala anarchistická revue *Existence* vycházející v letech 1998–2002 a po delší přestávce od roku 2010 dodnes. Dále se členstvo federace podílelo na vydávání časopisu *A-kontra*, jenž byl obnoven v prosinci 1998 a vycházel v klasické časopisecké podobě až do roku 2009. V letech 2000–2004 vydávala ještě slovenská skupina ČSAF časopis *Zdola!* a v letech 2004–05 společně se skupinou Priama akcia dvě čísla novin *Podaj ďalej.*

Obrat v publikační činnosti ČSAF přišel v roce 2008, kdy od října začaly vycházet nástěnné noviny *A3* a začalo se s přípravou anarchistického zpravodaje *Zdola*, jehož první číslo vyšlo v únoru 2009 a poslední zatím v roce 2019. S obnovením *Existence* byla definována „publikační strategie" federace, která vycházela z toho, co se už realizovalo, se záměrem dát této aktivitě jasněji definovaný rámec a která odpovídala na otázky, proč jsou jednotlivé věci vydávány, komu jsou určeny a co je jejich záměrem. To vše při vědomí, že stanovená strategie se nestává neměnným pravidlem, ale je třeba ji stále podrobovat diskusi a upravovat podle nabývaných zkušeností a potřeb, které nově vyvstávají. Nástěnné noviny *A3* s měsíční periodicitou jsou určené pro širokou veřejnost a jednoduchým způsobem a jazykem uvádějí anarchistický pohled na různá aktuální témata. Zpravodaj *Zdola* vychází příležitostně, je tematicky zaměřen a určen zejména pro kolportaci na velkých akcích. Anarchistická revue *Existence* směřuje čtvrtletně a později každý půlrok primárně do řad širokého antiautoritářského hnutí, přičemž přináší přehled uplynulých aktivit, seznamuje s anarchistickou teorií a historií a každé číslo se z anarchistické perspektivy věnuje jednomu konkrétnímu tématu. To bylo navíc v letech 2011–16 doplněno vydáváním *Klíčení* – časopisu pro děti, které se současně stávaly spolutvůrci. Dále se místy objevovaly např. prvomájové bulletiny či regionální periodika jako *Přímá akce* (Kutná Hora, 2007), *AntiNATO Zprávy* (Česká Třebová, 2008), *Informátor*, později *Komentátor* (Most, 2009–11), *Po přečtení zrecyklujte…* (Olomouc, 2011–12) či *Kontrast* (Střední Čechy, 2011–14).

Již od svého vzniku vydávala federace značné množství brožur, zejména na regionální úrovni – v Praze, Litovli, Brně, Prostějově a Plzni. V roce 1999 bylo rozhodnuto postoupit při vydávání brožur kvalitativně o krok dál, a to pod jednotnou hlavičkou Nakladatelství ČSAF. Jednak se měly začít vydávat původní texty a nové překlady a zadruhé se mělo zlepšit grafické zpracování a konečná podoba publikací. Hned první pokus, původní brožura o EU, byl v tomto směru velkým úspěchem (mj. šlo asi o vůbec první anarchistickou brožuru s celobarevnou obálkou). Následovala původní kniha *Globalizace a příroda* (2000) a překlad brožury *Anarchismus a anarchosyndikalismus* (2001). V roce 2002 se ČSAF rozhodla omezit vlastní publikační aktivitu a zapojit se do nově vznikajícího Anarchistického nakladatelského kolektivu, kde vznikly publikace *Anarchismus: argumenty pro a proti* (2002) a *Pozvání do sociální ekologie* (2003). V letech 2007 a 2008 došlo ke dvěma vlnám pokusů o vyplnění mezery po absentujících anarchistických vydavatelstvích, avšak kvantita vydaných brožurek se projevila značně na úkor kvality zpracování. V roce 2009 začalo Nakladatelství ČSAF vydávat opět původnější a kvalitně připravené publikace zaměřené na přibližování anarchistické teorie, historie antiautoritářského hnutí, praktických návodů a inspirací pro vlastní aktivity a důležitých diskusí na konkrétní témata. Několik publikací vyšlo ve spolupráci s Antifašistickou akcí (*Jedu do Magadanu, Tábor smrti Lety, Neviditelné vraždy*) či s oficiálními vydavatelstvími (*Nepohodlní mrtví, Bůh a stát*). Publikace dostaly jednotnější grafickou podobu a navíc vznikly dvě specializované edice zabývající se komiksovou tvorbou a poezií.

S rozšiřováním internetového připojení se federace začala prezentovat také svými webovými stránkami, nejprve jen směrem do zahraničí. Na přelomu milénia se web federace stal jejím hlavním informačním prostředkem a postupně se mu podařilo dát reprezentativní podobu. Nyní jde již dlouhé roky o denně aktualizovanou platformu přinášející pozvánky na akce, reporty z nich, anarchistickou teorii a historii, politické komentáře a anarchistické pohledy na dění po celém světě. S postupující oblíbeností sociálních sítí jsme zřídilx profily AF také na nich. Jakkoli je jejich užití z ohledem na jejich korporátní zneužívání diskutabilní, umožňují například přinášet okamžité zpravodajství z probíhajících akcí, jako tomu bylo třeba při nedávné evikci squatu v Papírenské ulici v Praze.

SPOLEČNÉ AKTIVITY

Jelikož hlavním smyslem AF je tvořit platformu pro komunikaci a koordinaci v rámci organizovaného členstva, znamená to, že konkrétní členstvo se může v rámci (i nad něj) federace sdružovat při řešení konkrétního tématu a aktivity. Svého času však byla tendence vést nosné kampaně v rámci celé federace, jako by to byla nějaká nezbytnost. Ta první z let 1997–98 se nazývala „Kampaň

proti rušení regionálních tratí, omezování vlakových spojů, zdražování jízdného, rušení slev, propouštění zaměstnanců Českých drah a proti privatizaci, jež nezaručuje zachování a rozvoj provozu". Více se o ní dočtete v samostatném článku dále. Další byla „Kampaň proti ekonomické globalizaci" v letech 1999–2001, která byla z velké části reakcí na summit Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky (SB) v Praze v září 2000. A konečně třetí velkou celofederační kampaní byla „Antimilitaristická kampaň", kterou jsme vedlx v letech 2002–2003 a která reagovala na summit NATO v Praze a zahájení války v Iráku. Menšího rozsahu byly kampaně proti vstupu ČR do NATO (1999), proti vstupu ČR do EU (1999–2003), za bezplatnou veřejnou dopravu (2004) či proti dohodě TTIP (Transatlantické obchodní a investiční partnerství) (2014–16). Cílem většiny těchto kampaní bylo především přinést do obecného diskurzu anarchistická hlediska a kritiku, tedy rozbíjení oficiálních a mainstreamových narativů. Z tohoto pohledu byly svým způsobem úspěšné. Zároveň kampaně federaci na jednu stranu stmelovaly při společné práci napříč regiony a „nutily" nás k větším výkonům. S tím ale na druhou stranu souvisela následná vyčerpanost, která neumožňovala navázat na předchozí výsledky a po roce 2003 byla jednou z příčin vedoucích k celkovému (naštěstí dočasnému) útlumu aktivit.

Vhodnou příležitostí poukázat na anarchistické postoje a představy jsou vždy volby, především ty do poslanecké sněmovny. V období před konáním voleb, případně i v jejich průběhu se vždy konají dílčí kampaně pod heslem „Kdyby mohly volby něco změnit, dávno by je zakázali", které nabádají vedle kritického volebního absentérství k dělání politiky zdola a braní si moci zpět. Kontinuálně se věnujeme antifašistickým a protirasistickým aktivitám s intenzitou, kterou si daná doba vyžaduje, a velmi často ve spolupráci s dalšími antiautoritářskými skupinami, ať už jde o demonstrace, blokády neonacistických pochodů či obranu komunit akutně ohrožených rasistickým násilím. AF tradičně každý rok pořádá připomínku kořenů 1. máje a popravených anarchistů v boji za osmihodinovou pracovní dobu, kterou zpravidla spojuje s aktuálními tématy (viz přehled dále). Taktéž se dlouhodobě věnujeme podpoře emancipačních hnutí ve světě, která nějakým způsobem korespondují s anarchismu blízkou praxí, jako je například zapatistická autonomie v jihomexickém Chiapasu či kurdská autonomie v Rojavě. Podílíme se na solidárních protestních akcích před různými ambasádami, a to zpravidla proti represím v tom kterém státě a na podporu v zahraničí stíhaných aktivistek a aktivistů. Zapojujeme se do environmentálních aktivit a účastníme se akcí na ochranu životního prostředí a klimatu. Točíme se také kolem tématu nedostupnosti důstojného bydlení a přímou i nepřímou účastí podporujeme obsazování dlouhodobě chátrajících objektů, ať už za účelem bydlení nebo pořádání kulturních akcí. Stejně tak jsme se podílelx na provozu mnoha autonomních prostorů. Kontinuálně se zaměřujeme na podporu stíhaných (nejen) anarchistek a anarchistů, a to jak u nás, tak ve světě. Účastnilx jsme se odborářských demonstrací, podporovalx stávky a několikrát jsme dokonce zvažovalx založení odborové iniciativy. Za oněch 30 let své existence jsme uspořádalx nespočet přednášek, workshopů, promítacích večerů a besed, stejně jako jsme zorganizovalx spousty demonstrací a happeningů či se podílelx na konání mnoha street parties. A dalo by se pokračovat ještě dál nehledě ke skutečnosti, že značná část členstva AF vždy byla součástí ještě dalších aktivistických kolektivů a organizací, zpravidla konkrétněji zaměřených na nějaké téma či činnost. Jejich dlouhý výčet bychom už asi stěží dalx dohromady.

O tom, jaké aktivity vyvíjí Anarchistická federace v posledních letech, vypovídají pravidelné „výroční zprávy", v nichž vždy na začátku roku představujeme průřez naší činností v roce uplynulém. Pokud se podíváme na přehled za rok 2024, můžeme naše aktivity stručně shrnout pod následující body: účast na antifašistických turnajích; participace na komunitním centru Trhlina; lokální zásobování potravinami na Plzeňsku; anarchistický 1. máj; protiimperialistické akce a podpora bojovnictva na Ukrajině; vzpomínkové akce (např. tradičně na zavražděného antifašistu Jana Kučeru); podpora akcí za klimatickou spravedlnost; účast na akcích v zahraničí; participace na akcích za práva žen a kvír lidí; rozvoj anarchistické teorie a historie; vydávání a distribuce anarchistických publikací; spolupráce na knižních veletrzích; podpora vězněným a stíhaným; podpora revolučních bojů ve světě; podíl na akcích proti genocidě; působení v mnoha dalších (úžeji zaměřených) kolektivech a jejich podpora…

Vedle veřejných akcí, které organizujeme, participujeme na nich či se jich jen účastníme, stojí bezesporu za zmínku také ty neveřejné, určené členstvu AF a jejímu blízkému okolí. Vedle sjezdů federace a jednotlivých skupin jde například o neformální setkání, interní vzdělávací workshopy nebo ideové diskuse, turistické výšlapy, grilovačky či letní tábory naplněné workshopy, výlety a zábavou. Takové akce jsou velmi důležité pro zdraví kolektivu – vzájemné poznávání se, příležitost věnovat se i neaktivistickým činnostem a diskusím, získávání nových zkušeností a dovedností apod.

ČASTÉ MÝTY

Na závěr tohoto textu bychom se rádi podívali na některé mýty, chybné představy a nereálná očekávání, s nimiž se – někdy častěji, jindy jen občas – setkáváme.

Anarchistická federace je mnohdy brána jako zastřešující organizace anarchistického hnutí v Česku a mluvčí veškerého místního antiautoritářstva. Když se něco „zajímavého" děje v rámci antiautoritářského hnutí, obracejí se média na nás, jako bychom mělx mít se vším něco společného a vše organizovat. Obdobně se někdy očekává, že bychom mělx nést odpovědnost za výroky či činy každého, kdo sám sebe označuje za anarchistu. Skutečnost je však taková, že jsme federativně organizovaný kolektiv, jenž jedná jen sám za sebe, popřípadě tak jednají svým vlastním jménem konkrétní skupiny sdružené v AF. Nemáme žádnou ambici být synonymem pro anarchistické hnutí v ČR, ani za něj jako za celek nějakým způsobem mluvit. Svého času dokonce působilo v Česku na federativním principu několik anarchistických organizací najednou. To, že je tady AF dlouhodobě prakticky jedinou jasně anarchisticky deklarovanou nadregionální organizací (nepočítáme-li pokusy s jepičím životem), neznamená automaticky žádný monopol.

Častá mylná představa, kterou přiznává i nově vstupující členstvo, se týká početního stavu federace. Jakkoli můžeme díky svému nasazení, nebo i na základě účasti na některých demonstracích, budit dojem početné organizace, skutečnost je poněkud smutnější. I když řadami federace prošlo za těch 30 let pár stovek lidí, nikdy počet nepřesáhl 60 a značnou část té doby ani 40 členek a členů. Také v případě většiny anarchistva, které se občas ukáže na demonstracích, jde o neorganizované jednotlivce či malé neformální skupinky.

Na výše uvedené mylné předpoklady pak navazují nereálná očekávání, která si někteří s AF spojují. To se projevuje různými způsoby. Někteří neorganizovaní anarchisté do nás projektují svá vlastní přání a následně jsou nám schopni vyčítat, že tato jejich přání nenaplňujeme, že kupříkladu neorganizujeme boje na pracovištích. Obdobně se setkáváme někdy s výtkami, že se důkladněji nevěnujeme některým tématům, nebo dokonce že některým se naopak věnujeme. Proto se snažíme při každé příležitosti opakovat, že naše aktivity a témata, na něž se zaměřujeme, vychází čistě z možností, schopností, prostředků a zájmu našeho členstva. Pokud někomu něco chybí, stačí se zapojit (členství není nutnou podmínku) a něco pro to udělat. Nejsme tedy továrna na plnění cizích přání, ani nejsme tematicky všeobjímající. Do tohoto ranku patří i ideové výtky – zejména v tom smyslu, že naše politika se striktně nedrží 150 let starých ideologickým dogmat. Ano, nejsme dogmatičstvo, naopak jsme schopni analyzovat měnící se svět i problémy, jimž je vystaven, a podle toho vytvářet svou politiku.

Někteří si nás občas pletou se sociální službou. To vskutku není naše role. Jakkoli patří mezi naše přední zásady solidarita a vzájemná pomoc, neznamená to, že budeme tahat každého, kdo nám napíše, z jeho*jejích osobních sraček. Nejsme žádné spasitelstvo, které bude na úkor vlastních kolektivních i osobních zájmů řešit finanční či psychické problémy každého.

Ke všem uvedeným i neuvedeným výhradám a falešným očekáváním můžeme říci jen jedno: Vyhrazujeme si právo na vlastní autonomii v určování vlastních cílů, strategie, metod i témat a nežádáme nic jiného, než aby to bylo respektováno.

* * *

Za oněch 30 let toho máme bezesporu mnoho za sebou. Je dobré se umět ohlédnout a reflektovat vlastní postoje a aktivity. To je totiž důležitým faktorem pro dynamické utváření vize svobodné a samosprávné společnosti i pro prožívání vlastních životů tady a teď s maximálním důrazem na anarchistické principy.

PONAUČENÍ Z INTERNÍCH DĚJIN FEDERACE

PAMĚTNÍK

Třicet let existence naší federace je skvělou příležitostí pro ohlédnutí, reflexi a definování některých poznatků a ponaučení, k nimž jsme za tu dobu mohlx dojít. Jeden z dlouholetých členů tedy ohledně vnitřního fungování federace sepsal některé poznatky, které během svého působení v AF nasbíral. Tento materiál se pak stal podkladem pro interní workshop, jenž se uskutečnil letos v květnu.

Oficiálně jsme se stal členem České anarchistické federace v roce 1997 a dovolím si neskromně tvrdit, že jsem se mnohému od té doby v rámci svého zapojení do federačních struktur naučil, mnohé mi docvaklo a také jsem se zbavil některých nadšených představ, s nimiž jsem do organizace vstupoval. Jsem přesvědčen, že je třeba reflektovat nabyté zkušenosti, poučit se z nich a předávat je dál. Dal jsem tedy dohromady několik poznatků, které jsem se pokusil rozdělit do několika tematických skupin. Následuje cosi na způsob studijního materiálu pro rozmýšlení otázek ohledně zdraví kolektivu a aktivistické reflexe. Jde zpravidla o osobní závěry, což znamená, že nijak neaspirují na univerzálnost, což vyplývá z přístupu ve smyslu – abych parafrázoval zapatistické hnutí – učíme se praxí a kráčíme s otázkami.

CÍLE

Jako organizace máme definované nějaké cíle a jejich strukturu – v rozlišení dlouhodobé, střednědobé, krátkodobé (viz *Existenci* č. 2/2022 na téma „anarchistická strategie“). K takovému ujasnění jsme došlx až po nějaké době, jenže se ukazuje, že je třeba opakovaně otázky cílů, stejně jako jejich naplňování, diskutovat. Pokud se to neděje, vzniká u mnohých rychle pocit, že žádné cíle nejsou explicitně definovány.

Vedle toho jako jedinci máme své vlastní představy, proč jsme anarchistvo a co očekáváme od vlastního angažování se. Je proto třeba hledat způsoby, jak o tom kolektivně mluvit, ať už na sjezdech federace, během workshopů, on-line diskusí či prostřednictvím diskusních příspěvků.

Je skvělé mít vize (tzn. dlouhodobé cíle), ale nepoměřujme jimi své úsilí. Nečekalo by nás pravděpodobně nic jiného než vyhoření. Proto se soustřeďme primárně na střednědobé a krátkodobé cíle, které se dají reálně a hmatatelně naplňovat, a můžeme tedy hodnotit, zda jsme v tomto směru úspěšní či nikoliv a co můžeme na podobě svého usilování zlepšit či změnit.

Rozhodně nepodléhejme křesťanské tradici uvažování, tzn. nehledejme žádné „posmrtné království boží“. K čemu nám je bojovat za to, aby jednou v nějaké neurčité budoucnosti byly naplněny naše cíle? Nešlo by pak o nic jiného než o sebeobětování a zjevně i o život bez radosti. Dbejme proto na prefiguraci – dělejme z naší cesty náš cíl, snažme se svou vizi co nejvíce žít už tady a teď.

MOTIVACE A IDEOLOGIE

Jako jedinci máme nějaké vlastní motivace, které jsou důvodem, proč se organizujeme. Ty mohou být u různých lidí různé a je dobré se vzájemně poznávat i v oblasti našich motivací. Pomáhá nám to pak lépe spolupracovat a chápat třeba to, proč se někdo ve stejné situaci zachová nějak a někdo zas jinak.

Tyto osobní motivace se mohou kombinovat, a dokonce se i proměňovat v čase. Například v mládí může člověk vstupovat do organizace, protože hledá vlastní cestu, experimentuje, spojuje se se spřízněnými dušemi, kdežto jako člověk, který má už jasno v tom, co chce a kam směřuje, hledá v organizaci konkrétní lidi, s nimiž by mohl vytvořit platformu pro konkrétní činnost.

Jak jsem naznačil, osobní motivace pak často hraje roli v míře angažovanosti. Je proto dobré snažit se jí dávat kolektivní rozměr, jelikož pak netrpí případnou nestálostí a má dopad na míru odpovědnosti.

Dalším nebezpečím již zmíněné křesťanské mentality je víra. Nepodléhejme víře, jinak nás realita semele. Místo víry mějme touhu, ta si totiž nutně nevymýšlí a nevěří v dějinné podmíněnosti a danosti, jako je tomu třeba u řady marxistva. Touha nás vede k nějaké vizi, ale ne se zavázanýma očima, jako to dělá víra. Jiný svět je pro anarchismus možný, dokonce nutný, ale nikoli nevyhnutelný. Tak jednoduché jako ve světě víry a náboženských či ideologických dogmat to není.

Také se přespříliš neuchylujme k minulosti, jejím ideám a bojům, které dávno minuly. Nedělejme z anarchismu statické dogma, jinak se staneme směšnou parodií na tyto staré boje. Neustále se ptejme a otvírejme opakovaně různá témata, nemějme žádná za jednou provždy daná a neměnná. Dogma sice znamená jistotu, ale zároveň se krásně dokáže obejít bez vztahu k současné realitě.

Nenechávejme se znechutit zatvrzelými hlídači čistoty anarchismu, kteří jsou převážně v takovém světě dogmat zakletí. Rozhodně nejsou arbitry naší činnosti. Rozlišujme konstruktivní kritiku a dogmatismus. Nenechme si od nich vnucovat představu, jak má vypadat „opravdový anarchista“. Odmítněme je coby toxické osoby. Nevěnujme jim pozornost, jelikož to je právě to, co chtějí. Zkušenosti nás učí, že jestliže se jim věnujeme, krade nám to tolik vzácnou energii a čas a ve výsledku to k ničemu není.

AKTIVITA

Ve federaci byl vždy přítomný jistý étos, že se musí něco dělat a že je třeba, aby se každý svým dílem zapojil. Popravdě nejde o úplně zdravé nastavení respektující možnosti a schopnosti každého jednotlivého člena či členky.

Navíc se představy každého o aktivitě a míře zapojení v rámci organizace můžou docela dost lišit.

Zmíněný étos může na některé vytvářet nepřiměřený tlak. Ten může být jak vnější, tak i vnitřní, tzn. člověk sám na sebe klade jisté nároky. Nepsaný tlak na aktivitu může pak vést k různým pocitům: beze mě se to neobejde; musím být aktivnější; nejsem dost schopná/ý; chci se věnovat taky jiným věcem; musím jít příkladem; mám pocit viny, že se mi do některých aktivit nechce; bojím se říct, co mi vadí, aby se na mě ostatní nedívali blbě…

Je žádoucí o takových pocitech v rámci kolektivu hovořit a vyhledávat příležitosti, kdy je tak možné učinit, aby se mohlx zapojit i tx, kdo si myslí, že se jich to přímo netýká.

FORMÁLNOST

Anarchistická federace má jako organizace nějakou svou formální stránku: stanovy, ideové minimum, organizační procedury a pracovní skupiny… Většina těchto formálností byla stanovena v minu-

losti a je svým způsobem ritualizovaná. Úskalí takového stavu je v tom, že nově příchozí de facto nemají příležitost spolupodílu na vytváření již daných dokumentů a postupů. Je proto třeba čas od času je otvírat, aby se i pro nové členstvo otevíral prostor na těchto věcech aktivně participovat.

V počátcích federace se na základě později evidentně nereálných představ hodně řešily její stanovy, jako by mělo jít o organizaci o tisících členů*ek. Většina sjezdů je nějakým způsobem poupravovala a „vylepšovala". Nakonec jsme se tím úplně přestalx zabývat a začalx se odrážet od reálné situace a od zkušeností s tím, jak kolektiv skutečně funguje a jaké potřeby řeší. Stanovy de facto nahradila žitá praxe a „nepsané" zvyklosti. Jistá úroveň formálnosti je jistě v tomto směru potřebná, ale nemělx bychom být nikdy v jejím vleku.

V minulosti bylo pravidlem, že místní skupiny a regiony měly své pravidelné schůze a sjezdy, z kterých se dělaly zápisy. Díky pokračujícímu rozvoji komunikačních technologií odpadá někdy potřeba se scházet, která může být zároveň spojena s náklady na cestování a nároky na volný čas. Na druhou stranu ale bylo osobní setkávání vždy tím nejlepším pojítkem členstva.

Sjezdy federace mají nějakou zažitou strukturu, která sleduje efektivnost jejich průběhu. Na druhou stranu to může vést k nezáživnosti těchto stěžejních setkání. Je proto vždy osvěžující, když je program nějak obohacen o neformální stránku nebo když se vytváří prostor i pro společná setkání jiného druhu.

Jeden čas byl v rámci federace aktivně prosazován princip rotace funkcí. Také se zkoušel model, kdy v každé pracovní skupině musel být alespoň jeden člen*ka z každé regionální skupiny. Formálně to vypadalo velmi pěkně, reálně to ale nerespektovalo individualitu. Snaha, kdy je takovým způsobem člen*ka „nucen*a" do něčeho, co mu*jí není blízké nebo ho*jí nenaplňuje, je tím pádem odsouzena k nezdaru. Nakonec se pozvolna nastoupilo na cestu nejmenšího odporu, což ale ve výsledku znamená, že funkce rotují zcela minimálně. Tím však můžeme riskovat vznik neformálních hierarchií, vyhoření, rigidity, netransparentnosti a neexperimentování.

INDIVIDUALITA

Neosvědčilo se spoléhat na to, že každý člen*ka bude mít stejnou míru zaujetí pro věc, sebedisciplínu a schopnosti. Nikdy jsme nebylx žádný „rigidní bolševický spolek", takže bylo záhy všem jasné, jak je důležité brát každého coby jedinečnou individualitu, dát mu*jí možnost seberealizace a zbavit se naivních představ o anarchistvu.

Člen*ka vydrží v organizaci, když jí*mu z členství plyne nějaký pocit naplnění a seberealizace. Proto je důležité zajímat se, zda k něčemu takovému dochází, a pokud tomu tak není, hledat cesty, jak to změnit.

Z dlouhodobějšího hlediska je třeba mít na paměti, že se lidé mohou měnit, a je třeba nebrat jejich obraty jako nějakou zradu či z toho být příliš zklamaní. Život prostě s sebou nese různá překvapení. A tak za naši 30letou historii bychom mohlx jmenovat i ojedinělé členstvo, které skončilo u nácků, u policie, v „kapitalistické sféře", jako dogmatici či v pasti alkoholismu.

Také je třeba počítat s tím, že na hnutí, které je definováno maximalizací svobody, se občas lepí různí podivíni, nevyrovnaní lidé, „autoritářští antiautoritáři" a toxičtí jedinci. Zpravidla se s nimi dříve nebo později rozejdeme, je jen otázkou, jak velké škody je jim dovoleno napáchat.

Stejně jako v každém jiném kolektivu, tak i v tom anarchistickém existují tahouni*ky (členi/ky aktivnější než jiní) i tací, kteří*ré nikdy nevyvinou žádnou vlastní iniciativu. Tahouni*ky si toho často kladou dost na hrb, jsou ve stresu, mají pocit, že se věci bez nich neobejdou, že je nikdo jiný neudělá tak dobře, můžou být frustrovaní, že vše leží na nich, a to může vést až k vyhoření. Na opačné straně se může projevit propad do pasivity, pocit, že být součástí kolektivu člověku nic nepřináší, pocit odstrčenosti… a to pak vede k vyšumění a tichému opuštění kolektivu. Opět je třeba ke každému přistupovat jako k individualitě a zároveň každé*mu pomáhat najít jejich místo v kolektivu a překonávat možné negativní důsledky jejich nastavení.

Aktivista*ka s postupujícím věkem prochází životními změnami – zakládá rodinu, začne pracovat, má dvě práce a nedostatek času apod. – a občas nevidí již v organizaci, potažmo v hnutí své místo. Je proto třeba podněcovat vytváření platforem, kde se potkávají lidé s podobnými zájmy a potřebami (studentstvo, rodičovstvo, seniorstvo, zahradnictvo, nájemnictvo, queerstvo…).

Při tom všem je zapotřebí neplést si individualitu s egoismem a egem. Členství v organizaci s sebou nese přijetí nějaké zodpovědnosti, jakkoli je její míra individuální. Neměla by být prostorem pro něčí zviditelňování se, využívání pouze pro vlastní projekty či jen pro naplnění potřeby někam patřit, aniž by to znamenalo nějakou spoluúčast.

Navíc i deklarativně nehierarchická organizace může vykazovat známky neformální hierarchie. Také při debatách se často prosadí ti, kteří mají sociální kapitál, umí mluvit a nebojí se mluvit. Takové nezdravé vztahy je nutné reflektovat a zároveň hledat způsoby, jak jim předcházet (např. rotace funkcí, dobrá facilitace…). Je příznačné, že takové věci, pokud byly v minulosti pozorovatelné, se zpravidla týkaly těch z mužské části členstva.

Mělo by vždy platit, že když mi něco vadí, je třeba se s tím snažit něco udělat. V minulosti ale byly případy, kdy někteří odešlx, čímž se zbavilx kolektivní zodpovědnosti, a pak jen z pozice, kde žádnou odpovědnost nemusí sdílet, kritizovalx.

ZE ŽIVOTA FEDERACE

Již během prvních let se neosvědčily projekty, které nebyly zasazeny do nějakého širšího rámce či se nedělaly důsledně. Naopak se osvědčilo důsledné plánování projektů, jejich zacílení a vyhodnocení. Taktéž se neosvědčilo vkládání energie do mnoha věcí najednou, což je velká neřest anarchistických skupin s všeobjímající šíří své agendy. Lepší je zaměřit se na méně věcí, avšak pořádně, než se snažit obsáhnout vše polovičatě a bez efektu. Volba projektů by měla odpovídat vlastní iniciativě členstva nebo jeho části. Každý ať se podílí ideálně na tom, co ho baví.

Jedním z nebezpečí déle fungující organizace je její setrvačnost, zažité zvyky, malá míra experimentování a inovace. Nositeli*kami takové setrvačnosti jsou zejména letité členky*ové. Přináší to s sebou jistou ustrnulost a neatraktivnost, zejména pro mladé.

Federace má svá (proměnlivá) centra a periferie. Centra jsou skupiny a regiony s větším počtem členstva, více aktivitami. Ne vždy to byla Praha jako teď. Svého času byly centry federace kupříkladu moravský či východočeský region. Většina větších akcí se ale tak jako tak děje v Praze. Jenže členstvo je rozprostřené napříč republikou. Mnozí členové*ky jsou „osamocení", s minimálními možnostmi off-line kolektivního života a aktivistickými příležitostmi (tzn. i s větší finanční a časovou zátěží dojezdu). Je třeba dbát na to, aby se mohlo zapojovat i geograficky odříznuté členstvo. Osvědčil se kupříkladu příspěvek na cestovné pro ty, kteří si ho nemohou dovolit, i když ho už dlouho nikdo nevyužil.

Nebezpečím pro anarchistické organizace je zájem represivních složek. Druhotnou nevýhodou této skutečnosti je tak omezená otevřenost anarchistických kolektivů, které se brání policejní infiltraci. O jejích dopadech jsme se mohlx přesvědčit před deseti lety při represivním tažení známém jako Fénix. To (ale ne nutně) může mít za následek vytváření uzavřených exkluzivních bublin.

Problémem se svého času stal také alkohol. Ze sjezdů si část členstva udělala pitku, což zpravidla nerespektovalo ty, kteří se jí neúčastnilx. Výsledkem byla potřeba omezení alkoholu na podobných akcích, což se dlouhá léta dodržuje a stalo zažitým pravidlem.

Ve federaci se do značné míry stírají generační rozdíly. Nejsou znát projevy ageismu. Přesto může mít spojení vícero generací některá úskalí. Například dlouhodobé členstvo má zajeté nějaké organizační postupy, které tím pádem dále ne moc důsledně vysvětluje, a nové členstvo může tápat, než se zorientuje. Nebo mladé členstvo zas mluví slangem plným anglicismů, což mu přijde běžné, avšak starší ročníky pak kolikrát netuší, o čem je řeč. Je tedy třeba brát ohledy i v tomto směru.

VZÁJEMNÁ PODPORA

Zkušenost z nehierarchického organizování napověděla, že mnozí, ač přijmou nějaké úkoly (např. na sjezdu), je záhy odloží a neplní. Došlo se k tomu, že je třeba vyvíjet nějaký transparentní tlak na plnění úkolů pracovních skupin i jednotlivců, tzv. princip „pozitivní buzerace" neboli připomínání. Bez vzájemného „kopání se do zadku" to prostě někdy nejde.

Osvědčila se vzájemná informovanost prostřednictvím zápisů a reportů, což působilo vždy zpravidla inspirativně – taková inspirace příkladem. Dalo se krásně pozorovat, že s ubýváním takových výstupů u jedné skupiny došlo rychle k jejich postupnému vymizení i u dalších.

Abychom neopakovalx stejné chyby a někam se posouvalx, je důležité sdílení zkušeností, ať už formou strukturované komunikace, workshopů či neformálních setkání.

Důležitá je motivace projevovat uznání za dobře provedenou práci, nápad, přístup, péči… I v interní komunikaci se ujalo lajkování, které je asi tou nejjednodušší formou. Skvělé pak je dát si trochu práci s nějakou, třebaže kritickou, zpětnou vazbou. I ta dokáže posunout vpřed a reflektovat vlastní aktivitu.

Z toho všeho plyne ponaučení, že je v rámci kolektivu důležité pečovat o sebe navzájem. Je dobré zajímat se o problémy kamarádů*ek i mimo aktivismus, o to, co je baví a těší, a naopak, co je sere a vadí jim.

Dříve byla tato část života organizace hodně opomíjena – nikoli záměrně, ale prostě chyběl dostatek praktických zkušeností a reflexí, stejně jako nebyla dostupná žádná literatura, která by přibližovala to, jak se o zdraví kolektivu diskutuje v jinojazyčných prostředích, kde má horizontální organizování se dlouhodobější tradici.

JAK PŘEDEJÍT VYHOŘENÍ

Nakonec bych shrnul pár doporučení ohledně toho, jak předejít aktivistickému vyhoření. Nemám na toto téma zhola nic nastudováno, takže to berte jen jako osobní příspěvek.

Předně je třeba brát věci reálně. Někteří přicházejí do hnutí s naivními představami, že vše půjde samo a nastane rychlá změna. (Nic proti mladistvému zápalu – i ten je potřebný.) Záhy si stěžují, že organizace není taková nebo maková, aniž by analyzovalx, proč tomu tak nemůže ani být, nebo se s tím snažilx samx něco udělat.

Je dobré zaměřit se na konkrétní věc(i), co mě baví. Pokud je veškerá činnost v kolektivu jen povinností, vytrácí se radost. A radost z boje za lepší svět je přitom nezbytnou podmínkou jeho dosažení.

Je třeba netrpět pocitem malé iniciativy. Každý má nějaké schopnosti, možnosti, prostředky, a z toho je třeba vycházet. Stejně tak na druhou stranu je třeba (zejména u tahounů*ek) netrpět pocitem, že se to beze mě neobejde.

Je třeba řešit problémy, co mě pálí, nebo o nich aspoň mluvit s ostatními.

Je třeba setkávat se také face to face, jelikož on-line komunikace je často neosobní, zavádějící a ignorantská.

Je třeba udržovat kontakty, komunikovat, zajímat se o druhé a nespoléhat jen, že oni/y se budou zajímat o mne.

Je třeba přijmout určitou míru nejistoty. Počítat s tím, že důvěra je spojena se zranitelností, tak jako je tomu v každém vztahu.

SLAVME! ORGANIZUJME SE!

Proslov Anarchistické federace na anarchistickém Prvním máji 2025 v Praze na Střeleckém ostrově

Ahoj všem. Jedním z tradičních pořadatelů anarchistických májů je Anarchistická federace. A ta letos slaví své třicetiny.

Třicet let se snažíme nasírat veškeré autoritářstvo světa a poslat ho do zapomnění. To první se nám daří o něco lépe než to druhé, ale nezoufáme a hodláme dál prudit do všech forem diskriminace, útlaku a nepřirozených autorit.

Třicet let bojujeme za svobodnou, zdola organizovanou, samosprávnou společnost. A že ji tady za ty dlouhé roky ještě nemáme? Ok, s tím se dalo počítat. Už vzhledem k tomu, že mnohem silnější anarchistická hnutí od dob Bakunina v různých koutech světa tohoto cíle zatím trvale nedosáhla. Autoritářské a utlačovatelské síly prostě byly mocnější, krutější a bezohlednější. S tím se také počítá, aniž bychom mělx v plánu se snižovat na jejich úroveň.

Jenže co když cílem je, jak se otřepaně říká, sama cesta? A právě po té už těch třicet let – tu pomaleji, tu rychleji, tu se zastávkou na odpočinek – kráčíme. Naším kompasem jsou anarchistické principy: vzájemná pomoc a sounáležitost, federalismus a horizontalita, konsenzus a otevřenost, přímá akce a solidarita… a vlastní rozum spolu se schopností kolektivního dialogu. A tyhle nástroje jsou pro nás zárukou nikoli toho, že se nikdy nedopustíme žádného chybného rozhodnutí a že nikdy nebudeme čelit žádnému konfliktu, nýbrž toho, že se nezasekneme v říši zaprášených dogmat a myšlenkové stagnace.

Třicet let se už učíme, poznáváme, debatujeme, propagujeme, posouváme se ve vědomostech, zkušenostech a dovednostech. Anarchismus sám o sobě totiž není cíl, tím je svobodný rozvoj každé individuality. Takový rozvoj ale v podmínkách kapitalistického vykořisťování a odcizení, stejně jako pod botou státního dohledu a represe není možný.

A tak už třicet let vytváříme trhliny v textuře kapitalismu. Trhliny, v nichž je takový rozvoj možný. Trhliny, v nichž se můžeme organizovat, které můžeme spojovat či je po jejich násilném zacelení ze strany režimu vytvářet zase jinde. Trhliny, v nichž se můžeme cítit jako sobě rovní, jako svobodní lidé, jimž se naslouchá a s nimiž se počítá, jako ti, kteří se spolupodílejí na rozhodování o společných záležitostech.

Třicet let přicházíme, odcházíme, zůstáváme… specializujeme se, radikalizujeme i umírňujeme… je i mnoho takových, co rezignovalx, nebo hodnotově obrátilx. I takový je život a my ho přijímáme v jeho rozmanitosti a mnohosti bez toho, abychom něco ubíralx na svých požadavcích. Jelikož víme, že kdo chce málo, nedostane nic.

Třicet let potištěných stohů papíru vzletnými myšlenkami. Třicet let modřin od policejních obušků, ale i vrácených ran. Třicet let demonstrací a kampaní, které na něco poukázaly nebo také mohly být jen nevyslyšenými výkřiky do tmy. Třicet let aktivistické práce, ale i třicet let zábavy. Třicet let odporu vůči autoritám a hlasatelům nenávisti. Třicet let kamarádství a vzájemné podpory.

Slavíme. A hodláme tomu věnovat celý rok. Tak slavte s námi. Vždyť co je anarchie? – Velká oslava života.

Slavme!
Organizujme se!
Odporujme!
Bavme se!
Tvořme!
A pečujme o sebe!

Federace žije – boj pokračuje!

NA FEDERAČNÍ OSLAVĚ

SLAVNOSTNÍ VÝBOR AF

Kulaté výročí vzniku Anarchistické federace (AF) je vždy dobrou záminkou se sejít a slavit. Letos si připomínáme 30 let naší existence, a jak jsme už dříve předeslalx, oslavovat hodláme celý rok. To byl také důvod, proč jsme se sešlx v sobotu 1. března na půdě smíchovské Eternie. Šlo o neveřejné setkání pro stávající členstvo, exčlenstvo a blízké kamarádstvo AF.

Při rozesílání pozvánek jsme si uvědomilx, na kolik lidí, které bychom rádx viděllx, nemáme aktuální kontakty. I tak ale vyrazila do světa více než stovka pozvání. Někteří se omluvilx, jelikož už mělx jiné (zpravidla rodinné) plány, některé na poslední chvíli schvátila nemoc, od některých nepřišla žádná reakce. Přesto se nás nakonec na místě sešlo skoro 80, přičemž někteří dorazilx i s dětmi. To se ukázalo být jako asi nejideálnější počet pro takovou akci, už kvůli množství připraveného občerstvení.

Jelikož jsme v jedné z *Existencí* v rámci jejího hlavního tématu konstatovalx, že jídlo je tmelem komunity, nemohl samozřejmě chybět bohatý raut. Federační cateringová četa dřela ve jménu kolektivního potěšení chuťových buněk celé odpoledne, aby se na tabuli mohla objevit hromada domácího falafelu – vynikajících cizrnových karbanátků s koriandrem, petrželí a římským kmínem. Nechyběla spousta chlebíčků, napeklx jsme úžasnou focacciu s olivami a připravilx misky s pomazánkami – jednou z červené čočky se smaženou cibulkou a druhou (ne)vajíčkovou. Vše si později strávnictvo velmi pochvalovalo, stejně jako na pánvi dělaný rajčatový salát s cibulkou a olivovým olejem nebo o něco později přibyvší bezlepkové muffiny. Představily se také na plátky krájené kedlubny nedávno sklizené naší zahradnickou sekcí. Veškeré jídlo bylo symbolicky ozdobeno 30 vlaječkami Anarchistické federace. Kdo chtěl, mohl přispět do kasičky, která se nacházela u rautu, na náklady spojené s oslavou, což také mnozí učinilx.

Současně s přípravou rautu jsme se postaralx o zútulnění prostoru půdy a vyzdobilx ho množstvím vlajek a transparentů. Osazenstvo Eternie nám bylo nápomocno, kdykoli jsme potřebovalx, a jeho vstřícnosti si velmi vážíme. V čele byl umístěn DJský pult s gramofony, na nějž navazovala distribuce publikací našeho nakladatelství, merch ukrajinské sítě Kolektivy solidarity a antifašistické bojové jednotky Kayfariki. Později přibyly k rozebrání také materiály od kamarádstva ze skupiny Kolektivně proti kapitálu, kterou zčásti tvoří exčlenstvo naší federace a s níž nás pojí vřelé přátelské styky.

Po půl šesté se začalo scházet první oslavenstvo, které nedlouho po šesté přivítal náš moderátor, aby shrnul účel setkání a rámcově představil nadcházející program. Jednotlivé body byly přerušovány pauzami, během nichž se všichni věnovalx čilé konverzaci. Přeci jen v některých případech šlo o setkání po mnoha dlouhých letech a rozhodně si bylo o čem povídat. Trochu blbé ale je, když takových starých známých máte kolem sebe najednou desítky. Nakonec zjistíte, že jste vlastně s nikým pořádně nepokecalx, i když jste se celý večer nezastavilx.

Prvním hřebem programu bylo promítání. Šlo o sestřih videí a fotografií z aktivit Anarchistické federace v posledních letech, jenž jasně vypovídal o tom, že se toho neděje zrovna málo, a to navzdory tomu, že se zrovna moc pečlivě nevěnujeme zaznamenávání jednotlivých akcí. Ačkoli šlo v podstatě o improvizaci z narychlo posbíraných materiálů, mělo video úspěch a svůj účel – přinést obrazovou informaci a motivovat – splnilo.

Kulturním hřebem oslavy se stal recitační blok. Zahájil ho dlouholetý člen jen pro tuto příležitost napsaným slamem, jenž v sedmi kapitolách, z nichž každá obsahovala přibližně pět slok, s humorem bilancoval oněch dlouhých 30 let se všemi vzestupy a pády, se zidealizovanými představami kontrastujícími s realitou, s pitoreskními postavami, které prošly řadami federace, aby ve finále převeršoval, jak to v AF chodí v současnosti, a svůj slam zakončil verši: *Víme už, že revoluce na obzoru není. / Víc staráme se jedni o druhé. / Už nepíšem na všechno prohlášení. / Víme, že co neuděláme, to nebude*. Po něm nastoupil zástupce přítomného exčlenstva s trochou klasiky, kterou obohatil krátkým historiografickým úvodem. Následně zarecitoval dvě básně od S. K. Neumanna – „Příteli, jenž četl mé verše v parlamentě“ a „Improvizace protestu“ –, „Já byl Sám“ od B. Bohuslava z anarchistického časopisu *Omladina*, nakonec přidal z hlavy na vyžádání vtipnou zúčtovací triádu „Anarchisti“ od J. Macha a neopomněl vyslovit federaci slavnostní přání. Oba vystupující si pak mohli vychutnat zasloužený potlesk.

Přemýšlelx jsme původně, zda neudělat seznamovací kolečko, abychom vzájemně mělx představu, kam si koho z přítomných zařadit. Vzhledem k velkému počtu lidí by to ale bylo nerealizovatelné, a tak jsme zvolilx alespoň „grupír metodu“, při níž přítomní vytváří skupiny podle toho, kam se řadí dle vyslovené otázky. Tou stěžejní asi bylo roztřídění přítomných na členstvo, exčlenstvo a ostatní kamarádstvo.

Když jsme tedy mělx aspoň trochu jasno, koho si kam zaškatulkovat, došlo na představení některých činností Anarchistické federace. Nejprve se představilo Nakladatelství AF. Mluvilo se o smyslu anarchistické publicistiky zaměřené zejména na teorii, historii i stávající praxi a byly představeny nejnovější knihy, poslední i chystaná *Existence*. Jako další promluvil zástupce AF v kolektivu komunitního centra Trhlina, seznámil s fungováním prostoru a vyzval k jeho návštěvě. Následovalo kvír členstvo, které je součástí kolektivu Dekonstrukce, a neopomnělo vyzdvihnout svou zásluhu na tom, že bylo ve federaci přijato jako standard experimentování s inkluzivním jazykem. Dále byly představeny sportovní aktivity spojené zejména s tréninky bojových sportů a účastí na mezinárodních antifašistických turnajích. Následně došlo na uvedení federačních aktivit ve spojitosti se solidární pomocí našemu kamarádstvu na Ukrajině, zejména při organizování dovozu terénních aut. A jako poslední vystoupili zástupci našeho zahradnictva, aby pohovořili o snaze dávat své zálibě vrtat se v hlíně kolektivní rozměr.

Po další pauze se v přítomném členstvu podařilo celkem rychle najít někoho, kdo byl ochoten pronést slavnostní přípitek, na nějž došlo kolem osmé. Každý obdržel kelímek, jejž si mohl naplnit červeným či bílým vínem, slivovicí, kterou dovezl exčlen, v druhé půlce 90. let „oblékající dres“ ostravské skupiny federace. Abstinetstvu, kterého bylo až překvapivě hodně, musela stačit voda – mohlo alespoň volit množství bublinek. Přípitkový proslov, ač improvizovaný, byl osobní, srdečný a zároveň vtipný. Samotný přípitek pak byl doprovázen skandováním části exčlenstva, která se nechala strhnout vzpomínkami na oslavné popěvky svých mladých let.

Další pauzičku využilx někteří z nás k tomu, abychom udělalx skupinové foto s transparentem „Impérium padne, solidarita zvítězí“. Šlo o symbolický akt podpory našemu kamarádstvu na Ukrajině, které vyhlásilo na dny 24. února až 3. března týden akcí solidarity s Ukrajinou. Situace v zemi se nelepší a na geopolitické úrovni jde strmě do hajzlu, proto je každý projev solidarity vítaným povzbuzením v boji proti okupační armádě.

Na závěr programu došlo na další hřeb večera. A to na dorty. Sešly se nám dva – jeden byl kulatý vegan-čokoládový a druhý obdélníkový vegan-brownees s červenou řepou, kusy jahod a tofu krémem. A vězte, že byly vynikající. Jen se po nich zaprášilo.

Od asi půl deváté do desíti byla naplánována pouštěčka, která se ale protáhla až do půlnoci. Za pultem otáčelo desky trojčlenné plzeňské DJstvo a nutno dodat, že mu to šlo od ruky. Zároveň hlasitost hudby umožňovala, aby se přítomné návštěvnictvo mohlo spolu nerušeně bavit, čehož také v plné míře využívalo.

Bylo úžasné spojit na neveřejné akci nové i starší aktiviststvo (jak to stále nějakým způsobem aktivní, tak to již de facto neaktivní). Na hlubší prolnutí a poznání bude jistě více času v budoucnu při nějakým menších akcích a slavnostech. Rozhodně ale bylo pro mladší úžasné vidět, že stejné myšlenky sdílejí lidé ve věku jejich rodičů. A pro starší, kteří takovou možnost nikdy nemělx, bylo naopak zadostiučiněním, že to, čemu dávalx základy, dál pokračuje a jde zároveň svou vlastní cestou. Všichni si setkání moc pochvalovalx a některé exaktiviststvo dokonce neváhalo zpětně napsat své díky za tuto oslavu a možnost být na ní. Moc si toho ceníme.

Ať žije Anarchistická federace!

(Oslavy tímto nekončí.)

DŘÍVĚJŠÍ KULATINY

Letos to není poprvé, co si výraznějším způsobem připomínáme výročí založení naší federace. Ve velkém stylu jsme oslavovali i před 15 či 20 lety.

Nějaké to kulaťoučké výročí je vždy vhodnou příležitostí jak pro bujarou oslavu, tak pro již méně bujarou rekapitulaci, bilancování a výhled do dalších let. Takže neleníme a využíváme kulatá výročí vzniku naší federace.

Desáté výročí jsme si připomněli pouze článkem v anarchistickém časopise *A-kontra*, do něhož v té době významnou měrou přispívalo členstvo ČSAF, jak se dříve naše organizace zkracovala. Vzhledem k tomu, že federace a místní anarchistické hnutí jako celek byly tou dobou poměrně v útlumu, žádné velké oslavy se nekonaly.

15. VÝROČÍ V DISCENTRU

Při 15. výročí tomu už bylo jinak. Anarchistický aktivismus směřoval na své trajektorii opět vzhůru, a to zejména na vlně tehdy živelně se rozmáhajícího antifašismu. A tak jsme uspořádalx neveřejnou celovíkendovou oslavu a navrch vydalx výročí věnované číslo revue *Existence* (4/2010), která v tom roce začala po dlouhé pauze opět vycházet.

Pro oslavu jsme zvolili termín 3.–5. září 2010 a jako místo se přímo nabízel tehdy krátce fungující pražský autonomní prostor DisCentrum. Šlo o vhodnou záminku pozvat na jedno místo současné i dřívější členstvo, stejně jako ostatní spřízněné sympatizanty*ky anarchistické myšlenky. Upravit místo situované na žižkovském nákladovém nádraží byla slušná fuška, ale v dostatečném počtu odvážného dobrovolnictva jsme ho uvedlx do stavu, jenž by se dal považovat za reprezentativní. O to smutnější bylo vidět, že tři týdny po akci se prostor zcela autonomně vrátil opět do podoby zcela nereprezentativní – pokud to chceme nějak slušněji nazvat.

Páteční program začal promítáním krátkých dokumentů o přelomových událostech v novodobém českém anarchistickém hnutí: *1. máj 1992*; *Obušku, z pytle ven!* (o Global Street Party v roce 1998); *Válka v ulicích* (sestřih z dílny AFA ve stylu riotporn z protestů proti zasedání MMF v roce 2000). Po poněkud náročnější přednášce o situaci v Řecku v podání člena KPK byl vysvobozením večerním přípitkem zahájený slavnostní raut. Sakra bohatý – tvořila ho hromada veganských pochoutek od sladkostí přes zeleninu a ovoce po pomazánky opatřené cedulkami o ingrediencích a způsobech přípravy. Baštění zpříjemnil svým vystoupením Miloš, folkový písničkář, kterého můžete dodnes vídat na Prvních májích.

Sobota byla věnována přednáškám a diskusím. Začala Antifašistická akce (AFA) o problematice uzavřené organizace a užití anarchismu spíše jako metody než ideologie. Následovalo téma „Reflexe 15 let anarchistické organizace“ o různých aspektech dosavadní práce ČSAF. Redaktor časopisu *A-kontra* se následně věnoval kritickému zhodnocení místa anarchistů*ek v sociálních hnutích v ČR. Nakonec představil člen Chyba crew aktivity na Vysočině. A večer byl opět ve znamení zábavy. Zahrály tři HC/punkové kapely, v jejichž řadách se nacházeli současní či bývalí členové ČSAF. A den zakončila zábavná diskotéka.

Nedělní program začal internacionální přednáškou dvou členek International Solidarity Movement o anarchistickém přístupu v otázce boje proti okupaci Palestiny. Následovalo promítání dokumentárního filmu *Hry prachu* o protestech v Praze v roce 2000. Očividná hloupost ve filmu zobrazené oficiální propagandy nejednou vyvolala salvu smíchu.

Během všech tří dnů byla v hlavním sále DisCentra instalována výstava mapující 15letou historii ČSAF od dokumentů připomínajících její založení, tak jak vyšly před 15 lety v časopise *Svobodná mysl*, přes připomenutí stěžejních kampaní a událostí, stejně jako časopisů a názorových frakcí ve federaci. K dispozici bylo také množství letáků a publikací ČSAF, přizvány byly distribuce Anarchistického černého kříže, KPK, Chyba crew, AFA a Virus N. Vedle zmiňovaného pátečního rautu bylo jídlo zajištěno i po oba následující dny. Během sobotního odpoledne nechybělo dokonce ani venkovní veganské grilování (zdá se, že tuto aktivitu jsme po letech přijalx jako jednu ze stěžejních).

Celá akce byla financována z dobrovolných příspěvků návštěvníků, ale i přednášejících a organizátorů. Dalším zdrojem se stala tombola, která proběhla jak v pátek, tak v sobotu a měla velký úspěch. Stačilo zakoupit kupón za deset korun a vyhrát nějakou z množství vystavených cen. Prohrát nikdo nemohl, jelikož každý kupón souvisel s konkrétní cenou. Po zaplacení nákladů zbylo několik stovek, které putovaly na tisk nástěnných novin *A3*. Ačkoli nebyla oslava veřejně inzerovaná, navštívila ji asi stovka lidí, kteří si pochvalovalx atmosféru celého podniku, kvalitu přednášek, nápad s tombolou, dramaturgii a celkově dobrou organizaci. Pozitivní ohlas sklidilo zařazení folkového vystoupení a dočasná přeměna vnitřních částí DisCentra, vůči němuž se objevovaly výhrady, na nekuřácký prostor. O tom všem vypověděla uspořádaná „anketa spokojenosti“. Především ale padala přání podobná setkání opakovat častěji. Ta se svým způsobem naplnila o tři roky později s pořádáním Anarchistického festivalu knihy.

Tím ale oslava 15. výročí neskončila. Už 9. září v DisCentru proběhl benefiční koncert čtyř kapel, přičemž opět nechyběla distra, výroční výstava či benefiční sladkosti z kuchyně pražské skupiny. Na podzim 2010 se report z oslav objevil v anarchistické revue *Existence* č. 4/2010, která byla přímo věnována výročí. Dále tu byly texty o stručné historii federace, o problému generační kontinuity hnutí, rozhovory s bývalým členem a členkou federace, reflexe některých syndromů hnutí či 15 let organizování v rámci federace.

20. VÝROČÍ NA KLINICE

Dvacáté výročí založení naší federace jsme si připomnělx 29. srpna 2015 na žižkovské Klinice, a to celodenním programem. Stejně ja-

ko před pěti lety nám věrný písničkář zabrnkal a zapěl trochu ze svého repertoáru následován přívalem recitace z díla S. K. Neumanna, K. Tomana a F. Šrámka a poté i dvou členů dnešní federace a našeho kamaráda Maxe. Další blok programu odstartovala diskuse reflektující posun federace za posledních pět let. Po úvodním příspěvku (viz *Existenci* č. 4/2015) se postupně každý vyjádřil k tomu, co se za uvedené období podařilo či nikoli. Zajímavým bodem bylo kupříkladu nebezpečí vzniku hierarchií v antiautoritářském hnutí. Někdo by zapojil více humoru, jinému vadilo, že se přespříliš píše o historii. Odpolední debata se zaměřila na vyhlídky, možnosti a další směřování jak federace, tak celého anarchistického hnutí. Po úvodu každý nastínil, co by se do budoucna mohlo změnit nebo jak by si představoval*a federaci, potažmo celé hnutí za pět let. Mezi poměrně idealistická a odvážná patřila přání mít v každém městě fungující skupinu anebo vytvořit propojenou síť funkčních autonomních projektů, které by se staly zároveň hlavním propagačním nástrojem anarchistické alternativy. Bylo konstatováno, že se často nacházíme v zajetí rutiny a jsou třeba nové nápady a přístupy. To vše by mohlo přijít zároveň s novými lidmi, které je potřeba pro organizované hnutí zaujmout. Přání jsou důležitá, jakkoli realita zrovna nekoresponduje s jejich naplňováním. Poslední, podvečerní debata si vzala na mušku probíhající represivní vlnu a otázky, které před naším hnutím otevírá.

* * *

Co se týče oslavy čtvrtstoletí existence Anarchistické federace, nějak se na ni zapomnělo ve víru nepřeberných aktivit a jiných oslav a grilovaček. (-BJ-)

SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ

Zpráva o workshopu Anarchistické federace, který se točil kolem sdílení zkušeností, pocitů a přání spojených s tématem federativního organizování se.

V rámci celoročních aktivit u příležitosti 30. výročí založení Anarchistické federace (AF) jsme uspořádalx mimo jiné interní workshop, jenž se zaměřil na reflexi nabytých zkušeností, a to zejména v oblasti vnitřního života federace, organizování se a zdraví kolektivu.

Na to, že bylo pěkné květnové sobotní odpoledne, se nás sešel v komunitním centru Trhlina uspokojivý počet. Většinu účastnictva tvořilo členstvo pražské skupiny AF a kdo chtěl, mohl se připojit k workshopu on-line. Jak je už u nás zvykem, kolektivní sounáležitost a pohodu utužujeme společným jídlem. A o to vskutku nebyla ani tentokrát nouze, hned několik účastníků*ic akce připravilo něco pro ostatní. Na stole se tak objevil „tradiční lahodný žižkohradský veganský pastýřský koláč"; chlebíčky s pomazánkou z červené čočky a domácí cibulky, zdobené toho rána natrhanými ředkvičkami, špenátovými listy a rukolou; veganská bublanina s lesním ovocem a jahodami; bochníček domácího veganského sýra a jako gurmánský vrchol hotdogy z domácích seitanových párků v doma napečených bulkách. Zástupce přespolního AF zahradnictva pak ještě rozdistribuoval zbytky čerstvě sklizeného, loni sázeného pórku k dalšímu využití.

Od gastro reportu se ale vraťme k samotnému workshopu. Jeho facilitace se ujal dlouhodobý člen federace, který připravil několik tematických okruhů, v jejichž rámci uvedl vždy několik bodů – nasbíraných ponaučení, vlastních zkušeností, pozorování a hodnocení. Od těch se pak volně odvíjela možnost ostatních interagovat. V pracovních sešitech, které každý obdržel, pak byly definovány některé otázky, na něž se odpovídalo buď hodnocením, pocitem či konstatováním na škále od 0 do 9. Díky tomu mohl velmi rychle vzniknout přehled, jak se kdo k dotazované věci staví, a v některých případech mohlo dojít i k velmi jednoduché kolektivní kvantifikaci. Některé z dalších otázek se probíraly formou koleček či volných vstupů. A došlo i na malování.

Co se týče některých konkrétních bodů, které vždy na úvod každého okruhu zazněly, vychází z materiálu, který je v tomto čísle *Existence* zpracován v textu „Ponaučení z interních dějin federace". Nyní přibližme alespoň některé debaty, jež během takřka čtyřhodinového workshopu zazněly.

Mluvilo se kupříkladu o kolektivních i osobních cílech včetně toho, co by si kdo přál v rámci hnutí či federace. Hledalx jsme také odpovědi na otázky, proč je pro nás důležité se v rámci hnutí organizovat. Při odpovědích na číselné škále se například ukázalo, že sledování kolektivních cílů je vnímáno jako střední, podobně jako formálnost federace, osobní motivovanost jako poměrně vysoká, stejně jako důležitost kolektivu. V otázce na nevyhnutelnost či nemožnost lepší společnosti se odpovědi pohybovaly kolem středu, tedy že je možná, ale nikoli nevyhnutelná, přičemž poměrně překvapivě nejoptimističtější bylo nejstarší členstvo. Většina přítomných se také vyjádřila, že cítí, že se může v rámci AF do značné míry realizovat. Federaci jako takovou považuje spíše za ustrnulou než inovativní. Na to konto padaly nápady, jak ji trochu více oživit. A vzpomínalo se, jaké kdo měl*a pocity, když do federace vstupoval*a. Opakovalo se očekávání, že jde o mnohem větší organizaci, než se ve skutečnosti ukázala být.

Zaznělo varování před dogmatismem a samozvanými hlídači čistoty anarchismu, kteří se cítí povoláni k tomu kádrovat, kdo je a kdo není správný anarchista*ka. Při té příležitosti měl každý nakreslit nebo popsat, jak podle něj*ní správný anarchista*ka vypadá. Asi nejtrefnější byl jednoduchý obrázek odkazující k tomu, že by měl*a používat vlastní mozek. Zpravidla však byl*a zasazen*a do kolektivu lidí s důrazem na sebevzdělávání a rozvoj, bezpečnostní kulturu, snahu o soběstačnost, všestrannost, strategicky myslící, bez potřeby sebeobětování, s celoživotním přesvědčením a seriózním přístupem, ale i s ochotou pustit se do diskomfortních situací…

Dál se debatovalo třeba o aktivitě a aktivismu, o formálních procedurách a o tom, co a jak v tomto směru zlepšit, jak více podnítit debatu o ideových a strategických otázkách. Každý se vyjádřil k otázce, v čem se nejvíce v rámci hnutí realizuje a jaké aktivity by uvítal*a, a padly návrhy na případné workshopy, které by bylo vhodné realizovat. Na závěr jsme se zabývalx doporučeními, jak předejít vyhoření.

Forma a zaměření workshopu se přítomným líbily, i když v závěru už byla cítit únava a několik připravených bodů bylo s ohledem na to facilitátorem vynecháno. Toto setkání však potvrdilo, jak je důležité se čas od času sejít a cíleně sdílet své pocity, obavy, přání a motivace. (-SR-)

PROČ JE DŮLEŽITÉ SE ORGANIZOVAT?

Redakce Existence *v rámci přípravy tohoto čísla vytvořila anketu s několika otázkami a interně ji rozeslala členstvu Anarchistické federace (AF). Několik členů*ek zaslalo své odpovědi, s nimiž se může naše čtenářstvo s jejich dovolením seznámit. Dá se směle tvrdit, že jsou reprezentativním průřezem a odráží postoje členstva zejména k otázce, proč je tak důležité se organizovat.*

Sešlo se dohromady rovných deset odpovědí. Na začátek jsme každého požádalx o jméno, pod nímž chce být uveden*a, věk a zájmeno, jímž se nechává oslovovat, aby bylo zjevné, komu patří jaká odpověď a jaký je věkový a genderový průřez odpovídajících. Nuže ankety se zúčastnilx:

Kuba / 37 / on
El / 18 / on/ono
A.S. / 52 a ½ / on
Skronk / 23 let / ona/ono
Viky / 50 / on
Růžena / 58 / ona
Vinci / 29 / on
Ren / 19 / ona/on
Aleš / 27 / on
Luka / 30 / jakákoli zájmena
Sagrastor / 30 / on

CO TĚ PŘITÁHLO K ANARCHISMU?

Kuba: Zprvu zájem o to, co je anarchismus a kdo jsou anarchistky a anarchisté. Po prvním seznámení se s myšlenkami anarchismu jsem měl pocit, že z obrovské míry odráží mé vnímání toho, jak by mohla být nejvíce eticky a racionálně spravována společnost. Zprvu jsem také ve vyšší míře spojoval punkovou subkulturu s anarchismem, což do jisté míry dělám i dnes, ale zdaleka ne tolik a subkulturně vymezen se již necítím, zatímco anarchistou jsem naopak možná ještě přesvědčenějším. Přestože se již necítím být punkerem, myslím si, že subkultury obecně mají potenciál ve zvýšené míře generovat anarchisty*ky, a je dobře, že se i na ně jako anarchistvo částečně zaměřujeme.
El: Punková scéna a pocit autistickýho queer člověka, že musí existovat prostředí, který je mi na rozdíl od kapitalistický společnosti příjemný a nevyřazuje mě.
A.S.: Punk.
Skronk: Začalo to založením twitter účtu, kde jsem mj. sledovala i anarchistvo. Zašla jsem na federační grilovačky. Začala jsem se angažovat v klima aktivismu a zároveň to byla doba, kdy jsem si začala uvědomovat svoji kvírnost a své postavení v patriarchátu. Svou roli v mé radikalizaci hrála i četba anarchistické teorie.
Viky: K anarchismu jsem se dostal na začátku 90. let přes punkovou subkulturu. Jelikož jsem často pobýval v Praze, nebylo tak těžké se s někým z anarchistického prostředí zkontaktovat. Navíc o pár ročníků výš na střední škole, kterou jsem navštěvoval, studoval jeden z redaktorů časopisu *A-kontra*. Tu jsem si občas kupoval i v novinovém stánku nebo na demonstracích. Vše bylo dost živelné, hledající se, plné nových podnětů. Přesně to rezonovalo s mojí teenagerskou mentalitou.
Růžena: Anarchismus výstižně pojmenoval principy a hodnoty, které zastávám.
Vinci: Pocit, že ve světě musí být něco víc, než se běžně „nabízí“. A také vyskytnutí se u blokády náckovského pochodu v rodném městě v době, kdy mi bylo tak třináct.
Ren: Vlastně nevím. Přijde mi, že myšlenky, co anarchismus zastává, jsem v sobě vlastně měla tak nějak celý život, akorát mi chvíli trvalo to zjistit. Za anarchistku jsem se začala označovat asi v šestnácti.
Aleš: S autoritami jsem nebyl zadobře odmalička, příklon k anarchismu byl tedy nevyhnutelný, jakmile jsem zjistil, že něco takového existuje. Po praktické stránce pro mě byla formující zkušenost z Autonomního sociálního centra Klinika a „samozřejmě“ punk.
Luka: K anarchismu mě přivedla láska ke svobodě a spravedlnosti a odpor vůči hierarchii a útlaku.
Sagrastor: Punk, odpor k fuckin institucionální církvi a to, že mi nějakej nágl zlomil někdy ve čtrnácti nebo patnácti nos, když jsem se zastával nějaké slečny, ke které se choval jak vymrdanec...

JAK DLOUHO JSI VE FEDERACI? JAKÉ BYLY TVÉ PŘEDSTAVY PŘED VSTUPEM A CO TI TO DÁVÁ (NEBO NAOPAK BERE)?

Kuba: Do federace jsem vstoupil, tuším, koncem roku 2008. Má tehdejší představa byla vlastně podobná mé dnešní a federace má očekávání naplnila. Nikdy jsem si nepředstavoval, že vývoj ve světě bude – ať už v závislosti na naší činnosti nebo bez ní – zákonitě směřovat k anarchistickému fungování společnosti. Jsem ale pevně přesvědčen, že tato varianta je dosažitelná a že naše činnost je k tomu nutná. To, zda se to povede, není vůbec jisté, protože okolnosti měnící svět a společnost jsou velmi komplexní. Ale opakuji, že jsem přesvědčen, že tato – podle mne nejlepší – varianta dosažitelná je. Potvrzuje to několik již realizovaných historických příkladů a v menší míře i současných. Koneckonců i naše dlouhodobé organizování se v AF je při našich kapacitních možnostech dobrým příkladem, že lze tvořit a fungovat na bázi solidarity a bez autorit. Velmi mi vyhovuje a pokládám za správné, že AF vždy byla, je a předpokládám, že i bude na rozdíl od mnohých jiných organizací v Česku ideově i metodicky nedogmatická a pluralitní v rámci proudů sociálního anarchismu. Potvrdilo se, že to na rozdíl od dogmatiků přineslo dlouhodobě působící stabilní organizaci, schopnou vnitřního vývoje a reflexe. Jestli něco mé očekávání zklamalo, tak asi to, že místo toho, aby se naše členstvo stále rozšiřovalo, jsou období, kdy roste a kdy naopak někteří ztratí energii či motivaci pokračovat. Takže namísto toho, aby nemalou část staršího členstva to nové rozšířilo, spíš dochází k obměně a kolísání počtů nahoru dolů. Byl bych rád za minimální odpadávání členstva z důvodu ztráty zájmu a za jeho stálé doplňování, místo obměňování. Federace a ji tvořící soudružstvo mi dávají základnu pro organizování se v boji za lepší svět a vědomí toho, že i když mne bezpráví a nerovnosti ve světě serou, tak svůj život spolu s dalšími naplňuji také různorodou konstruktivní snahou o nasměrování dění k pozitivnějšímu vývoji.
El: Vstupovalo jsem asi v roce 2023 a jako mladší členstvo jsem se hodně naučilo a pořád učim od starších a zkušenějších lidí. Členství mi dalo věci, o který už nikdy nepřijdu, jako znalosti toho, jak organizovat akce, naučil jsem se o historii širšího i lokálního hnutí, což mě motivuje pokračovat v tom, co dělam, a taky jsem se nasíťoval se spoustou super lidí. Občas je těžký skloubit osobní a aktivistickej život a mívam pocit, že dělam víc áčkařský činnosti, než je v mých silách, ale když se ve federaci věnuju hlavně queer tematice, která má pro mě obrovskej smysl, mam příjemnej pocit zadostiučinění :)
A.S.: Ve federaci jsem byl svého času deset let a po nějaké pauze jsem v ní opět skoro dva roky. Mé prvotní představy byly úplně jiné než realita. No a dává mi to pocit, že jako anarchista anarchistím.

Skronk: V AF jsem dva a půl roku. Jak v očekávání, tak v realitě mi AF dává platformu, skrz kterou se můžu síťovat s dalšími podobně smýšlejícími lidmi v prostředí, kde se cítím dobře a bez vzájemného policajtování. Jako velkou výhodu AF vnímám to, že jsme hodně rozdílní lidé odlišných věkových kategorií, cis i trans, zabýváme se různými tématy, a tím se navzájem učíme. Občas vznikají tření, ale myslím, že jako anarchistvo máme ty nejlepší nástroje, jak je řešit.
Viky: Oficiálně od roku 1997, ale s mnohým tehdejším členstvem jsem byl v kontaktu již od založení a zúčastnil se i některých sjezdů a schůzek, distribuoval publikace federace… Souviselo to zároveň i s aktivitami anarchistické skupiny, která fungovala v našem městě a jejíž část později vytvořila autonomní skupinu federace. Moje prvotní představy se nesly v duchu očekávání neustále se rozrůstající organizace, která bude efektivně postupovat vpřed, oslovovat masy a chystat sociální revoluci. No, realita byla ale trochu jiná, zpočátku ovlivněná sektářskými tendencemi a vybarvováním se autoritářských postav v rámci antiautoritářského prostředí. Navíc se ukázalo, že masy našim logickým a oprávněným argumentům nenaslouchají. Dneska cítím, že ten přístup obecně je jiný, ne tak naivní, více reflektuje realitu. Taktéž dřívější zkušenosti nás naučily mít se na pozoru před toxickými jedinci a věnovat se zdraví kolektivu, jejž v rámci federace tvoříme. Mně osobně dává členství ve federaci možnost politicky se angažovat způsobem, kdy moje cíle korespondují s prostředky. Na druhou stranu mi aktivní angažovanost mnohdy bere čas, který bych rád věnoval rodině, ostatním přátelům nebo sobě.
Růžena: V AF jsem čtvrtinu svého života. Dává mi to smysl.
Vinci: Vstupoval jsem v roce 2011 nebo 12, přibližně uprostřed jsem měl několikaletou pauzu. Moje představa byla zprvu hodně dětská a idealistická. Netušil jsem, co reálně obnáší snaha se prakticky organizovat. Což se ostatně pořád učím. Federace mi dává platformu, na které se dají dělat super věci a skrze kterou se síťujeme. Zajišťuje kontinuitu a příležitost poznávat jak anarchistickou generaci starší, tak tu mladší. Dává mi zkušenosti, možnosti, praktickou oporu. Občas mi bere duševní klid a nadšení, když je třeba se věnovat věcem, co by mi osobně přišly druhořadé, nebo se lidé neangažují podle mých představ.
Ren: V AF jsem necelý rok. Vlastně jsem si nic jiného nepředstavovala, většinu členstva AF jsem znala již před svým vstupem, akorát jsem tedy čekala, že má tak milion členů. AF mi dává pocit komunity a soudržnosti. I když je pro mě náročný kvůli zdraví a škole být přes rok nějak mega aktivní, dává mi smysl v AF být a pomáhat, s čím můžu. Až se situace se zdravím aspoň trochu uklidní, chci být mnohem aktivnější.
Aleš: Vstupoval jsem nejspíš v roce 2015. Jako mnoho jiných i já jsem ze začátku přeceňoval personální i jiné kapacity, jimiž federace disponuje. Celkem rychle jsem se ale smířil s realitou a začal zkoušet pracovat „s tím, co je“ – o což se s různými obměnami a proměňující mírou nadšení snažím dodnes. Díky federaci jsem poznal spoustu super lidí, nachomýtl se k věcem, ke kterým bych se asi jinak nedostal, a nabyl obří množství neocenitelných zkušeností – v dobrém i špatném. Občas to znamená protrpět plénum, o kterém si myslím, že je zhola zbytečné, nebo zjistit, že ne všichni mají na to „co by se mělo dělat“ stejný názor jako já. V součtu ale plusy jednoznačně převažují nad mínusy, jinak bych ostatně nepsal příspěvek do téhle ankety.
Luka: Od letošního roku 2025. Líbí se mi především být v kontaktu s lidmi, pro které je přímá akce a aktivní prosazování určitých hodnot důležitější než názorový purismus, solidarita a kamarádství v rámci hnutí.
Sagrastor: Copa já vim… asi 13 či 14 let. Co jsem čekal, si moc už nepamatuju. Nějakou zakonspirovanou organizaci plnou hustejch lidí s obrovským akčním rádiusem. Trochu mě pak překvapila celosjezdová byrokracie, ve které jsem si nedokázal nic moc najít, protože se nenacházím v epicentru (což ovšem neznamená, že bych to považoval za něco ultra bad). Každopádně je to pro mě skvělá komunikační a síťovací platforma. Nikdy jsem od AF neočekával víc, než je realistické, a tak jsem taky nikdy nebyl zklamán. Naopak, pokud mám chuť, aby se AF hýbala nějakým směrem, tak tam ten směr buď musím vnést či ho podporovat – aktivně! Čekat od AF, že je to organizace ke spasení světa, je, jako když jsi debil a myslíš, že to vždy napravíš zpovědí v kostele. Nene, kámo, činy dělají věci a charakter, nikdo – ani AF – tě na tomhle světě nespasí. Ale vědět, že mám s kým spolupracovat a sdílet, radit se a plánovat je megafajn…

KTERÁ POLITICKÁ TÉMATA ČI AKTIVITY TI JSOU BLÍZKÉ A PROČ?

Kuba: Nejbližší jsou mi práva, emancipace a boj pracujících a obecně práva lidí na důstojný život prostý vykořisťování, autorit a jiných forem útlaku. Toto téma je mi nejbližší asi proto, že se týká nejširšího spektra společnosti (nebinárních, žen, mužů, menšin ve všech smyslech a všech bytostí obecně). Ačkoli je mi nejbližší boj proti vykořisťování a útlaku především v práci, tak další témata jako feminismus, ekologie a práva menšin pro mne vždy byly, jsou a budou přirozenou integrální součástí anarchismu. Aktuálně nás v organizaci pojí také naléhavá potřeba a mnohé snaha zastavit agresivní územní expanzi fašistického impéria, které chce nahradit na dobývaných územích odporný zastupitelskodemokratický kapitalismus ještě mnohem odpornějším kapitalismem v jeho nejhorší fašistické podobě.
El: Veganství a práva zvířat, queer liberation, feminismus, radikální péče.
A.S.: Radikální ekologie, primitivismus, antiburžoustství, postava Nestora Machna…
Skronk: Asi nejbližší je pro mě téma kvír osvobození vycházející z mé vlastní kvír zkušenosti, ale zároveň jsem přesvědčená, že je třeba různá témata propojovat a nezabývat se jedním izolovaným problémem, protože struktury útlaku jsou spojené a skutečného osvobození můžeme dosáhnout jenom spojováním našich bojů. Mezi další témata, kterým věnuji pozornost, patří propalestinský aktivismus, klima a antifašismus obecně.
Viky: Asi nemám přímo nějaká vyhraněná témata. Zajímá mě anarchistická teorie a to, jak se anarchistická perspektiva uplatňuje v různých oblastech života i v různých oborech. S tím pak souvisí teoretický zájem o anarchistickou a anarchickou praxi. Ohledně aktivit mě hodně baví příprava a vydávání publikací, psaní textů a recenzí (tady uplatňuji svou zálibu v knihách a četbě). Rád zahradničím a přijde mi přirozené spolu s dalším federačním zahradnictvem přemýšlet nad tím, jak dávat naší aktivitě kolektivní, a tím pádem politický rozměr. Již dávno nevyhledávám ruch demonstrací, nějak logicky mi to pak souzní s větším zaměřením na politiku každodennosti.
Růžena: Nespecializuju se, dělám, co můžu.
Vinci: Zajímá mě praxe, budování anarchistických struktur, kompetencí a znalostí, logistiky, prakticky použitelných vztahů. Důležitý je pro mě antifašismus, a to včetně toho vůči polostátním aktérům, jako jsou klerikálové.
Ren: Podpora odporu vůči okupantům na Ukrajině, propalestinský aktivismus, emancipace pracujícího lidu, feministická a queer témata.
Aleš: V minulosti jsem se chtěl hodně věnovat squatingu a považoval jsem za povinnost se zúčastnit každé, byť sebemenší demonstrace. Dnes jako prioritu vnímám antifašismus a praktickou pomoc Ukrajině. Od jednorázových akcí jsem přesunul pozornost ke kontinuální činnosti, která (aspoň doufám) naše hnutí posouvá vpřed, i když třeba není na první pohled tak spektakulární. Považuji za důležité budovat a udržovat infrastrukturu, kterou disponujeme, a posilovat ji nejen co do počtů, ale též do kvalit, znalostí a schopností.
Luka: Zajímají mě disability justice a sociální témata obecně, geopolitická situace, hnutí bund a celý jidiškajt, diasporismus, fúze židovství a levičáctví, východoevropská antiautoritářská hnutí a queer teorie. Baví mě dělat benefiční a solidární akce, promítání, jídlo, diskuse, přímé akce – sprejovat atd.
Sagrastor: Ekonomická spolupráce (ne že by se tedy v AF nějak moc praktikovala). Vytvářet ekonomický ekosystém, jehož účelem je důstojné a svobodné zajištění obživy zúčastněných, sociální a ekologická citlivost, to považuji za základní kámen nějaké společenské změny v evropském kontextu. Ať chcete nebo nechcete, i revolucionář se musí z něčeho uživit, společenská organizace nám (aktuálně hlavně miliardářům) toto má usnadnit, žel zatím je nejpohodlnější se těmi miliardáři/státem nechat zaměstnat v rámci „kapitalistického“ systému a nebudeme si nalhávat, že to není pro většinu lidí i docela efektivní. Byl bych rád, kdyby se nám dařilo společně najít i efektivní obživu s jinou ústřední motivací, než je jen honba za ziskem.

PROČ POVAŽUJEŠ ZA DŮLEŽITÉ SE ORGANIZOVAT?

Kuba: Protože právě v souladu se svým anarchistickým přesvědčením vím, že k dosažení kolektivně, solidárně a zdola spravované společnosti je potřeba se kolektivně, solidárně a zdola organizovat a družit. Je to o přístupu jednotlivce spolutvořícího kolektiv.
A.S.: Individualista nic nezmůže, milion anarchoindividualistů revoluci neudělá.
Skronk: Protože systému, který se nás snaží vymazat/normalizovat, nemůžeme úspěšně čelit individuálně, ale jedině skrz kolektivní struktury, vzájemnou pomocí a spoléháním na sebe navzájem.
Viky: Organizování se považuji za základ anarchistické politiky, která bez toho není možná. Čistý individualismus je mi cizí, smrdí povrchností a pouhý „anarchismus jako životní styl" je zboží, které se dá snadno vyměnit za jiné. Organizování mi pomáhá nacházet a spouluutvářet společenství lidí s obdobnými politickými zájmy, v němž navíc nacházím spojenectví s těmi, kteří chtějí pracovat na obdobných aktivitách jako já. Pokud se spojujeme a postupujeme v nějakém směru jednotně, jsme bezpochyby silnější a naše možnosti se úměrně tomu násobí. Navíc organizování se tady a teď je forma prefigurativní politiky – vytváříme tak předobrazy našich vizí, experimentujeme se způsoby vzájemnosti a vzájemné podpory, a v neposlední řadě konstituujeme příklady, na nichž se dá demonstrovat životaschopnost anarchistických principů.
Růžena: Abych nepropadala panice. Bez parťáctva to nejde.
Vinci: Je to jediný způsob, jak reálně něco dělat. Menší afinitní skupiny stojící jen na přátelských vztazích a spontaneitě jsou nesmírně důležité, ale chybí jim možnost škálovat aktivity, kontinuita a dlouhodobé vztahy s dalšími skupinami. Buď se budeme organizovat – se vší občasnou frustrací a nutností hledat k sobě cesty i uznat kompromis –, nebo si musíme otevřeně přiznat, že nechceme reálně měnit svět, ale jen se nudíme.
Ren: Protože jinak se ničeho nedosáhne. Bez kolektivu a lidí kolem to prostě nejde.
Aleš: „Organizujte se!" je oblíbené a do zblbnutí opakované anarchistické heslo, které musí zaznít v každém správném proslovu. Bylo by tedy pokrytecké nejít příkladem. Prostě je to jediný způsob, jak něčeho dosáhnout, ať se mi to líbí nebo ne. Historie (a žel i současnost) je plná otravných revolučních pisálků-individualistů, kteří se organizovat odmítají, protože jim ostatní nejsou dost dobří. Nerad bych skončil jako jeden z nich.
Luka: Protože jinak to nejde.
Sagrastor: Je to lidská přirozenost (u většiny). Celá společnost, skrz kterou si tu relativně pohodlně žijeme, je organizována – žel hlavně logikou honby za největším individuálním ziskem. Já bych to rád zkusil jinak... Přirozenější (vzhledem k povaze lidí spolupracovat) mi přijdou formy spolupracujících vztahů se zaměřením na férový zisk otevřené (nikoliv elitářské) komunity lidí, ať už se jedná o zisk materiální (bydlení/jídlo/věci...), zisk svobody (bezpečí/rovná práva a chápající přístup k minoritám – možnost sebevyjádření...) a zisk sociální (spolupracující komunita lidí s různými schopnostmi kolem sebe /učení se spolupráci zdola/, sdílení myšlenek, poznatků, snů a snaha o probouzení těch, které jsou blízko realitě života, např. komunitní prostory).

CO BYS RÁD*A SDĚLIL*A ČTENÁŘSTVU TÉTO ANKETY?

Kuba: Ti, co tvrdíte, že to nepůjde, se také jakkoli připojte k boji za lepší svět, protože když budete jen reptat, že to nepůjde, tak to samozřejmě nepůjde, zatímco když se přidáte k jakémukoli společnému nebo i samostatnému konstruktivnímu úsilí o lepší svět, objektivně přestanete být jednou z brzd bránících pozitivnímu vývoji ve světě a stanete se jedním z ekologických motorů pohánějících nás k anarchistické společnosti.
A.S.: Buďte na sebe hodní, ale nebuďte měkcí... Neberte Á-subjektům jejich názory, odlišné od vašich; zároveň si hajte svoje, byť nejsou zrovna většinové a v obecném soudružstvu uznávané. V jednotě je síla / individualita dělá svobodu.
Skronk: Budoucnost není tesaná do kamene a každx může přiložit ruku k dílu a stavět lepší svět tady a teď.
Viky: Za ta léta členství v Anarchistické federaci jsem vypozoroval opakující se jev, a to nespokojenost některých lidí s tím, že federace o nějakých věcech (ne)píše, (ne)dělá akce ke kdečemu, je málo revoluční nebo naopak moc radikální, (ne)zaujímá nějaký konkrétní postoj... Má na to vůbec cenu neustále reagovat? Děláme prostě to, na co stačíme, na co máme kapacity, na co máme zdroje, co nás baví, co považujeme za smysluplné... Samozřejmě, že bychom chtělx mnohem a mnohem víc, ale víme, že pro naše kolektivní zdraví by to bylo devastující... Pokud se někomu něco nelíbí, může místo hudrování sám*sama něco dělat – v rámci federace nebo mimo ni, na tom nezáleží.
Růžena: Důstojný život všech a všeho je možný.
Vinci: Snažme se k sobě být dobří. Nejen proto, že to je hezké, ale hlavně proto, že je to pragmatické. Zbytečné spory o nesmrtelnosti brouka, související narcismus a tendence dramatizovat každý nesmysl jsou pro hnutí jed. Být k sobě dobří ale neznamená skousnout každou křivdu – často to naopak vyžaduje nastavit si hranice, otevřeně popsat nepohodlný problém, konfrontovat špatnosti.
Ren: Je strašně důležitý bránit práva těch, kteří je nemají, nebo je bránit nemůžou. Za každou cenu.
Aleš: Čekají nás těžké časy, ale společně je zvládneme snáz. Dokonce si to čas od času lze i užít. Organizujte se – jako anarchista*ka ve skutečnosti nemáte na výběr.
Luka: Všechnu moc imaginaci!
Sagrastor: Pokud bych to chtěl vyjádřit pohledem narativní psychologie, je tohle, o čem se tu bavíme, hlavně romance a k tomu bych dodal: kolektivní. Někdy tragická, někdy komediální a v individuální rovině i ironická. Heleďte, prostě pokud nechcete zklamání, tak to, co se bude dít, co se řeší, na co je zaměřená pozornost, hodně závisí na vás stejně jako to, kam to budete aktivně posouvat. Některé věci, které jsou pohledem vašeho životního příběhu důležité, prostě nikdo jiný tak jako vy akcentovat nebude, ale je dost pravděpodobné, že když s něčím přijdete, tak to někoho zaujme, společně to zkorigujete a bude vás víc na realizaci. Proto od AF vlastně nečekám jen věci, které by mi osobně 100% imponovaly, ale vím, že mám za zády fajn spolupracující prostředí, ve kterém lze přínosně reflektovat vlastní myšlenky, najít kontakty a lidi ke spolupráci.

NAKLADATELSTVÍ UTOPIA LIBRI

nabízí mj. následující publikace:
• D. J. Haraway: *Zůstat u nesnází* (390 Kč)
• D. della Porta: *Morální panika a represe* (290 Kč)
• T. Langrová (ed.): *Na této zemi je pro co žít* (350 Kč)
• M. Eristavi: *Ruský kolonialismus: průvodce* (280 Kč)
• T. Langrová (ed.): *Jestli mám zemřít, ať je to příběh* (350 Kč)
• I. Kalmar: *Bílí, ale ne tak docela* (370 Kč)
• V. Despret: *Autobiografie chobotnice* (280 Kč)
• G. Debord: *Společnost spektáklu* (350 Kč)
• I. Wallerstein: *Utopistika* (280 Kč)
• V. Pecka: *Továrna na lži: výroba klimatických dezinformací* (370 Kč)

více info na utopia.cz

JAK JSME SLAVILX PRVNÍ MÁJE

Česká anarchistická federace (ČAF, později ČSAF a pak už jen AF) se hned při první příležitosti po svém vzniku ujala pořádání anarchistické oslavy 1. máje. Svátek práce, jejž si anarchistvo v Česku připomínalo od roku 1990, tak dostal opět politický charakter tím, že se zaměřil na fundamentální základ kapitalismu – vztah kapitálu a práce.

S několika výjimkami se federace ujímala pořadatelství každý rok a většinu prvomájových akcí spojila se setkáním na pražském Střeleckém ostrově, jenž má tuto tradici vepsanou ve své historii od roku 1890. Následuje dlouhý chronologický přehled prvomájových akcí, na nichž je zároveň partné, v jaké kondici se v té které době nacházelo anarchistické, potažmo širší antiautoritářské hnutí.

1996

ČAF spolu s Anarchosyndikalistickou federací svolala na Střelecký ostrov demonstraci „Za společnost volné dohody, za svobodu a samosprávu proti kapitalistickému systému“. Na místě se objevilo malé distro, po dojetí pro zapomenutý megafon se s mírným zpožděním začalo s projevy, na nich zazněla mj. kritika Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky (tedy téma, které se tehdy ještě v našem hnutí neřešilo), připomínka chicagských událostí stojících v zárodku Svátku práce i kritika nedostatečné reflexe sociálních témat v anarchistickém hnutí. Nějakým nedopatřením se k megafonu dostal i zástupce trockistů, jehož projev však mezi přítomnými vzbudil spíše nelibost a pískot. Aby se předešlo zbytečným konfliktům s policií, vyhýbal se následný pochod záměrně výlohám McDonaldů, které to dostaly sežrat rok předtím. S transparentem „Proti kapitalismu, za svobodu a samosprávu“ se vyrazilo na pochod, přičemž čelo průvodu, jenž čítal skoro 400 lidí a skončil na Staroměstském náměstí, skandovalo dosud neslýchaná hesla jako „Smrt kapitalismu“, „Naše práce, vaše zisky“ apod. Po demonstraci zaútočilo asi 15 nácků na jednu z rozcházejících se skupinek a přes drobná zranění se podařilo útok přesily odrazit. Večer se konal koncert ve squatu Sochorovka za účasti asi 150 lidí.

1997

ČSAF zorganizovala hned dvě prvomájové akce, a to v Praze a Olomouci (vedle toho dřívější pořadatelstvo Májů, pro nějž začaly být tyto akce příliš politické, uspořádalo fotbálek na Ladronce). Na Střeláku se tedy sešlo na úředně neohlášené akci asi jen 200 lidí. Tam narazilx na studentský Majáles, čímž se nedalx odradit, ač se jim organizátorstvo Majálesu snažilo zabránit ve vstupu požadavkem vstupného. O to víc bylo toto pravicově orientované studentstvo šokováno transparentem „Za sociální spravedlnost a beztřídní společnost!!!“. Během projevů byly odmítnuty vládní snahy o rušení nemocnic, škol a železničních tratí, o zavádění školného a zdražování nájmů, dopravy a pošty… Ač se s projevem pokoušeli vetřít i trockisté, nebylo jim to umožněno. Když měl začít pochod, narazil na přicházející majálesový průvod. Po vzájemném blokování, k němuž úspěšně přispívala policie, jsme se vydalx jiným než plánovaným směrem, a to přes Malou Stranu a improvizovaně tak, aby to co nejvíc mátlo policii, která se na nás připravila vždy někde jinde. Akce skončila na Letné, kde fízlové aspoň zmlátili nějaké náhodné punks. Večer se asi 12 neonacistů pokusilo napadnout squat Sochorovka, přičemž odešli s brekem po dopadu slzotvorného granátu. Stejně tak jejich pokus o útok na Ladronku, kde se konal koncert, skončil lovem lovců, přičemž alespoň dvěma útočníkům se dostalo výchovného bití.

V Olomouci demonstrovala asi stovka lidí. Náckové se na nějakou větší provokaci nezmohli, stejně tak policie byla poměrně v klidu. Klasicky – projevy a pochod městem pod černo-rudými prapory.

1998

Zopakovalx jsme model Praha/Olomouc. Začněme v Olomouci. Na hlavním nádraží se sešlo asi 60 lidí. Po věnování se médiím a distribuci tiskovin se konal pochod pod transparentem „Samosprávou proti parlamentarismu“. Hojně zastoupená policie se snažila demonstrantstvo nutit k chůzi po chodníku, což se jí nepodařilo. I tak se ale dočkala své minuty slávy, když sebrala jednoho demonstranta a náhodného neonacistu, kteří se do sebe pustili. Příchodu na náměstí bránila policejní blokáda, a tak se polovina přítomných vydala alespoň před policejní stanici dožadovat se propuštění svého nezbedného kamaráda.

V Praze na Střeláku se během příchodu anarchistva montovala pódia pro Majáles, ale k žádnému kolapsu jako rok předtím nedošlo. Pražská skupina ČSAF dorazila v improvizovaném stejnokroji, jejž tvořila černá košile a černo-rudý šátek na krku. Účast necelých 150 lidí ukázala malou přitažlivost politických Prvních májů. Zato opět nechyběli parazitující trockisté. V projevu ČSAF se objevila kritika globalizovaného kapitalismu, ale také odkaz na aktuální sektářské spory v hnutí. Mdlost akce podtrhl pochod s transparentem „Proti státu a kapitálu, za svobodnou samosprávu“ jdoucí při kraji a dlouhá doba, než se začalo skandovat. Akce byla policií zastavena na Malostranském náměstí. Dojít na Hrad se přes policejní manévry podařilo jen pár jedincům. Faktický konec se tedy konal až u úřadu vlády. Další výraznou událostí dne se stalo oficiální obsazení squatu Milada, jehož osazenstvo z nemalé části tvořilo právě členstvo federace.

1999

V roce 1999 čekalo anarchistvo nemilé překvapení. Střelecký ostrov si pro svou vlastní akci coby provokaci zabrali neonacisté z nově formovaného Národního odporu. Znamenalo to jednu zásadní věc: nebyl čas na hašteření v rámci anarchistického hnutí, nýbrž bylo třeba jednat společně a zmobilizovat veškeré síly, aby se na provokaci adekvátně odpovědělo. Během debat a návrhů postupu nakonec padlo rozhodnutí udělat blokádu a antifašistickou demonstraci. Onoho sobotního rána se tedy sešlo asi 50 antifašistů*ek ve snaze zablokovat schody na Střelecký ostrov. Bylx však rychle a násilně vytlačenx policejními těžkooděnci. Fízlové sebrali Jakuba Poláka, u něhož navíc našli střelnou zbraň, a nácků se postarali o volný přístup na ostrov z jedné strany mostu. Zbytek antifašistva se s modřinami a jednou rozbitou hlavou vydal na Arbesovo náměstí, kde před polednem za účasti asi 250 lidí začínala demonstrace, k níž se vedle ČSAF připojily také Antifašistická akce, FSA, Solidarita a noviny *Konfrontace*. Po proslovech dorazilo antifašistvo k mostu Legií, kde následovalo přes řeku asi půlhodinové skandování z obou stran. Po nějaké době se asi dvě stovky neonacistů sešikovaly na mostě do čtyřstupu, aby se vydaly na neohlášený pochod. Část antifašistické demonstrace se oddělila a úprkem přes Kampu, Karlův most a Smetanovo nábřeží se poměrně rychle přesunula k Národnímu divadlu, čímž se podařilo zablokovat ostrov z obou stran. Po chvíli zareagovala policie tím, že začala najíždět do sedící blokády na koních a bít protestující. Tx si to nenechalx líbit a někteří se začalx aktivně bránit házením kamenů, tyčemi a ojediněle zápalnými lahvemi. Příprava nebyla podceněna a mnohé účastnictvo bylo vybaveno helmami a nechyběl ani zdravotní tým.

Na několika (žel nemaskovaných) tvářích byl vidět radostný pocit z převrácení policejního auta a zdemolování dalšího. Fízlové nato zahájili za použití výbušek, dýmovnic a slzného plynu zteč, která měla dopředu jasného vítěze, a nemělo cenu riskovat přemíru zatčených. Uniformovaní ochránci neonacistů posbírali dost násilným způsobem asi 23 lidí, některé zcela náhodně. Později je museli pustit, obvinění si následující dny vyslechlx čtyři anarchisté (později se počet obvinění rozrostl asi na 30). Blokáda tedy byla uvolněna, načež mohli pod ochranou policie na zakrvavenou Národní třídu napochodovat náckové pod říšskými prapory. Na adresu svých ochránců volali „Hoši, děkujem" a nechyběla ani nějaká ta hajlovačka. Kolemjdoucí, z nichž někteří bylx taktéž napadeni policií, bylx oprávněně pohoršeni nasazením, s nímž policie dávající jasně najevo, komu patří její sympatie, razila náckům cestu městem. Obdobně pak média, jindy nekriticky stranící policii, pochybovala o jejím postupu. Jednomu z novinářů zlomili fízlové během akce žebro.

2000

Rok 2000 se nesl ve znamení podzimního summitu MMF a Světové banky. Globalizovaný kapitalismus a jeho instituce tedy byly také jedním z témat anarchistického Prvního máje. Ten svolaly na Střelecký ostrov ve spolupráci s ČSAF také Antifašistická akce (AFA), FSA a Solidarita. Tentokrát se pořadatelstvo nenechalo zviklat k protiakci vůči demonstraci neonacistů, nýbrž podrželo se vlastní agendy. Přesto to mezi pořádajícími skupinami jiskřilo, jelikož FSA chtěla určovat, kdo bude na demonstraci vpuštěn a kdo nikoli. Nicméně policie a úřady daly jasně najevo, že nechtějí pustit nikoho, a připravily na nás 500 nadržených příslušníků „zákona", kteří se dle médií měli „natrénovat na září". Na demonstraci se sešlo zhruba 200 lidí. Mnozí bylx prohledánx a perlustrovánx, několik rovnou zadrženo – dva za držení anarchistických tiskovin. Ač protiprávně, byla akce úředně rozpuštěna, což se pořadatelstvo rozhodlo ignorovat. Promluvil zástupce Solidarity. Při druhém projevu se policie jala zatknout řečníka FSA a s ním ještě několik účastníků, kteří se ho snažilx bránit. Poté, co se pokusil promluvit řečník za ČSAF, kolem něhož vytvořilix lidé živý řetěz, sebrala i jeho. Neobešlo se to bez strkanice, při níž si fízlové počínali zvláště nevybíravě. Daleko brutálněji se však chovali na Malostranském náměstí, kde se po rozehnání demonstrace na Střeláku vyskytoval zbytek, asi stovka, účastníků. Výsledkem bylo mnoho zbitých, asi 40 zadržených a dva obvinění. Později byla obviněna také jedna žurnalistka. Politici všech stran pak v médiích brutálnímu zákroku proti právům na shromažďování a svobodu slova svorně zatleskali.

Další prvomájovou akci zorganizovala ČSAF spolu s Food not Bombs v Bratislavě. Měla spíše informační charakter v rámci „dne boje proti ekonomické globalizaci" a sešlo se na ní asi 100 lidí.

2001

Již kolem deváté se nás sešlo asi 20 na Střeleckém ostrově, kde jsme položilx květiny u improvizovaného památníku chicagských událostí roku 1886. O něco později dorazila delegace sociálních demokratů a ČMKOS, jíž anarchistvo vyčetlo prvomájové pokrytectví. Kolem jedenácté se začala dávat dohromady demonstrace ČSAF na Palackého náměstí. Než došlo na projevy, hrála hudba, benefičně se prodávalo občerstvení a k dispozici bylo množství tiskovin. V poledne úvodní proslov připomněl tradici 1. máje, další se věnoval novele shromažďovacího zákona a represím. Zástupkyně Feministické skupiny 8. března (FS8B) poukázala na postavení žen a řečník ČASu připomněl potřebu organizovat se. Následně se asi 300 účastníků*ic akce vydalo na pochod, kterému udávaly tempo rytmy samba bandu. Nepřehlédnutelné byly velké transparenty „Československá anarchistická federace: Svobodu a samosprávu, ne moc a zisky elitám" či „Naše životy do našich rukou" i ty další s hesly jako „Kde je autorita, není svoboda" nebo „Kdyby mohly volby něco změnit, už dávno by je zakázali". V jeden okamžik demonstrace procházela nedaleko shromáždění asi 150 neonacistů, k ničemu však nedošlo, protože nachystaná tisícovka fízlů smrděla touhou si praštit a zatýkat. Později pak na Tylově náměstí na demonstraci navázalo shromáždění Antifašistické akce, kde se pouštěla hudba a byl přečten projev kritizující postup úřadů a policie.

V Bratislavě zorganizovala První máj slovenská skupina ČSAF spolu se Solidaritou a Priamou akciou. Nechyběla hudba, distra, proslovy. Dorazilo asi 100 lidí. Zároveň se v Brně konala demonstrace organizovaná Solidaritou za účasti 120 lidí a v Jablonci akce Liberecké alternativy (cca 40 lidí). Menší akce proběhla v Písku pod záštitou Anarchistického sdružení Písecka.

2002

První máj na Střeláku jsme pořádalx společně se Solidaritou, AFA a FS8B. Federace při té příležitosti prvně vydala propagační list *První máj anarchistů* a v předchozích dnech uspořádala tři přednášky na různá témata. Na Střeleckém ostrově se pak sešlo cca 350 lidí, kteří si mohlx poslechnout hudbu ze sound systému či vybírat z nabídky dister. Následné proslovy upozorňovaly mj. na autentickou tradici Svátku práce, problematizovaly stávající odcizení práce a nastiňovaly anarchistickou alternativu k neudržitelnému systému globálního kapitalismu. O půl druhé se zformovalo čelo průvodu s transparenty a lesem černo-rudých vlajek. Atmosféru pochodu umocňoval východočeský zeleno-černý samba band. Téměř dvouhodinový sedmikilometrový pochod prošel centrem a zamířil na Žižkov, kde byl ukončen závěrečným projevem o chystaném podzimním setkání NATO v Praze a připravovaných anarchistických protestech. Akci narušila jen jedna nesmyslná policejní provokace, která skončila zadržením několika demonstrantů.

Na bratislavském náměstí SNP se na demonstraci pořádané ČSAF sešlo asi 150 lidí. Kolemjdoucí si mohlx na infopanelech přečíst, co si myslíme o NATO a kapitalismu, zcela se vyprodalo přítomné distro a došlo také na proslovy. Vedle toho se v Brně ten den konala za účasti skoro 300 lidí antifašistická protiakce reagující na pochod Národního odporu. Tam došlo k zadržení čtyř antifašistů.

2003

Během onoho čtvrtečního prvomájového dopoledne členky Feministické skupiny na Střeláku umístily pamětní desku připomínající májové události roku 1886, položily u ní květiny a zapěly Internacionálu na jejich počest. Další dvě feministky brázdily na šlapadle Vltavu s transparentem „Byl pozdní večer první máj. Stroje stály a pracující vyšli do ulic bojovat za svá práva". Samotnou demonstraci s mottem „Východoevropský První máj" pak na poledne svolala ČSAF a Antifa Praha. Jelikož se schylovalo ke vstupu ČR do EU, objevil se také transparent „Za sjednocenou Evropu, ale bez útlaku a vykořisťování". Úřady týden před akcí zakázaly shromáždění na Střeleckém ostrově, prý kvůli nánosům po povodních. Sraz se tedy přesunul na Kampu, kam fízlové ztěžovali přístup a příchozí svévolně perlustrovali. Přesto se sešlo asi 300 lidí. Vedle distra bylo k dispozici také občerstvení. Po dvou piknikových hodinách zazněl projev a shromáždění se v čele s transparentem „Naše životy do našich rukou" vydalo za zvuku samba bandu (a demonstrování policejní síly včetně drobných provokací ze strany fízlů) do Dejvic, přičemž u izraelské ambasády došlo na skandování solidarity s obyvatelstvem Palestiny. Na Vítězném náměstí byly postaveny infopanely o anarchismu, feminismu, historii 1. máje, činnosti anarchistických organizací a kampani proti NATO. Spustil sound systém a opět se objevila distra a veganské občerstvení. Proběhla improvizovaná přednáška o boji za práva původních obyvatel od Daniela Zapaty z kmene Xiximeka. Ještě před přednáškou došlo k médii zveličenému incidentu s šesticí neonacistů, které pustila policie podívat se na naši akci. Ti byli záhy konfrontováni skupinkou antifašistů, což mělo později dohru ve stíhání několika z nich.

V Bratislavě se anarchistvo sešlo již tradičně na náměstí SNP za doprovodu sound systému a hromady anarchistických tiskovin. Dorazila stovka lidí a kolemjdoucím se rozdával časopis slovenské skupiny ČSAF *Zðola!* zaměřený na připravované sociální reformy, zpoplatnění školství a zdravotnictví.

Další akci zorganizovaly v Otrokovicích Odborový svaz Rovnost a AFA. Po proslovech se asi 50členné účastnictvo vydalo na pochod městem k poliklinice, kde byla akce zakončena proslovem ČSAF.

2004

V Praze jsme svolalx prvomájovou demonstraci tradičně na Střelecký ostrov. Šlo o den, kdy Česko vstupovalo oficiálně do EU. Ač jsme předtím vedlx kampaň proti vstupu, nyní už bylo zbytečné plakat nad rozlitým mlékem. Vždyť pro obyčejné lidi se principiálně

nic nezměnilo. Akce začala před polednem rozprostřením distra a nabídkou občerstvení. Asi 200 lidí si vyslechlo projevy ČSAF a Anarchofeministické skupiny. Za zvuků samba bandu následoval pochod městem. S poklidným průběhem kontrastovalo masivní policejní nasazení (podle médií, která společně s policií strašila imaginárními násilnostmi, mělo být nasazeno 3500 policistů), včetně vodního děla a obrněného transportéru. Přes policejní hradbu mohlx kolemjdoucí sotva přečíst, co se psalo na transparentech. Končilo se ve Stromovce, kde následoval turnaj ve fotbale. A kdo měl výdrž, navštívil večerní koncert kapel Conflict, VAP a Wlochaty.

2005

Tento rok byl První máj pro anarchistické hnutí pravděpodobně dnem aktivistického volna, nevyjímaje ani ČSAF. Ta nesvolala žádné veřejné prvomájové shromáždění s tím, že nechce tříštit síly s ohledem na chystanou blokádu neonacistického pochodu Brnem. Jenže organizátorstvo brněnské akce se nechalo zastrašit policejními výhrůžkami, že bude zatčen každý, kdo se pokusí neonacistům zkřížit cestu. O to se nakonec pokusila asi jen dvacítka lidí složená z anarchistva a lidskoprávního aktivistva, rychle policií odklizená náckům z cesty. Část federačního členstva, zejména z Prahy, si ten den udělala prvomájový piknik ve Stromovce.

2006

První máj roku 2006 znamenal jisté oživení. Žel, přičinili se o něj neonacisti. Národní odpor svolal pod heslem „proti teroru teror" demonstraci a ČSAF kontrovala protiakcí na stejném místě, tedy na Palackého náměstí o dvě hodiny dříve. Dorazilo asi 300 antifašistek*ů (nutno přiznat, že nácků bylo – sice jen o krapet, ale přece – více). V proslovu ČSAF zaznělo, na jakých hodnotách stojí fašismus. Po následné recitaci asi hodinu krátil chvíli svým vystoupením náš „prvomájový písničkář". Když se přiblížili náckové oddělení policejním ohradníkem, následovala dlouhá chvíle překřikování a výměny nevyužitelné zeleniny. Oddělené byly i oba pochody, přičemž policie v závěru u náměstí Kinských obklíčila anarchisty*ky a odmítala dlouhou dobu kohokoli pustit, byť jen na záchod. Náckové tak mohli (ač za hluku protiakce) pronést ještě svůj závěrečný antisemitský proslov. Provokovat střet by bylo vzhledem k mohutnému policejnímu nasazení kontraproduktivní, takže jedno z mála násilí toho dne bylo ze strany policie vůči člence Strany zelených, která si díky incidentu udělala jméno a dostala se do parlamentu.

Další prvomájová akce proběhla ten rok v Uherském Hradišti pod záštitou Anarchokomunistické alternativy.

2007

V roce 2007 si zabrali pro svou akci Střelecký ostrov fašisti Vlastenecká fronta a Národní sjednocení, aby demonstrovali „proti levicovému terorismu a na podporu mužů zákona". ČSAF, AFA a FSA se rozhodly nechat to bez odezvy. Sešlx jsme se na Újezdě, odkud jsme se po přečtení proslovů vydalx v počtu asi 200 lidí k mostu Legií, kde již stál policejní kordon. Když několik desítek fašistů chtělo vyrazit na pochod, robocopové proti nám zaútočili za použití výbušek (což způsobilo několika lidem v kraťasech zranění na nohách) a obušků. Pozici se nám tedy dlouho uhájit nepodařilo. Tři lidé byli zadrženi. Část antifašistva pak skandovala směrem k fašistům a jejich mohutné policejní ochrance ze svahu na Újezdě.

Posázavský turistický anarchistický kroužek při ČSAF podnikl prvomájovou výpravu k hrobu Jaroslava Haška.

2008

Náckové oznámili, že se sejdou na Žižkově. Z iniciativy AFA se ujal nápad udělat místo pouhého reagování na nácky něco pozitivního, každému otevřeného, kreativního a svým způsobem velkolepého – Festival proti rasismu. ČSAF, Anarchofeministická skupina a časopis *A-kontra* však nechtěly ochudit prvomájovou tradici o setkání na Střeláku. Tam se nakonec sešlo asi 130 lidí, přičemž na programu bylo vytváření květin z papíru, jež pak byly položeny k památníku Prvního máje z roku 1890. Poklidnost akce znepokojila snad jen novinářstvo, co přišlo lovit senzační akční snímky. Jelikož přicházeli stále další lidé, rozrostl se i počet anarchistických praporů. Před druhou se odebralo asi 200 přítomných s transparenty „Odpor žije, boj pokračuje! Chicago 1886 – Praha 2008" a „Kapitalismus proti lidem, lidé proti kapitalismu" na pochod na Palackého náměstí a odtud pak na Císařskou louku, kde probíhal za účasti mnoha set lidí festival a kde mj. ČSAF připravila svůj distro stan.

2009

Z iniciativy ČSAF se konalo tradiční protikapitalistické setkání na Střeleckém ostrově. Tam si anarchisté*ky připomnělx kořeny svátku, načež se vydalx na krátký pochod Prahou v čele s transparenty „Společně proti všem formám útlaku" a „Nerozdělují nás rasy, ale třídy". Pokračování se konalo na Císařské louce v podobě Festivalu proti rasismu, jenž probíhal v režii AFA a kde se ČSAF prezentovala proslovem o kořenech prvomájové tradice a stánkem s distribucí tiskovin a propagačních materiálů. Festivalu se zúčastnilo více než 7000 lidí. O živou hudební produkci se na dvou pódiích postaralx mj. Edelweiss Piraten, Green Smatroll, La Fraction (Francie), PSH, Envy (Japonsko), Propagandhi (Kanada), PNS, Roxor, Sporto, Brutal Knights (Kanada) a Lara 303. Proběhlo také několik přednášek, např. o zapatismu, anarchismu pro 21. století, antifašismu či o dělnické třídě v době krize. Ke zhlédnutí byla výstava „Oběti neonacismu po roce 1989 v ČR". Vstup na festival byl opět zdarma.

2010

V tomto roce jsme se rozhodlx zaměřit na kritiku námezdní práce, kterou jsme přirovnalx ve svém prohlášení k prostituci a zvolilx lehce bulvární podtitul akce „Za práci, co není děvka prodejná". Ten jsme však po kritice z hnutí, jež přišla, upozadilx. Samotnému prvomájovému setkání předcházely akční dny v regionech, například úpravou výloh a vchodů Úřadů práce a personálních agentur (Hradec Králové, Pardubice, Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Trutnov), rozdáváním letáků v ulicích, diskusemi s kolemjdoucími (Olomouc) a vyvěšováním transparentů a stříkáním šablon (Praha). Anarchistický První máj začal v Praze na náměstí Republiky, k dispozici bylo nové číslo *Zǝola* a leták radící, jak se chovat na demonstraci. Asi 200 lidí si vyslechlo projev kritizující námezdní vztahy v kapitalismu a za skandování hesel „Nejsme stroje – lidské zdroje!" nebo „Vaše krize – naše bída" se vydalx na náměstí Jana Palacha. Před Rudolfinem došlo ke konfliktu s ochrankou TV Nova, kterou tvořili lidé blízcí neonacistům. Ti se museli dát na útěk. Vtipné pak bylo, když policie vysvětlovala štábu, aby si na podobné akci nebral nácka. Na místě došlo na proslov o komodifikaci vzdělávání a následoval přesun na Střelecký ostrov, kde zazněl závěrečný projev a byly položeny věnce k pamětní desce. Jako symbolická tečka byla „popravena" figurína symbolizující kapitalistický systém.

Pak se přítomní vydalx na Císařskou louku na MAY DAY festival pořádaný AFA. Tam se lidé vedle hudby mohlx účastnit přednášek, workshopů a promítání a zastavit se u stánků mnoha organizací, včetně toho ČSAF. Festival navštívilo kolem 10 000 lidí a šlo asi o jednu z největších akcí místního antiautoritářského hnutí.

2011

V roce 2011 se členstvo ČSAF rozdělilo na Prvního máje do tří skupin. První pomáhala se zajišťováním antifašistického festivalu MAY DAY v Praze, další se účastnila antifašistické blokády v Brně a ta třetí se ujala pořádání menší připomínky kořenů Svátku práce na Střeleckém ostrově, aby se poté přidala k té první. Dopoledne přišlo na ostrov asi 60 lidí, kteří po piknikovém posezení a poslechu folkových písniček vyrazilx s transparentem „Společně proti všem formám útlaku" k pamětní desce, kde zazněl nejprve neformální proslov jednoho z anarchistů a po následné recitaci promluvili mluvčí sdružení Alerta a ČSAF. Vše bylo završeno položením květin a věnce s černo-rudou stuhou s nápisem „Chicago 1886 / Praha 1890/2011" a minutou ticha za popravené chicagské anarchisty. Účastnictvo se pak pochodem vydalo na MAY DAY festival za skandování hesel a recitace básní F. Gellnera a E. Bondyho.

Na festivalu, který již počtvrté pořádala AFA, byl v zadní části připraven i program, o nějž se staralo členstvo ČSAF. Bylo tu distro ČSAF, Anarchistického černého kříže (ABC) a Priamej akcie, benefiční bazar, infostan s výtisky nástěnných novin *A3* a propagačními

materiály ČSAF, stánek s obloženými houskami, které byly benefiční na konkrétní vězněné obránce zvířecích práv, zároveň byla možnost jim napsat pohled. Mezi stany byla výstava skládající se ze tří instalací věnujících se ABC a v Rusku stíhanému anarchistvu, 15 letům ČSAF a nakonec projektu *A3*. ČSAF měla také jeden z projevů na hlavním pódiu, jenž připomněl boj za osmihodinovou pracovní dobu a odmítl kapitalistický systém. Festival jako celek měl opět obrovský úspěch a za vyzdvihnutí stojí zejména přednášky takových postav, jako jsou John Holloway, Octavio Alberola či Alan Carter.

2012

Jelikož se v rámci diskusí ujal návrh zkusit opět něco nového, utvořila se širší platforma v rámci antiautoritářského hnutí, včetně ČSAF, a místo festivalu v jeden den bylo připraveno více menších akcí rozložených do několika dní (od pátku 27. 4. do úterý 1. 5. 2012) a několika míst Prahy. „Akční dny 2012“ sestávaly z bohatého programu. Z osvětové části stojí za zmínku „Večer na téma environmentální přímá akce“, skoro čtyřhodinová panelová diskuse na téma anticiganismu, přednáška „Řecká krize, romské Kosovo?“ či promítání filmu *161>88*, na které zavítalo přes 300 návštěvníků. V klubu Cross pak byla osvětě věnována celá sobota a neděle. Jeden z přednáškových bloků tu zajišťovala ČSAF. Pozornost se na něm soustředila na studentský Týdnu neklidu, na hledání anarchistické politiky a na zkušenost rekuperovaných podniků v Argentině. Asi 800 lidí se v sobotu odpoledne přišlo podívat na „Anarchistický jarmark“, jehož součástí byla také „Migrantská pouliční hra“, kterou připravila Iniciativa Ne rasismu!. Každý den probíhaly také hudební akce a došlo i na fotbalový turnaj, na který se zapsalo 22 týmů. Součástí akčních dnů byly vedle dalších diskusí, přednášek a promítání třeba také veganská večeře, divadelní představení, angažovaná módní přehlídka či bezpeněžní zóna v ulicích Žižkova.

Na samotný První máj byly naplánovány hned dvě na sebe navazující demonstrace. Tu první svolala na jedenáctou dopoledne na Střelák ČSAF coby připomínku kořenů Prvního máje a příležitost k zdůraznění antikapitalistické kritiky. Ač mělo jít o menší setkání, dorazilo na něj asi 150 lidí. Příjemným rozptýlením se stalo vypískání Jany Bobošíkové, stejně jako folkové vystoupení či recitace člena federace. Zazněl proslov ČSAF a jeden improvizovaný na téma, že systém se nezalekne nenásilných prostředků odporu. Poté se účastnictvo zařadilo za transparent „Systém proti lidem, lidé proti systému“, ale muselo nějakou dobu čekat, jelikož se vyjednávalo s policií, která se bála násad od košťat, na kterých byly vlajky, protože by mohly být užity jako zbraně a mohly by jim rozpůlit hlavy (slovy vyjednávající policejní hlavy). Jakmile průvod vyšel, začalo se skandovat v reakci na účelové prohlašování praporů za zbraně: „Naše zbraň je v našich srdcích“. Masivní policejní nasazení bylo opakovaně komentováno sloganem „Je nás pár, je nás pár, bojí se nás kapitál“ a policisté byli recesisticky vyzýváni k „dezerci“ skandováním hesla „Nechraňte ty kokoty, co vám šahaj na platy“. Demonstraci to velmi oživilo a skandování ani na chvilku neutichlo. U Karlova mostu se k nám připojila skupina s bubny a v jejich rytmu se pokračovalo až na náměstí Republiky.

Tam chvilku nato začínala ústřední demonstrace akčních dní nazvaná „Mířme na správné cíle“, která dohromady čítala asi 700 účastníků*ic. Po proslovech z korby přistaveného auta prokládaných reprodukovanou hudbou jsme vyšlx na pochod. Po zastávkách u sídla CTI a kanceláří Penta a jim věnovaných proslovech jsme dorazilx na Můstek, kde se právě konal mítink Dělnické strany. Z obou stran létaly především plastové lahve a jak se dalo předpokládat, skoro jediné mediální pokrytí z několika akčních dní měla právě tato krátká a svým způsobem nijak významná epizoda. Několik fízlů předvedlo přehnanou angažovanost, když agresivně a zcela nesmyslně začali strkat do lidí v čele průvodu. Policejní vyjednavač byl pak požádán, aby si je uklidnil. Pak už se bez problémů došlo na Střelecký ostrov, kde byla akce závěrečným proslovem ukončena.

2013

V roce 2013 se v Praze na Prvního máje konalo hned několik akcí. Tou první bylo položení květin u hrobu anarchistického organizátora Viléma Körbera. Po poledni následovalo z iniciativy ČSAF menší setkání na Střeleckém ostrově. Vzhledem k tomu, že probíhala rekonstrukce prostoru ostrova, mělo setkání spíše symbolický charakter a záměrně nebyla nikde zveřejněna pozvánka. Na místě se sešlo asi 35 anarchistů a anarchistek, vyslechlx si několik songů od tradičního písničkáře, proslov ČSAF a pak položilx květiny u pamětní desky. Od druhé hodiny odpolední se konala demonstrace nazvaná „Párty skončila“ coby vzkaz vládnoucím elitám. Proto když asi 300 až 400 lidí procházelo Pařížskou ulicí, výkladní skříně luxusního konzumu bedlivě chránila policie a po 20 minutách hlasité hudby, sloganů a mávání černo-rudými prapory byl zase klid. Ale zpět na začátek: zazněly projevy, první od platformy pořádající akci a druhý od ČSAF, a za rytmu, který udával samba band, následoval pochod k pražskému magistrátu. V čele zaznívala anarchistická hesla, zadní část byla ozvučena mobilním sound systémem. Po setmění se konalo premiérové promítání filmu *Bitvy o Miladu*, a to přímo u čtyři roky chátrajícího bývalého squatu. Za velkého zájmu policie se tu sešla stovka lidí, která i přes technické nedostatky promítání odměnila snímek potleskem.

2014

Byla opět zorganizována Platforma 1. máje, kterou tvořilx zejména aktivisté a aktivistky z Prahy, především z kolektivu VAP. ČSAF, která měla tou dobou v Praze minimální zastoupení, se přidala spíše symbolicky. Demonstrace byla svolána od 13.00 na náměstí Kinských. Ještě předtím ale došlo k několika vzpomínkovým aktům. Prvním bylo položení květin u hrobu Viléma Körbera. Další veřejně neavizovaná akce se konala kolem poledne za účasti několika desítek lidí, zejména z řad ČSAF, na Střeleckém ostrově. Zde si připomněli kořeny Prvního máje. Na náměstí Kinských se pak sešly dvě stovky lidí. Policie výjimečně nijak zvlášť neprudila, takže se záhy vyrazilo do ulic s transparenty: ekoanarchistickým „Planeta Země neumírá, je zabíjena a ti, co ji zabíjí, mají jména a adresy...“, subkulturním „Vegan. Straight edge. Antifa“, anarchopacifistickým „Lepší svět je možný“ a sociálně anarchistickými „Pod vládou kapitálu jsme jen lidské zdroje“ a „Za práci, co není děvka prodejná“. Během pochodu bylo rozdáno 600 výtisků prvomájového speciálu anarchistického zpravodaje *Zdola*. Na Karlově náměstí byl přečten projev za ČSAF, který zdůraznil potřebu budovat silné anarchistické hnutí. Na něj navázalo vystoupení našeho písničkáře. Mezi stromy v parku byla instalována výstava o Food not Bombs (FNB) a potravinové soběstačnosti. K dispozici bylo distro anarchistických tiskovin a nabídka občerstvení, ale to už plochu parku skrápěl vydatný déšť a mnohé účastnictvo začalo shromáždění opouštět. Tím tedy padl i původní záměr organizačního kolektivu uspořádat na Karláku několik diskusních skupin na různá témata. Tato část programu se v přesunula spolu s asi 50 zájemci*kyněmi do klubu Pilot.

V Ústí nad Labem se ten den konaly akce odporu vůči pochodu neonacistů ulicemi, do nichž se zapojilo minimálně 300 lidí.

2015

V roce 2015 dala AF anarchistickému Prvnímu máji internacionální charakter, a to tím, že se spojila s aktivisty*kami ruské Autonomní akce. Společně jsme chtělx vyjádřit, že neuznáváme hranice vojenských a ekonomických bloků, stejně jako je nám cizí rozdělování lidí rasismem a nacionalismem. Akci jsme zahájilx na Střeleckém ostrově. Již před jednou se začínalx scházet první lidé a početně převyšovat přítomné desítky tajných policistů a policistek. Nakonec se nás sešlo asi 300, což byl mimo jiné vzkaz přítomným Bretschneiderům, že jejich represivní snažení se minulo účinkem – jen pár dní před akcí proběhly spektakulární protianarchistické razie a rozsáhlá zatýkání v rámci policií zinscenované kauzy Fénix. Na místě bylo distro AF a rozdávalo se čerstvé číslo anarchistického zpravodaje *Zdola* věnované tématu militarismu. Začátek akce zpříjemnily tradiční folkové písničky, některé zpívané ruštinou, což velmi potěšilo přítomné aktivisty*ky z Ruska. Z ochozu schodiště zaznělo několik projevů. Úvodní reflektoval pár dní starou razii namířenou proti anarchistickému hnutí a hovořil o souvislostech militarizace společnosti. Další proslov se vrátil k policejní akci Fénix, načež následoval společný rusko-český proslov. Poté byly položeny květiny k pamětní desce. Zavlály černo-rudé prapory a dav byl připraven vyrazit na průvod Prahou. V čele se objevil dvojjazyčný transparent „Válku válce! / Война войне!“ s logy AF a Autonomní akce. Během pochodu se skandovala tradiční anarchistická, antikapitalistická a antimilitaristická hesla a kolemjdoucím se rozdával zpravodaj *Zdola*. Na náměstí Míru, kde akce končila, zazněl další rusko-český proslov a na úplný závěr byl poskytnut

prostor k vyjádření jednomu ze zadržených při policejní akci Fénix. Večer navázal na demonstraci koncert, který mj. spolupořádaly AFA a Anarchistický černý kříž. Zahrály kapely Zlá krev, Thalidomide, Železná kolóna, What We Feel a písničkář OiOipiratoi. Na koncert dorazilo kolem 250 lidí, vstup na akci byl dobrovolný a výtěžek putoval na náklady spojené s anarchistickým knižním festivalem.

Další akcí toho dne byla blokáda neonacistického pochodu Brnem, kterou svolala iniciativa Brno blokuje. Proti necelé dvoustovce nácků se sešlo téměř 2000 lidí. Blokády se zúčastnilo kromě radikálních antifašistů*ek, anarchistů*ek široké spektrum lidí z neziskového sektoru, dále obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, kolem kterých pochod šel. Vzhledem k neschopnosti policie a rychlým přesunům blokujících museli náckové svoji trasu několikrát měnit, zastavovat a čekat, až jim fízlové vyčistí cestu. Nejdéle pak stáli na Moravském náměstí, kde došlo k potyčkám blokujících s policií, která nechala promlouvat obušky a slzný plyn.

2016

Na pozvání AF se od desáté hodiny na Střelecký ostrov trousilx anarchisté*ky, kteří si mohlx obohatit své radikální knihovničky o materiály Nakladatelství AF. Každý dostal výtisk bulletinu *První máj* a mohl v klidu porozprávět s přáteli, k čemuž hrál písničkář, jenž je již inventářem těchto každoročních setkání. Po nějaké době se asi 80 přítomných přesunulo k pamětní desce odkazující k 1. květnu 1890. Tady zaznělo několik slov popisujících případ haymarketských mučedníků a bylo položeno několik rudých růží. Kolem jedenácté se anarchisté a anarchistky s černo-rudými prapory odebralx přes Národní třídu a Příkopy na náměstí Republiky, kde byla již asi stejně početná skupina lidí. Tam jsme se spojilx s dalším anarchistvem. Mimoto jsme zde mohlx narazit na feministky, zelené, piráty, mladé socdemácké „idealisty“, trockisty, aktivisty platforem KRISA, Proti projevům nenávisti… Postupně se tu sešlo kolem 250 lidí. Demonstrace proti daňovým rájům, kterou organizačně zaštítila platforma Zleva proti xenofobii, se po nějaké době pohnula z místa. V čele s transparentem „Spolupracujeme na budoucnosti“ a za skandování „Vyžeňme boháče z daňových rájů“ zamířila skrz Staré Město. Během toho jsme vyhodilx jednoho bolševika se sovětskou vlajkou. Na náměstí Jana Palacha zazněly proslovy o daňových rájích, sociální nespravedlnosti, neoliberální ideologii, boji proti rasismu či o radikálním feminismu. Jeden z projevů zazněl také za AF a představila se tu i nová anarchofeministická skupina Nemrafky. Kolem jedné byla akce zakončena a několik aktivistů*ek ještě vyrazilo s transparenty pozdravit xenofoby, kteří si ten den dali sraz také v Praze, i když ne v takových počtech, jak si asi představovali. Jiní zas večer zavítali do klubu 007 Strahov na benefiční koncert pro Anarchistický černý kříž.

Za účasti několika lidí se konala také skromná prvomájová akčička SAF v Teplicích, odkud se přítomní přemístilx do Duchcova, kde se nacházejí hroby několika významných postav anarchistického hnutí přelomu 19. a 20. století.

2017

Debaty o přípravě anarchistického Prvního máje na sebe nechaly velmi dlouho čekat a vše se pohnulo až za pět minut dvanáct. Rozhodlx jsme se tedy přidat k iniciativě, která vzešla z pražského aktivistického prostředí, a uspořádat společný První máj, jehož oficiální součástí budou také anarchisté a anarchistky. Naší podmínkou bylo, že spoluorganizátory nebudou politické strany. Pod akci, jejímž ústředním tématem se stal požadavek konce špatné práce, se tak vedle AF podepsalx ještě Mladí zelení a Socialistická solidarita (Mladí sociální demokraté dostalx od vedení strany zákaz akci spoluorganizovat). Pokud se někdo bál, že tímto krokem padlo anarchistvo do osidel trockistů, politických stran či jinak definovaných autoritářů, mohl být v klidu. Nic takového se nekonalo. Vedle společného reformistického požadavku na zlepšení života pracujících tady a teď jsme naplno vyjádřilx anarchistický požadavek zrušení celého systému práce. Demonstrace začala ve 14.00 na pražském Palackého náměstí. Byla tu dodávka s ozvučením, distro AF a bulletin *První máj anarchistek a anarchistů* na rozdávání. Po půl hodině se začalo s projevy, včetně feministické iniciativy Ženy 365, členstva Mladých odborů či socdemáka Dienstbiera, který sice nemluvil špatně, ale planě, jelikož nic neudělal s ideovými poměry ve své straně. Následoval krátký pochod cca 250 lidí v čele s transparentem „Za konec špatné práce!“, na kterém byly podepsány všechny tři pořádající skupiny. Zformoval se také avizovaný anarchistický blok, nad nímž vlály černo-rudé vlajky a vpředu mu dominoval transparent „Dobrá práce? 100 % pro sebe a komunitu, 0 % pro stát a kapitál“. Na Střeleckém ostrově se u pamětní desky začalo s novým kolem proslovů. Řečnice za AF promluvila pod jménem Vilemína Körber a uvedla, že „práce určovaná vztahy nerovnosti a nadvlády musí být odstraněna společně se státem a kapitalismem“. Mezitím se navázalo telefonické spojení s naším kamarádem Igorem Ševcovem, který měl zákaz účastnit se anarchistických akcí a v jejich průběhu byl nucen pobývat na policejní služebně. Igor ve svém vstupu problematizoval požadavek boje za práva pracujících. Rozšiřování práv není naším skutečným cílem. Vždyť my nechceme drobky z koláče, my chceme celou pekárnu. Jako poslední promluvil zástupce SocSol na téma robotizace a automatizace práce. Po oficiálním ukončení shromáždění následovala pikniková pohoda, kterou doplňovaly stánky s materiály jednotlivých skupin a distro AF, o které byl poměrně slušný zájem. Navíc se zorganizovalo několik lidí, kteří rozdávalx anarchistické bulletiny mezi přicházející a odcházející účastníky prvomájové veselice ČSSD, která se odehrávala v druhé části ostrova. A samozřejmě… došlo i na písničky.

2018

Tento rok jsme se do ničeho většího nepouštělx. Na naše pozvání se na Střeleckém ostrově sešlo asi 60 lidí všeho věku, od důchodců po malé caparty. Příjemné slunečné počasí a stín zdejších stromů utvářely fajn piknikovou atmosféru. Náš tradiční písničkář nešetřil kytaru ani hlasivky, nechybělo distro a objevily se k rozebrání nástěnné noviny *Chuďas*, které vydala Pražská solidární síť SOL!S. Člen AF přečetl projev, v kterém vyjádřil, na jakých pozicích anarchistvo stojí a co pro něj připomínka Prvního máje znamená. Znění proslovu si mohli lidé odnést v podobě letáku, stejně jako poslední číslo nástěnných novin *A3*. U pamětní desky byly na černo-rudou vlajku položeny květiny. Následně se dál volně diskutovalo a před druhou hodinou se postupně místo vyprázdnilo.

Většina přítomných se pak individuálně přesunula na Jungmannovo náměstí, kde od dvou hodin pořádaly SocSol, Alternativa zdola a iniciativa Bydlet-žít „Demonstraci za dostupné bydlení a důstojnou mzdu“. Na té se sešlo asi 200 lidí, kteří se po úvodních projevech vydalx v čele s transparentem „Byty pro lidi, ne pro zisk“ a za skandování „Bydlení je právo“ na pochod centrem města notně zasaženého gentrifikací.

Od 16.00 začínala v Praze další akce, a to vzpomínkové setkání před bývalým squatem Milada připomínající 20. výročí obsazení této chátrající vily. V průběhu odpoledne se tu ukázalo přes 50 lidí, včetně některých z těch, kteří bylx v roce 1998 u oživení vily. Nechybělo distro Nakladatelství AF a všude kolem pobíhaly malé děti. Na řadu přišlo i vyprávění příběhů spojených s Miladou a aktivismem v době jejího obsazení. Tato pikniková atmosféra skvěle kontrastovala s neodpovídajícím nasazením policejních sil, včetně tajných a sledovacího vozu. Možná že fízlové zajeli také zavzpomínat – pro ně na doby demolování interiéru squatu, rozkrádání nalezené hotovosti, vzrušující atmosféru bicích uliček apod. Večer se pak v klubu Cross promítal 9. díl anarchistické dokumentární show *Trouble* od týmu sub.media. Po filmu se diskutovalo hlavně o stavu a potenciálu studentského hnutí u nás.

Někteří z nás protestovalx v Plzni spolu s desítkami dalších lidí proti tragikomickému dostaveníčku ultrapravičáků pod záštitou DSSS.

2019

V roce 2019 jsme Střelecký ostrov úplně vynechalx (když nepočítáme tři příznivce samosprávného uspořádání společnosti, kteří se tu spontánně sešli). Veškerá pozornost byla tentokráte směřována do Brna, kam byla iniciativou Brno blokuje svolána blokáda neonacistického pochodu. AF se na ní organizačně nepodílela. Neonacistů se moc nesešlo, zato jejich odpůrců odhadem tisícovka, včetně antiautoritářstva a Romstva. To těžce nesla policie, která podle přítomné účastnice vyzvala ke klidu slovy jako „pro zajištění vaší bezpečnosti proti vám bude použita síla“, načež bezpečnost přítomného blokádnictva zajistila slzákem a dodávkami, kterými začala najíždět do lidí. Poté, co policejní blokáda uvolnila tu antifašis-

tickou, se vyrazilo znovu do ulic ve hře na honěnou. Protirasistická akce byla krásně decentralizovaná, kreativní, hravá… a úspěšná. Hrdí bojovníci za árijskou rasu neprošli plánovanou trasu a za policejního doprovodu se potupně rozešli na nádraží. Následovala spontánní street party o 150 až 200 lidech, která šla od Hlaváku asi kilometr hlavními ulicemi k policejní stanici, kde měli být zadržení z blokády. Diskotéka před služebnou pak trvala asi hodinu s komparzem statických robokopů po všech stranách.

2020

Tradiční formy volného setkávání nebyly v těchto zacovidovaných časech možné, ale i tak jsme se rozhodlx na Střelecký ostrov vyrazit a položit pod pamětní desku kytici růží. Poté, co jsme se v dopoledních hodinách sešlx ozdobenx rouškami na smíchovské straně Vltavy, jsme se vydalx po Mostě legií na ostrov. Kromě pár jedinců či několika párů, kteří si sezením na lavičkách užívalx slunečné počasí volného dne, zel prázdnotou. Položilx jsme tedy kytici pod pamětní desku, prohodilx mezi sebou pár slov a následně se rozešlx.

2021

Padla shoda nedělat na Prvního máje nic spektakulárního, nýbrž využít příležitost k neformálnějšímu setkání anarchistů a anarchistek, jelikož se mnozí z nás kvůli covidu dlouho nevidělx. Zároveň jsme se domluvilx, že akci pojmeme jako vzpomínku na oběti záchrany zisků průmyslu (2020–21) a boje za osmihodinovou pracovní dobu (1886), jak nakonec hlásal ústřední transparent akce. Na Střelák svolal svůj mítink ale také Lubomír Volný, další z řady okrajových nacionálních politiků. Rozhodlx jsme se ho ignorovat, ostrov je naštěstí dost velký. Místo toho jsme ve spolupráci s kolektivem Food not Bombs Žižkov uspořádalx příjemný piknik se spoustou veganského jídla. Sešla se nás tu asi stovka. O půl dvanácté došlo za pomoci ozvučení na přivítání a proslovy. Členka AF připomněla „desetitisíce mrtvých u nás a miliony mrtvých ve světě, lidí, kteří podlehli nemoci covid-19“, a konstatovala, že „pandemie se stala hluboce politickou záležitostí a jasně odkryla karty, s nimiž hrají jednotlivé vlády. Karty, které ve vlastním zájmu rozdávají ekonomické elity ve hře, jejíž pravidla samy určují a mění podle své potřeby.“ Dále přišel člen AF s reflexí nedaleko promlouvajícího poslance Volného a opřel se do covidových popíračů všeho druhu. Jako třetí si vzala slovo zástupkyně historického spolku Zádruha s velmi zajímavým příspěvkem „Američtí Češi při vzniku prvomájové tradice v roce 1886“. Pak se většina účastnictva seřadila za transparentem a s velkým věncem, jenž byl doplněn černými a rudými stuhami s logem a názvem federace, se přesunula k pamětní desce. Minutu ticha k uctění památky anarchistů zavražděných v Chicagu a za oběti covidu-19 vyrušila jen zdivočelá účastnice Volného akce pokřikováním o tom, že rušíme. Dál se pokračovalo v pikniku, zahrál náš písničkář vystřídán dalším interpretem a recitací básní českých anarchistů věnovaných chicagským mučedníkům. V posledním mluveném vstupu byl představen záměr zapatistů z jihomexického Chiapasu doplout k evropským břehům. Některé účastnictvo se pak na výzvu vydalo s vlajkami a se španělským nápisem „Výprava za život začíná. Čeští anarchisté/ky vás očekávají“ pořídit společnou fotografii vyhlížení zapatistů mířících do Evropy.

2022

Prvomájový anarchistický piknik AF na Střeláku začal po jedenácté dopoledne za účasti asi stovky lidí. Participující kolektiv Food not Bombs Žižkov se postaral o občerstvení. Debatovalo se a vzpomínalo, nechyběla distra AF a Neklidu, hrála reprodukovaná hudba, zejména tradiční anarchistické písně. Kolem půl jedné začal krátký blok proslovů – úvodní o kořenech Prvního máje a tématu práce z anarchistické perspektivy, další o podpoře obrany Ukrajiny proti ruské invazi a do třetice promluvila zástupkyně kolektivu Krisa (Kritická sociální akce). Po potlesku, hudbě a chvíli pro volnou zábavu došlo na položení květin u pamětní desky. Tohoto čestného aktu se spontánně, přesto se vší vážností, ujaly přítomné děti. Akce dál pokračovala v piknikové atmosféře, kterou obohatil spřízněný písničkář svými songy. Malým zpestřením se stal příchod bývalého premiéra Paroubka, který se se svými gorilami vydal k pamětní desce. Přivítaly ho pokřiky připomínající mu mimo jiné to, jak během svého vládnutí nechal poslat policejní mlátičky na lidi bavící se v roce 2005 na festivalu Czechtek.

2023

Po několika letech poklidných piknikových připomínek Prvního máje se rozhodla pražská skupina AF pro změnu – rozdělit akci na tři části. Od jedenácti začala na Střeláku ta pikniková. Na místě ale ještě strašila asi stovka bolševiků a Paroubek. Všechny jsme je vypískalx a doporučilx jim odtáhnout na smetiště dějin. Objevila se distra AF a Neklidu, příchozí dostávalx speciální bulletin *První máj anarchistek a anarchistů*. Zatímco se z reproduktoru linuly revoluční písně, Food not Bombs Praha nabízelo přítomným veganské pochoutky. Po poledni došlo na první várku proslovů. Ten první od AF se zabýval tématem práce v kapitalismu, další připomněl den staré 140. výročí narození Jaroslava Haška. Zazněl také proslov od kolektivu Queer Spaces Network. Chvíli nato se část přítomných vydala s transparenty a vlajkami k pamětní desce. Zde položily děti květiny, načež pěvecký sbor Prague Revolutionary Choir zazpíval několik písní spjatých s dělnickým hnutím. Kolem jedné došlo na druhou část akce – vyrazilo se na pochod. Některé účastnictvo, zejména to s dětmi, se odpojilo, přesto se vytvořil průvod dobrých 250 lidí. Čelu vévodil černý transparent „Pryč s (touhle) vládou. Ať si lidé vládnou!“, kterému sekundoval červený na tyčích a s nápisem „Luxus pro všechny. Teplo, pohoda, vyvlastnit oligarchy“. Součástí průvodu byla i dodávka, která generovala hlasitý hudební doprovod. Už dlouho nebylo vidět tolik černo-rudých praporů. Pochod byl poměrně dlouhý, avšak živý, a končil na Štvanici, kde se konala třetí část – pohodička a koncert. Kolektiv Food not Bombs Žižkov připravil honosné občerstvení. Odpočinek a klábosení zpříjemňovalx Djové z kolektivu Vršovice Skins. Došlo i na distra a další sérii proslovů od iniciativy Limity jsme my (na téma práce v kontextu boje proti klimatické krizi), od AF (na téma obrany Ukrajiny). Navíc byla přečtena slova padlého ruského anarchisty Dmitrije Petrova. Od pěti v prostorech klubu zahrálx kapely Ahoj, Trikosis, Thalidomide a Rozpor.

2024

V roce 2024 jsme se rozhodlx zopakovat scénář z předešlého roku jen s vhodnější trasou a harmonogramem. Pofel na Střeláku začal tedy až v půl druhé. Na rozdávání byl připraven prvomájový bulletin, necelých 500 kusů bylo během chvíle pryč. Dorazilo 300–400 lidí, z velké části mladých. Vedle nich tu bylx veteráni a veteránky Prvních májů 90. let. Vedle dister AF, Neklidu a Broken Books se staral kolektiv Food not Bombs Praha o občerstvení. Zazněly proslovy za AF o anarchistické představě svobodné práce v kontrastu k té námezdní, za Limity jsme my a za Dekonstrukci. K pamětní desce byl položen věnec ozdobený růžemi a černou a rudou stuhou s nápisy „Za svobodnou práci“, „Anarchistická federace“. Pak zazněly revoluční písně v podání Prague Revolutionary Choir následované akustickým setem anarcho-reggae hudebníka Ducka. Následný pochod se vydal nejkratší cestou na Štvanici. Čelu průvodu vévodil transparent „Pryč s (touhle) vládou. Ať si lidé vládnou“. Jelikož ten den docela slušně foukalo, množství praporů působilo vskutku fotogenicky. Potěšila také jejich značná rozmanitost. Během celého pochodu, kterého se účastnilo více než 300 lidí, se mohutně skandovalo – za anarchii, proti kapitalismu a fašismu, za ženská, kvír a trans práva nebo za svobodu Palestiny. Po celou dobu také dynamiku pochodu udržoval svou produkcí sound system RAW Rave 2.0. Na Štvanici se vytvořil velký kruh v čele se všemi transparenty a pochod byl zakončen závěrečným skandováním a pogem. Aktivistická kuchyně Cocina Perdida už čekala se svou nabídkou na strávníky, jimž vydala neskutečných 600 porcí.

V odpočinkovém módu si mohlo účastnictvo poslechnout ještě dva projevy, a to od Kolektivu 115 a zdravici od kamarádů*dek z ukrajinské solidární sítě Solidarity Collectives. Venku stál stan s DJským pultem, kde se o hudební doprovod od půl šesté do sedmi starala naše oblíbená pražská DJka. Chvilku před sedmou se v útrobách Bike_Jesus rozjel koncert, jehož kapacita – nějakých 350 lidí – se záhy naplnila a dalších asi 150 lidí zůstávalo před klubem. Se svým hudebním vystoupením se představilix Bunkerer, EYZ, Fvck Kvlt a Zagami Jericho s Klárou Wodehn.

JAK JSME SE INTERNACIONALIZOVALX

Od vzniku České anarchistické federace (ČAF, později ČSAF, AF) cítilo členstvo jako jeden z důležitých úkolů své organizace začlenit ji do mezinárodního anarchistického hnutí. Ač některé mezinárodní kontakty již existovaly, především díky sekáním „Východ – Západ" (konala se také u nás, a to v Praze r. 1994 a v Litovli r. 1996), byl tu jeden směr, kterým se vydat, a to přidat se do zastřešující platformy rodiny anarchistických federací působících zejména v Evropě. Tou byla jednoznačně Internacionála anarchistických federací (IFA).

Jen pro upřesnění: IFA je mezinárodní organizace anarchistických federací, která vznikla v roce 1968 v italském městě Carrara (s bohatou anarchistickou tradicí), avšak historicky navázala na odkaz původní bakuninské sekce I. Internacionály. Jejími nejpočetnějšími sekcemi v té době byly a dodnes jsou francouzská, iberská a italská federace. Z bývalého východního bloku se přičlenila v srpnu 1996 Bulharská anarchistická federace. Podle svých stanov bojuje za zrušení všech forem autority, ať už ekonomické, politické, sociální, náboženské, kulturní nebo sexuální, a za vybudování svobodné společnosti bez společenských tříd, států nebo hranic, založené na anarchistickém federalismu a vzájemné pomoci. IFA preferuje přímou akci oproti parlamentarismu a reformismu, jak po teoretické, tak po praktické stránce. Členské federace jsou zavázány k vytvoření co nejúčinnější solidarity mezi sebou ve všech oblastech činnosti, ke spolupráci a koordinování všech společných akcí, aby na světové úrovni rozvinuly anarchistickou aktivitu. Každá federace je autonomní, co se týče vlastního rozhodování a propagandy.

V roce 1996 si napsala pražská skupina ČAF na pařížský sekretariát IFA o základní informace. Ze strany IFA byl zřetelný zájem o začlenění české federace, dokonce padly i návrhy, jak nám vypomoci, například zajištěním počítačové tiskárny. Stanovy Internacionály jsou dost volné, takže bylo jasné, že s případným vstupem by neměl být problém. Na III. sjedu ČAF v říjnu 1996 byl předložen návrh na vstup s tím, že Mezinárodní sekretariát ČAF ještě doplní další informace. Na IV. sjezdu, jenž se konal koncem února 1997 na horské chatě poblíž Rýmařova, byl pak za účasti 19 členů*ek konsenzuálně schválen vstup do IFA. Avšak po rozkolovém V. sjezdu na podzim 1997 z této iniciativy sešlo, jelikož kontakty celou dobu velmi netransparentně třímalo vedení oddělující se skupiny. A tak až na X. sjezdu ČSAF, jenž se konal ve dnech 12. a 13. února 2000 v Praze, padlo rozhodnutí, že je již čas opravdu požádat o vstup do Internacionály. Krátce nato se ale rozpadl zahraniční sekretariát federace, takže žádost byla na chvíli odložena. V roce 2001 byly podniknuty kroky pro vstup do IFA, sesterským organizacím byl rozeslán dopis o ČSAF s žádostí o přijetí. Na vyjádření měly ostatní federace půl roku. Následně už jsme bylx zvánx na setkání IFA a stalx se neformálně členskou federací.

KONGRESY IFA

Hlavními výstupy IFA jsou její kongresy, které se konají vždy po několika letech, dříve po čtyřech, v posledních letech po třech.

První kongres IFA, jehož se účastnila delegace ČSAF a kde bylo také naší federaci oficiálně potvrzeno členství, se konal v dubnu 2004 ve francouzském Besançonu, rodném městě P.-J. Proudhona. Naše výprava sestávala ze dvou aut – čtyři členky za českou část a jedna členka a čtyři členi za slovenskou. Celkem se kongresu účastnilo asi 120 lidí, přičemž delegace ČSAF prý byla nejveselejší a věkově nejmladší anarchistickou federací. Po kongresu pokračovaly některé delegátky do Lyonu a Chambéry, kam byly frankofonní FA pozvány k účasti na dvou veřejných a jedné rozhlasové diskusi o situaci v České a Slovenské republice s důrazem na vstup do EU. Šlo o krásný příklad spolupráce mezi jednotlivými federacemi. V hodnocení naší delegace stálo: „Odnesli jsme si mnoho pozitivní energie do budoucích akcí." Žel toto zvolání narazilo na domácí realitu, která – co se týče anarchistického hnutí – znamenala stagnaci, nekonstruktivnost a úbytek vyhořelého členstva a sympatizantstva, což se projevilo i v řadách ČSAF. Dalším závěrem bylo: „Celkově to vypadá, že je IFA spíš o dobrým pocitu z ‚velký rodiny', myšlenka je to dobrá, praktická činnost kulhá."

Začátkem července 2008 se zástupci*kyně ČSAF účastnili kongresu IFA v italském městě Carrara, které je známé svou anarchistickou tradicí. K otázkám mezinárodní spolupráce a mezinárodního anarchistického boje se tu za účasti asi stovky lidí kromě jednočlenné delegace ČSAF postupně vyjádřilx například delegáti a delegátky z Velké Británie, Francie, Španělska, Itálie, Bulharska, Německa, Běloruska, Argentiny, Venezuely, Austrálie, Srbska či Mexika. Za ČSAF jsme se omluvilx, že jsme v předchozím období moc neparticipovalx na činnosti IFA, ale že už sjednáváme nápravu. Ujal se přístup z minulého kongresu, tzn. rozdělit dílčí debaty do užších skupin. Náš delegát popsal atmosféru: „Kongres na mě působil hrozně ceremoniálním a velkolepým dojmem. Konference se odehrávala ve velkým sále v místním divadle, normálně pódium, mikrofony, vlajky atd. Večeře a obědy byly v takovým historickým sále. Na stolech připravený vždycky lahve vína jak na kongresu EU."

Dalšího kongresu IFA jsme se již účastnili v hojném počtu. Více než tři tisíce anarchistů a anarchistek se sešlo ve dnech od 8. do 12. srpna 2012 na mezinárodním setkání ve švýcarském městečku Saint-Imier. Právě zde před 140 lety založili anarchisté a antiautoritáři svou internacionálu, poté co se názorově rozešli s marxistickým křídlem. Paralelně se setkáním probíhal i kongres IFA, jenž byl přístupný pouze delegacím členských federací a pozvaným hostům a účastnila se ho více než stovka lidí. Vedle oficiálních reportů jednotlivých členských federací a zdravic hostů bylo na programu kongresu k projednání celkem 16 různých teoretických i praktických témat a byla přijata slovinská federace. Jedním z výstupů kongresu bylo také prohlášení solidarity s vězněnými anarchisty v Bělorusku a výzva ke kampani za jejich propuštění či závěrečné prohlášení „Utlačovaným lidem celého světa".

Začátkem srpna 2016 se pětičlenná delegace AF zúčastnila kongresu internacionály ve Frankfurtu nad Mohanem. Tam došlo mj. na změnu rozhodovacích procesů, přičemž byl větší důraz položen na koordinaci zahraničních sekretariátů – CRIFA, a k přijetí federací z Mexika, Brazílie a Chile. Kongres se konal v části frankfurtské univerzity spravované studenty a v přilehlé družstevní kavárně Koz. My jsme uvedlx mítink na téma represe a poreferovalx o kauzách Fénix a Stropnický včetně tragikomických myšlenkových pochodů státních úředníků, které je provázejí. Tři diskuse byly věnovány migrační krizi a nutnosti pokračovat v budování solidární sítě zdola. Samostatný mítink se věnoval událostem v Rojavě, na turecko-syrských hranicích a v kurdských městech v Turecku. Další debaty se týkaly války a lepší koordinace antimilitaristických kampaní, anarchofeminismu či bojů proti gentrifikaci.

Další kongres připadl na závěr července 2019, tentokrát se konal v Lublani, kam se vypravila i čtyřčlenná delegace z řad AF. Obsahově nejrozsáhlejší částí programu byly interní tematické diskuse a workshopy. Kromě toho, jak zapojovat do fungování Internacionály nové členy, se diskutovalo i o tom, jaká je vlastně politická role IFA. Došlo i na školení o bezpečné komunikaci. Nechyběly samozřejmě debaty k politickým kampaním a tématům, kterým se federace i celá IFA chtějí věnovat. Konaly se workshopy např. o represích v Bělorusku či o genderových bojích. Důležitou a nejzábavnější částí byl program pro veřejnost – veřejné přednášky nebo koncerty. A samozřejmě následovaly večírky, na nichž se v areálu Metelkovy utužovaly mezinárodní kamarádské vztahy.

Zatím posledního kongresu, jenž se konal v roce 2023 v Itálii, jsme se nezúčastnilx. Svou internacionální iniciativu jsme místo toho přeneslx do praktické roviny v rámci solidární sítě pomoci anarchistvu na Ukrajině.

SETKÁNÍ CRIFA

V mezikongresovém období se konají pravidelná (dvakrát až čtyřikrát do roka) setkání mezinárodních sekretariátů členských federací, kterým se zkráceně říká CRIFA. Na nich se mluví o kondici jednotlivých federací, situaci v jednotlivých zemích, kde je IFA zastoupena, o internacionálním anarchistickém hnutí, řeší se vzájemná komunikace a požadavky na členství i nekomunikující skupiny, domlouvají se společná prohlášení, ale hlavně se připravuje další kongres.

Prvně se takového setkání účastnila naše delegátka 5. října 2002 v Londýně. Ta svůj pozdější interní report z této akce začala slovy: „IFA je minimálně tak chaotická jako čafka."

Jako ilustraci toho, jak probíhala setkání mezinárodních sekretariátů, jsme vybralx jeden z interních reportů ze setkání CRIFA, jež se konalo ve dnech 19.–20. dubna 2003 v sousedním Německu:

„Na setkání CRIFA jsme vyrazili (Martin, Jana, Ondra, Kamila a já) autem v pátek v podvečer. Na místo, do Mannheimu, jsme dojeli asi hodinu po půlnoci a našli jsme to bez nějakýho většího bloudění – hlavně díky mapě města, kterou jsme za drahej peníz pořídili na benzínce. Místo konání bylo v přístavní čtvrti, kde bydleli převážně Turci, konkrétně v ArbeitSportVerein – tedy v Dělnickém sportovním spolku. Šlo o tělocvičnu v přízemí s barem a malou terasou v prvním patře, kde probíhalo také jednání CRIFA. Tělocvična byla určena pouze pro politicky aktivní lidi, především antifašisty – podle rozpisu se tu cvičí především různé bojové sporty. Když jsme uprostřed noci přijeli, setkali jsme se s několika delegáty, kteří spali v tělocvičně, kde jsme si také ustlali. Nejsdílnější byli Italové, s kterými jsme soutěžili, kdo z nás déle vydrží. Takže klasika – chlastání, hulení a kecání – nic pro Martina s Janou. Vydrželi jsme samozřejmě déle my, což ale znamenalo jít spát až ve čtvrt na sedm. Naproti tomu jsme ale zas vstávali jako první a ve tři čtvrtě na devět začali zkoušet vybavení tělocvičny. První jsme byli i u snídaně. Zatím se začali trousit ostatní delegáti, kteří spali jinde. Když s námi chvilku pobyli na chladné terase při snídani, začali nás podezřívat, že jsme ze Skandinávie, a když jsme je ujistili, že jsme z východu, tak prohlásili, že asi ze Sibiře.

Program začal promítáním a přednáškou o historii města Mannheimu, pak se šlo na praktickou prohlídku s pokračující historickou přednáškou. Jen tak mimochodem jsme se stavili na menší reformistický protiválečný demonstraci. Vrátili jsme se do tělocvičny, poobědvali a ve 14:30 začali se samotným programem jednání. Kdo se účastnil a co se probíralo, najdete v zápise z jednání. Jen bych se trochu zastavil u samotných delegátů. Italové, Němci, Britové a my jsme byli zastoupeni docela hojně, Španělé byli dva (+ dvě dívky s sebou), Francouz na to byl sám. Věkově od italského sekretáře (asi 60) až po Ondřeje. Žádnej lifestyle, žádná nášivka apod. – docela změna, než na co je člověk zvyklej. Delegáti a delegátky naprosto sladký, akorát Španělé byli divný – uměli jenom španělsky a přišlo mi, jako by chtěli IFu blokovat, navíc přišli o přestávce za náma jako nějaká inkvizice a ptali se na naši roli v kampani za Pateru a na Inpeg – bylo jasně vidět, odkud byli naočkovaný – něco si poznačili a odešli. Některý delegáty jejich chování docela vytočilo. Ondrovi se povedlo díky jeho nedokonalé angličtině je slovně vyhodit, když pronesl, že bude lepší, když nás španělská delegace opustí – pak si za to rval vlasy z hlavy. Jak končil první jednací den, nevim, jelikož jsem vytuhnul – přesto jsem tak hodinku po půlnoci převzal štafetu a šel pařit s italskými a německými soudruhy. Druhej den se jednalo od dopoledne asi do tří a pak jsme se loučili – nejoriginálněji asi Ondřej, když pořvával na nejstaršího delegáta: ‚Uvidíme se na barikádách.' Pak jsme ještě podnikli historický výlet do Heidelbergu a hurá domů."

ČSAF se navzdory svým počtům zapojila do IFA velmi aktivně, a tak už v listopadu 2003 pořádala pražská skupina setkání CRIFA v Praze v tehdejším infocentru Krtkova kolona. Setkání se vyvedlo a pro zahraniční delegátstvo byla mimo jiné připravena i komentovaná procházka Prahou. Na setkání se nám potvrdil dojem z některých federací, zejména španělské a italské, jak komentovala po skončení slovenská delegátka za ČSAF: „Anarchistické hnutí z jihu Evropy staví na své historické tradici, někdy to vypadá tak, že to dělají za každou cenu, což se projevilo i při diskusích." Česká delegátka zas prohlásila: „Děsí mě zaprděnost Italů a Španělů… nemají většinou ani ponětí, co se děje ve Španělsku, a soudruh z Itálie mi tvrdí, že má přehled o antiglobalizačním hnutí, ale pak nemá páru, co je Peoples Global Action."

Dále jsme pořádalx setkání CRIFA například v roce 2009 v Praze, v roce 2013 v Hradci Králové či v roce 2018 opět v Praze. Jinak jsme se účastnilx těchto setkání v různých evropských městech (Štrasburk, Berlín, Sofie, Londýn, Lublaň, Saint-Denis, Atény, Marseille…). Během covidové krize se začalo využívat také on-line nástrojů komunikace.

MANIFESTY, INFORMACE, AKCE

Asi nejviditelnějšími výstupy, žel jen v rámci mezinárodního anarchistického hnutí, jsou prohlášení a manifesty IFA ke konkrétním problémům a kauzám. Ty jsou zpravidla vydávány coby výstupy kongresů či setkání CRIFA. Někdy však vznikají, aniž by se k nim všechny členské federace měly možnost vyjádřit jako celky. To tedy znamená, že jde zpravidla o často velmi zobecněné výstupy.

Tato – zpravidla krátká – prohlášení jsou k přečtení na webu IFA a některá z nich se v českém překladu objevují na webu naší federace. Průběžně jsme na našem webu informovalx o činnosti našich sester z IFA, stejně jako o represích proti nim, o některých jejich akcích a prohlášeních, která nám přišla důležitá pro překlad. V roce 2013 vyšlo i několik dílů série příspěvků nazvané „IFA news", kterou jsme se o šest let později pokusilx obnovit. V roce 2021 jsme zdokumentovalx prvomájové akce pořádané federacemi IFA a zveřejnilx upoutávku na magazín IFA, jenž však záhy přestal vycházet.

Občas participujeme coby hosté na některých akcích našich sester, jako byla třeba ta nazvaná „Anarchie, dny autonomní politiky a kultury" (Slovinsko, 2011). Na začátku léta 2013 jsme přijalx pozvání na sjezd Federace německy mluvících anarchistů, abychom odstartovalx užší přeshraniční spolupráci. Zde jsme prezentovalx situaci ohledně vzrůstajících protiromských nálad v ČR. Na základě toho jsme uspořádalx setkání českých a německých antiautoritářských a antirasistických skupin, kterého se zúčastnila delegátstva 13 organizací.

Taktéž jsme se přidalx ke kampaním vyhlášeným IFA. Například v roce 2012 jsem vyslyšelx výzvu IFA k solidaritě s anarchisty v běloruském vězení. Náš Anarchistický černý kříž uspořádal 18. až 23. 10. informačně benefiční „Solidarity tour", koncerty se konaly v Liberci, Hradci Králové, Vysokém Mýtě, Ostravě, Jihlavě a Praze. V Hradci Králové byl navíc vyvěšen solidární transparent.

V souvislosti s mezinárodní výzvou francouzské Anarchistické federace z listopadu 2013 ke konání akcí u příležitosti dvoustého výročí narození M. Bakunina v květnu 2014 připravila AF v průběhu roku několik textů a aktivit. Bakuninovi bylo věnováno téma anarchistické revue *Existence*, byla vydána jeho kniha *Bůh a stát*, vyrobeny tisky s jeho podobiznou a uspořádáno diskusní setkání.

DALŠÍ SMYSL IFA

V roce 2022, po invazi Ruska na Ukrajinu, bylx anarchistky a anarchisté z východní Evropy velmi zklamaní postoji nemalé části levicového, potažmo anarchistického hnutí na Západě, které odmítlo vyslechnout a pochopit jejich postoje. Rozdíly v postoji k válce se vyskytly i v rámci IFA, kde jsme dali jasně najevo, že stojíme na straně boje proti Z-fašismu a nelíbí se nám přezírání anarchistva nacházejícího se mimo tradiční bašty hnutí. Vyšlo sice společné kompromisní prohlášení, k tomu jsme však připojilx vlastní kritický komentář, ve kterém toto prohlášení považujeme za nedostatečné. K další diskusi však nedošlo. Nezbývalo tedy než opět kriticky reagovat, když Italská anarchistická federace vydala text „Za nový anarchistický manifest proti válce" ignorující realitu na Ukrajině a naše kamarádstvo z východní Evropy.

Nechuť některých federací v rámci IFA (v čele s italskou) naslouchat anarchistvu ve válkou postižených oblastech zas způsobilo naši nechuť. Internacionalismus totiž chápeme jako jeden z projevů solidarity a vzájemné pomoci a oproti nicneřešícím obecným antimilitaristickým manifestům voláme po přímé akci. Na sjezdech AF se dlouze probírala problematika internacionálního síťování a spolupráce. AF konstatovala, že v rámci IFA už nějakou dobu ale není vidět žádná její praktická perspektiva. Navíc IFA opustilo kamarádstvo z Běloruska kvůli neochotě organizátorů dalšího kongresu z italské federace přizvat anarchistky a anarchisty

z východní Evropy. Ukazuje se, že smyslem členství v Internacionále anarchistických federací zůstává pouhé demonstrování deklarovaného internacionalismu anarchistického hnutí. Internacionalismus pro nás ale není formalitou. Chceme, aby byl aktivní solidaritou. Proto je pro nás nyní mnohem důležitější mezinárodní síťování a prohlubování spolupráce nad konkrétními internacionálními aktivitami, jako je např. pomoc anarchistkám a anarchistům na Ukrajině, kteří různými způsoby bojují proti imperiální válce, či v Rusku a Bělorusku, kde zas trpí v důsledku úděsných represivních opatření. V tomto směru se tedy také odvíjí naše další výpravy do zahraničí, mimo jiné hned na několik velkých mezinárodních setkání.

JAK JSME ZACHRAŇOVALX REGIONÁLNÍ TRATĚ

Jedna z prvních komplexnějších kampaní, kterou rozjela tehdejší Česká anarchistická federace (ČAF, později ČSAF), rozhodně neměla krátký název. Zněl „Kampaň proti rušení regionálních tratí, omezování vlakových spojů, zdražování jízdného, rušení slev, propouštění zaměstnanců Českých drah a proti privatizaci, jež nezaručuje zachování a rozvoj provozu“.

Samotná Kampaň, jak ji budeme dále hezky zkráceně označovat, ale tak nudná jako její název nebyla. Rozhodně skýtala množství přípravné práce a společně strávených víkendů během různých akcí. Kampaň započala krátce poté, co se tehdejší vláda a vedení Českých drah nechaly slyšet, že uskuteční záměr znevýhodnit přeci jen ekologičtější železniční dopravu před individuálním automobilismem, tzn. že přistoupí k likvidaci regionálních železničních tratí a omezení dopravy na ostatních tratích. Začátkem roku 1997, kdy kvůli tomu (a hrozbě propouštění) proběhla stávka železničářů, zareagoval i Moravský region ČAF svou „Černou jízdou“ (inspirován obdobnou akcí proti zdražování jízdného z roku 1990).

Ta se konala v sobotu 29. března, kdy se v Brně na nádraží sešlo s transparenty asi 50 lidí, kteří rozdávalx letáky kolemjdoucím. S mottem „Jízdenky nemáme, pokutu neplatíme a vysadit se nenecháme“ se za dozoru železniční i státní policie vybavené psy nasoukalx do rychlíku Brno–Žilina. Během jízdy rozmlouvalx s cestujícími. V Přerově proběhly rozhovory pro média a přistoupilx další aktivisté, zatímco se jich pár zas odpojilo, a pokračovalo se až do Olomouce. Akce měla obrovské mediální pokrytí – zpráva o ní se objevila asi v tuctu deníků a ve dvou televizích. Nejpodstatnější ale byly solidární projevy od železničářů i cestujících.

Nabuzena tímto úspěchem zahájila moravská skupina Kampaň (posvěcenou v dubnu IV. sjezdem ČSAF), v níž se krásně prolínalo sociální i ekologické zaměření federace. V září 1997 uspořádala „Protestní jízdu“, na niž připravila rozsáhlý leták s informacemi o železniční dopravě a o dopadech vládních plánů. Začalo se na nádraží v Opavě, kde nejprve proběhl mítink pro novináře (těch bylo dokonce víc než účastníků akce), následně se diskutovalo s místními odboráři a připravena byla petice proti rušení tratí, zdražování jízdného a propouštění tisíců pracovnic*íků drah. S peticí pak přítomné členstvo projelo tři regionální tratě (Hradec nad Moravicí, Hlučín, Chuchelná). V jednotlivých stanicích se vyvěšovaly informační letáky za podpory železničářů. Pro některé z nich byla petice inspirací v budoucím boji za zachování jejich tratě (a práce).

Další „Protestní jízda“ se uskutečnila v říjnu na Brněnsku a Prostějovsku. Opět s pozitivním mediálním ohlasem. Zapojil se i Západočeský region ČSAF, a to v listopadu v rámci „Dne bez aut“. Jeho členstvo vylepilo na Hlavním nádraží v Plzni plakáty informující o Kampani a v nádražní hale roztáhlo transparenty „Zachraňme železnici!“ a „Solidaritu se železničáři“, rozdávalo letáky a sbíralo podpisy pod petici. Někteří zaměstnanci ČD se omluvilx, že nepodepíšou kvůli strachu ze ztráty zaměstnání, všichni však vyjadřovalx akci podporu. Během protestní jízdy lokálkou Nezvěstice–Rokycany (určenou k likvidaci) dokonce dovolilx připevnit transparenty na předek a bok vlaku. K akci, která byla reportována v místních médiích, se připojilx i členové zájmových železničních sdružení Lokálka Group Rokycany a IMC.

Závěrem roku se sice změnila jména na vládních postech, ale nesmyslné plány ohledně dopravy nikoli. Kampaň tedy pokračovala akčním dnem protestních jízd, k němuž se přidaly i některé další skupiny. Poslední lednovou sobotu roku 1998 tak realizoval Západočeský region ČSAF petiční jízdu v úseku Plzeň–Přovany–Bezdružice, Středočeský region ČSAF se vypravil do Čelákovic a Neratovic a Moravský region ČSAF projel tratě na Olomoucku. To vše za obrovského zájmu novinářstva, a na trati Prostějov–Litovel i za přítomnosti 20 policistů. Jízdu z Mostu do Ústí nad Labem organizovala společně Severočeská libertinská federace a Aktivita Cabaret Voltaire. Sdružení za šetrnou dopravu zas uspořádalo jízdu na regionálních tratích ve východních Čechách. Výsledkem byla spousta oslovených cestujících, rozdaných letáků, solidární projevy železničářstva, dobrý mediální obraz, rozhovor člena ČSAF pro časopis železničních odborů *Obzor* a asi 2000 podpisů pod peticí. Podařilo se udržet pozornost u problémů železnice, v některých novinách a časopisech se objevily články inspirované (což bylo výslovně uvedeno) Kampaní ČSAF. Paradoxně Kampaň zcela ignorovaly časopisy ekologických organizací, které se bály spojování s anarchistvem byť jen informováním o jeho aktivitě.

V dubnu 1998 se na severu Moravy konala další protestní petiční jízda, a to na regionálních tratích Novojičínska, přičemž novinářstvo přečíslilo členstvo v poměru 10:5. V říjnu Moravský region ČSAF uspořádal svou poslední jízdu na Svitavsku, odkud se skupina členů*ek přesunula motoráčkem do Poličky na „setkání s veřejností“, které se však kvůli absenci transparentu, petičního stolku a materiálů na něj nerealizovalo. Nezahálelo se ani na západě Čech, kde byla místní skupina federace personálně propojena se Spolkem přátel místních drah, jenž v té době vznikl a zpočátku sdílel s ČSAF v Plzni PO Box. Obě skupiny společně s Lokálkou Group Rokycany vypravily v listopadu 1998 na „Den bez aut“ historický vlak, kterým se mohlx zájemci svézt zdarma během „hvězdicové jízdy“ z Plzně do Starého Plzence, Kozolup, Chrástu, Dobřan a Horní Břízy. Cestující pak mělx ve vlaku možnost seznámit se s materiály propagujícími myšlenky anarchismu.

To už se ale začaly rýsovat pozitivní změny na železnici (zastavení propouštění, přehodnocení privatizace tratí III. kategorie, zastavení rušení vlakových spojů), takže Kampaň byla federací oficiálně pozastavena. Slovo „pozastavena“ lze chápat jako „ukončena“, jak už to tak nějak zpravidla přichází.

Určitě šlo v rámci novodobého anarchistického hnutí o výjimečnou kampaň, o níž bylo slušně a pozitivně reportováno jindy senzacechtivým novinářstvem. Podařilo se při ní navázat styk s pracujícími v konkrétním sektoru, být s nimi prakticky solidární, ukázat nejen jim, ale i stovkám cestujících na železnici, že anarchie nerovná se chaos, jak tvrdí oblíbený předsudek, ale vzájemná pomoc a citlivý přístup k životnímu prostředí a potřebám obyčejných lidí. Netroufáme si posoudit, jestli kampaň měla přímo nějaký vliv na rozhodování o budoucnosti tratí a přístupu k železniční dopravě, rozhodně však napomáhala udržovat pozornost u daného tématu. (-BJ-)

TŘI PONAUČENÍ

PETR (AF)

Ohlédnutí člena Anarchistické federace za jeho počátky v anarchistickém hnutí a vstupem do federace a několik poznatků, které na základě toho učinil.

Světová anarchistická revoluce je stále v nedohlednu a veselé vzpomínky s poučením jsou často to jediné, co jsme si z mnohahodinových plén, strkanic s fízly a bujarých večírků odnesli.

U příležitosti 30 let Anarchistické federace bych tedy i já rád přispěl svou troškou do nostalgického mlýna, už jenom proto, že každý autorský text na tvářích redaktorského kolektivu našeho časopisu vyčaruje spokojený úsměv. Navíc se díky tomu snad alespoň na čas vyhnu „povinnosti" psát oblíbené reporty z akcí.

Nejprve základní biografické údaje: jsem o něco mladší než naše milovaná organizace a stejně jako AF i já letos slavím kulaté výročí – za anarchistu se považuji, a s výjimkami i považován jsem, zhruba deset let. Těch deset let uteklo rychleji, než bych si přál, a nestrávil jsem je všechny ve federaci – v té jsem podle dostupných historických pramenů okolo osmi let.

I když jsem ke kontrakultuře, alespoň podle vyprávění (pra)rodičů, tíhl odmalička, za anarchistu jsem se ze začátku svojí aktivistické kariéry nepovažoval. Web (tehdejší) ČSAF jsem sice četl už na základní škole, ale šlo spíš o projev vzdoru vůči češtinářce, která neměla ráda Gellnera. Stejně jako pro mnoho jiných i pro mě bylo skutečným začátkem Autonomní sociální centrum Klinika.

Tam jsem (k nelibosti maminky, které se tímto omlouvám) poprvé zavítal krátce po jeho vzniku, tehdy ještě s mentalitou Mirka Dušína, který nechce ani tak bojovat proti systému, jako spíš prostě „pomáhat" a dělat správnou věc. Myšlenka squatingu je dětsky naivní, a právě díky tomu je v ní obsaženo vlastně všechno, co jsem následujících deset let pracně znovu objevoval. Kliniku tehdy podporovala i svačinářka u nás ve škole a navíc, jak jsem brzo zjistil, byli squateři sympatičtí i jisté spolužačce, která zas byla sympatická mně. Nebylo tedy o čem přemýšlet a jal jsem se budovat autonomní centrum.

Následovalo skoro pět krásných i méně krásných let, kdy Klinika byla mým druhým, a občas i prvním domovem. Tenhle žižkovský dům a přilehlá zahrada by vydaly na samostatnou knihu, kterou stále doufám, že někdo povolanější napíše.

Podstatné je, že jsem původně chtěl jenom „dělat něco smysluplného" – ne nutně politického. Hrabat listí, škrábat oprýskanou barvu ze stěn, třídit hadry ve freeshopu. Pak přišla „uprchlická krize" a moje první velká anarchistická lekce. Klinika se stala trnem v oku různým postavičkám z žižkovské radnice, vrcholným politikům, všemožným „slušným čechům" i otevřeným náckům.

<u>Ponaučení první:</u> Bez ohledu na to, jak nezištné má člověk úmysly, do cesty se vám vždy dřív nebo později postaví fanatický obránce morálky, křesťanských hodnot, vlastnictví nebo nějakého podobného nesmyslu. Anarchismus znamená být v konfliktu se zavedenými pořádky, občas to není příjemné.

Brzy jsem proto začal a přestal poslouchat punk, pít levné víno, u táboráku se naučil balit cíga (což byla tehdy nezbytná aktivistická dovednost, i pokud jste nekouřili) a nechal se párkrát sebrat fízlama na blokádě.

Na Klinice v přízemí, u vstupu, byla knihovna. V té knihovně v rohu byl schovaný pakl legendárních černobílých samolepek AF. Tehdy jsem ještě nevěděl, v jakém nákladu byly vyrobené, takže jsem si tam pravidelně chodil akorát pro takový počet, jaký jsem potřeboval, jako kdyby šlo o vzácnou komoditu.

Pokud na Klinice byly samolepky, znamenalo to, že tam někde musí být schované i členstvo AF, které by mě mohlo přijmout mezi sebe, abych se konečně mohl začít organizovat. V té době jsem ještě neměl úplně jasnou představu o tom, co to vlastně znamená (což ostatně nemám dodnes).

Napsal jsem na e-mail s žádostí o schůzku a překvapivě obdržel i odpověď. O pár dní později jsme se potkali v tehdejším infoshopu Salé a konspirační schůzku realizovali v nedalekém restauračním zařízení. Já jsem předstíral své velkolepé plány na jakousi monstrózní propagační kampaň, která by anarchismus dostala do povědomí mých vrstevníků, zbytek stolu spíš zajímalo, jestli bych nemohl pomoct s překladem textů do *Existence* nebo na web.

Je zábavné, že za mých osm let ve federaci se věková situace v zásadě otočila, a zatímco dřív byla organizace považována za poněkud... zralejší, dnes je věkový průměr rozhodně nižší než věk samotné organizace. Což je dobře.

Tehdejší členstvo pražské skupiny sice vypadalo maličko překvapeně, proč by se někdo do aktivit federace chtěl zapojovat, ale mě to neodradilo. Neodradilo mě ani to, že všichni byli tehdy tak o deset let starší. Organizovat jsem se chtěl a jakožto anarchista jsem neměl moc jiných možností. Navíc všichni působili docela lucidně.

<u>Ponaučení druhé:</u> Nenechte se odradit. Starší členstvo může být k mnoha věcem skeptické (a mít k tomu rozumné důvody). Zároveň ale platí, že organizace se musí posouvat dál, což bez nových lidí a nových nápadů nejde. Pokud se chcete organizovat, vyberte si skupinu, která vám je názorově nejbližší, a prosazujte si v ní a skrze ni svá témata.

V AF jsem se (kromě mnoha jiných věcí) zapojil hlavně do mezinárodní spolupráce. Celkem často má totiž nové členstvo poněkud zkreslené představy o velikosti a kapacitách organizace a spolupráce v rámci Internacionály anarchistických federací (IAF/IFA) mi dávala pocit, že jsme součástí něčeho skutečně velkého.

Je pravda, že některé naše sesterské federace mají stovky členů a větší historickou kontinuitu než naše organizace. A rozhodně můžu říct, že jsem se díky zastupování AF v Internacionále podíval na super místa, poznal spoustu fajn lidí a mnoho zažil.

Nadšení do mezinárodní spolupráce v rámci IFA mi vydrželo několik let, ale nejpozději se začátkem ruské invaze na Ukrajinu se začaly objevovat limity této platformy.

Většina úsilí je namířena do psaní zbytečných prohlášení, hlavní náplní pravidelných mezinárodních setkání je příprava dalších setkání. Praktických aktivit s dopadem do reálného světa je pomálu.

Proto mé nadšení pro tradiční činnost mezinárodního sekretariátu víceméně vyprchalo. O to větší smysl dnes shledávám v navazování osobních kontaktů na Ukrajině, jejichž výsledkem jsou konkrétní, praktické formy pomoci. Například (zatím) čtyři dodaná terénní auta pro naše kamarády vzdorující putinovskému teroru.

Víc než papírové plánování světové anarchistické revoluce mě nyní zajímají věci s konkrétním dopadem, lokální hnutí a budování odolné infrastruktury, která nám pomůže překonat těžké časy, které nás čekají.

<u>Ponaučení třetí:</u> Je pochopitelné, že chcete vidět maximální dopad svých činů. Občas je ale lepší od vzletných plánů udělat krok zpátky a zamyslet se, jestli to, co děláte, skutečně vede ke kýženému výsledku. Občas vás změnit přístup donutí vnější okolnosti. Nebraňte se tomu.

Federace se nevyvíjí jedním směrem podle dohodnutého plánu. Místní skupiny i celá organizace procházejí fázemi zvýšené aktivity a útlumu, občas bez zřejmých důvodů.

Osobně jsem asi největší krizi pozoroval po vyklizení Kliniky a v průběhu koronavirové pandemie. Z objektivních důvodů nebylo možné pořádat veřejné aktivity a obecně bylo cítit velké vyhoření. Nový impulz přišel, ačkoliv je to dost tragické, po začátku války.

Od února 2022 se naše řady rozrostly (a dost jsme omládli) a osobně cítím, že aktivity v AF nejsou už pouze rutina. Podařilo se nám obnovit pořádání anarchistických Prvních májů, podílíme se na provozu pražského infoshopu Trhlina. Objevují se nové podněty k tomu, co a jak dělat. A je to super, i když mě některé z nich občas dohánějí k šílenství.

Jak na tom jsme tedy dnes? Líp, než bych čekal. Pomalu rosteme, nebojíme se experimentovat. Posouváme se vpřed. Věcí ke zlepšení je spousta a sám mám nasypáno dost popela na hlavě. Postěžoval bych si třeba na neplnění dohodnutých úkolů v termínu, jenže sám tento text dopisuji na úplně poslední chvíli, asi týden po datu, které jsem sám označil jako nejzazší...

ČAS VLKŮ ANEB O IMPÉRIÍCH, IDIOTECH A AUTONOMII

Spiknutí fašistů a blbů v Bílém domě i za ním se rozhodlo zšikanovat, zradit a pokud možno co nejvíc vykořistit Ukrajinu, vstupující do čtvrtého roku odporu proti imperiální invazi. Není to překvapivé. Ochota hledat společnou řeč s kremelským diktátorem na úkor všech ostatních plně zapadá do agendy Donalda Trumpa a jeho MAGA kliky. Zajímavé ovšem je, že zde dochází – nebo by alespoň docházet mělo – k určité katarzi ve zdánlivě nepříliš souvisejícím směru levicového myšlení.

TRUMP A PUTIN

Nejméně poslední tři roky se část především západní levice označující se za antiimperialistickou předháněla v dokazování, jak je Rusko ve svém srovnávání ukrajinských měst se zemí vlastně obětí ďábelské geopolitiky Spojených států – a jak jsou obránci napadené země včetně anarchistů neonacisti, korupčníci, slouhové cizích zájmů a kdovíco ještě. Mozaika ptákovin, na které po takové době už snad ani nemá smysl reagovat. Nicméně mozaika docházející tragikomického rozuzlení ve chvíli, kdy se ukazuje, že něco ne úplně nepodobného si myslí a prosazuje ten velmi oranžový hrozný člověk v asi nejvlivnějším úřadu světa.

Jedna z častých forem levicového chápání světové politiky – charakteristická fixací na neokoloniální hnusy prováděné Spojenými státy a současnou ignorancí čehokoli jiného – zkrátka s posledními Trumpovými šílenostmi definitivně uvízla v pasti, kterou na sebe dlouhé roky líčila. A spolu s ní řada levicových organizací i myslitelů zaměřených na tento typ „selektivního antiimperialismu“. Jak se to stalo?

V dávných dobách vzestupu alterglobalizačního hnutí a pozdějšího masového odporu proti americké lživě odůvodňované invazi do Iráku byla mezinárodní levice s to vytvořit kulturně-politickou vlnu, co odhalila cynismus a neokoloniální logiku za mezinárodní agendou takzvaně demokratických zemí. Šlo o významný moment v budování odporu proti utahování šroubů a vzletu amerických jestřábů, jenž nastal hlavně po 11. září 2001. Postupem času se ale tato důležitá kritika zvrátila do mytologie a mnohdy v sobě – a to i u prominentních postav, jako je třeba Noam Chomsky – vystavěla obraz světa, ve kterém na ničem jiném než zlotřilostech Západu, potažmo USA, nezáleží.

Stala se tak paradoxně podobně amerikocentrickou jako američtí neokonzervativci a občas sahala po výšinách ignorance srovnatelných snad jen s archetypální karikaturou Američana skandujícího „jů-es-ej!“, co si myslí, že Francie sousedí s Austrálií. Hlavním příznakem takové debilizace je neschopnost pochopit, že na světě existují aktéři jednající z vlastní vůle, schopní formovat agendu nezávisle na americké politice.

Tato neochota uznat, že jsou i lidé mimo USA s to jednat z vlastní vůle, se projevuje na jedné straně až komicky, kdy je západní levice schopna označovat za „barevnou revoluci podporovanou CIA“ cokoli vágně prozápadního, co dělají lidé mimo USA a západní Evropu – například nedávné protesty v Gruzii. Na straně druhé se ale trvale promítá ve strašlivou slepotu vůči autoritářům a státním i nestátním agresorům. Nejde přitom jen o omlouvání Ruska z posledních let. „Antiimperialismus idiotů“, čili podvědomé přesvědčení, že nikdo na světě kromě USA nemá dost subjektivity a relevance na to, aby byl zlý, se dlouhodobě aplikoval třeba na země Středního východu, nejkřiklavěji pak v Sýrii.

Zatímco se Syřané snažili svrhnout brutální režim Bašára al-Asada, kterému na pomoc přispělo ruské letectvo pohřbívající pod troskami celých čtvrtí stovky a stovky bezbranných lidí, nemalá část západní levice v čele s bolševiky mudrovala, jak je Asad údajnou antiimperiální silou vzdorující zájmům Západu, USA či Izraele. Příběhy skutečných lidí, natož pak geopolitické souvislosti v čele s ruskými základnami v Sýrii, byly v tomto příběhu jako nepohodlné ignorovány.

IDIOTI A KDE JE NAJÍT

Absurdita od té doby jen narostla, a to skrze vyprávěnku o ušlechtilé „ose odporu“, státech čelících západní hegemonii a vytvářejících základ spravedlivějšímu „multipolárnímu světu“. Řezník Asad sice padl – respektive vypadl do Ruska –, jako miláček idiotského antiimperialismu ale dále stojí třeba teokratický Írán, vraždící ženy za nedodržování obskurních náboženských pravidel, nebo právě Rusko.

Jak je možné jejich zvěrstva ignorovat? Základní logika je prostá: cokoli zlého provede někdo mimo Spojené státy a Evropu, mohou za to jakousi čarovnou kauzalitou opět Spojené státy a Evropa. A brání-li proti tomuto zlému někdo své domovy nebo i holý život, je nepochybně opět loutkou západních mocností. Děťátkem, kterému je nutno vysvětlit, že nemá vlastní vůli a že je přinejmenším „problematické“, bere-li do ruky zbraň a nehodlá skončit jako lidé povraždění na ulicích ukrajinské Buči.

Zní to jako nadsázka, ale není. Ukrajinky a Ukrajinci, co se v zahraničí snaží mobilizovat veřejnost na podporu svých blízkých doma, mají podobných zkušeností s bezbřehou „antiimperiální“ arogancí bezpočtu. Příznačné zde je, že antiimperialismus idiotů se sice obecně zaklíná hlasem utlačovaných, v praxi si ale dává zatraceně dobrý pozor, aby si tyto hlasy ideologicky odfiltroval, případně je aktivně potlačil, nesedí-li do jeho geopolitických schémat.

Dělá se to třeba takto. Mluví-li dlouholetí levičáci, anarchistky, antifašisté, odborářky, environmentalisté, zkrátka lidé z východní Evropy sdílející podobnou sadu hodnot jako antiautoritářská levice kdekoli jinde, o potřebě obrany před imperiálním agresorem, zpochybní se v prvé řadě jejich morální integrita. Namísto toho, aby se s nimi někdo alespoň bavil, je řada levicových subjektů rovnou odmítá vnímat jako autonomní bytosti s levicovou a antifašistickou agendou, shazuje je, odosobňuje jako „militaristy“ a další slůvka s nejasným obsahem, ale jasným záměrem: zpochybnit a umlčet.

Jakmile je z někoho udělán třeba „militarista“, není už problém mu například blokovat účast v mezinárodním síťování na knižních veletrzích a konferencích či o něm současně trousit pomluvy, přímé lži, či dokonce převzatou kremelskou propagandu – jak to, žel, takzvaně antiimperialistická levice v posledních letech soustavně

dělá protiputinovským antiautoritářům z Ukrajiny, Bělarusi, dokonce i Ruska.

Vyhazuje-li nyní Trump Zelenského z jednání v Bílém domě, protože ukrajinský prezident odmítl sehrát požadovanou roli slouhy, co se nechá zšikanovat a okrást a ještě poděkuje, jde svým způsobem o vybroušení tohoto procesu k dokonalosti. Fašoidi přesvědčení o nadřazenosti Spojených států svou nenávistí a nevírou v možnost, že by se někdo rozhodoval nezávisle na nich, jakousi zlou hříčkou osudu po všech těch letech nesmyslů sdílí mentální univerzum s částí radikální, údajně antiimperiální levice.

ODPOVĚDÍ JE BUDOVÁNÍ VLASTNÍ SÍLY

Slovo, které je zde zásadní, je autonomie. Imperialisté – ať už z Kremlu nebo Washingtonu – bytostně odmítají, že by mohli někoho prostě nechat, aby si dělal, co uzná za vhodné. Pro antiimperialismus idiotů je pak taková možnost autonomního volního jednání prostě nepochopitelná, protože nezapadá do patřičné mytologie o všemocných ďábelských loutkářích v Pentagonu versus nevinných lidech bez vlastní agendy kdekoli jinde. Obojí je dobré chápat, ale co má smysl, je budování právě této kapacity jednat nezávisle a vlastní silou.

Svět zmítající se v rostoucích geopolitických tenzích s nepřehlednými sítěmi aktérů, nástupem nových gigantů (Čína) či probouzením se dalších (Indie) nebude díky nepřehlednosti méně imperialistický. Spíše naopak. O to víc se anarchistické hnutí a další subjekty usilující o překonání stávajícího systému musí soustředit na rozvoj vlastní možnosti objektivně analyzovat, vstupovat do situací a hlavně aktivně, prakticky jednat. Poslední roky s Putinovým plošným útokem na Ukrajinu jsou žel dost možná „jen“ zkouškou ohněm před tím, co přijde v dalších dekádách, dále akcelerovaných postupující klimatickou krizí.

Z posledních let můžeme hodnotit, že anarchistické hnutí ve středovýchodní Evropě prokázalo v přímém odporu a podpoře odporu proti putinismu nevídanou kapacitu sebeorganizace, síťování i schopnosti účinně jednat v krizové situaci. Tedy „jednat“ nejen skrze – na levici obvyklé – symbolické akce, ale hlavně skrze konkrétní přímou práci vzdorující okupantům, zásobující anarchistické bojovníky, pomáhající civilnímu obyvatelstvu i uprchlictvu, řešící složitou logistiku a tak dále. Je to práce, co by se měla stát imperativem do budoucna, jakýmsi modelem praktické solidární sítě, otevřeným k další aplikaci a vylepšování.

Struktury, jako je ta nynější ve středovýchodní Evropě, vytvořená za poslední tři roky z řady antiautoritářských kolektivů a jednotlivců spojených základní sadou idejí a podporou ukrajinského odporu, mohou být do budoucna klíčovým strategickým nástrojem.

Jednak umožňují, aby naše početně nevelké hnutí bylo schopno účinné a v návaznosti na potřeby a možnosti škálovatelné akce. Rozvíjejí ale také samotnou možnost vůbec něco dělat z vlastní iniciativy a zdola, nezávisle na státu, korporacích a dalších aktérech s politicky nekompatibilními zájmy. Jsou také demonstrací, co může dokázat anarchistická metoda přímé akce ve větším měřítku, tréninkovým centrem pro bezpočet dovedností a odrazovým můstkem pro schopnost nebýt vázán na rozhodnutí autokratů nebo oligarchů, ale provádět anarchickou praxi.

To na praktické rovině samozřejmě neznamená, že musíme všichni jen vozit pickupy do Ukrajiny. I takové solidární aktivity ostatně stojí na kapacitách a existenci širšího hnutí doma, tj. schopnosti formovat a udržovat kolektivy, autonomní prostory, vzájemné vztahy a prostředí ochotné k akci na místní úrovni. Klíčové je spíše přistoupit k naší politice s odpovědností a definitivně si uvědomit, že se už nenacházíme na pískovišti, kde spektrum možných problémů začínalo tím, že na akci dojde pivo, a končilo pokutou za neuposlechnutí výzvy úřední osoby.

Je čas vlků, čas ošklivých lidí dělajících ošklivé věci. Sázky jsou ale příliš vysoké, než abychom se mohli bát. Imperialisté by nás rádi viděli v panice či v chronicky online paralýze hádek o nesmysly, ale ani jedno jim nesmíme dopřát. Pojďme dospět a uvědomit si vlastní sílu.

-vc- *(9. března 2025)*

LIDSTVO NENÍ PARAZIT

ANDREWISMUS

Přepis videa o sociálně ekologickém pohledu na devastaci přírody a lidských společenství

„Lidstvo je mor“, „Lidstvo je jed“, „Lidstvo je opravdový virus“, „Lidstvo je parazit“. Vyprávění o „lidském parazitismu“ je v každodenním diskurzu stále běžnější, lidé se nenuceně vyznávají ze své doutnající misantropie. Nemusíte pátrat příliš dlouho, abyste přišlx na to, proč si tento sentiment získal oblibu. Dopad moderní průmyslové lidské činnosti na planetu je očividný a skutečně globální. Narušení naší flóry, fauny, půdy, vody, atmosféry a klimatu nelze ignorovat. Navzdory planým slibům vlád a zeleným PR kampaním korporací nelze ignorovat realitu Velké tichomořské odpadkové skvrny, přetrvávající rozšiřování pouští, jako jsou Sahara či Gobi, nezřízené vypouštění toxických látek do atmosféry, běžný výskyt nevratných úniků ropy, okyselování našich řek, jezer a oceánů, odlesňování pralesů, úbytek svrchní vrstvy půdy, stále více papírů a plastů a vymírání druhů. Jedná se o vážné újmy životnímu prostředí, které poskvrňují posledních sto let našeho působení na Zemi.

Stejně jako se kolonialismus přehnal přes kontinenty, tak se ani ničení životního prostředí nevyhne násilí páchanému na lidech i jejich půdě. Samozřejmě, že i před érou evropského imperialismu poškozovala lidská aktivita části Země, ale tato činnost byla obvykle lokálního rozsahu.

Lidská aktivita také pomohla kultivovat mnohá takzvaná přírodní prostředí, která dnes vyhledáváme, jako je například amazonský deštný prales.

„Lidský parazitismus“ není přirozeným důsledkem lidstva. Jinak bychom se už dávno odsoudilx k záhubě. Ne, toto masové ničení je nedávné. Není zakořeněno v lidské přirozenosti, ale vykazuje výrazné politické, ekonomické a sociální aspekty.

Sir David Attenborough a další rozdmýchávají obavy z přelidnění, přestože tempo růstu světové populace již klesá. Provokují tak stávající ekofašistické a rasistické narativy o zbídačených národech světa a přitom nijak nezdůrazňují nerovné rozdělení zdrojů a nadměrnou spotřebu v rámci socioekonomického systému rasového, průmyslového kapitalismu, který krizi ve skutečnosti podněcuje.

Bohatství, kterému se někteří těší, je plýtváním, jehož důsledky neseme všichni. Kolosální břemeno konzumní společnosti, stále hecované masmédii posedlými okázalou spotřebou, již nelze ignorovat.

Země není hrouda zdrojů, kterou je třeba vytěžit a znečistit. Udržuje složitou síť života, kterou si tento systém zcela zjevně klade za cíl zničit.

Kdykoli slyším lidi naříkat nad „parazitismem“ lidstva, vzpomenu si na citát municipalisty Murraye Bookchina: „Je zřejmé, že člověka lze označit za vysoce destruktivního parazita, který hrozí zničit svého hostitele, přírodní svět, a nakonec i sám sebe. V ekologii však slovo ‚parazit‘ není odpovědí na otázku, ale samo o sobě vyvolává otázku. Ekologové*žky vědí, že destruktivní parazitismus tohoto druhu obvykle odráží narušení ekologické situace; mnoho druhů, které se za jedněch podmínek zdají být vysoce destruktivní, je totiž za jiných podmínek nesmírně užitečných. To, co ekologii propůjčuje hluboce kritickou funkci, je otázka, kterou vyvolávají destruktivní schopnosti člověka: Co je tím narušením, které z člověka udělalo destruktivního parazita? Co vytváří takovou formu lidského parazitismu, která má za následek nejen rozsáhlou přírodní nerovnováhu, ale ohrožuje i existenci samotného lidstva?“

NADVLÁDA ČLOVĚKA

Tento rozvrat se neprojevuje jen v rámci životního prostředí, ale také v našich vzájemných vztazích. Hierarchické společenské vztahy plodí formu lidské nadvlády, která narušuje rovnováhu jak našeho přírodního, tak společenského světa. Patriarchální rodina je v podstatě plánem, který toto semeno zasel. A kapitalisté a politici, kteří nás ovládají a vykořisťují, budou ve své sobecké honbě za mocí a ziskem těžit, spotřebovávat, vyhánět a expandovat v obrovských rozměrech až do samého konce.

Toto velmi centralizované a velmi urbanizované uspořádání vysoce zatěžuje naše ekosystémy a rozpad komunit a místních ekonomik, částečně způsobený konkurenční a rozdělující povahou kapitalismu, toto kapitalistické vykořisťování umožňuje. Pod eufemismem „růstu“ a „pokroku“ se my i všechny aspekty přírody zjednodušují a komodifikují.

V knize *Seeing Like a State* (Vidět jako stát) popisuje antropolog James C. Scott, jak státy redukují složitou, „chaotickou“ nečitelnost lidského života na zjednodušené, čitelné útvary, které je možno kontrolovat. Jde např. o přeměnu otevřených společných statků (commons) v soukromé vlastnictví, centralizaci vodních, dopravních a energetických systémů a přechod od rozmanitých a proměnlivých místních zvyklostí v pojmenovávání k trvalým, státem evidovaným a sledovaným identifikačním systémům.

Toto zjednodušení vidím i v zacházení s naším životním prostředím. Příkladem budiž standard monokultur, které nás na jednu stranu krmí a na druhou otravují. Obrovské chemické nároky průmyslového zemědělství na hospodaření s půdou a takzvaní škůdci, kteří vznikají kvůli regulaci jejího porušování, jsou pro životní prostředí devastující. Města jsou děsivě standardizována napříč ekosystémy a mění rozlohy přírodní rozmanitosti ve smogové a hlučné prostředí se stavbami z betonu, skla a kovu. Některá města, regiony, nebo dokonce celé země jsou ještě více zjednodušeny tím, že se věnují konkrétním průmyslovým požadavkům. Některá místa existují jako pouhé sklady surovin, zatímco v jiných žijí lidé, kteří řídí obchod s těmito zdroji. Tato města přistupují ke svému početnému městskému obyvatelstvu značně byrokraticky. Logistické problémy spojené s dopravou, ubytováním, stravováním, vzděláváním, zaměstnáváním a zábavou tak hustého obyvatelstva směřují k podřízení jednotlivce masovosti. Kreativita se podřizuje standardizaci.

Systémy, které řídí naše životy, jsou anonymní a neosobní. Na každodenní politické machinace našich společností máme jen mizivý vliv. Sledujeme, jak je znehodnocována příroda. Díváme se, jak jsou podkopávány a ničeny složité ekosystémy, které se vytvářely miliony let a které jsou naprosto nezbytné pro zachování našeho vlastního druhu.

Systémy lidské nadvlády – patriarchát, kapitalismus, stát a jeho četné instituce – udělaly majstrštyk tím, že narušily naše spojení se zemí a přiměly nás se s tím spokojit.

KRITICKÁ POVAHA SOCIÁLNÍ EKOLOGIE

To je důvod, proč je sociální ekologie tak kritická.

Ve své podstatě se sociální ekologie zabývá vztahem mezi ekologickými a sociálními otázkami a chápe, že ekologické problémy vyplývají ze sociálních problémů, které jsou způsobeny společenskými institucemi zakořeněnými v hierarchii a nadvládě.

Ekologie se zabývá rovnováhou v přírodě, která zahrnuje i lidstvo. Navzdory aroganci některých lidí příroda vnímaná v celku svých aspektů, cyklů a vzájemných vztahů existuje mimo naše nároky na její ovládnutí. Otázky, kterými se ekologie zabývá, jsou ze své podstaty politické, takže ekologie musí být nutně kritická i konstruktivní.

Abychom dosáhli nezbytné harmonizace člověka a přírody, musíme vytvořit decentralizované a rozptýlené, osvobozené lidské společenství, které bude žít v trvalé rovnováze se svými lidmi a svým přírodním prostředím.

Anarchické důsledky jsou jasné.

Někteří mohou namítnout, že taková společnost je „nerealistická“. Proč přemýšlet o tom, čím bychom mohlx být, když je mnohem snazší omezit se na to, čím jsme? Mělx bychom určitě pokračovat v tomto tzv. praktickém, racionálním, kapitalistickém a etatistickém pojetí světa?

A přesto jsme dosáhlx bodu zlomu a věci se dál hroutí.

Tyto utlačovatelské struktury podkopávají naši lidskost, naše komunity a naši ekologii. Ve skutečnosti jejich nadvláda ohrožuje životaschopnost samotného života.

Abychom mohlx vzkvétat a přežít, musíme přijmout anarchičtější pojetí společnosti, a zejména jeden z nejpodstatnějších principů přírody: diverzitu čili rozmanitost. Naše prostředí by mělo být rozmanité, komplexní a dynamické, protože rovnováhy, harmonie a evoluce v přírodě a společnosti lze dosáhnout pouze prostřednictvím organické diferenciace, nikoli sterilní standardizace.

Komunity, které si představuji, jsou decentralizované, ale sociálně a ekonomicky propojené, konfederují se při zachování principů svobodného sdružování jak pro komunity, tak pro jednotlivce. Aby lidé mohlx investovat do své společnosti a svého prostředí, musíme se znovu naučit praxi účasti na komunitních procesech. Horizontální rozhodovací pravomoci, odpovědnost a důsledky z nich plynoucí musí být rovnoměrně rozděleny.

Naše role v ekologickém společenství se musí výrazně proměnit, nejnaléhavěji v oblasti zemědělství. Rozsáhlé průmyslové farmy a neudržitelné průmyslové monokultury musí být postupně nahrazeny decentralizovanými polykulturami. Musíme se seznámit s citlivými nuancemi půdy, udržovat zdraví půdy, zvyšovat udržitelnost povodí a pěstovat rozmanitost flóry a fauny specifické pro regiony, které obýváme. K tomu může dojít pouze v lidském měřítku.

Pokud jde o technologie, je naprosto nezbytné, abychom upustilx od násilné těžby, k níž dochází po celém světě, omezilx nešetrnou masovou výrobu mnoha technologií, zrušilx praxi plánovaného zastarávání, vyrábělx a distribuovalx nezbytnosti, jako jsou léky, bezpečně a efektivně, prozkoumalx možnosti nízkých technologií, rozšířilx infrastrukturu nezbytnou pro výrobu a dopravu a vyvinulx stroje a nástroje, které používáme, aby byly trvanlivé a multifunkční. Nevěřím, že každá technologie může nebo by měla být vyvíjena výhradně v místním měřítku, protože si nemyslím, že každá komunita může, nebo by dokonce měla být zcela stoprocentně soběstačná, ale věřím, že na to v praxi přijdeme lépe.

S technologiemi obnovitelných zdrojů energie jsou také spojeny určité problémy, zejména v souvislosti se získáváním surovin a výrobní kapacitou. Takže i když můžeme využívat sílu slunce, větru a vody, vhodnou pro naše regionální energetické vzorce, mělx bychom také dbát na snížení spotřeby energie, abychom se přizpůsobilx nevyhnutelným materiálovým omezením.

Musíme se vážně chopit úkolu vytvořit nový způsob života, založený na hravější formě práce namísto ekologicky a fyzicky vyčerpávající formy práce, která nás ždíme v současnosti. Bude to vyžadovat značné úsilí, abychom tento kvantitativní a kvalitativní posun provedlx, abychom jednak výrazně snížilx množství vykonávané práce, a pak také přeměnilx potřebné a užitečné činnosti z dřiny od 9 do 5 na kratochvíle, do kterých můžeme mluvit, baví nás a od nichž si můžeme v případě potřeby odpočinout.

Lidský parazitismus, síla, která destabilizuje, navrací k horšímu a znehodnocuje přírodní svět, není nějakou nevyhnutelností naší existence. Věřit v to znamená ponechat prostor pro destruktivní a násilný potenciál ekofašismu. Je to důsledek rozvratu, který lze nalézt v patriarchátu, kapitalismu, nadřazenosti bílé rasy a státu.

Naše přežití závisí na posunu směrem k praktikování anarchických ekologických principů, které usilují o respektování, zachování a uchování svobody a rozmanitosti mezi lidmi, mezi lidstvem a přírodou i v přírodě samotné. Musíme vytvořit skutečná

společenství, která budou schopna plně rozvinout potenciál každého jednotlivce a ekosystému a osvobodit je od utlačovatelského břemene autority, abychom mohlx skutečně „humanizovat“ lidstvo.

Všechnu moc všem lidem.

Zdroj:
https://www.youtube.com/watch?v=j42RbUjofm0
přepis: https://theanarchistlibrary.org/library/andrewism-humanity-is--not-a-parasite

ZRUŠENÍ VLASTNICTVÍ

MARIE LOUISE BERNERI

Teoretický článek známé anarchistické autorky z roku 1944

V polovině března nás ve *War Commentary* jeden z našich čtenářů požádal o podrobnější vysvětlení názorů anarchistva na vlastnictví. Odpověděli jsme mu přesdílením krátkých úryvků z Proudhona, Bakunina, Kropotkina a Tolstého. Ze všech jasně vyplynulo, že anarchistvo odsuzuje vlastnictví coby založené na nespravedlnosti a získané vykořisťováním, útlakem a násilím. Dále ho odsuzovalo jako „důsledek a zároveň základ státu“ a jako něco, co má korupční vliv na privilegované třídy, zatímco chudí hladoví a jsou fyzicky i morálně utiskováni.

Podle anarchistva musí být prvním úkolem revoluce zrušení vlastnictví. Výrobní prostředky i spotřební zboží musí být vyvlastněny a dány k dispozici celé společnosti.

Jak bude vlastnictví zrušeno, není zřejmě mnoha lidem jasné. V jejich myslích vznikl určitý zmatek kvůli výrazům používaným revolučními hnutími a zejména anarchistvem, které prosazují *zabrání* půdy a továren dělníky. Vypadá to, že se tím naznačuje, jako by vlastnictví místo toho, aby bylo zrušeno, mělo být převedeno z jedné skupiny lidí na jinou.

Když anarchistvo obhajuje obsazení továren dělníky*icemi a zabrání půdy rolníky*icemi, nemá na mysli, že by se tito dělníci*ice měli stát *vlastníky*icemi* namísto kapitalistů nebo státu, ale že by měli jednat jako zástupci celé společnosti. Po revoluci bude všechno patřit všem – což je totéž, jako kdybychom řekli, že nic nebude patřit nikomu konkrétnímu.

Když dělníci*ice vyvlastní továrnu, nestanou se jakýmisi akcionáři*kami, z nichž každý*á bude vlastnit 1/100 nebo 1/1000 továrny. Továrna jim nebude patřit o nic víc než horníkům nebo zemědělským dělnicím, kteří mohou pracovat poblíž; budou ji pouze provozovat pro celou komunitu, která jim mezitím bude poskytovat věci, jež potřebují.

Kdybychom řekli, že se továrny, půda atd. mají stát *majetkem* dělnic*íků, vytvořili bychom novou nespravedlnost. Vlastnictví „je právo užívat a zneužívat“; nic nebrání tomu, aby člověk zničil svůj vlastní dům, a kapitalisté po léta ničili celé úrody pšenice, banánů, pomerančů či kávy nebo házeli ryby zpět do moře jen proto, že jim patřily a oni si s nimi mohli dělat, co chtěli.

Výstřední dámy nechávají po své smrti ničit své psy, osobní věci, jachty atd. Podle současného pojetí slova „majetek“ by dělníci*ice vlastnící továrnu mohli tuto továrnu zničit, pokud by si to umanuli, nebo zničit její výrobky, kdykoli by se tak rozhodli. To je velmi nepravděpodobná hypotéza a pro odsouzení majetku existují jiné důvody. Kolektivní vlastnictví je stejně nelogické a nespravedlivé jako vlastnictví soukromé. Vše, co ve společnosti vzniká, je výsledkem společné práce. O továrně, na jejíž stavbě se dost možná podílely stovky dělnic*íků a která disponuje stroji vytvořenými úsilím generací inženýrů*ek, nelze říci, že by patřila někomu konkrétnímu. Kdyby z jednoho vlastníka přešlo vlastnictví na sto, nespravedlnost by tu byla stále.

Po zrušení vlastnictví továren a půdy musí samozřejmě následovat jeho zrušení u spotřebních statků, zrušení peněz a zrušení mezd. Lidé si dnes cení majetku pro privilegia, která jim poskytuje. Akcionáři si cení svých podílů v továrně kvůli ziskům, které z nich čerpají a které jim umožňují žít na lepší úrovni než obyčejným dělníkům*icím a dávají jim nadřazené postavení ve společnosti. Po zrušení peněz, mezd a soukromého vlastnictví spotřebního zboží by se „vlastnictví“ továrny stalo zcela nesmyslným pojmem.

Nespravedlnost soukromého vlastnictví výrobních prostředků je všeobecně uznávána, avšak mnoho lidí se snaží rozlišovat mezi dvěma druhy vlastnictví: Na jedné straně továrnami, půdou, atd., které by lidem umožňovaly vykořisťovat práci jiných lidí, a na straně druhé osobním majetkem, jako je dům, auto, knihy atd. Náš kritik říká: „Určitě nechcete, aby kladivo nebo jízdní kolo jednoho člověka patřilo celé společnosti?“

Odpověď zní ano i ne. Jsou samozřejmě věci, které nemohou patřit několika lidem; například zubní kartáček lidé právem považují za nástroj, na jehož používání by měli mít výhradní právo. Ale dejme tomu, že by kladiv a jízdních kol byl velký nedostatek; pak by bylo nesprávné, kdyby člověk řekl: „Toto kladivo nebo kolo patří mně,“ a tím by ostatní lidi připravil o možnost je používat. Stejný princip by platil i pro dům. Není nic špatného na tom, když chce mít rodina dům jen pro sebe; má samozřejmě právo na pohodlí a soukromí.

Předpokládejme však, že by po revoluci byla po určitou dobu řada lidí bez přístřeší, pak by bylo špatné, kdyby člověk nebo rodina měli celý dům pro sebe. Pokud by ho odmítali sdílet s ostatními členy, ukázalo by se, že starý kapitalistický způsob myšlení je stále živý.

Chceme vlastnictví úplně zrušit. Na první pohled by se mohlo zdát spravedlivé, aby člověk vlastnil dům, nářadí, kolo nebo auto, protože je pravda, že tento majetek by mu neumožnil vykořisťovat své spolupracovnictvo, ale stejně tak je pravda, že vlastnictvím těchto statků může vyloučit ostatní pracující, kteří na ně mají stejný nárok. Člověk se nemůže dělit o všechno a stále bude říkat *moje* postel, když v ní bude spát, *můj* kabát, když ho bude mít na sobě, ale uvědomí si, že nemá výlučné právo na postel nebo kabát, pokud ostatní lidé zůstávají bez nich.

Během revoluce a po ní bude úkolem komun či distribučních syndikátů rozdělit potraviny a další zboží mezi obyvatelstvo. Začnou s kolektivizací potravin, dopravy, oblečení a dalších komodit a budou je rozdělovat co nejspravedlivěji. Pokud by však byl nedostatek zboží, mělo by být povinností každého člena*ky komuny přinést do distribuce to, co mu „patří“, aby se o to mohl podělit s ostatními. Pokud by se tak nedělo spontánně, pokud by někdo vlastnil zásoby potravin, zatímco obyvatelstvo by hladovělo, není důvod, proč by komunita nebo syndikát nemohly zboží převzít a rozdělit je mezi obyvatelstvo. Pokud by byla naléhavě zapotřebí jízdní kola nebo automobily, měly by být stejně tak zrekvírovány. Proto nemůžeme přijmout názor, že pouze půda a továrny by měly patřit všem.

Způsob spotřeby projde stejně radikální změnou jako způsob výroby. Věci jako auta, nářadí, knihy, gramodesky už obecně nebudou lidé používat individuálně, ale budou se o ně dělit ve skupině. Není důvod, proč by jednotlivci měli hromadit velké množství nářadí, knih atd. ve vlastním domě, když si je mohou vypůjčit ze společného centra. Není důvod, proč by měl mít každý člověk ve své garáži auto, když si ho může, potřebuje-li ho, vypůjčit ze společné garáže.

Systém půjčoven by se dal aplikovat na většinu životních komodit. Pokud má rodina hosty, měla by mít možnost zajít do komunitního centra a získat další nádobí, lůžkoviny, postele a židle potřebné k ubytování hostů; až odjedou, půjčené předměty by se mohly vrátit do centra. Vysavače, pračky, malířské náčiní a stovky dalších věcí by se mohly stejně tak půjčovat pokaždé, když jsou potřeba. Tímto způsobem, i když se výroba průmyslového zboží nerozšíří tak, aby každý jednotlivec měl k dispozici veškeré zboží, které potřebuje, bude k němu mít přesto přístup. Další výhodou bude snížení množství nábytku a domácích potřeb v domácnosti, které obecně zabírají mnoho místa a komplikují hospodaření.

Naší mysli, ovlivněné kapitalistickými představami, může zrušení vlastnictví připadat poněkud znepokojivé. V mnoha z nás je nechuť dělit se s ostatními o to, co máme. Izolace člověka v současné společnosti v něm vytvořila silné individualistické cítění. Tento sobecký postoj neexistoval u původních národů nebo v primitivních společnostech, kde se lidé cítili být součástí společenství. Jak Kropotkin bohatě ukázal ve své knize *Vzájemná pomoc*, členové jedné komunity se dělili o vše, co měli, o jídlo, oblečení, domy, pracovní nástroje.

Není pochyb o tom, že po revoluci společná práce pro blaho všech, každodenní kontakt se sousedy v továrnách i doma zrodí mezi lidmi oživení pocitu sounáležitosti. V žádném případě to není nepříjemné a člověk se rád dělí s přáteli o to, co má. Až budou mezi všemi lidmi existovat přátelské vztahy, bude se zdát přirozené dát vše, co člověk má, do společného vlastnictví.

Skeptikům lze připomenout, že vztahy mezi lidmi prošly v průběhu věků velmi hlubokými proměnami a že není důvod, aby stejně hlubokými změnami neprošel i vztah mezi lidmi a věcmi. Byly doby v dějinách, kdy si někteří lidé mysleli, že mají právo vlastnit otroky a dělat si s jejich životem, co se jim zlíbí. To by se dnes většině lidí (s výjimkou kapitalistů a politiků) zdálo odporné. Muž považoval svou ženu za svůj osobní majetek, se kterým mohl nakládat, jak se mu zachtělo. Nyní má tendenci považovat ji za společnici a připustit, že si může myslet a jednat, jak chce. Není důvod se domnívat, že po zrušení kapitalismu, peněz a mezd neprojde náš postoj k majetku podobně zásadní změnou, takže toto slovo zcela ztratí smysl.

Zdroj:
Z *War Commentary: For Anarchism*, polovina června 1944, Londýn

DAVID GRAEBER A ANARCHISMUS

OCTAVIO ALBEROLA

U příležitosti pěti let od úmrtí antropologa a anarchisty Davida Graebera otiskujeme text od nedávno zesnulého anarchistického bojovníka Octavia Alberoly.

Předčasná smrt antropologa a aktivisty Davida Graebera (zemřel 2. září 2020 ve věku 59 let) vyvolala vlnu emocí na sociálních sítích i ve světovém tisku a stala se předmětem mnoha titulků, které oceňovaly intelektuální hodnotu jeho rozsáhlé a neocenitelné práce i jeho militantní aktivismus.

Šlo o uznání, které je plně zasloužené. Nejen kvůli zájmu, který jeho výzkum v oblasti antropologie a politické filozofie vzbudil uvnitř i vně akademických kruhů, ale také proto, že reprezentoval svůj neúnavný a důsledný militantní aktivismus. Dvě neoddělitelné stránky, které otevřely široký panoramatický pohled na lidskou zkušenost a přinesly užitečné poznatky pro boj proti autoritářství a nerovnosti v našich společnostech.

Jeho dílo, které se skládá převážně z akademického výzkumu v terénu a je dobře zdokumentované, mělo obrovský dopad na svět vědy a kultury a učinilo z něj slavného a světově uznávaného antropologa. To mu však nezabránilo v tom, aby své myšlenky a erudici zpřístupnil široké většině čtenářů.

Jeho práce, která stála na výzkumu a otevřeném publikování, byla velmi rychle přijata a absorbována v radikálně levicových kruzích. Nejen kvůli jeho veřejným postojům, ale také kvůli jeho aktivnímu zapojení do sociálních zápasů a bojů. Stal se tak mediální „celebritou“ po celém světě jako aktivista a „anarchistický antropolog“. Tuto proslulost vždy využíval ve prospěch svých cílů.

Proto se v posmrtných poctách často objevovaly – víceméně dobře míněné – odkazy na jeho anarchistický aktivismus a jeho pojetí anarchismu. Je však třeba zdůraznit, že se mu nelíbilo, když byl označován za „anarchistického antropologa“, protože podle jeho názoru je anarchismus spíše praxí než identitou: „anarchismus je otázkou *konání*, nikoli bytí“. Tento pojem anarchismu ho vedl k aktivismu v alternativních hnutích, později v hnutí Occupy Wall Street a nakonec v Rojavě, protože se domníval, že tato hnutí jsou ve své praxi a ve svém boji proti nerovnosti a nadvládě otevřená anarchismu. Tento boj je stále více poháněn etickými a humánními zásadami a stále méně ideologickými dogmaty. Nejen kvůli mechanismům přesvědčování a nátlaku, které byly v posledních třiceti letech široce mobilizovány k vítězství v ideologické válce a k prosazení systému silou, ale také proto, že současný způsob výroby je založen spíše na konzumních „morálních“ principech (právo konzumovat) než na principech ekonomických, a proto, že objekty touhy jsou vždy objekty imaginární. Odtud plyne rostoucí význam imaginace v boji proti kapitalistickému systému.

Z výše uvedených důvodů se mi tento přístup k anarchismu jeví nejen jako relevantní a vysoce významný, ale kromě toho, že je to způsob uvažování Davida Graebera a plně souzní s jeho aktivistickou bojovností, ho také považuji za logický přístup, který je v souladu s původem anarchismu a platný ve všech dobách a za všech okolností.

ANARCHISMUS: PRAXE A UPŘEDNOSTNĚNÍ AKCE

To samozřejmě není nic nového a nejde o žádný objev, na který David Graeber narazil, ani nebyl první, kdo se za něj tak přesvědčivě zasazoval. Dlouho před ním byl anarchismus považován za neautoritářský způsob chování a boje proti všem formám autoritářství při odmítání dogmat a ortodoxie. Jako mladík jsem byl pokárán – v recenzi publikované skupinou „Grupo Tierra y Libertad“, složenou ze španělských anarchistů žijících v exilu v Mexiku – za to, že jsem v jednom článku tvrdil, že anarchismus je spíše praxí než filozofií, doktrínou nebo ideologií.

Možná není od věci mít na paměti, že i když jsou anarchismus a marxismus v konvenční historii zobrazovány jako ideologie, které jsou si velmi blízké z hlediska času a cílů, pravdou je, že na rozdíl od marxismu, který vzešel z Marxovy mysli coby teoretický konstrukt, anarchismus nevzešel z mysli žádného konkrétního člověka, i když existuje mnoho myslitelů, kteří se hlásili k anarchismu. Důkazem toho je, že různé školy marxismu (leninistická, maoistická, althusserovská...) a jejich směry (lacaniánský, foucaultovský...) měly zpravidla zakladatele, zatímco anarchismus byl téměř vždy produktem organizačních principů nebo praktik (anarchosyndikalistické, anarchokomunistické, povstalecké, platformistické, kooperativistické, individualistické atd.).

Jeho principy a praktiky (vzájemná pomoc, dobrovolné sdružování, rovnostářské rozhodování) jsou ve skutečnosti stejně staré jako lidstvo samo. Totéž lze říci o odmítání státu a všech forem strukturálního násilí, nerovnosti nebo nadvlády, které se objevují od té doby, co stát a tyto formy existují. Nemá to tedy nic společného s nějakou obecně ideologickou teorií nebo překvapivě novou doktrínou, ale je to něco, co se táhne celou historií lidstva a lidského myšlení.

Nejde tudíž jen o existenci – od nepaměti – takových radikálně horizontálních, samoorganizujících se praktik, které znamenají, že anarchismus nelze vnímat jako teoretický konstrukt, doktrínu nebo ideologii, ale také o to, že ho to chrání před katastrofickým výsledkem, kdy by se jeho praxe zredukovala na prohlášení nebo nějakou ideologickou pózu. Potřeba teoretické reflexe takových předcházejících, spontánních praktik coby prostředku k podpoře jejich šíření v dnešní společnosti je zase jiná věc; přemýšlet a žít anarchismus jako soudržnou, každodenní praxi svobody a rovnosti proto zjevně nestačí k tomu, aby se změnil běh dějin. Ani k tomu, aby se zabránilo zásahům moci do našeho každodenního života.

ANARCHISMUS ANEB REVOLUČNÍ HNUTÍ PRO 21. STOLETÍ

Ve své práci z roku 2004 s tímto názvem[1] David Graeber a jugoslávský antropolog Andrej Grubačić zastávali názor, že „éra revolucí neskončila“ a že „globální revoluční hnutí v 21. století bude hnutím, které bude mít své kořeny spíše v tradici anarchismu než v tradici marxismu, nebo dokonce socialismu v úzkém slova smyslu“. Toto přesvědčení vycházelo ze skutečnosti, že „od východní Evropy po Argentinu, od Seattlu po Bombaj“ anarchistické myšlenky a principy „vytvářely nové radikální sny a vize“. Ačkoli se jejich protagonisté možná nehlásí k anarchismu a používají různé označení („autonomismus, antiautoritářství, horizontalismus, zapatismus, přímá demokracie...“), základními principy ve všech těchto lokalitách byly: „decentralizace, dobrovolné sdružování, vzájemná pomoc, síťový model, a především odmítnutí představy, že účel světí prostředky, natož že úkolem revolucionáře*ky je uchopit státní moc a poté začít prosazovat svou vizi pod hrozbou zbraní“.

Podle jejich názoru se anarchismus jako „etika praxe“ (myšlenka budování zcela nové společnosti uvnitř té staré) stal základní inspirací „hnutí hnutí“, jehož byli autoři součástí a jehož cílem bylo od samého počátku „odhalovat, delegitimizovat a rozebírat mechanismy vlády a zároveň získávat stále větší prostor pro autonomii a participativní správu v jejím rámci“ .

I když je rostoucí zájem o anarchistické myšlenky na počátku 21. století reálný a vychází z velké části z generační propasti, která se objevila v 60. a 70. letech, kdy mladší generace odsoudila sektářské praktiky minulého století a aktivně se zapojila do feministických, ekologických, kontrakulturních a domorodých hnutí, je tento nárůst forem anarchistického projevu ve skutečnosti výsledkem zájmu nastupujících generací o vyzkoušení demokratičtějších forem rozhodovacího procesu. To znamená spíše vykouzlit alternativní demokratickou kulturu než nahlédnout do světa, který chtějí jejím prostřednictvím vytvořit.

Důvod je zřejmý. Nadcházející generace se mnohem více zajímá o modus operandi a praktické aspekty než o diskuse „o jemných nuancích ideologie“ v očekávání takového světa a v boji o jeho uskutečnění. To je v zásadě pragmatismus, který je legitimní a z dlouhodobého hlediska slibný, ale z krátkodobého hlediska ponechává institucionální politice volnou ruku – pod rouškou „účasti“ na institucionálních rozhodnutích a řečí o „participativní ekonomice“ – k potlačení takových anarchistických praktik.

Je zřejmé, že tato politická rekuperace nemůže zabránit anarchismu, aby se opět vrátil do centra revoluční kreativity, ani jeho propagátorům*kám, aby byli nuceni uznat nebo alespoň zdůraznit blízkost svého politického myšlení anarchistické vizi demokracie. To však samozřejmě není důvodem k tvrzení, že anarchismus je „revolučním hnutím pro 21. století“. Ačkoli, jak autoři této práce uvádějí ve svém závěru: „je to dlouhodobý proces“ a „anarchistické století teprve začalo“.

Prohlubující se sociální nerovnosti, které jsou v současnosti stále zřetelnější od finančího kolapsu v roce 2008, a problémy související s katastrofálním kapitalistickým řešením pandemie covidu-19 dodávají naléhavost k zásádní proměně směřování lidských dějin.

JAK ZMĚNIT BĚH DĚJIN

V další práci s výše uvedeným názvem, vydané v roce 2018,[2] David Graeber a mladý britský archeolog David Wengrow zaútočili na velkolepou (Rousseauem inspirovanou) pověst o „počátcích“ lidstva a na hlavní teleologický výklad „civilizace“, který s ní souvisí. Nejen tím, že tento narativ vyvrátili pomocí ohromujícího množství archeologických a antropologických dat, ale také tím, že odsunuli stranou myšlenku, že jsme pouze „bezmocnými diváky“, pokud jde o zásahy do „reality a hierarchií“, které jsou údajně její nedílnou součástí.

Na základě „procesní“ historie a nejnovějších poznatků archeologie jejich analýza naopak ukázala, že existuje mnoho přechodů mezi nomádskou a usedlou společností, mezi rozlehlými a úzkými komunitami, mezi hierarchickými a rovnostářskými sociálními organizacemi. Kromě toho poukázali na to, že rovnost není dosažitelná pouze v kontextu omezených komunit a že nerovnost nebyla nutně cenou za růst lidských společností a našeho pohodlí. To mění představu, že osobní zájem a hromadění moci byly a jsou neměnnými silami stojícími za růstem lidských společností. Navíc posilují představu, že oscilace mezi rovností a nerovností, mezi autoritářstvím a horizontalismem, byla diktována měnícími se ročními obdobími v prehistorickém společenském životě. Právě sezónní změny od samého počátku lidstva umožňovaly lidem vědomě experimentovat s různými sociálními možnostmi v souladu s jejich potřebami.

Tato institucionální flexibilita je důkazem schopnosti nás, mužů a žen, osvobodit se od jakékoli sociální struktury, kdykoli to okolnosti vyžadují. Skutečným problémem tedy – jak to formulují Graeber a Wengrow – nemusí být naše otázky o původu sociální nerovnosti, ale důvody, proč ji akceptujeme. A to i přesto, že nic nenasvědčuje tomu, že pyramidové struktury moci jsou nezbytným výsledkem velkých organizací a že sociální okolnosti vyžadují radikální změnu v průběhu dějin, má-li být zajištěno naše přežití.

Faktem je, že nejbolestivější ztráta svobody začíná na nízké úrovni – na úrovni genderových vztahů, vztahů mezi věkovými skupinami a domácího otroctví – a právě tam prožíváme naše vztahy v naprosté intimitě, ale zároveň za doprovodu hluboce zakořeněných forem strukturálního násilí. To však nestačí jako vysvětlení důvodů, proč se lidstvo nedokáže vzepřít autoritě a systému, které ohrožují jeho samotné přežití. A tak, přestože je to pro náš druh životně důležité, neexistují žádné známky takové vzpoury, i když, jak nám Graeber a Wengrow trefně připomínají, „všechny prvky pro vytvoření zcela odlišné světové historie jsou k dispozici“.

Jak bychom tedy mohli nesouhlasit s jejich tvrzením, že „pokud opravdu chceme pochopit, jak se stalo přijatelným, že někteří proměnili bohatství v moc a jiným bylo řečeno, že jejich potřeby a životy nehrají žádnou roli, měli bychom se podívat právě sem“. Zdá se mi však, že bude velmi těžké se do takové práce pustit, pokud se nejprve nezbavíme existenciální setrvačnosti, která nás všechny drží v kapitalistické normalitě, jež je pozadím našich životů. Namísto toho jsme často – z pohodlnosti nebo ze strachu z porušení běžné praxe – „příliš zaslepeni svými předsudky, abychom viděli důsledky“. I když teď víme, kam nás taková „normalita“ vede.

Proto je důležité si pamatovat, že „anarchismus je otázkou konání, nikoli bytí“ a že se nesmíme spokojit pouze s bytím.

Poznámky:

[1] Článek z časopisu *Z Magazine*, dostupné na theanarchistlibrary.org (vyšel česky také jako brožura).

[2] „Jak změnit běh lidských dějin“, esej na eurozine.com.

Zdroj:
https://www.katesharpleylibrary.net/6t1hcx
Původně publikováno v časopise *Rojo y Negro* v roce 2020

KAPITALISMUS NEDÁVÁ ŠANCI KAŽDÉMU – ALE ANARCHISMUS BY MOHL

WYATT E JONES

Kapitalismus se legitimizuje pohádkou, která se při bližším pohledu bortí jako domek z karet. Naštěstí máme alternativu, v níž všichni mohou žít důstojně.

Obhájci kapitalismu – ať už jsou to miliardáři v ranních talk show, apologeti kapitalismu na Facebooku nebo trpěný strýček, který při rodinné večeři nezavře hubu – rádi zdůrazňují, že „kapitalismus dává šanci každému“. Že stačí tvrdě pracovat, pilně studovat a hrát podle pravidel, a i vy můžete dosáhnout úspěchu. V tomto světonázoru je chudoba selháním jednotlivce, nikoli systémovým rysem; miliardáři jsou důkazem toho, co je možné, nikoli důkazem groteskně nerovného systému.

Tento argument je svůdný. Koneckonců, jsme jím prosyceni od dětství prostřednictvím pohádek, školních osnov, firemních sloganů a hollywoodských scénářů. Představa, že úspěch je otázkou zásluh, je uklidňující. Ale je to lež. Strukturální lež.

Pravdou je, že kapitalismus *nedává* šanci každému. Vytváří, udržuje a reprodukuje strukturální bariéry, které znemožňují skutečnou rovnost příležitostí. Je to systém, který vyžaduje vítěze a poražené, kde bohatství hromadí hrstka lidí a utrpení je outsourcováno na ty zbývající.

Anarchismus nenabízí rovné šance na vzestup po kapitalistickém žebříku – navrhuje tento žebřík spálit. Usiluje o odstranění samotných podmínek, které nerovnost, nadvládu a vykořisťování vůbec vytvářejí. Proto nabízí *jediný* systém, v němž by se mohli mít dobře skutečně všichni, nejen pár šťastlivců.

Pojďme si to rozebrat.

MÝTUS ROVNÝCH PODMÍNEK

Kapitalismus tvrdí, že odměňuje úsilí a inovace. Ve skutečnosti odměňuje zděděné bohatství, sociální vazby a přístup ke kapitálu.

Podle studií zůstávají v zemích, jako je Velká Británie a USA – často označovaných za vzor kapitalistických příležitostí –, příjmy vaší rodiny, poštovní směrovací číslo a úroveň vzdělání nejlepšími prediktory vašich životních výsledků. Dítě, které se narodí do bohaté rodiny, může růst, i když chybuje; dítě narozené do chudoby musí překonávat nepřízeň osudu, aby přežilo, natož aby se mu dařilo.

To není náhodné – je to strukturální. Kapitalismus funguje díky nerovnosti. Potřebuje zoufalou nižší třídu ochotnou pracovat za mizerný plat. K rozdělení a vykořisťování pracovní síly potřebuje rasismus, patriarchát, diskriminaci na základě schopností a pohraniční režimy. Potřebuje pronajímatele, aby vydělávali na nájemnících, šéfy, aby vykořisťovali zaměstnance, a spotřebitele, aby si osvojili přesvědčení, že jejich hodnota je založena na tom, co kupují.

I takzvaná „sociální mobilita“ je mýtus. Na každý příběh, v němž se člověk stane boháčem, připadají miliony dalších, které systém semlel. Tyto příběhy slouží jako ideologická propaganda: když to dokázal *jeden* člověk, musí být systém spravedlivý. Ale to, že rozbité hodiny mají dvakrát denně pravdu, neznamená, že fungují.

Kapitalismus neposkytuje příležitosti; prodává *zdání* příležitostí, aby ospravedlnil pokračující těžbu práce a bohatství.

V KAPITALISMU JSOU ZABUDOVÁNY STRUKTURÁLNÍ PŘEKÁŽKY

Podívejme se blíže na některé klíčové strukturální bariéry, které kapitalismus vytváří a udržuje:

Třídní bariéry

Třída není jen o příjmech – jde o kontrolu nad zdroji, institucemi a životem jako takovým. Lidé z pracující třídy prodávají svou práci, aby přežili. Kapitalisté vlastní výrobní prostředky a mají z této práce zisk.

V kapitalistických ekonomikách se bohatství nevytváří pouze inovacemi nebo produktivitou, ale vykořisťováním. Dělníci dostávají nižší mzdu, než je hodnota, kterou vyprodukují. Přebytek je odčerpáván jako zisk. Čím jste bohatší, tím snadněji se obohacujete – aniž byste museli pracovat. Stačí vlastnit kapitál.

Tento koloběh upevňuje nerovnost. Chudé rodiny si s menší pravděpodobností mohou dovolit kvalitní vzdělání, zdravotní péči nebo bydlení. S větší pravděpodobností žijí ve znečištěných oblastech, trpí chronickými nemocemi a jsou vystaveny policejnímu násilí. Kapitalismus trestá chudobu a odměňuje bohatství, čímž se mýtus meritokracie mění v groteskní vtip.

Rasizovaný kapitalismus

Kapitalismus a rasismus nejsou oddělené systémy – vzájemně se posilují. Od transatlantického obchodu s otroky přes koloniální vykořisťování až po současné rozdíly v platech sloužila rasová hierarchie vždy k ospravedlnění krádeží, násilí a ekonomického vykořisťování.

Pracovníci jiné než bílé pleti jsou celosvětově častěji vykořisťováni, policejně stíháni, vězněni nebo deportováni. Nejde o chybu, ale o účel. Rasismus rozděluje dělnickou třídu, vytváří disponibilní pracovní síly a umožňuje kapitalistům nadměrně vykořisťovat určité skupiny obyvatel a zároveň je obviňovat z jejich chudoby.

Gender a reprodukční práce

Kapitalismus závisí na neplacené a nedostatečně placené reprodukční práci – péči, vaření, úklidu a výchově dětí, kterou z velké části vykonávají ženy a genderové menšiny. Tato práce je nezbytná pro fungování společnosti, přesto je buď neplacená (v rámci domácností), nebo podhodnocená (jako málo placená práce ve službách).

„Svoboda“ konkurovat na kapitalistickém trhu je z velké části vyhrazena těm, kteří nejsou zatíženi pečovatelskými povinnostmi – které systém přenáší na ženy, migranty a pracující třídu. Opět strukturální překážky – ne individuální volba.

Kolonialismus a globální apartheid

„Vyspělý svět“ se nerozvíjel izolovaně – zbohatl díky drancování zemí globálního Jihu. Kolonialismus byl původním rizikovým kapitalismem. Dnes v tomto vzorci pokračují neoliberální obchodní dohody, dluhové režimy a vojenské intervence. Těží se zdroje, vykořisťují se pracovníci a hranice se využívají ke kontrole pracovní síly.

Kapitalismus ke svému fungování potřebuje globální nerovnost. Potřebuje sweatshopy v Bangladéši, doly v Kongu a maquiladory v Mexiku. Udržuje miliardy lidí v chudobě, aby globální sever mohl mít levnou elektroniku, rychlou módu a předraženou kávu.

KAPITALISMUS POTŘEBUJE VÍTĚZE A PORAŽENÉ

I kdybychom si představili magický, rasismu prostý kapitalismus s rovnoprávností pohlaví (spoiler: je to nemožné), systém by stejně nefungoval pro všechny.

Kapitalismus je hra s nulovým součtem. Závisí na konkurenci, nedostatku a akumulaci. Nemohou existovat vítězové bez poražených. Systém motivuje k hromadění, nikoliv ke sdílení; k soukromému zisku, nikoliv ke kolektivnímu dobru.

Nejde jen o ekonomický problém, ale o existenciální. Kapitalismus kolonizuje naši představivost. Učí nás vnímat se navzájem jako konkurenty, ne jako kamarády. Z bydlení dělá zboží, ze zdravotní péče luxus, ze vzdělání dluh. Z lásky, radosti a kreativity dělá vedlejší činnost. Všechno je na prodej, dokonce i náš čas a tělo.

Představa, že „v kapitalismu se může mít každý dobře“, je jako říkat, že „všichni mohou vyhrát ‚škatulata, hejbejte se‘“. Nedostatek je v něm zakořeněný. Někteří lidé budou vždy vyloučeni – už z principu.

CO MÍSTO TOHO NABÍZÍ ANARCHISMUS

Pokud je příslib příležitostí v kapitalismu lží, jaká je alternativa?

Anarchismus není o nahrazení jedné vládnoucí třídy jinou. Jde o zrušení třídy jako takové. Jde o vytvoření světa, kde jsou lidé osvobozeni od nadvlády – ať už šéfů, majitelů pozemků, fízlů nebo byrokratů.

Kolektivní vlastnictví a demokratická kontrola

Namísto soukromého vlastnictví výrobních prostředků navrhuje anarchismus kolektivní vlastnictví – továrny, farmy, bydlení a infrastrukturu kontrolují ti, kdo je používají.

Pracoviště se stávají družstvy, nikoli hierarchiemi. Rozhodnutí jsou přijímána demokraticky, nikoli diktována shora. Zisky jsou nahrazeny společenským bohatstvím, které je vytvářeno a rozdělováno na základě potřeb, nikoliv chamtivosti.

Od konkurence ke spolupráci

V kapitalismu se nám říká, abychom „porazili konkurenci“. V anarchismu dáváme přednost spolupráci. Vzájemná pomoc nahrazuje charitu. Solidarita nahrazuje spasitelství.

Zdroje jsou sdílené. Vzdělávání je bezplatné a dekomodifikované. Zdravotní péče je lidským právem. Bydlení není spekulativní investice, ale záruka. Bez pronajímatelů a šéfů můžeme kolektivně rozhodovat o tom, jak organizovat naše komunity, práci a čas.

Odstranění útlaku u kořene

Anarchismus není barvoslepý ani genderově neutrální. Aktivně usiluje o odstranění nadvlády bílé rasy, patriarchátu a dalších forem dominance – nejen rétoricky, ale i v praxi.

Zaměřuje se na hlasy těch nejvíce marginalizovaných. Odmítá reformismus ve prospěch osvobození. Boj založený na identitě nepovažuje za odvádění pozornosti od třídního boje, ale za *jeho nedílnou součást*.

Autonomie a vzájemná závislost

Anarchismus neznamená uniformitu. Znamená autonomii – společenství, která se organizují svobodně a zároveň spolupracují s ostatními prostřednictvím federativních sítí.

Žádná centralizovaná autorita. Žádné státní násilí. Žádné donucování shora dolů. Jen svobodní lidé, kteří spolupracují, důstojně a s respektem uspokojují potřeby druhých.

„ALE TO JE UTOPIE!“

Nejčastější výtka vůči anarchismu nespočívá v tom, že je špatný – ale v tom, že je nerealistický.

Ale buďme upřímní: co je utopičtější?

- Víra, že můžeme donekonečna rozvíjet ekonomiku na omezené planetě?
- Víra, že nás miliardáři zachrání před klimatickou krizí, kterou sami způsobili?
- Víra, že trh vyřeší problémy, které sám způsobil?
- Víra, že každý může uspět v systému, který je navržen tak, aby většinu vyloučil?

Kapitalismus je skutečná fantazie. Fantazie zalitá krví, postavená na ekologické destrukci a lidském utrpení. Myšlenka, že to nemůžeme udělat lépe, není realismus – je to zoufalství, užívané vládnoucí třídou jako zbraň.

Anarchismus není o dokonalých utopiích. Jde o reálné možnosti. Jde o otázku: jaký svět bychom mohlx vybudovat, kdybychom dalx přednost péči před ziskem, spolupráci před donucením, svobodě před nadvládou?

SYSTÉM, VE KTERÉM SE KAŽDÝ MŮŽE MÍT DOBŘE

Zde je jádro argumentu.

Kapitalismus slibuje, že každý *může* uspět – ale zajišťuje, že většina lidí neuspěje.

Anarchismus žádné takové plané sliby nedává. Neříká, že se každý stane milionářem. Říká: *pojďme vybudovat svět, kde se nikdo nemusí stát milionářem*.

Svět, kde přežití není závislé na zisku. Kde se důstojnost nezískává utrpením. Kde svoboda není vyhrazena jen bohatým.

Pouze odstraněním strukturálních bariér kapitalismu můžeme začít vytvářet systém, v němž se bude každému *skutečně* dařit, a to nikoli tím, že bude konkurovat ostatním, ale tím, že se budeme navzájem podporovat. Ne hromaděním bohatství, ale jeho sdílením. Ne tím, že se povýšíme nad ostatní, ale tím, že se povzneseme *společně*.

ZÁVĚR: TEĎ JE ŘADA NA NÁS

Kapitalismus měl staletí na to, aby dokázal, že může fungovat pro všechny. Nepodařilo se mu to. Nikdy se mu to nepodaří. Ani nemůže.

Byl postaven na nerovnosti. Živí se rozdělováním. Přežívá díky drcení naděje.

Anarchismus není příslibem, že život bude dokonalý. Je to závazek odstranit systémy, které činí život mnoha lidí nesnesitelným. Je to výzva k budování něčeho jiného – něčeho, co je založeno na vzájemné pomoci, sdílené moci a kolektivní svobodě.

Protože až odstraníme strukturální bariéry – třídní rozdíly, rasovou hierarchii, genderové vykořisťování, motiv zisku –, *tehdy* by konečně mohlx mít všichni skutečnou šanci mít se dobře.

A to není sen. Je to nutnost.

Zdroj:
https://theslowburningfuse.wordpress.com/2025/05/01/capitalism--does-not-give-everyone-a-chance-but-anarcho-communism-might/

NEKROLOGY A VZPOMÍNKY

*Smrt je součástí života. Je příležitostí vzpomenout na kamarády a kamarádky, kteří*ré nás opustili*y; oslavit jejich osobnost, odkaz a to, co zanechali*y v našich srdcích. Pojďme se ohlédnout za těmi, kteří*ré zasvětili*y svůj život ideám svobody, rovnosti a spravedlnosti a nedávno nás opustili.*

JOHN COUZIN

V náručí své partnerky zemřel 11. března v Glasgow ve věku téměř 91 let jeden z předních skotských představitelů současného anarchismu.

Johna Couzina, který působil v Glasgow a hluboce se zajímal o sociální historii, štvalo, jak nedostatečné uchovávání anarchistické historie nahrává státní moci a jak je snadno zneužitelné politickými stranami, což svým způsobem popírá naši existenci.

John začal shromažďovat jména a události, vytvořil online wiki Strugglepedia a věnoval se anarchistům*kám z Clydeside ve své knize *Radical Glasgow*, což vedlo k založení projektu Radical Glasgow History Project. Nakonec byl hlavním hybatelem spoluzaložení Spirit of Revolt – Archives of Dissent a téměř vše nahrál na internet.

Pod pseudonymem AnnArky vedl 20 let blog (včetně radikální mapy a seznamu místních akcí), který dosáhl přibližně dvou milionů návštěv. Blog se hodil pro formát svobodných pouličních novin, a tak vznikl *Anarchist Critic* (Anarchistický kritik). Založil nakladatelství Voline Press, pod jehož hlavičkou vydal vlastním nákladem svých pět básnických sbírek.

John hrál denně šachy na velmi vysoké úrovni a loni se pokusil založit šachový klub, avšak špatný zdravotní stav ho zbrzdil, což se mu v průběhu let čas od času stávalo.

V rodině byl John známý jako Jack, ale mezi kamarády jako John. Narodil se 22. března 1934 v nechvalně proslulých glasgowských slumech Garngad, které byly tak špatné, že je městská rada zbourala a oblast přejmenovala. Rodina se přestěhovala do Balornocku.

Johnův otec William byl horník a matka Lizzie většinou pracovala v továrně, měl dvě starší sestry Sadie a Margaret a mladší sestru Betty. Byla to hluboce milující a podporující rodina. John byl vysoký tichý chlapec, nadaný klavírista a od jedenácti let vášnivý šachista.

Spolu se sestrami byl vystěhován z Glasgowa na farmu, kde se k němu chovali jako k synovi.

Odmítl univerzitu, kterou by mu zaplatil hornický svaz, a místo toho nastoupil na inženýrské studium, po němž následovalo vyučení ve Fairfieldské loděnici.

Dokázal si užívat čas, objevil anarchistické myšlenky a hlasitě a aktivně je šířil dál, účastnil se stávky učňů v roce 1952. Jelikož byl vystaven působení azbestu, objevily se u něj později zdravotní obtíže a viděl, jak ze stejného důvodu umírá jeho přítel. Byl svědkem utonutí svého mladého kamaráda Archieho, nýtovače, jenž spadl z lodního lešení, což byla událost, která ho hluboce poznamenala na celý život. Na vlastní oči viděl státní zakázky a plýtvání veřejnými penězi, které se točily kolem obranného průmyslu, protože byl zaměstnán na stavbě lodí, které byly po spuštění na vodu vyřazeny z provozu.

Když ho odmítli znovu zaměstnat, přešel k firmě Vickers, kde brzy pochopil, že odlišná struktura odměňování při práci na zakázku je příčinou zákulisních závodů o prémie na úkor bezpečnosti a zdraví.

Opustil tedy strojírenství a našel si práci jako podomní prodejce v chudinských čtvrtích. Prodával nábytek, televize a pojištění a každý týden se vracel vybírat platby. Viděl ty nejhorší věci, které mu naháněly hrůzu, promrzlé hladové nemyté děti, rodiny, které používaly podlahová prkna, aby si mohly zatopit a uvařit, děti, které spaly v kabátech, jež jim sloužily jako postel.

Nakonec toho nechal a přešel do maloobchodu, protože mezitím potkal Ann, s níž měl dvě děti, Briana a Corinne, které musel živit. V maloobchodě uspěl, vypracoval se až na vedoucího a lámal rekordy v ziscích, čímž získával prémie potřebné k uživení rodiny. Přestěhovali se do Pollokshaws, kde pěstoval růže, děti chodily do školy a našly si kamarádstvo. Koupil si loď, kterou si užívala celá rodina.

Když mu bylo 50, odešly děti z domova a on se připojil k Amnesty International, což považoval za užitečný způsob, jak zvýšit povědomí o nespravedlnosti ze strany mocných všude na světě. Byl koordinátorem akcí pro Skotsko, četl denní zprávy o mučení a snažil se je zviditelnit ve skotském tisku, aby vznikly podpůrné kampaně. Po třech letech zjistil, že je příliš bolestivé číst další a další takové zprávy, a tak přešel do SACRO, kde dobrovolně vozil rodiny vězňů na návštěvy po celém Skotsku.

V 59 letech odešel do důchodu a trávil více času v posilovně i pravidelnou dálkovou silniční cyklistikou s přenocováním a návratem domů až následující den. V 70 letech založil blog AnnArky, dokončil knihu *Radical Glasgow*, kterou prodával na knižních veletrzích, a v letech 2002–22 vydával pouliční noviny *Anarchist Critic*. Jednalo se o antikapitalistický list odhalující chyby a rozpory kapitalismu, nadnárodních korporací, impérií, klubů, států a hranic, MMF, Evropské centrální banky, Světové banky a ekonomického fóra v Davosu. *Anarchist Critic* byl protiválečnou, antiautoritářskou a protiimperialistickou protestní literaturou, nikoli však pacifistickou, neboť John věřil, že sebeobrana je nezadatelné právo. Díky rozdávání novin se stal v Glasgow velmi známou tváří.

Přibyla vnoučata a v roce 2005 se seznámil se Stasiou, aktivistkou a spřízněnou duší, a tvořili na 20 let velmi šťastný a oddaný pár. V roce 2011 spolu s dalšími založil Archiv disentu Spirit of Revolt, který je přístupný online i přímo v Mitchellově knihovně.

John se také snažil prosadit návrat Prvního máje na Glasgow Green, shromaždiště, popraviště a historické místo, kde se v Glasgow po staletí vyjadřovala politická agitace. V posledních letech městská rada nedostatečně investovala do muzea People's Palace, které bylo uzavřeno, a organizátoři pochodu rozmělnili dopad Prvního máje, změnili jeho trasu a oddělili ho od Glasgow Green, čímž snížili význam této události, která je pro anarchisty tak důležitá.

V lednu náhle zemřel Johnův syn Brian, což otřáslo celou rodinou a jemu zlomilo srdce.

John byl po celý život vášnivým čtenářem a básníkem, vydal pět knih silných básní, které jsou nyní překládány do francouzštiny.

Johnova práce pro anarchismus ve Skotsku pomohla získat jméno tamnímu hnutí, legitimizovala jeho existenci a vydláždila cestu pro budoucí generace, které na ní mohou stavět. Bude chybět jeho srdečná láska ke každému i jeho věčně revoltující duch, jenž byl zdrojem velké inspirace v životech ostatních. (STASIA RICE)

AURORA FAILLA

V neděli 6. dubna 2025 nás opustila Aurora Failla.

O Auroře, která se narodila spolu se svým dvojčetem Gemmou (+2021) v sicilských Syrakusách v roce 1951, lze říci, že byla anarchistkou snad od kolébky. Dcera Alfonsa Failly a Eufemie Pastorello byla politicky aktivní již jako mladá dívka nejprve v Carraře, známé anarchistické baště, kde žila se svou rodinou a její matka, původně uklízečka, provozovala obchod s potravinami. Ten byl součástí

anarchistického družstva Partyzan sdružujícího několik obchodů, o jehož zdárný chod se zas staral Aurořin otec. Základní myšlenkou družstva bylo pomáhat lidem, kteří neměli peníze – mohli tam chodit a platit na konci měsíce, když jim peníze přišly. Od poloviny 70. let působila Aurora v Miláně, kde se stala členkou redakce *A Rivista anarchica* a skupiny Bandiera Nera (Černá vlajka).

Dalších 45 let se spolu s Paolem Finzim, souputníkem v boji i v životě, starala o redakci *A Rivista anarchica*. A je to nepochybně z velké části díky její radosti a smíchu plnému lehkosti a veselí, že po téměř půl století zůstávaly redakce *A Rivista anarchica* i dům Aurory a Paola místem setkávání a „povinnou" zastávkou pro mnoho anarchistických kamarádů a kamarádek z celého světa. Oba byli v italském anarchistickém hnutí známými postavami a silné přátelské pouto je pojilo také s Giuseppem Pinellim, jenž zemřel rukou policie v prosinci 1969.

Ještě předtím, než založil rodinu, uskutečnil pár rozsáhlou cestu Severní Amerikou, kde podnikli mnoho návštěv. Aurora na výlet vzpomínala: „Nejprve jsme jeli do Kanady k Attiliu Bortolottimu a pak dolů na jih Spojených států. Jeli jsme za všemi anarchisty, které jsme potkali v Carraře, ale i za dalšími kamarády, které jsme nikdy neviděli. Italsko-američtí anarchisté byli v té době už staří lidé, ale byly tam i jejich děti a vnoučata. Nejstarším kamarádem, kterého jsme potkali, byl John Kuchař (Vincenzo Ferrero), kterému bylo v té době 101 let!"

Před nějakou dobou vyšel ve sborníku *Quaderni* č. 3, rozhovor s Aurorou a její dcerou Albou věnovaný převážně jejímu životnímu partnerovi Paolovi, ale i jejímu dětství a rodičům. (ZS-AF)

COLETTE DURRUTI

V sobotu 19. dubna 2025 nás opustila ve věku 93 let Colette Durruti, dcera významného španělského anarchistického revolucionáře José Buenaventury Durrutiho a francouzské libertinské aktivistky Émilienne Morin. Zemřela ve Francii, kde strávila většinu svého života. Colette, známá také jako Diana, byla jedinou dcerou mýty opředeného anarchistického bojovníka, klíčové postavy španělské občanské války.

Narodila se 4. prosince 1931 v Barceloně, když byl její otec za druhé republiky ve vězení. Sotva se znali. Bylo jí pouhých pět let, když Buenaventura Durruti zemřel na madridské frontě během prvních dnů španělské občanské války. Přestože Colette se svým otcem strávila jen málo času, mluvila o něm s obdivem a něhou.

Colettino dětství bylo poznamenáno ekonomickými potížemi a neustálým stěhováním, ale také rodinnými vztahy založenými na rovnosti a vzájemné podpoře.

Během vypuknutí občanské války v roce 1936 se její matka přidala k Durrutiho koloně na aragonské frontě a zanechala Colette v péči anarchistické družky. Durrutiho smrt o několik měsíců později poznamenala život Émilienne i její dcery, kterou byla odhodlána vychovat podle libertinských ideálů.

Po válce matka s dcerou odešly do exilu ve Francii, kde Colette žila po zbytek života. V padesátých letech získala francouzské občanství, když se provdala za Rogera Mariota, s nímž měla dvě dcery, Yvon a Rémi – druhá z nich zemřela při nehodě v roce 1989. Usadila se v Bretani, kde vedla mlékárenskou společnost, než odešla na odpočinek do francouzských Pyrenejí.

Colette Durruti se po celý život nevzdala svých anarchistických postojů. Aktivně se účastnila vzpomínkových akcí a uctění památky historických osobností anarchistického hnutí, čímž udržovala živou památku jak svého otce, tak celé revoluční generace. Říkala, že o svém otci věděla jen málo, přestože četla knihy a viděla fotografie zachycující dobrodružství, která zažil. V roce 2009 se podílela na dokumentárním filmu *Celuloide colectivo*, věnovaném filmům natočeným během občanské války, a v roce 2019 se zúčastnila vzpomínkové akce na hřbitově Montjuïc. (ROB LATCHFORD)

HUGO GÓMEZ

Hugo Gómez se narodil v roce 1937 v Tuluá v Kolumbii. Byl zapojen do mnoha bojů v Latinské Americe. Jako odborář a profesor na Národní univerzitě v Kolumbii se účastnil mnoha akcí občanské neposlušnosti inspirovaných myšlenkami Henri-Davida Thoreaua. Jako aktivista za lidská práva byl také členem antifašistické sítě proti diktaturám.

V roce 1979 byl nucen odejít do exilu. Nejprve do Francie, v roce 1983 pak do Španělska. Nakonec se v roce 1985 usadil v Andalusii, kde se stal právníkem. Byl přijat do advokátních komor v Cádizu a Jerezu, dvou nejchudších městech země, a proslavil se jako právník SAT, Andaluského svazu pracujících (v Andalusii velmi vlivného). Měl také blízko k anarchosyndikalistickému svazu CNT, jehož bojovníky, rovněž velmi aktivní v místních bojích, často podporoval.

„Přísně vzato se nepovažuji za právníka. Nejsem loutkou buržoazní justice. Odmítám být nástrojem vládnoucí třídy, třídy, která píše zákony pro sebe a pak je vnucuje nejchudším lidem. Považuji se především za aktivistu v politickém a sociálním hnutí, ať už jsem kdekoli. Bojuji za základní lidská práva: mít střechu nad hlavou, jíst, postarat se o sebe, žít svobodně a šťastně. Proto vykonávám advokátní praxi po boku malých lidí, kteří bojují za obranu svých zájmů a za přeměnu této nespravedlivé společnosti. Naslouchám jim. Informuji je. Bojuji po jejich boku, kdekoli mohu. Rozhodně se řadím do tohoto tábora sociální základny, a ne do tábora buržoazních aktérů, mezi než patří zároveň soudci, žalobci i obhájci. Nejsem obhájcem chudých, jak se o mně říká, jsem prostě bojovník za právo žít svobodně a šťastně."

Během natáčení filmu *Je lutte donc je suis* v letech 2014 a 2015 Hugo Gómez neúnavně hájil mnoho chudých rodin, které obývaly obrovské obytné bloky v Sanlúcaru nedaleko Jerezu, v těsné blízkosti Gibraltarského průlivu, ve velmi chudém regionu. Tyto rodiny byly v předchozích letech vystěhovány ze svých domovů v důsledku finanční a realitní krize ve Španělsku a spojily se, aby společně squatovaly ve velkých neobydlených domech, vzájemně si pomáhaly a samosprávně hospodařily.

Hugo byl učenec, neúnavný čtenář, vášnivý zájemce o historii a filozofii. Vždy však s velkou pokorou. Muž, který uměl naslouchat a vážit slova. Rozhovory s ním byly vždy fascinující.

Hugo také hájil sociální a odborové hnutí v Jerezu a Cádizu. Především byl velkým znalcem pracovního práva a vždy hledal mezery v zákonech v zájmu obětí toho, co považoval za hluboce nespravedlivou společnost. „Frankismus padl, stejně jako Starý režim ve Francii, ale ke skutečné svobodě, rovnosti a bratrství zbývá ještě dlouhá cesta. Nemůžeme se spokojit s velkolepými slovy bez konkrétní reality. Buď se budeme pokrytecky radovat ze současné situace, nebo budeme pokračovat v práci na přeměně společnosti směrem k cíli shrnutému v těchto třech slovech. Pokud se rozhodneme spokojit se současnou situací, pohodlně usazeni ve svém koutku, pak jsme nepochopili nic z hlubokého významu tohoto hesla. Jsme-li skutečně pro svobodu, rovnost a bratrství, musíme rozhodně pokračovat v úsilí o pokrok celého lidstva. Naše osudy jsou propojeny. Plně svobodní a šťastní budeme jen společně, se sociální emancipací všech, kteří dnes trpí. Žít znamená bojovat. Lucho luego existo. Bojuji, tedy jsem."

Hugo Gómez zemřel v květnu v Andalusii ve věku 88 let. Až do posledních chvil navštěvoval rodiny, které ze všech sil podporoval a jejichž plnohodnotným členem se stal. Nebyl ani právník, ani Robin Hood, byl prostě člověk, avšak plně lidský. (YANNIS YOULOUNTAS)

SERGEJ APUCHTIN

V pátek 23. května zahynul během bojové mise Sergej „Puch" Apuchtin – vegan, anarchista, antifašista… Jeho pohřeb se konal v sobotu 31. května.

Puch byl vždy velmi upřímný člověk a spolehlivý bratr ve zbrani. Vždy nezištný, vždy připravený pomoci radou i činem. Někdy se skoro zdálo, že je připraven dát ostatním vše, co má. Měl velmi rád lidi, byl vždy vstřícný a nikoho neodsuzoval. Pokaždé se usmíval, vyzařoval optimismus a radost. Dokázal se vcítit do druhých a být s nimi solidární. Měl dar vidět v lidech potenciál, sbližovat je a uvolňovat napětí. Zároveň oplýval jemným smyslem pro humor.

Byl vášnivým bojovníkem za práva lidí, zvířat a přírody. Nepil a nekouřil. Jen zmínka o jídle ho rozzářila a s hravým nadšení zvolal: „Veganské? Lahoda!" Vždy byl věrný svému etickému přesvědčení, zůstal veganem i během své služby v Ozbrojených silách Ukrajiny, a to i v náročných podmínkách výcviku. Během dovolené si vždy našel způsob, jak se zapojit do dobrovolnické činnosti, a i v rámci služby si zas našel čas na rozhovory, které popularizovaly veganství a etické zacházení se zvířaty.

Spolupracoval s několika kolektivy, například s Lvovskou veganskou kuchyní. Spolu se Street Aid Daily podporoval bezdomovce v Oděse, daroval skrze skupinu peníze, oblečení a základní potře-

by, i když už sloužil v armádě. Pomáhal veganské komunitní organizaci Kožna Tvaryna, která hned po zahájení totální invaze začala pracovat na zásobování veganských a vegetariánských bojovníků rostlinnými potravinami. Sergej byl při tom nápomocen, například natáčením videí o důležitosti rostlinných potravin pro vegany v armádě. Když byl mimo frontu, sestavoval a přepravoval veganské zásoby pro ostatní bojovníky. Dělal to s neuvěřitelnou radostí, energií a tvrdohlavostí.

V roce 2022 podstoupil dvě operace páteře a ztratil citlivost v nohou. Navzdory tomu všemu se dobrovolně přihlásil do armády a každý den cvičil. Puch byl všestranný člověk, schopný a znalý, vždy toužil učit se novým věcem a učit i ostatní. Byl zvědavý a aktivní a rychle se vypracoval na velitele minometu. Hned od první mise se stal výjimečným bojovníkem a oddaným kamarádem, na kterého se mohli ostatní bezmezně spolehnout. Dělal to, co považoval za správné, ve jménu života, a ne smrti. (ZS-AF)

COLIN JERWOOD

Colin Jerwood, frontman a organizátor legendární anarchopunkové kapely Conflict, zemřel v pondělí 2. června po krátké nemoci ve věku 63 let.

Jerwood, jenž se narodil 6. května 1962, vedl kapelu Conflict od jejího založení v jižním Londýně v roce 1981. Prvním počinem kapely bylo EP *The House That Man Built* z roku 1982, které vyšlo u Crass Records. Následující rok založili vlastní label Mortarhate, který vydával také hudbu jiných umělců, včetně Hagar the Womb, Icons of Filth, Lost Cherrees, The Apostles či Stalag 17.

Colin a Conflict, kteří se sami označovali za „neovladatelnou sílu“, byli v centru dění, ať už šlo o protiválečné hnutí, práva zvířat nebo antikapitalismus. Proslavili se například tím, že na vnitřní straně obalů svých desek uváděli adresy vivisektorů, finančně podporovali různé organizace a fondy na pomoc zatčeným.

Koncert v Brixton Academy v roce 1987, nazvaný „The Gathering of the 5,000“, na kterém se k sestavě přidal Steve Ignorant a pomáhal i nedávno zesnulý básník Benjamin Zephaniah, byl násilně napaden policií a skončil nepokoji, které měly pro kapelu závažné důsledky. Colin to popsal slovy: „Tři punkové kapely byly předmětem parlamentní debaty: Sex Pistols, Crass a Conflict. Pouze jedné z nich bylo oficiálně zakázáno vystupovat naživo na základě vládního nařízení, a tou byla skupina Conflict.“

Poslední album kapely – *This Much Remains* – vyšlo teprve letos v květnu a Colin v poslední době pracoval na svých pamětech, které zahrnovaly „Conflict, hnutí a mě“.

Jeho předčasné úmrtí je pro mnohé velkým šokem. Byla vytvořena stránka, kde mu mnoho lidí vzdává hold. „Colin a Conflict, Crass a všechny ostatní kapely z počátku 80. let mě nasměrovaly na cestu mého celého života,“ napsal jeden z přispěvatelů. „Díky jejich politickým a etickým hodnotám nyní pracuji pro odborovou organizaci. Žádné kompromisy se služebníky moci! Inspirativní život, Coline. Děkuji.“

Jiný fanoušek napsal: „Pamatuji si den v roce 1983, kdy jsem si jako šestnáctiletý šel koupit první album. Je klišé říkat, že deska změnila váš život a způsob myšlení. Ale v každém klišé je zrnko pravdy. Tohle bylo moje. Díky za všechny koncerty, hudbu a emoce. Budeš nám pořád chybět.“

Moje osobní vzpomínka sahá do léta 1990, kdy jsem jako sedmnáctiletý viděl Stone Roses hrát ve Spike Island. Viděl jsem také Conflict hrát v Marquee na Charing Cross Road. Můžete hádat, co na mě mělo větší dopad. V té době to byl pro Conflict vzácný koncert, protože už nějakou dobu nehráli a předchozí koncerty museli hrát tajně pod pseudonymy.

Jsem tak rád, že jsem poznal kapely jako Crass a Conflict. Jejich texty mi otevřely oči a v mém případě doslova vyrazily dveře, abych mohl pohlédnout na svět. Sundaly mi klapky z očí. Zatímco Crass mi připadali spíš individualističtí, Conflict mi přirostli k srdci díky jejich touze vybudovat hnutí a emocionálnímu přístupu k politice a lidskosti. Bylo pro mě velmi důležité, jak upřímně mluvil Colin o scéně, kterou viděl kolem sebe. Když jsem se dozvěděl, že náhle zemřel, nejdřív jsem tomu nemohl uvěřit (Conflict byli na turné s novým albem) a pak už přišel jen velký smutek. Colin Jerwood, člověk, který vedl kapelu, ale nikdy nechtěl být vůdcem („nikdy jste nechtěli lídry, ale chovali jste se k nám tak“), jeden z mála, kteří punk žili stejně, jak o něm mluvili.

Podporoval lidská práva, práva zvířat, třídní boj a antifašismus. Čelil policejnímu a státnímu násilí. O Colinovi by se dalo napsat tolik příběhů a existuje tolik úhlů pohledu – už toho bylo hodně napsáno a jsem si jistý, že ještě hodně bude.

Colin mluvil o svobodě, o anarchismu, o pokrytectví a o síle, kterou máme a neuvědomujeme si ji. Přivedl mě, teenagera z místního sídliště, k novým způsobům myšlení a já mu za to budu navždy vděčný. (PHIL)

JAN TESAŘ

V pondělí 16. června zemřel neúnavný bojovník za rovnost, svobodu a vzájemnou pomoc, celoživotní bojovník proti autoritářství a kompromisům. Bylo mu 92 let.

Jan Tesař se narodil roku 1933 ve Skutči. V šesti letech byl poprvé konfrontován s „absolutním zlem“ – s nacistickou okupací. Patřil do rodiny, která na ně odpověděla odbojem. Únor 1948 přivítal, a brzy nato začal reagovat aktivně a po svém – stálými návrhy na „zlepšení“ a potom osamělým zápasem proti jednotlivým křivdám. Vystudoval dějepis a již jako téma diplomové práce si zvolil dějiny partyzánského hnutí na Českomoravské vysočině. Na základě toho byl v roce 1956 přijat jako vědecký pracovník do Vojenského historického ústavu. Když byl v roce 1958 z politických důvodů z VHÚ vyloučen, pokračoval zprvu ve studiu dějin partyzánského hnutí jako nezaměstnaný, potom se věnoval svému studiu soukromě. Koncem roku 1961 byl politicky rehabilitován a vrátil se do VHÚ. Ještě předtím napsal spolu se Zdeňkem Štěpánkem a Václavem Kuralem první přehledovou historickou práci o českém partyzánském hnutí (Kural – Benčík /ed./, *Partyzánské hnutí v Československu za druhé světové války*, 1961). Na ni později navázal souborem dokumentů *Slovenské národní povstání a české země*, kterou zároveň předložil jako příklad řešení problémů archeografických (1964). Mezitím mu 1964 byla (s ohledem na novátorské pojetí otázky) udělena hodnost kandidáta věd za již předtím uveřejněný článek *Poznámky k problému okupačního režimu tzv. „protektorátu“*. Patřil mezi první členy Výboru pro dějiny protifašistického odboje, který koordinoval studium našeho odboje v mezinárodních souvislostech. Díky takto vzniklým spojením zejména do Polska, Jugoslávie, Itálie a Francie se Výbor zároveň stal důležitou základnou pro šíření myšlenek tzv. „československého jara“. Jan Tesař se intenzivně podílel na vědecké i politické práci Výboru. Jedna jeho historická práce z té doby paradoxně vyšla, když byl autor již ve vězení: zákaz publikovat na něj asi právě proto zapomněl (viz *Z počátků odboje*, 1969, ve skutečnosti vyšlo až 1970).

Od počátku 60. let se v rámci Výboru silně angažoval také politicky: spolupracoval na vytváření celonárodní sítě historiků, zúčastnil se mnoha diskusí se slovenskými intelektuály (podporoval od počátku slovenské požadavky na federalizaci státu) a podílel se na jednáních s kolegy v zahraničí (zejména v Jugoslávii). Když uvolnění společenské atmosféry umožnilo jeho přijetí do KSČ, bez váhání se v r. 1966 stal členem strany. V revolučním roce 1968 byl dokonce místopředsedou důležité útvarové organizace ve Vojenském historickém ústavu a zasloužil se o její radikálně reformní stanoviska. Avšak poté, co Dubček a spol. podepsali v srpnu 1968 v Moskvě kapitulaci, odmítl jakékoli další diskuse a stranu opustil. Z toho důvodu také musel hned na podzim 1968 odejít z VHÚ; akademik Macek ho přijal do Historického ústavu ČSAV. Díky tomu mohl být na jaře následujícího roku zvolen delegátem na Valné shromáždění Akademie (a stát se jedním ze dvou delegátů, kteří hlasovali proti podpoře G. Husáka). Málo znám je zcela ojedinělý čin akademika Macka, který z titulu funkce ředitele Historického ústavu podepsal tzv. společenskou záruku za obžalovaného Tesaře – což pak na jedné straně přispělo ke zdržení politických procesů o více než rok, na druhé straně bylo bezprostřední příčinou sesazení Macka a potom rozehnání celého Historického ústavu.

V létě 1972 byl Tesař odsouzen na 6 let (se započítáním dosavadního věznění bez soudu). Následujícího roku se jemu, Vašíčkovi a Šabatovi podařil vůbec nejlepší „podvratný“ čin: v podmínkách přísné izolace zorganizovali kolektivní dopis vězňů Světovému mírovému kongresu v Moskvě, který tam pak přečetli nizozemští a francouzští delegáti. Poselství se omezilo na konstatování, že političtí vězni v Československu podporují hnutí za mír a připomínají, že mezi základní předpoklady míru patří respektování práv národů a občanských práv každého jednotlivce; to však stačilo vyvolat prudkou polemiku na Kongresu a v důsledku toho i natrvalo vymanit mírové hnutí zpod poručníkování Kremlu.

Po vykonání celého trestu se Tesař vrátil právě včas, aby se mohl stát jedním z prvních signatářů Charty 77. Do dalšího vývoje se za-

psal zejména svým podnětem k založení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. V souvislosti s represí VONS však zvolil odchod do emigrace.

V emigraci (nejprve v Německu, potom ve Francii) vydával vlastní časopis *Dialogy*, pracoval v redakci polského měsíčníku *Kontakt* a jako tajemník polské organizace na podporu afghánského odboje redigoval polsko-československý *Afgánský zápisník*. Od počátku také spolupracoval s francouzskou trockistickou skupinou okolo Pierra Lamberta, která se v době první války v Zálivu v r. 1990 na základě *Manifestu proti válce a vykořisťování* sdružila s anarchosyndikalisty (Alexandre Hébert) a odštěpenými skupinami z komunistických a socialistických stran z celého světa, aby společně vytvořily Mezinárodní dohodu pracujících. Dlouhá léta pak Jan Tesař pokračoval ve vydávání jejího *Bulletinu* ve slovenském a českém jazyce.

V roce 1988 napsal soukromě pro přátele studii *Mnichovský komplex*, která vyvolala živé diskuse, když byla na naléhání kolegů v roce 2000 vydána knižně. Po roce 1989 se zapojil do politických debat, ale do Čech se natrvalo nevrátil, usadil se raději na Slovensku, v Brezové pod Bradlom. V roce 1995 vydal v Bratislavě soubor publicistických textů s názvem *Sme autentickí ðeðičia*. Do českého veřejného prostoru se vrátil po roce 2000, kdy ve spolupráci s nakladatelstvím Triáda začaly vycházel soubory jeho starších textů, knihy *Zamlčená ðiagnóza* (2003), *Traktát o „záchraně národa". Texty z let 1967–1969 o začátku německé okupace* (2005) a *Co počít ve vlkově břiše* s podtitulem *Práce o vytváření struktur občanské společnosti 1968–1980* (2018). V tomto nakladatelství vydal Jan Tesař v roce 2016 také kritickou edici vzpomínek romského partyzána Josefa Serinka *Česká cikánská rapsoðie*, doplněných rozsáhlým komentářem a závěrečnou studií, která Josefa Serinka zasazuje do kontextu československého protifašistického odboje. *Česká cikánská rapsoðie* je označována za významný mezník v české historiografii a romistice.

V roce 2013 poskytl Tesař rozsáhlý rozhovor naší revue, v němž na dotaz, kudy se vydat, mj. říká: „Vytvářet družstva všeho druhu, v nejširším smyslu, nejen ekonomickém. Ať se to dnes zdá jakkoli utopické, socialismus nemůže vzniknout jinak než zdola, jako lidové hnutí. Samozřejmě budeme také potřebovat, aby tato svobodná lidová sdružení nebyla státní mocí ubíjena, jako je tomu dosud. (…) A to, co může dělat každý sám, teď hned a každý den, je přesvědčovat lidi kolem sebe, že krize, do níž se všechno a před očima všech ponořuje, je všeobecná krize kapitalismu, která nemůže být vyřešena jinak než zespolečenštěním velkých výrobních prostředků. Každý si může v dostupných statistikách přečíst, že za této krize stoupá odbyt všeho luxusního. Největším boháčům krize vyhovuje. Jak je možno věřit, že ti, kdo jsou páni všeho, se sami zbaví svých výhod? Krize světa nepřestane, dokud nebude kapitál vyvlastněn. Náš první úkol je překonat převažující odpor proti této myšlence, zlomit faktický duchovní monopol obhájců kapitalismu či dokonce zakazování propagace socialistických idejí zákonem."

Knihy historika Jana Tesaře jsou jedinečné. A všechna osobní setkání s ním byla nezapomenutelná. Jeho pevné odhodlání neustupovat bezohlednosti mocných bylo obdivuhodné a jeho obrovská energie v boji za spravedlivý svět byla velmi inspirativní, byla doslova nakažlivá. Milý Jane, děkujeme. A v tvém boji budeme pokračovat! R.I.P. (NAKLADATELSTVÍ AF)

GIORGOS GARBIS

Giorgos Garbis – anarchistický vydavatel, knihkupec, překladatel publikací a zakladatel řeckého anarchistického nakladatelství Free Press – zemřel ve středu 25. června odpoledne. Jeho smrt znamená završení historické éry jedné generace řeckých anarchistů s neoddiskutovatelným přínosem.

Giorgos Garbis, narozený v roce 1947, se pod vlivem událostí ve Francii připojil k anarchistickému hnutí v květnu 1968. V listopadu 1973 se zúčastnil povstání na Polytechnické univerzitě v Aténách. Celé půlstoletí od těchto událostí, přesněji od roku 1975, kdy založil nakladatelství a knihkupectví Free Press v aténské čtvrti Exarchia, se prostřednictvím bezpočtu vydaných knih podílel na „výchově" celých generací anarchistů*ek a antiautoritářů*ek.

První knihou, kterou vydal, byla *Pařížská komuna z roku 1871 a iðea státu* od Michaila Bakunina v jeho vlastním překladu (jako překladatel často používal pseudonymy). Následovaly stovky, možná tisíce titulů, které živily celý proud libertariánského myšlení v Řecku, zejména v 70. a 80. letech, kdy podobné podniky byly ještě v plenkách, včetně skvělých autorů a knih, které by bylo obtížné vydat v komerčnějších nakladatelstvích. Anarchismus ve svých různých podobách, situacionisté, autonomie, sociální ekologie a nová sociální hnutí zde našly svůj bibliofilský „domov". Publikace Free Press byly spolu s Mezinárodní knihovnou, časopisem *Iðeoðromio* a publikacemi Leonidase Christakise a krátce působícím nakladatelstvím Octopus Press Theose Romvose referenčními body nejen pro celý politický prostor, ale i pro každého neklidného ducha.

Smrt Giorgose Garbise znamená konec historické éry jedné generace řeckých anarchistů, kteří znamenali obrovský přínos pro revoluční věc, a to nejen na domácí úrovni, ale významně se svým vlivem otiskli také v mezinárodním hnutí.

„Stal jsem se vydavatelem, protože jsem chtěl vydávat knihy, které propagují věc svobody," řekl Gabris v rozhovoru pro blog eleftheriahtipota v roce 2013. Tuto myšlenku realizoval ihned po změně vlády založením historického knihkupectví a nakladatelství Eleftheros Typos, které doslova „otevřelo oči" nové generaci žíznící po myšlenkách, jež přesahovaly jak „starou rez" pravice, jejímž „duchovním dítětem" byla právě svržená junta, tak dogmatickou rigiditu tradiční levice.

Tam, v knihkupectví, které vlastnil na adrese Zoodochou Pigis 17, jsem jako nadšený teenager pod jeho vedením a s jeho podporou absolvoval své první alternativní čtení, které mě do značné míry formovalo – Bakuninův *Bůh a stát*, *Spontánnost a organizace* od Murraye Bookchina, Debordova *Společnost spektáklu*, *Holð Katalánsku* od George Orwella či Mesrineův *Instinkt smrti* byly mezi prvními knihami, které si pamatuji, že jsem tam jimi listoval. Bylo to druhé „sídlo" nakladatelství (předcházel mu obchod na ulici Kiafas), než skončilo na pěší zóně Valtetsi.

Giorgos Garbis už žel není mezi námi, zemřel ve věku 78 let poté, co v posledních letech velmi trpěl vážnými zdravotními problémy. Byl to muž s hlubokým teoretickým vzděláním, jasným ideovým směřováním, a vždy naslouchající a otevřený. Zapojoval se do politiky zejména v prvních postdemokratických letech (po mnoha zklamáních se později omezil na svou vydavatelskou činnost), na počátku 80. let vydával časopis *Anarchos*, jeden z nejdůležitějších antiautoritářských časopisů, co v Řecku vycházel.

Poté, co byl ovlivněn květnem 1968 a jeho dopadem v Londýně (i celosvětově), kde několik let žil, nikdy podle svých vlastních slov nepropadl ani stalinistickému, ani nihilistickému „bacilu". Vyznačoval se laskavostí, nesobeckostí a etickým chováním, nikdy si nehrál na „anarchistického taťku".

„Svoboda znamená mít otevřené obzory a určovat si vlastní osud," říkal a učinil z toho praxi a způsob života. Kromě toho pomáhal lidem a alternativním vydavatelským snahám, jak jen mohl, ochotně poskytoval platformu novým autorům a byla období, kdy více knih rozdal, než prodal. Vyhýbal se publicitě a nikdy neměl rád sociální média. Málokdy mluvil na veřejnosti, i když měl mnohem víc důležitých věcí na srdci než mnozí upovídaní publicisté. Přesto po sobě zanechal velké dědictví. Bude nám chybět. (G. MERIZIOTIS)

OCTAVIO ALBEROLA SURIÑACH

Octavio Alberola Suriñach, který zemřel ve středu 23. července v Perpignanu v jižní Francii, se narodil 4. března 1928 coby syn racionalistických učitelů a libertinských aktivistů. Jeho otec, José Alberola Navarro, působil jako radní pro vzdělávání v Radě Aragonie během španělské revoluce v letech 1936–1937 a jeho matka, Carmen Suriñach, byla učitelkou z Olotu.

V roce 1939 odešla rodina do exilu v Mexiku. Tam Alberola studoval stavební inženýrství v Mexico City. Pomohl založit Mexickou libertariánskou mládež, její mediální odnož *Alba Roja* a Španělskou protifrankistickou mládež. V roce 1946 byl zatčen.

V roce 1957 organizoval demonstrace v Mexiku a navazoval kontakty v Evropě. Zapojil se do „Španělského hnutí 59" (ME/59) a spolu s Juanem Garcíou Oliverem připravoval partyzánské akce. Podporoval také kubánské „Hnutí 26. července" a s pomocí anarchistické diaspory v Mexiku pomáhal bratrům Castrovým v partyzánském boji proti Batistovu režimu. Následovalo zklamání, když se nový kubánský režim přidal na stranu sovětských zájmů a opustil sliby podpory osvobození Pyrenejského poloostrova.

V roce 1960 se stal sekretářem pro obranu Národní konfederace práce (CNT) v Americe a zastupoval mexickou CNT na kongresu v Limoges v roce 1961, kde byla založena tajná organizace Defensa Interior (DI) za účelem boje proti Frankovu režimu. Militantní sek-

ce DI se několikrát neúspěšně pokusila o atentát na Franka. V letech 1962 až 1965 Alberola tajně působil ve Francii po boku Garcíi Olivera a Cipriana Mery.

Od roku 1965 byl Alberola spojován s četnými protifrankovskými akcemi. Upřednostňoval přímé propagandistické akce bez obětí, v čemž se veřejně střetl s Gastonem Levalem. V roce 1966 se postavil proti pětibodovému hnutí, které oslabilo CNT a podpořilo vzestup autonomních anarchistických skupin, zejména v Katalánsku, Aragonii, Andalusii a Madridu.

V tomtéž roce se připojil k Federaci libertinské mládeže (FIJL), k časopisu *Presencia* a byl členem akční skupiny Primero de Mayo, která byla zodpovědná za významné akce, jako bylo únos Frankova velvyslance ve Vatikánu (duben 1966) a pokus o únos španělského velvyslance v Belgii (1968). V roce 1968 byl Alberola zatčen v Belgii a strávil pět měsíců ve vězení.

V polovině 70. let pracoval jako pedagog v Lutychu a v roce 1974 se vrátil do Francie. V Avignonu byl zatčen za svou roli v únosu španělského bankéře Baltasara Suáreze a za členství v GARI (Internacionalistické revoluční akční skupiny) a následně uvězněn na devět měsíců.

Od roku 1975 až do odchodu do důchodu v roce 1994 pracoval jako grafik v novinách a žil v Perpignanu, přednášel po celém Španělsku a pokračoval v psaní. Přispíval do publikací CGT i CNT, oproštěn od jejich sektářství. Účastnil se také COJRA (Výbor pro dny antiautoritářské reflexe) a moderoval *Tribuna Latinoamericana* na Radio Libertaire (1980–2000).

V roce 2000 se podílel na snahách o znovuotevření procesu s anarchisty Joaquínem Delgadem a Franciscem Granadem, popravenými v roce 1963, a v roce 2003 pomohl založit GALSIC (Podpůrné skupiny pro libertariány a nezávislé odboráře na Kubě).

V roce 2011 dorazil s partnerkou a spolubojovnicí Arianne také do Prahy coby host na antirasistickém festivalu MAY DAY, který pořádala za účasti tisíců návštěvníků*ic Antifašistická akce. Hovořil tu o tom, že Frankův režim, stejně jako kubánský režim Batisty, byl natolik represivní a likvidační nejen vůči opozici, ale i vůči celé společnosti, že ozbrojený boj proti nim považoval za spravedlivý a nezbytný. Zároveň ale dodal, že dnes se Evropa nachází v poněkud jiné době, které je potřeba přizpůsobit prostředky boje a mít se na pozoru zejména před dvěma skutečnostmi. Tou první je fašizace společnosti, jež by vedla k novým tyraniím a diktaturám jiného typu a donutila by anarchistické odbojáře se znovu chopit zbraní. Na straně druhé si současní militantní aktivisté*ky musí dávat obrovský pozor na to, aby se jejich nepříteli nepodařilo je vykreslit přesně opačně, než oni sami sebe a svůj boj vidí.

Alberola přispíval do řady publikací, včetně *Cenit, El Viejo Topo, Tierra y Libertad, El Topo Avizor* a dalších. Mezi jeho knihy patří *Problémy vědy: determinismus a svoboda* (1951), *Španělský anarchismus a revoluční akce (1961–1974)* či *Libertinská opozice proti Frankovu režimu* (1993). (ZS-AF)

DAVID ČIČKAN

V neděli 10. srpna zveřejnil ukrajinský Výbor odporu sdružující anarchistické bojovníky proti ruské agresi zdrcující zprávu. Osmého srpna byl při odrážení útoku invazní pěchoty ve směru Záporoží raněn anarchista a jedinečný umělec David Čičkan. Na následky zranění zemřel 9. srpna brzy ráno.

„David čelil každé výzvě s neochvějným odhodláním. Nikdy se neschovával ani za ostatní, ani za sociální kapitál. (…) Měl dar vytvářet atmosféru důvěry a kamarádství i budovat vazby s lidmi všech názorů a morálních soustav, aniž by se kdy odchýlil od svých přesvědčení. David věřil, že skuteční anarchisté musí snášet nejtěžší zkoušky společně se svým lidem. Jeho smrt je pro nás nezměrnou ztrátou," uvedl Výbor odporu v nekrologu. Ten obratem publikovala i řada dalších anarchistických skupin z východní Evropy – od ekoanarchistických militantů z Ekologické platformy přes ruský Avtonom až po ukrajinskou meme skupinu na Telegramu.

David Čičkan se narodil roku 1986. Ač z umělecké rodiny, sám vyšší umělecké vzdělání neměl. I tak pronikl do veřejného uměleckého života skrze grafiky, malby, plakáty, streetart i performance. Sám sebe označoval za anarchosyndikalistu a prošel vícero politickými organizacemi, jako Autonomní unie pracujících nebo Černá duha. Anarchistické přesvědčení mimo jiné popsal jako „poltář do existenciální jámy, aby do ní člověk dopadal měkčeji". Vystavoval na nejrůznějších místech včetně Kyjivských bienále, přičemž se jeho tvorba opakovaně stávala cílem neonacistických útoků.

Zdůrazňoval ale, že se za žádného velkého umělce nepovažuje a zajímá ho spíše využití tvorby skrze plakáty a další snadno reprodukovatelné, politicky užitelné formy. K uměleckým institucím měl přinejmenším rezervovaný přístup. V rozhovoru z roku 2019 vyloženě odmítl možnost, že by si jej lidé mohli pamatovat jako umělce či kreslíře: „ať si mě pamatují jako jednoho z těch, kteří si zvolili anarchosyndikalismus".

Davidovo umění dost možná znáte z pohlednic a grafik tištěných našimi spřátelenými Solidarity Collectives i Anarchistickým černým křížem Bělarus. Jeho tvorba z posledních let – úzce navázaná na odpor anarchistického a antifašistického hnutí proti invazi – osobitě ztvárňovala například antiautoritářské bojovníky a bojovnice ve scénách založených na skutečných fotografiích. Helmy, kukly a vojenské vybavení na nich kontrastuje s hluboce lidskými výrazy, jemnými úsměvy či zamyšlenými pohledy militantů, často stojících pod blankytnou oblohou, pokrytou rozhtranými a prozářenými mraky.

Opakujícím se motivem jsou pak stužky vlající skrze scénu, výmluvně – a pro anarchistický odpor proti nacionálním symbolům provokativně – zbarvené do ukrajinské bikolóry, anarchistické černé a rudé i feministické fialové. Jejich proplétání a spojování v rukou bojovníků i dalších postav ilustruje pozoruhodný úděl hnutí středovýchodní Evropy a vybízí k dalšímu promýšlení. David ovšem ztvárňoval i množství dalších motivů.

Z těch politických mimo jiné připomínal anarchistické padlé i historické figury a zpracovával anarchistický světonázor včetně feministických a antirasistických témat. Za zmínku stojí jeho kritická reflexe Majdanu – výstava *Ztracená příležitost* byla po pouhých pěti dnech kvůli svému politickému ostnu poničena neonacisty – nebo dílo *Pomsta*, připomínající případ židovského básníka a anarchokomunisty Samuela Schwarzbarda, který v roce 1926 zastřelil nacionalistu Symona Petljuru, spjatého s antisemitskými pogromy. David ale také reflektoval širší lidská témata, najdeme u něj například práce věnované covidové izolaci.

Jeho smrt je nejen lidskou ztrátou, ale také citelnou ranou pro naše hnutí ve středovýchodní Evropě. Nutný boj proti ruské imperiální agresi si vzal dalšího skvělého a tvůrčího člověka, s jakými živý anarchismus stojí a padá. Na Davida nezapomeneme. A jeho památku nejlépe uctíme tím, že navážeme na jeho úsilí o spravedlivější, svobodnější svět. (ZS-AF)

MISJAC

Žel přinášíme další smutnou zprávu z fronty.

V úterý 19. srpna byl během plnění vojenských úkolů zabit běloruský kamarád s nom de guerre (krycím bojovým jménem) Misjac (Měsíc), jenž působil na Ukrajině, aby se mohl přidat k ozbrojenému odporu vůči Putinovu imperialismu.

Doma v Bělorusku byl Misjac aktivním účastníkem boje proti Lukašenkovu diktátorskému režimu a čelil tak mnoha represím ze strany běloruského státu.

Od roku 2023 působil v ukrajinských ozbrojených složkách, kde sloužil nejprve jako medik a zachraňoval lidské životy u Bachmutu, aby se posléze zařadil k podpůrné dělostřelecké jednotce a následně k ženistům. Od roku 2024 byl součástí minometné jednotky, přičemž při plnění její mise nakonec padl.

Jeho kamarádi na jeho adresu uvedli:

„V minometné jednotce pracoval na výpočtech a nesmírně nám pomáhal."

„Byl téměř nenahraditelný. Školil lidi v inženýrství a medicíně, vždy kontroloval lékárničky a zásoby. Nesl velkou část zodpovědnosti – od analýzy výsledků palby až po složité výpočty. Mnohokrát to byl on, kdo zjistil, proč palba nefungovala – ať už to byla porucha minometu nebo nedostatek granátů."

Misjac po sobě zanechal manželku a novorozené dítě.

Pohřeb se konal v úterý 26. srpna v kyjevském krematoriu na Bajkově hřbitově.

Nezapomeneme, neodpustíme!

Odpočívej v pokoji, příteli. (ZS-AF)

ANARCHISTICKÁ FEDERACE

Anarchistická federace, která přímo navazuje na Československou anarchistickou federaci (ČSAF), sdružuje od roku 1995 některé lokální anarchistické skupiny a jednotlivce coby organizační platforma pro vzájemnou komunikaci a koordinaci různorodých aktivit a je součástí Internacionály anarchistických federací.

TŘETÍ PUBLIC PLACE(S) S DRUHOU ÚČASTÍ AF

S devítiměsíčním odstupem jsme znovu zavítalx do skvělého kulturního centra Variace, které se nachází vedle Moravské filharmonie, a to na akci s názvem Public Place(s), tentokrát s podnázvem DONT BE EVIL! V pozvánce se mimo jiné uvádělo: „na horizontu se rýsuje další event plnej umění, chlastu a supr lidí". Nutno dodat, že k dostání byly i nápoje pro chlastu neholdující bytosti, mezi jinými třeba výtečný jablečný mošt.

Jak je uvedeno v názvu, Public Place(s) se konala již potřetí, ale na jejím druhém pokračování jsme bylx čistě jako bavící se návštěvnictvo. S propagací a samotným programem pomohla místní skupina AF-Olomouc na první akci a nynější třetí. Tak jako vždy se jednalo o benefici s dobrovolným vstupným – tentokrát s výtěžkem určeným pro humanitární pomoc obětem zasaženým konfliktem v Palestině. Termín konání připadl na pátek 14. března a začínalo se už v 18:00. Dorazilx jsme s necelým hodinovým předstihem s kufrem a batohem plným tiskovin, převážně vydaných Nakladatelstvím AF. Zaplatilx jsme dobrovolné vstupné a při té příležitosti nám byla představena v podstatě bezpeněžní zóna avizovaná na internetových pozvánkách: „Součástí akce bude sbírka potravin a sbírka všeho na bázi: dones, co nechceš, ber, co chceš!"

Distro jsme včas nachystalx na dva stoly poskytnuté Variací. Na jeden z nich jsme prostřelx černorudou vlajku a na oba jsme vyskládalx tiskoviny. Během příprav už byla na místě pochopitelně část účinkujících a také první návštěvnictvo. To se pak od oficiálního začátku dál houfně scházelo a brzy prostor zaplnilo. Odhadem se v průběhu následující dlouhé večerní a noční zábavy mohlo na akci prostřídat kolem 100 lidí, což pokládáme za krásnou účast. Zahájení mělo podobu představení pořádajícího kolektivu a následujícího programu. Ten se konal ve vší své pestrosti a kromě vernisáže výstavy obrazů od několika umělců/kyň zahrnoval také čtení básní, performance, promítání dvou filmů a hudební program, který začal kapelou, pokračoval vystoupením dua Djs Fractalizard & Snaketake, hrajícího kombinaci darkpsy a tekna, po čemž následoval DJ Certtek.

Stánek s publikacemi jsme mělx ve stejné místnosti jako minule, ale na viditelnějším místě. Lidé průběžně chodilx za námi debatovat, procházet si tiskoviny, nakupovat je a brát si, co bylo určeno k rozebrání. Vedle množství knih bylo k dostání tou dobou aktuální číslo časopisu *Existence* věnující se anarchistické pedagogice a také řada starších čísel. Kromě samotného obsahu publikací zaujalo pozornost jednoho z přítomných účastníků i grafické zpracování obálek právě u časopisu *Existence* a vyslovil mu velkou pochvalu. Toto ocenění od grafika profíka nás zvlášť potěšilo. Za dobrovolný příspěvek byly samolepky a diáře propagující federaci. K rozebrání byly únorové *A3* s textem „Tři roky proti imperiální zvůli", dále letáky *Kdo jsou anarchistky a anarchisté* a brožury s názvem S*top ekonomické moci, podpora developerů neřeší bytovou krizi!* vydané naší místní skupinou pro stejnojmennou pětidenní kampaň, která proběhla v Olomouci na jaře v roce 2023.

Z kulturně a politicky nabytého večera a noci jsme odcházelx spokojenx a nedočkavx na další akce. Děkujeme všem dalším zapojeným jednotlivcům i kolektivům, podílejícím se na samotném programu, a stejně tak veškerému návštěvnictvu, které svou účastí podpořilo řadu skvělých věcí. Nadále se budeme velmi rádx podílet na realizaci benefičních akcí, které uvádějí do praxe princip solidarity, která je naší zbraní. (AF-OLOMOUC)

FEDERAČNÍ VÍTÁNÍ JARA

Máme za sebou první jarní den. Naše federační zahradnictvo laská klíčky, které se mu začínají drát na světlo při přípravě sazeniček, a ožívají také naše další aktivity. Metaforicky: zkypřilx jsme půdu, zkompostovalx odumřelé a připravilx novou sadbu – a to vše na jarním řádném sjezdu. Ten se uskutečnil pod patronací skupiny AF-Východ, která jak přiznala, trpí nedostatkem mladistvého nadšení a sama sebe překřtila na „AF-důchod". Potvrdilo se však, že jí nechybí zkušenosti a dovednosti, takže se skvěle zhostila pořadatelství i přípravy skvělého občerstvení, jemuž vévodily tortilly s červenými fazolemi a tofu.

Ač šlo o celovíkendové dostaveníčko, jednacím dnem byla sobota. Nutno přiznat, že jsme ji k tomuto účelu využilx naplno, takže večer už bylx všichni rádx, že končíme, jelikož udržet po tolika hodinách pozornost bylo skoro nad lidské síly. Účast byla i přes mnohé omluvenky poměrně hojná se zastoupením ze všech koutů – od západních Čech, přes početný pražský kontingent, pořádající „východ" až po Moravu. Přesně akorát tolik, aby se neúnosně nepřesáhla kapacita jednacího prostoru.

Ještě před oficiálním zahájením se začalo radostnou událostí. Bylo představeno čerstvě vytištěné číslo anarchistické revue *Existence* na téma anarchistické geografie, které tak hned mohlo putovat do regionů. Při jeho přípravě naštěstí vše klaplo na výbornou, a tak se toto žádoucí načasování podařilo uskutečnit.

Programu sjezdu vévodily zejména praktické body. Jednotlivé místní skupiny představily svou činnost od předchozího sjezdu a plány na nejbližší budoucnost. Tradičně se většina aktivit akumulovala v Praze, ale pozadu nezůstávaly ani Plzeň, Olomouc či Zlín. Byly kvitovány praktické snahy po vytváření užších vazeb mezi různými antiautoritářskými kolektivy v některých městech. Došlo i na (jako vždy) radostný moment přijímání nového členstva.

Autonomní pracovní skupina zajišťující logistiku materiální podpory našeho kamarádstva na Ukrajině svůj referát doprovodila promítáním fotografií z různých výjezdů doplněným nejedním vtipným komentářem. Její zápal učit se a řešit nepředvídané události si zasloužil obdivný potlesk ostatních. Byl stvrzen konsenzus, že pomoc anarchistvu na Ukrajině je jednou z našich současných priorit. Při té příležitosti bylo promítnuto video z testování funkčnosti dronu, jenž ponese logo AF a díky kamarádstu z kolektivu Solidrones už zanedlouho bude operovat na frontové linii coby další z našich příspěvků obraně proti imperiální invazi.

Další blok jednání se věnoval otázce zdraví organizace. Již před časem jsme se shodlx na tom, že jde o nanejvýš důležité téma, jež je třeba mít neustále na paměti. Díky tomu můžeme pracovat na prohlubování bezpečného prostředí v rámci AF, zkvalitňování vztahů, na předcházení konfliktům a také na vhodných řešeních, pokud nastanou. Nyní jsme se zaměřilx především na otázku prevence. Každý se vyjádřil k tomu, co ho na komunikaci uvnitř organizace někdy naštvalo či frustrovalo. Z toho jsme pak odvodilx soubor pravidel a praktických doporučení pro interní komunikaci, jež považujeme za další krok směrem k upevnění zdraví kolektivu.

K tématu by se dalo hovořit ještě dlouhé hodiny, ale je třeba dát prostor také dalším bodům a zejména obědu. Během pauzy k tomu vyhrazené některé členstvo spáchalo solidární fotografii na podporu antifašistva šikanovaného represivními orgány v rakouském Gratzu. K tomu účelu připravila skupina AF-Praha den předtím tematické pikety.

Třetí část, která probíhala po obědě, se točila především kolem aktivit jednotlivých pracovních skupin, jako jsou redakce webu (jenž se stále daří denně aktualizovat a držet na vysoké obsahové úrovni), Nakladatelství AF (zajišťující vydávání knih, *Existence* a nástěnných novin *A3*), správa profilů na sociálních sítích, federační pokladna, zahraniční sekretariát (nadále se chceme primárně orientovat na praktickou spolupráci v rámci střední a východní Evropy), správa interní komunikace (zkoušíme nová vylepšení) či distribuce publikací (připravují se nástroje na její zefektivnění).

Jako poslední blok následovalo akční plánování. Hovořilo se zejména o blokádě klerofašistického pochodu, anarchistickém Prvním máji, tradičním pražském bookfairu či o celoroční oslavě 30. výročí vzniku Anarchistické federace a proběhlých i možných akcích s tímto výročím spojených.

Tentokrát jsme slavilx tím, že jsme uvítalx jaro společným setkáním, vzájemně se inspirovalx a nabylx energií potřebnou pro nadcházející aktivity. A že jich nebude zrovna málo. A tak slavte s námi a organizujte se! (AF)

SOLIDARITU SE ZADRŽENÝMI ANTIFAŠISTY*KAMI V GRAZU!

Anarchistická federace vyjádřila podporu kamarádstvu šikanovanému v Rakousku kvůli odporu vůči fašismu.

Rakouská policie naplno rozjela represi proti anarchistům*kám a antifašistům*kám v Grazu. V březnu policie začala tažení několika domovními prohlídkami, výslechy, ale i zásahy specializované jednotky Cobra. Výsledkem policejní akce bylo zadržení sedmi antifašistů*ek, kteří*ré doteď nebyli*y propuštěni*y na svobodu. Anarchistická federace jim vyjadřuje solidaritu a přikládá soli fotku z Hradce Králové do Hradce Štýrského – pusťte bratry a sestry domů!

V hledáčku policie se ocitli*y zejména lidé organizující protiakci vůči každoročnímu „akademickému bálu“. V Grazu se nachází hned několik Burschenschaftů, buršáckých spolků. Jde o studentské spolky, zpravidla seskupující krajně pravicové studentstvo. Většina rakouských Burschenschaftů, avšak ne všechny, prosazuje „Anschluss“ – znovupřipojení Rakouska k Německu a obnovení Reichu (Anschluss je výslovně zakázán rakouskou ústavou, což byla jedna z podmínek konce okupace Rakouska spojeneckými vojsky po druhé světové válce). Na rakouské pravicové scéně jsou buršácké spolky velice výrazným elementem. Více než 30 vrcholných politiků pravicové strany FPÖ, která tento roku v Rakousku vyhrála volby, bylo v minulosti členy buršácký spolků.

Akademický bál je nejvýraznější akcí, kde se Burschenschafty sdružují. Každý únor v budově na hlavním náměstí Grazu návštěvníci bálu slaví, chráněni rakouskou policií. Každý rok desítky protestujících vyjdou do ulic a vyjadřují na náměstí, že buršáci nemají v moderní společnosti místo. Právě na tyto lidi se snesla komicky asymetrická vlna represe. Kde bylo podobné nasazení, když byli Burschis obviněni z vytunelování 1,8 milionů € nebo například z držení dětské pornografie?

To, že pro anarchisty*ky a všechny volně smýšlející lidi nastává v Grazu těžké období, se dále potvrdilo, když na demonstraci proti škrtům v kultuře, která se konala 20. března 2025, policie napadla a zadržela demonstranta a dalších několik lidí legitimovala. Aby policie dala najevo svůj postoj všem ostatním do budoucna, nechala zadrženého na policejní stanici nejdelší možnou dobu, jakou zákonná úprava umožňuje.

Represe nás má oddělit a izolovat. Ale my dobře víme, že tváří v tvář represi nám pomůže SOLIDARITA! Vyjadřujeme proto naši solidaritu s oběťmi státní represe a stojíme rozhodně po jejich boku.

Z Hradce do Grazu prolomme represe a izolaci!

(Pokud chce kdokoli další podpořit antifašisty v Grazu, může jim napsat dopis na adresu: Gartenschau, Schönaugasse 8, Graz 8010, Austria nebo mail přes Signal prostřednictvím uživatele @lou161.91) (AF)

ANARCHISTICKÉ ČTENÍ MAP

Ve středu 23. dubna se dočkalo jarní číslo *Existence* svého večírku. Tzv. Existenční večírky pořádáme zpravidla nějakou chvíli poté, co vyjde nové číslo, abychom mohlx kolektivně podebatovat o jeho tématu a, jak se říká, osahat si ho. Minule jsme změnilx charakter toho, jakým způsobem večírky obvykle probíhaly, a namísto přednášky s následnou diskusí jsme u tématu anarchistické pedagogiky zkusilx poněkud interaktivnější formát s cílenou facilitací. I nyní jsme tedy místo přednášky připravilx spíše workshop, při němž nezůstal nikdo nezapojený. Ale to předbíháme…

Co by to bylo za večírek bez rautu. Ten ani tentokrát nezklamal. Na stole uprostřed nuselské Trhliny se objevilo hned několik domácích pochoutek. Říši veganských sladkostí zastupovaly květinové donuty podle Pick up limes a brownies s úžasnou polevou. Chlebíčkovou armádu tvořily šiky s (ne)vajíčkovou pomazánkou, veganským salámem a ředkvičkou doplněné zástupy chlebíčků s tzatziki a jarní cibulkou, přičemž veškerá použitá zelenina byla vydumpsterovaná. Jako zlatý hřeb ještě dorazily dva bochníky ačaruli chačapuri plněné tofu se strouhanou vegan goudou a sušenými rajčaty. Po těch se zaprášilo během chvíle, ostatní s přehledem mizelo v průběhu celého večera.

Když máme za sebou gastroreport, můžeme přistoupit k programu, jenž se před námi rozvinul po společné večeři. Zástupce Trhliny seznámil účastnictvo s prostorem, facilitátor se zvyklostmi diskuse a návrhem programu a redaktor *Existence* s koncepcí této anarchistické revue, Existenčních večírků a velmi stručně také s tématem posledního čísla. Zároveň jsme se vzájemně představilx a každý se mohl vyjádřit, co od besedy očekává. Zajímavé bylo, že očekávání zpravidla žádná nebyla, jen redaktor vyslovil své zaujetí pro to sledovat, jak se dané téma ujme a jaká bude dynamika jeho uchopení.

V prvním bloku se účastnictvo večírku rozdělilo do několika skupinek, přičemž každá dostala asi pět map s úkolem dialogicky promyslet, o čem ta která mapa je a co je na ní zajímavé, obvyklé či nestandardní. Úkolu se všichni chopilx se zaujetím, takže asi po dvaceti minutách mohly skupinky v plénu představit jednotlivé mapy a své postřehy. Většina map byla vybrána z webu Dekoloniálního atlasu, o němž se taktéž můžete dočíst v *Existenci*.

Poznatky, postřehy a interpretace byly vskutku různorodé a zajímavé. Dokonce jedna z map zafungovala jako „hlavolam“, jenž pak putoval plénem. Dotklx jsme se tak témat vnitřní i vnější kolonizace, vzniku a vývoje hranic, orientace a projekce map, eurocentricity, bio- a sociodiverzity, rasismu, sociální nerovnosti… Diskutovalo se také o tom, jak se některé vzdálené problémy (např. genocida v Gaze) dají prostřednictvím geografie přiblížit tak, aby mohly být lépe procítěny. V závěrečném shrnutí celého bloku pak bylo upozorněno, jak oficiální politická geografie zbavuje lidi imaginace. A právě alternativní kartografie by ji mohla podnítit s cílem, aby mohl být jiný svět možný – nejprve v našich hlavách a posléze i v reálu.

Po přestávce byl zařazen blok sdílení. Každý měl možnost říci nějaký svůj dojem či postřeh, jenž se nějak týká geografie, třebas jen okrajově. Mluvilo se hodně o hranicích, jejich reálném i přeneseném vnímání. Vedle hranic státních byly reflektovány také hranice sociální, na něž naráží sociálně či etnicky segregovaní v každodenním životě. Zazněla zkušenost s uvědoměním si zrůdnosti Berlínské zdi či separační zdi protínající Palestinu, zkušenost s obavami přiznat svou etnicitu… Zabrousilo se na téma punkové geografie, jež se promítá do většiny hc/punkových zinů, či aktivistického mapování. Mluvilo se o cestování s mapou (třeba i jinou než odpovídá terénu) a padaly další a další postřehy…

Akce se zúčastnilo 18 lidí a zpětné reakce na večírek byly velmi pozitivní. Vytvoření bezpečného prostředí, uvolněná atmosféra, pocit kolektivity, hojnost dobrého jídla, podněty k přemýšlení a možnost vyjádřit se – to vše jsou kouzelné přísady, jež dělají taková setkání tak úžasnými. (NAKLADATELSTVÍ AF)

WORKSHOP O VÝHRÁCH A PROHRÁCH

Součástí letošního anarchistického Prvního máje byl také jeden natradiční bod programu. Akci jsme se totiž tentokrát rozhodlx obohatit o workshop zaměřený na výhry a prohry v rámci hnutí.

Workshop, jenž se konal odpoledne na Štvanici v době mezi zakončením pochodu a večerním koncertem, měl, dle pravidel kolektivně dohodnutých na začátku, proměnlivé účastnictvo, které se alespoň zpočátku pohybovalo v řádu několika desítek. Facilitátorstvem bylo členstvo pražské skupiny Anarchistické federace a členstvo kolektivu Dekonstrukce. Připravilx si dva bloky ke dvěma rozdílným aspektům tématu.

První blok workshopu byl kreativní, v rámci skupinky (individuálně nebo kolektivně) jsme si vytvořilx svou výhru (ať už reálnou

či imaginární, minulou či budoucí) a poté cokoliv, co ji podporuje nebo by ji mohlo podpořit. Následně probíhala společná diskuse o těchto výhrách. Mnoho skupinek zmiňovalo stále čerstvou výhru blokády Pochodu pro život. Diskutovalx jsme také potřebu infrastruktur a komunity.

Po krátké pauze se k nám připojila spřátelená terapeutka Glynis z Form&Flow Therapy, se kterou jsme se uzemnilx a somatickým cvičením si ukázalx, že ve všech našich výhrách se komunitně podporujeme. Spojenx se svým tělem jsme se ponořilx do dalších debat. Diskutovalx jsme pojmy z konceptů kultury prohry (jako jsou symbolické akce, neformální hierarchie nebo žádné strategie) a kultury výhry (jako jsou kolektivní paměť, pečující procesy, společné felení, duální moc či materiální výhry).

Nakonec jsme ještě workshop společně zreflektovalx. Kritika (a vlastní reflexe) workshopu zazněla směrem k počáteční chaotické facilitaci, která se ale zlepšila v průběhu akce, a délce něco přes tři hodiny, která se účastnictvu zdála vyčerpávající. Jinak jsme si workshop všxchnx moc užilx. Mnoho účastnictva bylx lidé, kteří nyní nejsou součástí žádného kolektivu. Dle některých by každý protest potřeboval diskusní část, která by pasivní participaci přeměnila v aktivní propojování komunity.

Z obou bloků vznikly myšlenkové mapy, které bychom v budoucnu rádx propojilx, jelikož jsme v rámci nich prozkoumalx podobná témata z různých úhlů. Často byla zmiňována potřeba fyzických prostorů, autonomních center, komunitního bydlení či squatů, kolektivní komunikace a reflexe a společného felení, které z „mé“ výhry uprostřed neznámého davu dělá „naši“ společnou výhru. (-FAC-)

LUISA LANDOVÁ-ŠTYCHOVÁ REVOLTUJÍCÍ

Představujeme knižní novinku Nakladatelství AF vydanou u příležitosti 12. ročníku Anarchistického festivalu knihy.

V rámci našeho nakladatelství jsme již vydalx několik publikací, které se věnovaly některé z postav českého i mezinárodního anarchistického hnutí. Tentokrát jsme se rozhodlx věnovat jednu také nějaké české anarchistické myslitelce. Jako první nám na mysl přišla Luisa Landová-Štychová (pro niž budeme užívat zkratku LLŠ). Již dlouhá léta jsme doufalx v důkladné prozkoumání jejího archivu, jenž ležel neprobádaný v pražském Národním archivu, a objevení nových skutečností. Jenže výstupem byla kniha Stanislava Holubce, v níž byla LLŠ vykreslena poněkud bulvárním způsobem, a navíc dost necitlivě, bez hlubší empatie a pochopení, plus bez důraznějšího přihlédnutí k jejímu působení v anarchistickém hnutí. Však to také autor schytává v recenzi, která vyšla v Existenci nedlouho po vydání jeho knihy. Jsme přesvědčenx, že si LLŠ zaslouží rozhodně víc.

Nuže, pokusilx jsme se tedy nyní samx LLŠ přiblížit, a to právě s ohledem na její působení a psaní v rámci anarchistického hnutí, jehož se aktivně účastnila v letech nedlouho před první světovou válkou, přičemž na toto své působení navazovala svým způsobem i po válce.

Díky vědeckému zájmu Václava Tomka o myšlenkový svět českého anarchismu se podařilo zachovat také kopie některých jejích rukopisů a torz textů, jimiž se vracela k dějinám anarchistického hnutí z pohledu přímé účastnice.

LLŠ patřila ke skupině anarchistů a anarchistek, kteří jsou neformálně označováni jako Vrbenského skupina. Vedle Vlasty Borka to byl právě Bohuslav Vrbenský, jenž se výraznou měrou zapsal do procesu formování českého anarchistického hnutí před válkou a krátce po ní, a to zejména návrhem na vznik specifické anarchistické politické strany a posléze iniciativou na spojení anarchistek a anarchistů s národními socialisty v Československé straně socialistické. Tyto tendence podporovala také LLŠ.

LLŠ však pro nás nestojí ve stínu svých mužských kamarádů, nýbrž se z tehdejšího anarchistického hnutí vynořuje jako svébytná a originální myslitelka. Zatímco její mužští kolegové zpravidla rozebírali již řečené myšlenky, ona odkrývala nové obzory osvobození, a to nejen člověka. Vedle klasických sociálních otázek a odmítání třídních rozdílů byla v našem prostoru předchůdkyní odmítání speciesismu, tzn. druhové nadřazenosti člověka. Požadovala pro zvířata rovné postavení, tedy nikoli jen roli podřadných tvorů sloužících k užitku nebo k zábavě člověka. Tímto odmítnutím antropocentrismu a vykořisťování přírody by se dnes řadila k environmentalistickému proudu hnutí. Důležitý byl také její důraz na zdravý život člověka, jelikož jedině takový koresponduje s možností jeho emancipace. Neproblematizovala jen vztahy tříd, ale také vztahy mezilidské, které byly, a žel stále jsou, zatížené autoritářskými principy nadřazenosti a podřízenosti – ať už šlo o vztahy mužů a žen, rodičů a dětí, anarchistva mezi sebou. A je jasné, že pro mnohé její kamarády nebylo zrovna pohodlné snášet výtky ohledně jejich pití, kouření a obšournictví, kteréžto zlozvyky do jejich řad zrovna nelákaly příliš mnoho žen. A právě postavení žen se ve vší konkrétnosti věnovala v některých svých přednáškách a článcích.

Nechť čtenářstvo posoudí samo dle jejích textů na stránkách této knihy. Rozdělilx jsme je do tří tematických celků. První obsahuje soubor jejích textů z let 1912 až 1924, články z anarchistického časopisu *Záđruha* a polemiku s Josefem Markem. Druhý tvoří rukopisy týkající se anarchismu z archivu Václava Tomka, ty jsou místy hodně fragmentární. Poslední soubor je zaměřen na texty LLŠ věnované Bohuslavu Vrbenskému a poválečnému osudu anarchistů v socialistické straně.

To, kudy se odvíjel další ideový vývoj LLŠ, pro nás není zas až tak podstatné. V rámci osudů protagonistů*ek anarchistického hnutí začátku 20. století nejde o žádnou výjimku. I LLŠ zavřela oči před dřívější anarchistickou kritikou marxistické politiky i před totalitní realitou bolševického Ruska. Její odkaz v rámci působení v anarchistickém hnutí si však zaslouží naši pozornost.

Luisa Lanđová-Štychová revoltující. Nakladatelství Anarchistické federace, 2025. 144 stran A6, doporučený příspěvek na pokrytí nákladů 140 Kč. (NAKLADATELSTVÍ AF)

KVÍR ANARCHISTVO NA PRAJDU V BUDAPEŠTI

Maďarsko se postupně stává hnědou baštou Evropy. Ukazatelů fašizace této země je více než dost: dlouhodobá vláda jedné strany, omezování svobodných médií a svobodných projevů, dehumanizace uprchlictva a nadprodukce ostnatého drátu instalovaného na hranicích, sledování prostřednictvím špionážních technologií, přehlížení nacistických pochodů a drastické tresty pro antifašiststvo… V neposlední řadě také vládní tažení proti LGBT+ lidem koncentrované už legislativně v zákonech o ochraně dětí a rodiny, o reklamě, médiích a ve školském zákoně, čímž jde s lehkostí diktátorům vlastní i proti Listině základních práv EU. Maďarská vláda de facto ústavně znemožnila shromáždění na podporu queer osob a spolu s tím uzákonila používání kamer s možností rozpoznávání obličejů. To mimo jiné represivním složkám režimu dovoluje pronásledovat účastnictvo shromáždění i později.

Vyhlášení budapešťského prajdu tedy bylo i pro nás obrovskou výzvou vyjádřit se vůči pokročilé fašizaci maďarské společnosti, která tolik inspiruje i mnohé politiky v Česku, a podpořit tamní kvírstvo. V rámci kvír členstva Anarchistické federace padlo tedy rozhodnutí se do Budapešti na prajd, jenž se konal v sobotu 28. června, vypravit.

Budapešťská policie vydala mnohastránkový dokument opírající se o Orbánovu diskriminační legislativu a celé shromáždění zakazující. Na stranu prajdu se naopak postavil primátor hlavního města. Vznikla tedy poměrně nepřehledná situace.

My se zkontaktovalx dopředu s místním anarchiststvem Várjú kollektíva a antifašistickým kolektivem Autonómia, které organizovalx zdejší anarchistický a antikapitalistický blok v rámci Budapest Pride. Zároveň nás také propojilx s jinými antifa lidmi ze zahraničí. Místní aktiviststvo sdílelo doporučení, bezpečnostní tipy a překládalo pro nás aktuální změny, protože situace se poměrně často měnila a vycházela různá protichůdná vyjádření v médiích.

Před samotným sobotním pochodem jsme se s naší afinitkou potkalx v autonomním centru Auróra, kde jsme společně posdílelx nejaktuálnější informace, napsalx si kontakty na sebe navzájem a zároveň i na právní podporu, kdyby náhodou k něčemu došlo a bylo jí zapotřebí.

Během prajdu jsme se drželx ve dvojicích a v rámci bloku. Na místě bylo naprosto ohromné množství lidí. Několik hodin jsme se jen řadilx. Atmosféra byla díky mnoha bubnujícím lidem vskutku fantastická. Bylo znát, že všichni bylx docela překvapenx, že se sešel až tak neskutečný počet lidí. Policie se nás po našem příchodu snažila oddělit od zbytku pochodu. Řadilx jsme se na konci a mezi námi a zbytkem davu se vytvořila mezera, do které se okamžitě nahrnulo několik policajtů, částečně nás obestoupili a evidentně se domlouvali na dalších manévrech. Nicméně se nám podařilo si rychle předat informace, zmobilizovat se a elegantně se vmísit doprostřed davu před námi a zároveň zůstat jako blok kompaktní. Pak

jsme žádné policejní pokusy o eskalaci nezaznamenalx. Fízlové se ukázali zase až u Mostu svobody, kde dělali bariéru mezi námi a cca 20–30 nácky z organizace Mi Hazánk (Naše vlast).

Již tak skvělou atmosféru posílilo nejen to, že represivní složky režimu v danou chvíli daly zpátečku, ale i skutečnost přečíslení nenávistné skupinky dvousettisícovým účastnictvem prajdu. V rámci anarcho-kvír bloku bylo slyšet i skandování v češtině „Svoboda kvíru, hranice kapitálu“.

Ač akce proběhla bez konfliktů (uvidíme, jestli režim začne na základě pořízených záznamů pronásledovat místní účastnictvo), přeci jen šlo zažít situace typické pro autoritářský režim v Maďarsku. Jedno naše účastnictvo sdílelo následující zážitek: „Zrovna se mi pokusili náckové ukrást telefon a vyhodit mě z náměstí. Jeden mě sledoval a prostě se mi ho snažil vzít. Narazili na mě úplně náhodou, když jsem šlx od synagogy se sluchátky přes náměstí, kde mělo pár desítek nácků demo. Kousek od toho stojící policajti v počtu asi 20 kusů celé situaci jenom nečinně přihlíželi.“ (-LA-)

MEZINÁRODNÍ TÝDEN SOLIDARITY S ANARCHISTICKÝMI VĚZNI

V létě 2013 diskutovala členstva několika skupin Anarchist Black Cross (Anarchistický černý kříž, ABC) o nutnosti zavést Mezinárodní den anarchistických vězňů. Vzhledem k tomu, že již existují stanovené termíny pro Den práv politických vězňů nebo Den spravedlnosti ve věznicích, považovala za důležité zdůraznit také příběhy našich kamarádů a kamarádek. Mnoho uvězněných anarchistů nebude nikdy uznáno za „politické vězně“ formálními organizacemi pro lidská práva, protože jejich smysl pro sociální spravedlnost je striktně omezen kapitalistickými zákony, které jsou navrženy tak, aby bránily stát a zabraňovaly sociálním změnám. Zároveň i v rámci našich jednotlivých komunit víme tak málo o represích, které existují v jiných zemích, nemluvě o jménech a případech mnoha našich uvězněných kamarádek a kamarádů.

Od roku 2014 je tedy každoročně vyhlašován Mezinárodní týden anarchistických vězňů, a to vždy ve dnech 23. až 30. srpna. Třiadvacátý srpen byl zvolen na paměť obětí justiční vraždy, kterou se proslavila americká „spravedlnost“, když 23. srpna 1927, 7 let od zatčení, popravila dva anarchisty italského původu za jejich politické přesvědčení. Jmenovali se Nicola Sacco a Bartolomeo Vanzetti. Od chvíle, kdy byli odsouzeni za zločin, který nespáchali, probíhaly po celém světě protesty proti procesu, který byl de facto politický.

Do Mezinárodního týdne solidarity s anarchistickými vězni jsme se aktivně zapojilx hned v roce 2014 a přidáváme se k němu rok co rok. Ani ten letošní nebyl výjimkou. V předstihu jsme zveřejnilx český překlad mezinárodní výzvy a během samotného Týdne jsme svou pozornost obrátilx k Rusku, které je jednou ze zemí, kde stíhají a vězní nejvíce anarchistů a anarchistek. Zaměřilx jsme se především na „kauzu Ťumeň“, v níž je v zinscenovaném procesu stíháno hned několik anarchistů a antifašistů. Informovalx jsme také o zákazu Anarchistického černého kříže, iniciativy na podporu stíhaného aktivistva v Rusku a v rámci 30. výročí založení AF jsme zrekapitulovalx naše každoroční aktivity v rámci Týdne. (AF)

DRON K OBRANĚ PROTI INVAZI

Anarchistická federace aktivně podporuje své kamarádstvo na Ukrajině od počátku plné invaze imperiálního Ruska na toto území. Úzce spolupracujeme s tamními Kolektivy solidarity, pomáháme s dovozem terénních aut pro antiautoritářské bojovnictvo v první linii. Během letošního roku jsme se ho rozhodlx podpořit také zajištěním dronu pro potřeby boje s okupanty. Je to to nejmenší, co pro naše přátele můžeme udělat. Zároveň jsme rádx, že tak můžeme být součástí úžasné antifašistické solidární sítě. Jsme si vědomx, že na Ukrajině se bojuje zároveň o osud našeho dlouhodobě vězněného kamarádstva v Rusku a Bělorusku.

Bojové drony užívané antiatoritáři ve frontových oblastech mimo jiné dodávají zdola organizované kolektivy působící v ČR – Resistance Support Club a Solidrones. S druhou jmenovanou jsme domluvilx, že zafinancujeme konkrétní dron, jenž pak bude opatřen logem AF a předán ukrajinskému kamarádstvu k užití v terénu.

Drony se svým logem obdobně nechaly vyrobit i některé punkové kapely. Kolektiv Solidrones navíc pořádá sbírky na výrobu dronů, do nichž přispívají jednotlivci i kolektivy a putují na ně výtěžky z různých beneficí – například z antifašistického turnaje UAFA CUP 2025, benefiční večeře v AC245, z festivalu Stop War! Stop Putin!, který se odehrál v Praze v klubu Cross na výročí okupace ČSSR v roce 1968, či třeba z benefičního koncertu, jenž proběhl v pražské Eternii 25. srpna a kterého se někteří z nás zúčastnilx. (AF)

A3

A3 je projekt nástěnných novin, které každý měsíc vydává Anarchistická federace a vylepují je její členové a členky. Přidat se však může každý, kdo má zájem a rád by šířil A3 ve svém okolí. Každé nové číslo je ihned k dispozici ke stažení v tiskové podobě na webu federace.

BŘEZEN 2025
PROJEVY FAŠIZACE

Fašismus je někdy nadužívaný pojem. Mnohdy je ale jeho užití nevyhnutelné pro jasnější pojmenování některých politických tendencí. Problém tohoto označení spočívá ve třech hlavních rovinách. Zaprvé ho mnozí mají spojený s určitou historickou etapou a konec druhé světové války považují zároveň za konec fašismu. To je také jeden z důvodů, proč se dnes putinovské Rusko velkohubě vydává za vítěze nad fašismem ve „Velké vlastenecké válce“, i když vykazuje vícero atributů vlastních fašistickým režimům. Zadruhé, fašistická hnutí minulosti byla natolik různorodá, vnitřně rozporuplná a v jednotlivých národních prostředích se natolik lišila, že je mnohdy těžké je vtěsnat do jednoho ranku. Stejně tak je tomu i dnes. No a třetí rovina spočívá ve skutečnosti, že jde o pojem, jenž je často užíván jako urážka bez ohledu na podstatu.

Jedna z definic uvádí, že o fašismu můžeme mluvit jako o „politickém jednání vyznačujícím se obsesivními představami o rozkladu společenství, o národním potupení, o tom, že národ se stal obětí, a kompenzačními kulty sjednocení, síly a ryzosti…“ Filozof a spisovatel Umberto Eco ve své eseji „Věčný fašismus“ definoval několik symptomů, přičemž prohlásil, že lze-li ve společnosti pozorovat alespoň polovinu z nich, jsme blízko nástupu fašismu. Patří mezi ně kult tradice, iracionalismus, nedůvěra v intelektuální svět, prohlašování nesouhlasu za zradu, volání k boji proti vetřelcům, individuální či sociální frustrace, nacionalismus a různé druhy

xenofobie, život jako trvale válečný stav, elitářství, kult heroismu, machismus, role lidu a vůdce, reprezentování „hlasu lidu“, newspeak a považování nepřátel jednou za příliš silné, jindy za příliš slabé.

Posledně uvedený bod odkazuje na to, že se fašismus vyznačuje dvojí rétorikou – jedna je ubrečená, druhá silácká. Jedna pláče nad tím, že nás nějaký silný nepřítel – zpravidla na základě nějaké konspirační teorie – ovládá nebo chce ovládnout a my jsme bezbranné oběti takového spiknutí. Druhá se „hrdinně“ (rétoricky) s takovým nepřítelem vypořádává a zároveň zúčtovává s těmi, kteří jsou v marginálním postavení, již nějakým způsobem diskriminovaní nebo ani pořádně neexistují. Z toho jasně plyne, že pro fašismus je nezbytností obraz obětních beránků. Jednou to jsou etnické menšiny, vágně definovaní nepřizpůsobiví, pobírači různých dávek, lidé bez domova, nebo u nás svého času neexistující „hordy imigrantů“. S tím souvisí další důležitý pojem charakteristický pro fašismus – dehumanizace nepřátel.

Nacionalismus a rasismus (ať už jsou deklarovány otevřeně či skrytě) je pro majoritu neprivilegovaných (definovanou podle národnostního a rasového klíče) určitou znouzectností, která jim má napomoci nalézt důstojnost ztracenou v soukolí sociálního sestupu. Fašismus se tak stává reakcí na hroutící se přísliby dřívějších údajných privilegií, která vždy souvisela s majoritním pocitem nadřazenosti. Proto taková přitažlivost pro bílé heterosexuální muže.

Fašismus pohrdá liberálními elitami, avšak dnes se skoro nikde nesetkáme s tím, že by napadal kapitalistické vykořisťování jako takové. Naopak fašismus je přitakáním kapitalismu. Jeho stoupenci jsou doma v prostředí „kulturních válek“, avšak o ukončení zbídačování „národa“ kapitálem žádný zájem nemají. Přitom sociální frustrace vyplývá ze vztahů, které nastavuje kapitalistický režim, v němž jsme nuceni existovat, a v prostředí propastných sociálních nerovností rozhodně neplatí pravičácká „poučka“, že každý je svého štěstí strůjcem. Ve světě i u nás se pak paradoxně údajná „rebelie proti elitám“ projevuje (ať přímou či nepřímou) podporou oligarchie.

I v České republice můžeme směle mluvit o fašizaci, která se projevuje hned v několika tendencích navázaných na konkrétní politické hráče. Patří sem snahy o diskriminaci migrantů, žadatelů o azyl, chudých, antifašistů, LGBT+ osob, žen… Charakteristická pro fašismus je také nulová solidarita s lidmi bez domova, závislými, postiženými, s oběťmi válek a genocidy či s budoucími generacemi (což se projevuje odmítáním opatření k omezení klimatické krize). Fašizace jde ruku v ruce s popíráním vědy, konspiracemi, fake news, přičemž se volá po „svobodě slova“, která spočívá v možnosti šíření lží a bludů, zatímco jejich pravé označení je považováno za cenzuru, kterou je nutno umlčet. Nezapomínejme ani na klerofašistické tendence, jež se projevují např. prosazováním zákazu potratů, sexuální výchovy či diskriminací queer lidí.

Pokud se vám projevy fašizace protiví a chcete se jim veřejně postavit, pak vás zveme na dvě protestní akce. Tou první je 26. dubna pražská blokáda klerofašistického Pochodu pro život, jenž útočí na práva žen rozhodovat o svém těle a razí agendu zákazu potratů, přičemž již v současnosti jeho organizátoři aktivně manipulují s ženami, které neplánovaně otěhotněly. Druhou akcí bude „Anarchistický První máj“, který proběhne také v Praze a jehož ústředním tématem bude právě odpor vůči fašizaci.

DUBEN 2025
KDO CHCE OKRÁST ŽENY O PRÁVA?

Ač ženy tvořily vždy polovinu lidstva, co se týče postavení ve společnosti, zažívají dlouhodobě postavení menšiny. To znamená, že jsou v mnoha právech kráceny a při mnoha příležitostech diskriminovány.

Stačí poukázat jen na boj za rovné volební právo, které bylo ženám postupně v různých zemích světa přiznáváno až v průběhu 20. století. V Evropě poprvé 1905 ve Finsku a naposledy v roce 1984 v Lichtenštejnsku. Na mnoha místech vedly ženy za toto právo urputné boje a nebály se sáhnout ani k výtržnostem a násilí, aby byl jejich hlas v mužském světě vůbec slyšet. Obdobně si musely vybojovat přístup ke vzdělání a k mnoha pracovním a vědeckým oborům. To vše je poměrně nedávná minulost, jejíž stíny se táhnou do dnešních dní. Stále můžeme pozorovat strukturální nastavení patriarchální společnosti, která s sebou nese takové věci, jako je nerovnoměrné zastoupení mužů a žen v politice a ekonomice, tedy v oblastech, v nichž dochází ke kumulaci reálné moci. Stejně tak můžeme stále pozorovat platové nerovnosti mezi ženami a muži na stejných pozicích.

I když si ženy vydobyly (nebo jim bylo na základě bojů jinde přiznáno) právo volit a být voleny, velký pokrok, s výjimkou získání alespoň o trochu důstojnějšího postavení ve společnosti to nepřineslo. To je dáno zcela prostým faktem. Ač byly ženy papírově uznány za rovnoprávné mužům, fakticky k takovému zrovnoprávnění nedošlo. V politické rovině dělají mužům stafáž, v té ekonomické na nich stále leží většina z břemene neplacené reprodukční práce. A o rovnosti nemůže být řeč, dokud je lidem (bez rozdílu pohlaví) upírána rovnost sociální. Existence kapitalismu znamená zabetonovávání stávajících privilegií, a to jak vlastníků na úkor pracujících, tak majorit nad minoritami, ať už jsou definované jakkoli.

I když situace žen – těch neprivilegovaných – není nijak valná, přesto se najdou ve společnosti síly, které by je chtěly i o to málo, co si za dekády radikálních i reformních bojů vydobyly, připravit. Na jednu stranu je to ubrečená tendence mezi některými muži, kteří jsou příliš slabí, aby se postavili systému, co je v ekonomické oblasti zbavuje důstojnosti, a tak její náhražku hledají v šovinistických pózách. Na stranu druhou je to přetrvávající náboženské a konzervatistické tmářství, které se naneštěstí nepodařilo po stoletích temna zcela vymýtit.

Právě náboženští tmáři (za přitakávání zmíněné tendence frustrovaných mužů) stojí dnes v čele sil, které se snaží připravit ženy o právo na rozhodování o svém těle a obecně lidem upřít právo na rozhodování o vlastní sexualitě. To, co v některých částech světa prosazují islamističtí tmáři, razí u nás ti křesťanští.

Jedním z příkladů jejich protiženské a antiqueer propagandy budiž každoroční Pochod pro život. Ten se koná s podporou církevních papalášů (jimž nedělá problém krýt pedofilní praxi svých kněží), ale i politiků parlamentních stran. Nejde jen o pámbíčkářské lidovce, silné zastání má také ve staré konzervativní gardě ODS a u některých postav Babišovy politické divize ANO. Naštěstí počet účastníků tohoto bigotního pochodu – zčásti z Moravy dovezené katolické rodiny s dětmi, které dostanou po bagetě a mohou se projít Prahou – rok od roku klesá. Mimo jiné díky blokádám, které se konají s jasným poselstvím, že Praha je a bude feministická.

Hnutí pro život (HpŽ), které pochod pořádá, tam sice už netahá stovky křížů, jelikož se snaží poslední dekádu zbavit image katolibanu, ale základní agenda přetrvává – chtěli by zakázat interrupce a jsou to zavilí homofobové. Jejich požadavkům, které mají vrátit společnost do dob, kdy žena o sobě nemohla nijak rozhodovat a LGBT+ lidé byli pronásledováni a převychováváni, je třeba se opět rázně postavit. Odstrašujícím příkladem je to, co se děje v USA od prolomení precedentu Roe v. Wade (toto prolomení právník HpŽ Jakub Kříž – mimochodem člen katolické sekty Opus Dei – propagoval). Do toho HpŽ se svými záměry masivně lobbuje mezi politiky a rádo by si přivlastnilo agendu pomoci těhotným ženám v nouzi.

Nedovolme tmářům šířit jejich bludy. Nenechme se připravovat o těžce vydobytá práva. Vítejme rozmanitost a respekt namísto unifikace a diskriminace. Zablokujme 26. dubna klerofašistický pochod Prahou.

KVĚTEN 2025
NADĚJE NA LEPŠÍ SVĚT

Svět se zdá být neutěšeným místem. Na palestinských územích provádí izraelský stát genocidu místních obyvatel, vraždí a nechává vyhladovět desetitisíce lidí, včetně dětí. Putin dal v Rusku naplno průchod svým carským manýrům a bez přestání útočí na sousední Ukrajinu s cílem získat území a porobit místní obyvatele. Oranžový šílenec v Bílém domě šíří zjevné lži a nesmysly a na jejich základě činí rychlá rozhodnutí, která stejně rychle mění, přičemž nechává provádět razie a unášet lidi do zahraničních koncentráků, likviduje autonomii univerzit, připravuje lidi o pracovní místa a bez náhrady ruší pomoc těm nejpotřebnějším… Čína dál utlačuje menšiny a pracující, Turecko se snaží dál likvidovat Kurdy a Kurdky, a to i za svými hranicemi, Barmská junta bombarduje vzbouřená území, na mnoha místech se k moci dostávají autoritářské persony a odpovídá tomu i jejich politika diskriminující menšiny… Klima se otepluje rychleji, než se předpokládalo, a místo přijímání nutných opatření posiluje fosilní průmysl. To s sebou přináší katastrofální klimatické projevy v různých částech světa…

A nemusíme ani otáčet glóbusem, abychom viděli tu haldu marasmu a zmaru. Jsme nuceni trpět ve vládě pokrytce, kteří zcela asociálně kašlou na potřeby těch dole a s hubou plnou lidských práv neváhají podporovat genocidní Izrael. V dalším období nás čeká opakovaná vláda miliardáře, jenž těží z majetku, k němuž se rozhodně nedostal poctivou prací, ale z dotací, a především z potu špatně placených pracovníků ve svém průmyslovém konglomerátu. Donekonečna se omílá, že rozhodovat můžeme u voleb – a tam jsou nabízenou alternativou kolikrát ještě horší politické kreatury. Jediný, kdo si nad tím mne ruce, je oligarchie, zejména ta fosilní, která vykazuje rostoucí zisky, zatímco značná část obyvatelstva nevyjde s výplatou, a to ani když má dvě práce. Režimní ideologie nám cpe do hlav, že kapitalismus je požehnáním. Ano, je. Ale jen pro ty nahoře. Pro nás ostatní je prokletím a způsobem, jak nás donutit prodávat svoji práci, těla a mozky.

Co s tím? Permanentní deprese či apatie? Podlehnutí nabízenému spotřebnímu a zábavnímu pozlátku? Nic z toho. Naopak, přetavme všechny ty pocity nasrání, beznaděje a únavy ve vztek vůči příčinám toho všeho – vůči nerovnosti, kdy si jedna třída uzurpuje moc nad druhou. Jenže cílený vztek nestačí, je také třeba v sobě chovat naději na lepší svět. A ani to nestačí, je třeba ten svět začít tvořit už tady a teď. Ze začátku v drobnostech – v trhlinách, do nichž nemá přístup ani kapitalismus, ani stát, ani patriarchát, ani žádný druh diskriminace; v trhlinách, kde jsme si s ostatními rovni.

Pořád kolem nás bude nějakou dobu ten svět, který jsme popsali výše. Pokud ho však odmítneme ve svých srdcích, máme šanci ho nepouštět ani do dalších částí našich životů, jakkoli se nám do nich vtírá. Začněme kolem sebe vytvářet také jiný svět, jenž nečpí apokalypsou, ke které nenažraný kapitalismus neodvratně směřuje jednoduše proto, že je tak nastaven (neomezeně růst a kořistit na omezené planetě). Začněme vytvářet komunity založené na principech cizích kapitalismu, kde namísto konkurenčního boje „každý proti každému“ vládne solidarita a vzájemná pomoc; kde místo vykořisťování a hierarchie vládne sounáležitost a samospráva.

Systému, jenž chrání stávající pořádek vyhovující těm nahoře, se takové jednání rozhodně nebude líbit. Bude se ho snažit potlačit silou (ať už skutečnou či úřední), diskreditovat ho nebo kooptovat – vnutit mu vlastní principy. Pokud však vybudujeme potřebné vazby, může jedna trhlina být záhy nahrazena jinou, spojit se s druhými, až nakonec vytvoří takové praskliny ve struktuře ekonomické a mocenské nadvlády, které povedou k jejímu stržení.

Stačí začít mluvit se svými sousedy, se spolupracovníky či spolužáky… Stačí odmítnout důraz politiků na to, co nás rozděluje, a zaměřit se na to, co nás spojuje, na naše společné potřeby. Pak se můžeme začít organizovat – jako odborová skupina na pracovišti, sousedské shromáždění, sdružení nájemnictva, v rámci komunitních zahrad, kulturních iniciativ, čtenářských klubů, komunitou podporovaného zemědělství, skupin vydávajících jídlo a ošacení lidem bez domova a dalším potřebným… Možností trhlin, které můžeme tvořit mimo kapitalismus a proti němu, je nepřeberné množství. Zapojit se může každý.

Je třeba myslet globálně, ale jednat lokálně. Nesnažme se tedy hned zachránit celý svět, zkusme nejprve pomoci těm, kdo nám jsou nejblíže. Právě odtud pak vytryskne ještě větší silou naděje na lepší svět. Naděje, která udělá naše současné životy radostnějšími navzdory všem starým autoritářským vzorcům, které se nás o ni snaží připravit.

Chovejme v sobě tedy naději, hledejme k sobě cesty, organizujme se, spolupracujme… a přibližujme se světu, kde budeme o svých životech rozhodovat sami a nedovolíme nikomu, aby to dělal za nás.

ČERVEN 2025
SQUATING JE ŘEŠENÍ

Koncem května jsme mohli názorně vidět, jak vypadá kapitalistický pořádek v praxi. V Praze došlo k souboji hodnot, který se neobešel bez násilí. Na jedné straně lidé, obyvatelé města, na straně druhé nadnárodní korporace a policie. Jak to dopadlo, si asi může každý domyslet podle rozložení sil – na jedné straně odhodlanost a solidarita, na straně druhé moc peněz, hrubé násilí a opora v asociální buržoazní zákonnosti.

O co šlo? O další prázdný dům v Praze. Konkrétně o budovu v Papírenské ulici. Tu před třemi lety koupila korporace Lidl, nájemníky vystěhovala a dům ponechala prázdný a bez využití. To vše v době, kdy se skloňuje nedostupnost bydlení všude možně. No dobře, většina politiků o tomto problému nemluví. Zejména těch pravicových – což jsou svým způsobem dneska všichni. Pro ně nikdy nebylo to, co trápí obyčejné lidi, tématem. A ani nebude, i kdyby rozdali sebevíc porcí předvolebního guláše a naslibovali hory doly lidem, kteří v naivní víře ve zlepšení parlamentní cestou chodí k volbám.

Slepý možná a naprosto asociální člověk určitě by asi neviděli, že vedle prázdných domů je ve městě spousta lidí, kteří si nemohou dovolit vlastní bydlení a často nedosáhnou ani na placení přepálených nájmů. A rozhodně nejde jen o lidi, kteří jsou dlouhodobě bez domova a nuceni žít na ulici za každodenních nástrah počasí a ústrků ze strany represivních složek. Je obrovské množství dalších, kteří přežívají na hraně chudoby, upadají do dluhových pastí, jsou nuceni často měnit bydliště či si pronajímat kout v jednom bytě spolu s několika dalšími lidmi. A rozhodně nejde o to, že by se lidé nesnažili. Jenže životní podmínky určované nízkými platy a vysokými nájmy mnoho možností a volnosti nenabízejí.

A právě skupina takových lidí se rozhodla obsadit zmíněný prázdný dům.

Vždyť je to evidentní a logické. Na jedné straně domy bez lidí a na druhé straně lidé bez bydlení. Řešení se nabízí samo – ať se lidé, kteří nemají kde bydlet, nastěhují do domů, které zejí prázdnotou.

Jenže ne v kapitalismu. Ale proč to nejde? Prostě proto. Kapitalistická logika to neumožňuje. Kapitalismus je totiž založen na několika pilířích, mezi něž rozhodně nepatří potřeby obyčejných lidí, ledaže by se na nich dalo vydělat. Zisk je to jediné, co má v kapitalismu smysl. Abyste mohli generovat zisk, musíte být vlastníky kapitálu. Pak můžete pobírat rentu, zúročovat investice, ždímat úroky, pronajímat, vykořisťovat jiné lidi (tzn. kupovat si jejich těla a čas a kořistit nadhodnotu toho, co vyprodukují)… Nebo můžete něco nakoupit a mít v tom prostě jen uložené peníze nebo čekat, až to stoupne na hodnotě a vy to se ziskem prodáte. Tak je to i s domy a byty.

Nejdůležitějším pilířem kapitalismu je téměř náboženský předpoklad, že soukromé vlastnictví je svaté. Soukromé vlastnictví chápejme jako vlastnictví prostředků ke generování zisku či uchování bohatství, na rozdíl od osobního vlastnictví, které tvoří prostředky, jež člověk bezprostředně potřebuje a sám je využívá. Dalším pilířem kapitalismu je stát, jenž se stará, aby soukromé vlastnictví bylo ochráněno před potřebami společnosti. To je také stěžejní důvod existence policie – instituce, jež je nástrojem státního monopolu na násilí a neváhá ho užít v případech, kdy je ohroženo soukromé vlastnictví nespokojeným obyvatelstvem.

A jsme zpět na konci května v Papírenské ulici, kde policie násilně vyhání lidi z prázdného domu, aby ho nadnárodní korporace mohla dál nechávat bez užitku. Kolik takových zásahů jsme za ty tři dekády kapitalistického „požehnání“ už zažili? A mnohé budovy, kterým se lidé snažili dát opět život, dál chátrají. Peníze vlastníků uložené do pozemků pod nimi jsou totiž v kapitalismu víc než potřeba lidí bydlet důstojně ve svém městě.

Obsazování dlouhodobě nevyužívaných prostorů se říká squating. U nás asi nejznámějšími squatery byli Rychlé šípy, kteří si v podobném objektu zřídili svou klubovnu. Dnes by jejich příběh skončil po dvou stránkách popisem svištících policejních obušků a odvozem na fízlárnu.

Kapitalismus je zvrhlý systém, který umožňuje komodifikaci lidských potřeb a vydělávání na nich těmi, kdož si uzurpují právo vlastnit prostředky k jejich naplňování. Pokud dotáhneme kapitalistickou logiku do extrémních důsledků, může nějaká korporace skoupit veškeré potraviny a neumožnit k nim přístup ostatním. Obdobně může skoupit veškeré obytné domy ve městě a pronajímat je jen turistům, zatímco z místního obyvatelstva se stanou bezdomovci.

Ano, je to souboj hodnot. A je na nás rozhodnout se, jaký chceme svět. Takový, kde vládne zisk, vlastníci jsou s podporou policie neomezenými pány a na lidech nezáleží? Nebo naopak takový, kde jsou na prvním místě potřeby lidí a funguje princip sociální spravedlnosti a vzájemné pomoci?

My, anarchistky a anarchisté, máme jasno.

ČERVENEC 2025
BEDŘIŠKU NEDÁME!

V minulém čísle měsíčníku *A3* jsme se věnovali opuštěnému domu v Praze v ulici Papírenská. Jen připomeňme, že dlouhodobě nevyu-

živanou budovu ve vlastnictví nadnárodní korporace Lidl obsadila skupina lidí, která ji uklidila a udělala obyvatelnou. Po dva měsíce se tu snažila zrealizovat komunitní centrum pro místní obyvatelstvo a prostor pro bydlení ve městě s přestřelenými nájmy. Základními principy projektu byla vzájemná pomoc, solidarita, samospráva zdola a požadavek města pro lidi. Koncem května však do objektu vtrhla policie, aby utopické představy svobody, rovnosti a sounáležitosti zadusila hned v zárodku a obnovila kapitalistický pořádek, kde je jediným motivem zisk a kde zájmy obyčejných lidí nic neznamenají, pokud se na nich nedá profitovat.

Nyní chceme upozornit na další případ, kde místní komunita čelí svévoli moci. Jde o ostravskou kolonii Bedřiška, která okouzluje vřelostí lidského společenství žijícího na krásném místě. I tady se prosazuje ekonomický zájem jako nadřazený potřebám místní komunity. Jde o malou kolonii finských domků z padesátých let 20. století, která už dvakrát přežila vlastní smrt. Na Bedřišku se však valí další hrozba.

Nesouhlasíme s plány městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky na vystěhování obyvatel Bedřišky a zničení tak jedinečné komunity lidí fungující na principech solidarity a vzájemné pomoci. Už léta zažívá Bedřiška vystěhovávání a šikanu přímo od místních zastupitelů. Zakazují obyvatelstvu kolonie opravit domy, zateplit, ale třeba i pořídit si kotel, když je venku třeskutá zima. Snahy o dialog a dohodu ze strany místních, kteří chtějí zůstat dál ve svých domovech, jsou odmítány a obyvatelstvu jsou házeny klacky pod nohy. Místo toho chce město místní vyhnat z domovů a srovnat Bedřišku se zemí. Na posledním červnovém zastupitelstvu to dali jasně najevo. A v září čeká Bedřišku další vlna vystěhovávání.

Přidáváme se tak k výzvě iniciativy Limity jsme my, která na 8. srpna plánuje v rámci svého Klimakempu, jenž se koná ve dnech 4. až 12. srpna v Moravskoslezském kraji, demonstraci pod heslem „Bedřišku nedáme!“. Ta začne ve 12.00 před Krajským úřadem v Ostravě a o hodinu později bude pokračovat průvodem městem se zastávkou před Úřadem městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky. Na demonstraci naváže festival „Barvy Bedřišky“, který organizují místní obyvatelé. Půjde o akci plnou hudby, dobrého jídla a společných diskusí.

Souhlasíme s iniciativou Limity jsme my, že přechod z uhelné energetiky na obnovitelné zdroje by v žádném případě neměl znamenat destrukci komunit. Jako místo, které vzniklo kvůli těžbě uhlí (Bedřiška je bývalou důlní osadou), by mělo v rámci spravedlivé transformace sloužit lidem. Moravskoslezský kraj v době své uhelné éry přispěl výrazně do státní ekonomiky. Po ukončení těžby uhlí by tak měl být kraj odměněn za své úsilí a ne ponechán vytěžený a vyždímaný. Nemusí to však znamenat, že se vše srovná se zemí a postaví nové. Stát by měl přispět hlavně na zlepšení kvality života místních, dostupnou práci, školy, péči o přírodu a vytváření živoucích komunit.

Bedřiška takovým místem je. Lidé zde žijí, vychovávají děti, společně provozují kulturní centrum, vzájemně si pomáhají a tráví spolu čas. V blízkosti je i krásná příroda. To není něco, co by mělo být srovnáno se zemí. Takové komunity by naopak měly získat podporu města. Všechno to plánované luxusní bydlení pro bohaté nebo hotely pro psy může vzniknout jinde.

Bydlení je právo, nejen pro bohaté a bílé lidi, ale pro nás pro všechny. Vůči malé, ale jednotné komunitě stojí vláda obvodu. Budou na to lidi z Bedřišky sami? Ne! Bedřiška potřebuje nás všechny. Nenechme zase zvítězit kapitál, rasismus a silnějšího proti slabšímu. Přijďte, pokud máte tu možnost, podpořit Bedřišku. Společně jsme silnější a Bedřišku nedáme.

SRPEN 2025
KDO MILUJE GENOCIDU?

Zvěrstva, která provádí izraelská armáda v Gaze, přesahují veškeré myslitelné meze. Už dlouhou dobu se mluví o tom, že probíhá genocida tamního obyvatelstva. Nejde o žádný nadnesený výrok, ale pojem, který jasně vystihuje to, co izraelský stát zamýšlí, a především co realizuje v Palestině.

Palestinské obyvatelstvo je od vzniku Státu Izrael setrvale šikanováno ze strany jeho aparátu. Po desetiletí je jak nárazově, tak průběžně vysídlováno ze svých domovů. Na ty, které se nepodařilo vyhnat za izraelské hranice, je uplatňován apartheidní režim. To v praxi znamená, že se uvnitř Izraele nacházejí lidé dvou kategorií – privilegované židovské obyvatelstvo, jemuž jsou přiznána plná občanská práva, a obyvatelstvo palestinské – lidé druhé kategorie, vůči nimž je cokoli dovoleno a kteří podléhají zcela jinému „právu“. Aby Izrael podtrhl svou rasistickou podstatu, vyhlásil se za „židovský stát“.

Nechutný vražedný útok Hamásu z října 2023 byl izraelskou vládou okamžitě přetaven do skvělé záminky pro „konečné řešení palestinské otázky“. Součástí této vlády jsou také představitelé izraelské ultrapravice, jejichž rétorika si nezadá s tou nacistickou a jejichž cílem je očištění území od všeho nežidovského.

Od té doby jsou denně vražděny stovky lidí a další mrzačeny. Hlavním cílem je civilní obyvatelstvo – vyvražďovány jsou celé rodiny, tisíce dětí, žen a mužů. Dalším cílem je totální zničení všeho, co místní lidi pojí dohromady – školy, mešity, kostely, veřejná zařízení, obytné budovy, a zejména nemocnice. Lidé jsou hnáni do provizorních táborů, kde se ale záhy taktéž stávají terčem armádních útoků. Celá oblast Gazy se proměnila v jedno velké rumiště plné sutin. Etnické čištění oblasti nemá za cíl zbavit se jen původního obyvatelstva, ale také všeho, co by připomínalo, že tu někdy žili lidé.

Vedle snahy o likvidaci zdravotnické pomoci (bombardování nemocnic, střelba na sanitky, bezpočet zavražděných zdravotních pracovníků a pracovnic) je dalším krokem izraelské genocidy palestinské populace realizace plánu vyhladovění obyvatelstva. To spočívá v zamezení přístupu humanitární pomoci. Řešením měla být vlastní organizace humanitární pomoci, která ale v realitě znamená vražednou past spočívající v zabíjení lidí, kteří jdou tuto pomoc vyhledat.

Izraelský stát samozřejmě nemá zájem, aby se dostávaly informace a záběry z Gazy na veřejnost. Z toho důvodu mají média de facto zákaz vstupu do oblasti. Ti, kteří se toho odváží, se stávají terčem armády. Od října 2023 bylo Izraelem zavražděno na 270 novinářů, což je šílený rekord převyšující oběti tohoto druhu napříč válečnými konflikty minulosti i současnosti.

Nejde ale jen o Gazu. Etnické čištění a postupující okupace území probíhá i na Západním břehu, další enklávě s palestinským obyvatelstvem v Izraeli. Tady dochází k neustálému rozšiřování židovských osad, napadání a zabíjení původních obyvatel ozbrojenými osadníky ve spolupráci s armádou, ničení palestinských obydlí, ničení úrody a vypalování olivových hájů.

Po genocidách a hrůzách, které s sebou přineslo 20. století, jsme se domnívali, že něco takového už nebude možné. Západní země samy sebe pasovaly do role obránců univerzálních lidských práv. Opakovaně se však ukazuje, že Západ se řídí především tím, že co platí pro nepřátele, neplatí pro přátele. Zvěrstva, jichž jsme svědky v Gaze, by těžko jinde prošla bez odsouzení, sankcí, popřípadě vojenského zásahu. V případě Izraele toto však neplatí. Mnozí představitelé Západu nadále dodávají tomuto státu zbraně a další vybavení užívané při genocidním řádění. Prezident Spojených států považuje za zábavné navrhovat, že po srovnání Gazy se zemí by USA na místě zřídily luxusní přímořský resort. Německo cítící vinu vůči Židovstvu neváhá hájit Izraelem prováděné válečné zločiny a pronásledovat propalestinský aktivismus. Kritika rasistického státu je zcela nesmyslně – avšak úmyslně – označována za antisemitismus, jakkoli mnohé Židovstvo po celém světě genocidu odsuzuje. Velká Británie prohlásila nenásilnou protestní skupinu Palestine Action za teroristickou organizaci, aniž by jedinkrát někomu ublížila či vzbuzovala obavy, zatímco s Izraelem čile obchoduje a plní přání jeho lobbistických organizací. Při demonstracích ve Spojeném království jsou tak nyní zatýkány stovky lidí všech věkových kategorií, kteří přicházejí s heslem „Odmítáme genocidu, podporujeme Palestinskou akci“.

Nejinak je tomu u nás. Česká vláda pevně stojí za vším, co Izrael dělá, a při hlasování v OSN se vždy staví na stranu režimu páchajícího genocidu. Pokud česká vláda něco reprezentuje, pak je to bezpáteřní pokrytectví. Premiér Fiala se rád staví do pozice etického pilíře, ale ve světle vyvražďování a etnického čištění, které tak vehementně obhajuje, není ničím jiným než opovrženíhodným namyšleným panákem. Jeho parlamentní partneři i opozice na tom nejsou o nic lépe.

Dějiny nás učí, že v praxi států přezírání či podpora zločinů druhých znamená vytváření půdy pro zločiny vlastní.

RECENZE

V této rubrice, které je tradičně vymezena závěrečná část Existence, *představujeme publikace, ale i třeba filmy, které nás nějakým způsoben zaujaly a s nimiž bychom chtěli*y naše čtenářky a čtenáře seznámit a inspirovat je k vlastní četbě.*

PŘÍBĚH ČESKÉHO ANARCHISMU

Konečně!

Konečně spatřila světlo světa knižní podoba původně kandidátské disertační práce historika Václava Štěpána, kterou obhájil už v roce 1967. Jejímu vydání nejprve zabránily podmínky, které k nám byly dopraveny o rok později sovětskými tanky, a podruhé nedůslednost rodícího se anarchistického hnutí počátku 90. let, jehož vydavatelský záměr skončil u výpůjčky rukopisu od autora. Počkalx jsme si tedy necelých 60 let, kdy ze zájmu z hnutí vzešlého akademičstva a za získání podpory Akademie věd ČR vykřesalo nakladatelství Neklid vskutku reprezentativní vázanou knihu s nádherně provedenou obálkou. Zároveň je znát, že si redakce dala práci se samotným textem. Výsledek je tak dokonalým holdem autorovi, jenž zemřel v době přípravy knihy, 30. prosince 2023 ve věku 88 let.

Ten naštěstí stihl opatřit vydání knihy *Český anarchismus na přelomu století* předmluvou, která je čtivým osobním příběhem geneze celé práce a jejích dalších osudů. Je škoda, že po dokončení své disertace se Štěpán k tématu českého anarchismu už nevracel. Na knize totiž zaujme především poctivá práce s prameny, jimiž jsou zejména dobové (nejen) anarchistické časopisy a noviny, policejní archivy a publikované vzpomínky, ale také empatie a porozumění, s nimiž celé anarchistické hnutí té doby uchopil. Štěpánova práce se naštěstí vyhnula prokletí své doby, kdy podobné texty věnované dějinám dělnického hnutí musely být proloženy znevažujícími marx-leninskými floskulemi. Tento historiografický text totiž vznikl na literárněvědném pracovišti.

I tak ale můžeme cítit, že autor vyjadřuje odsouzení některých praktik, které se hnutí týkaly sice okrajově, ale o to větší nežádoucí dopad na něj měly. Konkrétně šlo o expropriace, tedy ilegální opatřování prostředků pro hnutí (pašování, loupeže). Více než o odsouzení z moralizujících pozic jde o odmítnutí z pozic strategických, kdy tak mohlo být hnutí ze všech stran vykreslováno v negativních barvách a ještě více marginalizováno. Jinak Štěpán přistupuje k hnutí bez předsudků, ale také bez náznaku nějaké glorifikace, jakkoli můžeme vnímat uznání snahám a zápalu tehdejšího anarchistva. Občas přispěje i zajímavou kritickou poznámkou, jako třeba na posledních řádcích své knihy, kde píše: „Dosavadní taktika anarchistů, vybudovaná na přímém antimilitaristickém boji a zaměřená na mírové podmínky, s počátkem války zcela ztroskotala. V době válečných mimořádných zákonů nebyli anarchisté s to přeorientovat se na jiný způsob boje a jejich organizační struktura… to ani nebyla schopna umožnit."

Kniha nepojímá tehdejší anarchistické hnutí od jeho počátků do jeho úplného konce, ale jak napovídá její podtitul *Od devadesátých let 19. století do propuknutí Velké války*. Zabývá se tedy dobou jeho největšího rozmachu. Práci předchází literárněhistorický úvod, jenž byl autorem doplněn, aby dostala víceměně literárněvědní punc, a v němž se zaměřuje na básnickou generaci kolem časopisu *Nový kult*, ale vyzdvihuje i roli lidových autodidaktů. „Anarchismus, který… poskytoval dostatek volného prostoru pro individuální sklony, se výborně hodil jako ideologie všech těchto jedinců."

Dále Štěpán chronologicky sleduje český anarchismus v období do vzniku prvních zemských organizací v roce 1904, následně se věnuje jeho nejživějším letům rok od roku a končí obdobím „předvečeru Velké války" – od konce roku 1908 do července 1914. Popisuje důležité události (stávky, sjezdy…), organizace (ČFVO, ČAF…) a ukazuje rozdíly (a z nich plynoucí spory) hnutí v periferních oblastech (zejména na hornickém severu) a v Praze; pnutí mezi individualistickou a kolektivistickou tendencí; rozsah a vliv represivních opatření a konfidentství… Ač mělo hnutí tisíce přívrženců, příběh se točí především kolem řádově desítek postav, zejména některých z nich (Vilém a Čeněk Körberovi, Kalina, Haber, Opletal, Neumann, Vohryzek, Vrbenský, Kácha, Řehoř…), s občasnými exkurzy do Vídně a do Spojených států, kde mělo české anarchistvo ve své době neopomenutelné zastoupení. Současně jde o příběh anarchistických časopisů, z nichž Štěpán cituje dobová stanoviska, odrážející vlivy různých anarchistických směrů. Celkově se i pro člověka s hlubokým zájmem o dějiny anarchistického hnutí najde v knize velké množství nových informací a souvislostí.

Je faktem, že vyjma základních ideových premis toho tehdejší anarchistické hnutí s tím dnešním nemá mnoho společného. Jedno ale přeci – a můžeme si to uvědomit právě při četbě Štěpánovy knihy. Ten se totiž nevyhýbá vývoji a významu osobních sporů, které se vinou takřka celým příběhem českého anarchismu. Z prací Václava Tomka, jenž se vždy držel především příběhu idejí v rámci tehdejšího hnutí, jsme tak trochu mohli nabýt dojmu, že spory měly pozadí právě ideové. Jenže Štěpán se více zaměřuje na jednotlivé přední postavy hnutí a odkrývá je i s jejich nelichotivými vlastnostmi, jako jsou manipulativnost, hašteřivost, vztahovačnost, nezodpovědnost… A jelikož šlo o persony zároveň ovlivňující obsah anarchistických publikací, vyvstávají v celém příběhu o to víc. A o to větší mají schopnost ovlivňovat náladu v hnutí, navzdory většině, která o jejich často malicherné výpady vůči druhým příliš nestojí. A komu znalému prostředí by nepřišla na mysl paralela s dějinami novodobého anarchistického hnutí u nás a s těmi několika osobami, které svým egoistickým jednáním hnutí spíše škodily, přičemž ostatní kádrovaly, že nejsou skutečnými či dostatečnými anarchisty*kami?

Jinak je kniha doplněna obrazovou přílohou, která čtenářstvu vizuálně přiblíží danou dobu, a doslovem od Ondřeje Slačálka, který předkládá komentovaný a ucelený přehled historiografie českého anarchismu přelomu 19. a 20. století.

Václav Štěpán: *Český anarchismus na přelomu století. Od devadesátých let 19. století do propuknutí Velké války.* Neklid, 2024. 422 stran, 390 Kč. K dostání na neklid.org. (-JK-)

MINULOST JAKO ZDROJ IMAGINACE

V září 2020 nás zasáhla a taktéž dost překvapila zpráva o předčasném úmrtí světoznámého antropologa a anarchisty Davida Graebera. Bylo mu 59 let. Malá – jakkoli nedostatečná – náplast byla informace, že po sobě zanechal novou rozsáhlou práci, kterou dopsal spolu s archeologem Davidem Wengrowem jen tři týdny před svou smrtí. Ta vyšla následující rok pod názvem *The Dawn of Everything: A New History of Humanity*. Českého vydání s titulem *Úsvit všeho. Nová historie lidstva* se dočkala loni, a to zásluhou nakladatelství Jan Melvil Publishing.

Oba autoři se nepustili do ničeho menšího, než je nový pohled na dalekosáhlou debatu o dějinách lidstva, přičemž zpochybňují samotné sociální vědy, které se „zabývají převážně podmínkami, v nichž lidské bytosti nejsou svobodné: tedy když se dá tvrdit, že naše jednání a chápání určují síly mimo naši kontrolu". Historiografie je posedlá technologiemi, podle nichž rozděluje jednotlivá dějinná údobí v zavádějící představě nějakých dramatických roz-

chodů s minulostí. Jenže ve skutečnosti byly inovace v neolitických společnostech založeny na kolektivním souboru znalostí, jejichž hromadění bylo především zásluhou žen.

Při četbě knihy jsem se vracel do školních hodin dějepisu a uvědomoval si, jak zjednodušené a zkreslené bylo vše, co nám vtloukalo kantorstvo do hlav. Dějinné procesy byly vysvětlovány coby evolučně jednoznačně navazující, kdy jednoduché je následováno složitějším. A to vše bylo vlastně demonstrováno pouze na reliéfu, jejž do dějin vryli mocní jednotlivci a vládnoucí třídy. Přitom ve skutečnosti, jak je na mnoha příkladech v *Úsvitu všeho* předloženo, byla realita mnohem rozmanitější a v různých dobách a na různých místech existovala obrovská plejáda sociálních vztahů, které se navíc často sezonně proměňovaly.

Autoři poukazují na rozdíl oproti dřívějším dobám: „V současnosti je pro většinu z nás stále obtížnější si byť jen představit, jak by mohl vypadat alternativní ekonomický a společenský řád. Naši vzdálení předci se však patrně pravidelně přesouvali mezi různými řády tam a zase zpět. Pokud se v dějinách lidstva skutečně něco strašlivě pokazilo, pak to jde z kopce možná přesně od chvíle, kdy lidé začali ztrácet svobodu představovat si a uskutečňovat jiné formy společenské existence, takže si dnes někteří z nich dokonce myslí, že tento zvláštní typ svobody po většinu lidské historie neexistoval nebo vůbec nebyl uplatňován.“ Celá kniha nám pak na konkrétních příkladech a hypotézách odhaluje, jak je možné díky antropologii
a archeologii, a zejména díky analýze jejich poznatků, která se vyhýbá pasti konzervativních narativů, uchopit minulost coby zdroj imaginace pro naše dnešní rozmýšlení lepšího světa bez hranic a vykořisťování, stejně jako vzájemných vztahů svobody a rovnosti. Stačí jen odhodit thatcherovské heslo neoliberalismu, že žádná alternativa neexistuje. To je totiž přesně to, co vládnoucí třída v éře globalizovaného kapitalismu chce, abychom si mysleli, a ona tak mohla být v bezpečí před lidskými touhami po sociální spravedlnosti.

Graeber s Wengrowem se taktéž pokusili definovat, v čem v dějinách lidstva spočívaly základní sociální svobody. Pokud se nad nimi zamyslíme, rychle zjistíme, že nás o ně současné společenské uspořádání připravilo. Oněmi svobodami jsou: „1) svoboda odejít nebo se přemístit ze svého prostředí, 2) svoboda ignorovat nebo neuposlechnout rozkaz vydaný někým jiným a 3) svoboda vytvářet zcela novou společenskou realitu nebo přecházet mezi různými realitami“. Smutné je, že valná část lidí si dnes nedokáže ani představit, že by takové svobody mohla vůbec jen požadovat nebo o nich přemýšlet. Na rozdíl od anarchistické menšiny, která po nich volá posledních 150 let, aniž by si často uvědomovala, že vlastně nepožaduje nic nového, nýbrž jen svobody, které byly po většinu lidských dějin samozřejmostí.

Namísto skutečných svobod nám bylo vnuceno pojetí přirozené svobody v římském právu, které „je v podstatě založeno na právu jednotlivce (implicitně mužské hlavy domácnosti) nakládat se svým majetkem, jak se mu zachce“. Toto pojetí má kořeny v zákonu o otroctví, kdy zajatí lidé byli považováni za soukromý majetek a majitel měl právo znásilnit, mučit, zohavit nebo zabít kohokoli či cokoli ve svém vlastnictví. To plně odpovídá prorežimní argumentaci mnoha pohoršených debatérů vřeštících pokaždé, když nějaká skupina lidí obsadí dlouhodobě chátrající budovu, která přece někomu patří, a proto s ní může nakládat, jak chce, bez ohledu na asociálnost svého chování.

Autorská dvojice si tedy namísto bádání o původu společenské nerovnosti pokládá na pozadí sociální rozmanitosti lidských společenstev v dějinách zásadní otázku: „Jak jsme se mohli zaseknout pouze v jedné formě sociální reality a jak se vztahy založené v podstatě na násilí a nadvládě mohly v jejím rámci normalizovat?“

Je tedy třeba probudit imaginaci a dějiny lidstva nám mohou být vodítkem. Je třeba hledat a začít užívat terminologii, která reflektuje jiné než hierarchické vztahy. Je třeba odvrhnout mýty, protože „stejně jako mají všechny společnosti svou vědu, mají i své mýty. Mýtus je způsob, jakým lidské společnosti dávají zkušenostem strukturu a význam. Rozsáhlé mytické struktury dějin, jichž jsme se drželi několik posledních století, však už zkrátka nefungují, nejsou v souladu s důkazy, které máme nyní před očima, a struktury a významy, jež podporují, jsou přízemní, vybledlé a politicky katastrofální.“

David Graeber, David Wengrow: *Úsvit všeho. Nová historie lidstva.* Jan Melvil Publishing, 2024. 648 stran, cena 699 Kč. (-JK-)

NAKLADATELSTVÍ NEKLID

nabízí mj. následující publikace:
• V. Štěpán: *Český anarchismus na přelomu století* (390 Kč)
• P. Kropotkin: *Historická úloha státu* (280 Kč)
• D. Graeber: *Když se řekne anarchie* (350 Kč)
• M. Heinrich: *Kritika politické ekonomie. Úvod do Kapitálu Karla Marxe* (350 Kč)
• B. Latour, N. Schultz: *Memorandum o nové ekologické třídě* (225 Kč)
• c. bergman, N. Montgomery: *Radost z boje za lepší svět* (350 Kč)
• J. Baschet: *Sbohem kapitalismu* (295 Kč)
• A. Wagnerová: *Neohlížej se, zkameníš* (300 Kč)
• B. Latour: *Kde to jsem? Poučení z lockdownu pro pozemšťany* (290 Kč)
• P. Freire: *Pedagogika utlačovaných* (330 Kč)
• U. Brand, M. Wissen: *Imperiální způsob života* (350 Kč)
• G. Kallis: *Na obranu nerůstu* (350 Kč)
• N. Martin: *Věřit v šelmy* (225 Kč)
• U. Gordon: *Anarchie tady a teď* (295 Kč)
• K. Ross: *Komunální přepych: politická vize Pařížské komuny* (230 Kč)
• P. Kropotkin: *Vzájemná pomoc: faktor evoluce* (375 Kč)
• P. Uhl: *Za svobodu je třeba neustále bojovat*: *Vybrané texty 1968–1989* (550 Kč)
• *Zapatistická výprava za život* (215 Kč)
• J. C. Scott: *Dvakrát sláva anarchismu* (275 Kč)
• C. Arruzza, T. Bhattacharya a N. Fraser: *Feminismus pro 99 procent. Manifest* (99 Kč)
• G. Purchase: *Evoluce a revoluce. Úvod do života a myšlenek P. A. Kropotkina* (215 Kč)
• C. Milstein: *Anarchismus a jeho ideály* (215 Kč)

více info na neklid.org

NAKLADATELSTVÍ ANARCHISTICKÉ FEDERACE
ANARCHISTICKÁ REVUE EXISTENCE

1/25 ANARCHISTICKÁ GEOGRAFIE
Clark: Anarchistické kořeny geografie • Springer: Proč musí být radikální geografie anarchistická? • Městský design, bydlení a autonomie • Kropotkin: Čím by měla být geografie • Gordon: Bioregionalismus • Dekoloniální atlas • Kašlat na teorie • Ibáñez: negativita a pozitivita v anarchismu: neoddělitelná, i když protichůdná dualita • Brom: Anarchismus v mainstreamu • Zephaniah: Proč jsem anarchista • Nenecháme se zastrašit! • Kam míří svět s trumpem?...

2/24 ANARCHISTICKÁ PEDAGOGIKA
A. Strelcov: Anarchisté o vzdělávání • F. Ferrer: Obrození školy • Filozofie anarchistického vzdělávání • Svobodné vzdělávací projekty • Inspirace Freirem • Pryč se školou! • V. Tomek: Colin Ward o vzdělávání • Antro: Revoluce je pedagogická • W. Price: Co se můžeme naučit od Colina Warda? • S. Rubeš: Jak jsme poprvé nakopali náckům prdel • Y. Tarinski: Představa demokratických a ekologických měst • Tragikomédia pod Tatrami...

1/24 VÝCHODOEVROPSKÉ ANARCHISTKY
Mollie Steimerová • Ida Mettová • Marie Goldsmithová • Marija Grigorjevna Nikiforová • Zapomenuté hrdinky • Vzpomínka na pochody žen • M. Rachmaninová: Žebra války • Hlas kamarádek z ukrajinské fronty • Bezprostřední zkušenost vs. zjednodušená tvrzení • P. Gelderloos: Geopolitika pro rok 2024 • R. Firth: Anarchie v katastrofách • Kousavá deka: Jak Zádruha píše dějiny • Vzpomínka na Filipa Venclíka • Solidární Pick-Up...

KOMIKSOVÁ EDICE
SV. 5 LIKVIDÁTOR
SV. 6 SBOHEM, BATMANE
SABATÉ — MĚSTSKÁ GUERILLA VE ŠPANĚLSKU
MARIKANSKÝ MASAKR
ANARCHISTICKÁ PUBLICISTIKA 1990 — 2013
DĚJINY ANARCHOSYNDIKALISMU
NEVIDITELNÉ VRAŽDY
ŽIDOVŠTÍ ANARCHISTÉ V NEW YORK CITY
ZÁPISKY ANTIGLOBALISTY
PO STOPÁCH ADAMITŮ
ANARCHISMUS V PALESTINĚ A IZRAELI
DENÍK KONFIDENTA
PŘÍBĚHY STARÉHO ANTONIA
KÁCHA IN MEMORIAM
MALATESTA (ŽIVOTOPISNÉ POZNÁMKY)
PÁSKOVÉ A CHULIGÁNI
PARALELNÍ SVĚT V BARVĚ
OCELOVÉ STOLETÍ
NAŠE LUZA, JEZUITÉ A DIPLOMATÉ
STATĚ O REVOLUCI
(ČESKY O UDÁLOSTECH V BĚLORUSKU)
ANARCHISMUS PRO ZAČÁTEČNÍKY
ANARCHIE FUNGUJE
VZPOMÍNKY ANARCHISTKY
RADIKÁLNÍ BUDDHISMUS
A PÍSNIČKA
ANARCHISTICKÁ ETIKA
JEDU DO MAGADANU
RICARDO FLORES MAGÓN
MARXOVA EKONOMIE PRO ANARCHISTKY A ANARCHISTY
VŠIVÁ HISTORIE
CHARLOTTE WILSON: (NE)ZNÁMÁ ANARCHISTKA
VÁCLAV TOMEK PRO ANARCHISTICKÝ TISK
BEZVLASTIE. Z HISTORIE ANARCHISTICKÉHO HNUTÍ
V BULHARSKU
ANARCHISMUS: VELICE STRUČNÝ ÚVOD
VÁLKA SLOV
LUISA LANDOVÁ-ŠTYCHOVÁ REVOLTUJÍCÍ

AKTUÁLNÍ PŘEHLED O VŠECH VYDANÝCH PUBLIKACÍCH A DALŠÍCH MATERIÁLECH, STEJNĚ JAKO SEZNAM DISTRIBUČNÍCH MÍST NALEZNETE NA WEBOVÉ STRÁNCE NAKLADATELSTVI.AFED.CZ